

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०१७-२०१८

विधि व न्याय विभाग

(सर्व कार्यालयांसहित)

PERFORMANCE BUDGET

2017-2018

LAW AND JUDICIARY DEPARTMENT

(Including all Offices)

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०१७-२०१८

विधि व न्याय विभाग

(सर्व कार्यालयांसहित)

PERFORMANCE BUDGET

2017-2018

LAW AND JUDICIARY DEPARTMENT

(Including all Offices)

(ii)

(iii)

अनुक्रमणिका
CONTENTS

	<i>Page No.</i>
प्रस्तावना Introduction	1
समग्र कार्यक्रम Overall Performance	3
कार्यक्रमवार-तपशील-एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०१४-२०१५ <i>Programmewise--Details of Total Budget Estimates, 2014-2015</i>	
विवरण पत्र “अ” Statement “A”	5
विवरण पत्र “ब” Statement “B”	10
कार्यक्रम - <i>Programme</i>	
१. विधी व न्याय विभाग (मंत्रालय विभाग) Law and Judiciary Department (Mantralaya Department)	13
२. उच्च न्यायालय High Court	43
३. दिवाणी, सत्र आणि फौजदारी न्यायालये Civil, Sessions and Criminal Courts	67
४. सी. बी. आय. न्यायालय C.B. I. Nyayalya	97
५. ग्राम न्यायालय Gram Nyayalya	99
६. लघुवाद न्यायालय Small Causes Court	105
७. मुख्य महानगर दंडाधिकारी न्यायालये, मुंबई Chief Metropolitan Magistrates Courts, Mumbai	113
८. महाप्रशासक आणि शासकीय विश्वस्त Administrator General and Official Trustee	119
९. मुंबईचे शेरीफ Sheriff of Mumbai	127
१०. विधी सल्लागार व समुपदेशी Legal Advisors and Counsels	133
११. धर्मादाय संघटना Charity Organisation	157
१२. धर्मादाय दाननिधी Charitable Endowments	189
१३. निबंधक, भागीदारी संस्था Registrar Partnership Firms	197
१४. महाराष्ट्र राज्य विधी आयोग Maharashtra State Law Commission	203
१५. महिलांचे सक्षमीकरण	205

प्रस्तावना INTRODUCTION

१. या प्रकाशनात विधि व न्याय विभागाचे कार्यक्रम अंदाजपत्रक प्रस्तुत करण्यात आले आहे. विभागाचे कार्यक्रम आणि कार्ये यांचा आढावा नेमून दिलेल्या कार्याच्या पार्श्वभूमीवर घेणे हा कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचा उद्देश होय. विभागाने ज्या कार्यक्रमासाठी निधीची विनिर्देशपूर्वक मागणी केली आहे, अशाच कार्यक्रमाचा अंतर्भाव कार्यक्रम अंदाजपत्रकात केलेला आहे. विधि व न्याय विभागाच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या अर्थसंकल्पीय अनुदानाचा तपशील तक्ता 'अ' व 'ब' मध्ये नमूद करण्यात आला आहे.

२. विधी व न्याय विभाग हा शासनाचा विधिविषयक सल्लागार विभाग म्हणून आणि दुय्यम न्यायालयांचा तसेच विभागाच्या अधिपत्याखालील कार्यालयांचा प्रशासकीय विभाग म्हणून काम करतो. न्यायमंडळास त्यांच्या गरजेप्रमाणे शासनमार्फत अनुदान दिले जाते.

३. सल्लागार विभाग म्हणून विधि व न्याय विभाग करीत असलेली कामे मुख्यतः तांत्रिक असतात. हा विभाग मुख्यतः खालील चार विषयावर मंत्रालयातील प्रशासकीय विभागांना विधिविषयक सल्ला देत असतो.

(१) भारताचे संविधान तसेच वेगवेगळे दिवाणी व फौजदारी अधिनियम, नियमावली व विनियम इत्यादी अंतर्गत उद्भवणारे विधिविषयक मुद्दे,

(२) विधिविधान (प्रधान व गोण असे दोन्ही),

(३) वाद (दिवणी व फौजदारी असे दोन्ही),

(४) अभिहस्तांतरणपत्र करणे.

४. कार्यक्रम अंदाजपत्रकाच्या तंत्रानुसार प्रत्येक कार्यक्रम चार भागांत विभागण्यात आला आहे. तो म्हणजे :-

(१) प्रस्तावनात्मक, (२) वित्तीय आवश्यकता, (३) कार्यक्रमाच्या कार्यभारचा सारांश व आर्थिक गरजांबाबत स्पष्टीकरण, (४) कर्मचारी विषयक गोषवारा.

वित्तीय आवश्यकतेसंबंधीच्या भागाचे आणखी तीन भागांत वर्गिकरण करण्यात आले आहे व ते म्हणजे :-

(अ) कामाचे वर्गिकरण :- हे योजनेवरील खर्च करण्याचा हेतू वा प्रयोजन याचा स्पष्टपणे उल्लेख करते.

(ब) उद्दीष्ट :- कोणत्या अधिकाराच्यामार्फत कसा खर्च होणार याबाबतचे स्पष्टीकरण देते.

(क) स्रोत :- कार्यक्रमनिहाय व लेखाशीर्षनिहाय व त्याखाली येणारा सर्व खर्च इत्यादी बाबतच्या तरतुदी दर्शवितात.

५. कार्यक्रम अंदाजपत्रक हे मुल्यमापनाचे प्रतीवृत्त नसते हे सर्वमान्य आहे. विधि व न्याय विभागाने केलेल्या निरनिराळ्या कार्याचे स्वरूप लक्षात घेऊन उपलब्ध असलेल्या असलेल्या आधारसामग्रीच्या मदतीने करण्यात आलेली वेगवेगळी कार्ये शक्यतो दर्शविण्यात आली आहेत.

समग्र कार्यक्रम
OVERALL PERFORMANCE

प्रशासकीय बाजू :-

विधि व न्याय विभागाचे प्रशासकीय कामकाज पाहणारी एकूण २६ कार्यासने आहेत.

२. श्री. सिध्दी विनायक गणपती मंदिर न्यास प्रभादेवी (मुंबई) श्री. सिध्दी विनायक गणपती टेंपल (ट्रस्ट) प्रभादेवी या मंदिराचा कारभार पाहण्यासाठी शासनाने “श्री. सिध्दी विनायक गणपती टेंपल ट्रस्ट व्यवस्थापन समिती” ची स्थापना केली आहे. सदर न्यासाकडे जमा झालेल्या निधीचा विनियोग मंदिराचे व्यवस्थापन, पूजा-अर्चा व भक्तगंगासाठी सोय उपलब्ध करून देण्यासाठी व सर्वसाधारण जनतेसाठी करण्याचा समितीचा प्रयत्न राहिल. व्यवस्थापन समितीने शैक्षणिक तथा इतर सार्वजनिक धर्मादाय संस्थाना व रुग्णांना खालील प्रमाणे देणगी रुपाने मदत केली आहे :- (३१ जानेवारी २०१७ पर्यंत)

वर्ष Year	वर्षाच्या आरंभाची शिल्लक Opening Balance	जमा झालेल्या रकमा Amount Received	देणगी रुपाने केलेली मदत Help given by way of Donation
1	2	3	4
2015-2016	8718089	800425479	351395379
2016-2017	18535736	707017062	065124737

३. श्री. साईबाबा मंदिर, शिर्डी हा उत्पन्न व खर्चाच्या दृष्टीने भारतातील दुसऱ्या क्रमांकावर असणारा सार्वजनिक न्यास आहे. या न्यासाची नोंदणी मुंबई सार्वजनिक न्यास नोंदणी अधिनियम, १९५० अन्वये श्री. साईबाबा संस्थान, शिर्डी या नावाने करण्यात आली आहे. संस्थानतर्फे अधिक व्यापक व कल्याणकारी कार्यक्रम जनहितार्थ राबविता यावेत यासाठी तसेच न्यासाचे व्यवस्थापन अधिक चांगल्या प्रकारे करता यावे म्हणून महाराष्ट्र अधिनियम, १४, दिनांक १७ ऑगस्ट २००४ अन्वये न्यासाचे व्यवस्थापन महाराष्ट्र शासनाच्या नियंत्रणाखाली आणण्यात आले आहे. न्यास आर्थिकदृष्ट्या स्वयंपूर्ण असून न्यासातर्फे विविध धार्मिक उपक्रमांना तसेच सामाजिक कार्यांना आर्थिक सहाय्य दिले जाते. न्यासाचा दिनांक डिसेंबर २०१६ पर्यंतचा जमाखर्चाचा तपशिल पुढीलप्रमाणे आहे.

Administrative Side.---

There are 26 Desks who look after the administrative work of the Department.

2. Shri Siddhi Vinayak Ganapati Temple Trust Prabhadevi (Mumbai)

For the management of the Shri Siddhi Vinayak Temple at Prabhadevi., The Government has constituted Committee called “Shri Siddhi Vinayak Ganapati Temple Trust Management Committee”. The said Temple Trust has to its credit the fund which will be utilised by the Management Committee for the administration of the Temple, Puja, daily rituals and for providing best facilities to the devotees and the public at large. The Committee has given donations out of these funds to various educational and other charitable Public Institutions and patients as mentioned below :- (31st January 2017)

3. Shri Saibaba Sansthan, Shirdi, is second largest public charitable trust in India, as far as income and expenditure are concerned. The Trust is registered under Bombay Public Trusts Act, 1950 in the name of Shri Saibaba Sansthan Shirdi. In order to implements schemes on large scale and in larger public interest so also for giving better administration to the trust, the administration of the trust is brought under control of Maharashtra State, by Maharashtra Act No. 14, dated 17th August, 2004. The trust is financially self sufficient. It is extending helping hand to various religious and social organisations. Unaudited income and expenditure of the trust upto to December 2016 are as follows :-

वर्ष Year	आरंभीची शिल्लक रु. Opening Balance Rs.	जमा रक्कम रु. Amount Reveived Rs.	खर्च रक्कम रु. Expenditure Rs.
1	2	3	4
2015-2016	13964306516	4272020870	3302435044
2016-2017	15995550095	4184037335	2045454230

४. उच्च न्यायालय व इतर न्यायालयात दाखल झालेली, निकालात काढलेली व प्रलंबित असलेल्या प्रकरणांची २०१५-२०१६ ची तुलनात्मक स्थिती खालीलप्रमाणे.

4. The comparative Figures of the Cases instituted, disposed off and pending in the High Court and other Courts for the year 2015-2016 are shown below :-

न्यायालयाचे नाव	आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे		दाखल केलेली प्रकरणे		निकालात काढलेली प्रकरणे		वर्ष अखेरीस प्रलंबित प्रकरणे		न्यायाधिकांची पदे	न्यायाधिकांची पदे	Name of Court
	Pending Cases at the beginning		Cases instituted		Cases disposed of		Cases pending at the end of the Year				
1	2015	2016	2017	2016	2015	2016	2015	2016	10	11	
मूळ शाखा ...	54423		29670		30364		53729		75		1. High Court
अपील शाखा ...	330336		130376		105659		355053		75		Original side
एकूण ...	84759		43046		136023		408782		150		Total

१. उच्च न्यायालय-

मूळ शाखा ...	54423		29670		30364		53729		75		1. High Court
अपील शाखा ...	330336		130376		105659		355053		75		Original side
एकूण ...	84759		43046		136023		408782		150		Total

विवरण पत्र 'अ' व 'ब'

विवरणपत्र 'अ'
एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाजाचा कार्यक्रमानुसार तपशील

(रुपये हजारात)

अनुक्रमांक	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६			अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१६-२०१७			
		Actual 2015-2016			Budget Estimates 2016-2017			
		महसुली Revenue	भांडवली Capital	एकूण Total	महसुली Revenue	भांडवली Capital	एकूण Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	
१.	विधी व न्याय विभाग मंत्रालय							
	योजनेत्तर	...	14248137	--	14248137	17634296	--	17634296
	योजनांतर्गत	...	30919	197122	228041	106000	3000	136000
	एकूण	...	14279056	197122	14476178	17740296	3000	17770296
२.	उच्च न्यायालय							
	योजनेत्तर	...	2155863	--	2155863	2462112	--	2462112
	योजनांतर्गत	...	--	--	--	--	--	--
	एकूण	...	2155863	--	2155863	2462112	--	2462112
३.	दिवाणी व सत्र न्यायालये							
	योजनेत्तर	...	8808049	--	8808049	11459583	--	11459583
	योजनांतर्गत	...	--	--	--	--	--	--
	एकूण	...	8808049	--	8808049	11459583	--	11459583
४.	लघुवाद न्यायालये							
	योजनेत्तर	...	402777	--	402777	494341	--	494341
	योजनांतर्गत	...	--	--	--	--	--	--
	एकूण	...	402777	--	402777	494341	--	494341
५.	महानगर दंडाधिकारी न्यायालये							
	योजनेत्तर	...	429094	--	429094	503037	--	503037
	योजनांतर्गत	...	--	--	--	--	--	--
	एकूण	...	429094	--	429094	503037	--	503037
६.	फौजदारी न्यायालये							
	योजनेत्तर	...	502322	--	502322	716571	--	716571
	योजनांतर्गत	...	--	--	--	--	--	--
	एकूण	...	502322	--	502322	716571	--	716571
७.	महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त							
	योजनेत्तर	...	8648	--	8648	12115	--	12115
	योजनांतर्गत	...	--	--	--	--	--	--
	एकूण	...	8648	--	8648	12115	--	12115

STATEMENT 'A'
Programmewise details of the Budget Estimates

(Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०१६-२०१७			अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१७-२०१८			Programme
Revised Estimates 2016-2017			Budget Estimates 2017-2018			
महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	
Revenue	Capital	Total	Revenue	Capital	Total	
9	10	11	12	13	14	
						... Law and Judiciary Deptt. Mantralaya
17044353	242800	17287153	21126099	100000	21226099	... Non Plan
--	--	--	--	--	--	... Plan
17044353	242800	17287153	21126099	100000	21226099	... Total
						High Court
2573848	--	2573848	3909685	--	3909685	... Non Plan
--	--	--	--	--	--	... Plan
2573848	--	2573848	3909685	--	3909685	... Total
						Civil Session & Criminal Courts
10628876	--	10628876	13032470	--	13032470	... Non Plan
--	--	--	--	--	--	... Plan
10628876	--	10628876	13032470	--	13032470	... Total
						Small Cause Courts
518048	--	518048	517820	--	517820	... Non Plan
--	--	--	--	--	--	... Plan
518048	--	518048	517820	--	517820	... Total
						Metropolitan Magistrates Courts
469253	--	469253	504152	--	504152	... Non Plan
--	--	--	--	--	--	... Plan
469253	--	469253	504152	--	504152	... Total
						Criminal Court
609163	--	609163	739106	--	739106	... Non Plan
--	--	--	--	--	--	... Plan
609163	--	609163	739106	--	739106	... Total
						Administrator General & Offical Trus
10957	--	10957	12688	--	12688	... Non Plan
--	--	--	--	--	--	... Plan
10957	--	10957	12688	--	12688	... Total

विवरणपत्र 'अ' - चालू

1	2	3	4	5	6	7	8
८.	मुंबईचे शेरीफ						
	योजनेत्तर	...	11543	--	11543	18819	— 18819
	योजनांतर्गत	...	—	—	—	—	—
	एकूण	...	11543	--	11543	18819	— 18819
९.	विधी सल्लागार व समुपदेशी						
	योजनेत्तर	...	769234	--	769234	745169	— 745169
	योजनांतर्गत	...	—	—	—	—	—
	एकूण	...	769234	--	769234	745169	— 745169
१०.	धर्मादाय संघटना						
	योजनेत्तर	...	472603	--	472603	620163	— 620163
	योजनांतर्गत	...	—	—	—	—	—
	एकूण	...	472603	--	472603	620163	— 620163
११.	धर्मादाय दाननिधी						
	योजनेत्तर	...	2017	--	2017	3847	— 3847
	योजनांतर्गत	...	—	—	—	—	—
	एकूण	...	2017	--	2017	3847	— 3847
१२.	निबंधक, भागीदारी संस्था,						
	योजनेत्तर	...	25397	--	25397	33691	— 33691
	योजनांतर्गत	...	—	—	—	—	—
	एकूण	...	25397	--	25397	33691	— 33691
१३.	महाराष्ट्र राज्य विधी आयोग,						
	योजनेत्तर	...	24	--	24	10	— 10
	योजनांतर्गत	...	—	—	—	—	—
	एकूण	...	24	--	24	10	— 10
१४.	सरकारी मुखत्यार						
	योजनेत्तर	...	24865	--	24865	32697	— 32697
	योजनांतर्गत	...	—	—	—	—	—
	एकूण	...	24865	--	24865	32697	— 32697
१५.	स्थानिक संस्था व पंचायत राज						
	योजनेत्तर	...	64434	--	64434	74000	— 74000
	योजनांतर्गत	...	—	—	—	—	—
	एकूण	...	64434	--	64434	74000	— 74000
१६.	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण						
	योजनेत्तर	...	4228	--	4228	7900	— 7900
	योजनांतर्गत	...	—	—	—	—	—
	एकूण	...	4228	--	4228	7900	— 7900
	एकूण	...	28180154	197122	28157276	34924351	3000 34954351

STATEMENT 'A' — Contd.

9	10	11	12	13	14	
						Sheriff Of Mumbai
16130	--	16130	20678	--	20678	... Non Plan
—	—	—	—	—	—	... Plan
16130	--	16130	20678	--	20678	... Total
						Legal Advisors and Counsels
1005179	--	1005179	1049013	--	1049013	... Non Plan
—	—	—	—	—	—	... Plan
1005179	--	1005179	1049013	--	1049013	... Total
						Charity Organisations
634411	--	634411	605960	--	605960	... Non Plan
—	—	—	—	—	—	... Plan
634411	--	634411	605960	--	605960	... Total
						Charitable and Religious Endowments
3654	--	3654	4260	--	4260	... Non Plan
—	—	—	—	—	—	... Plan
3654	--	3654	4260	--	4260	... Total
						Registrar of Firms
27185	--	27185	34378	--	34378	... Non Plan
—	—	—	—	—	—	... Plan
27185	--	27185	34378	--	34378	... Total
						Maharashtra State Law Commission
—	—	—	10	—	10	... Non Plan
—	—	—	—	—	—	... Plan
—	—	—	10	—	10	... Total
						Official Assignees
29227	--	29227	29104	--	29104	... Non Plan
—	—	—	—	—	—	... Plan
29227	--	29227	29104	--	29104	... Total
						Compensation & Assignment to Local Bodies
66572	--	66572	74000	--	74000	... Non Plan
—	—	—	—	—	—	... Plan
66572	--	66572	74000	--	74000	... Total
						Social Security & Welfare
3300	--	3300	5900	--	5900	... Non Plan
—	—	—	—	—	—	... Plan
3300	--	3300	5900	--	5900	... Total
33640156	242800	33882956	41665323	100000	41765323	... Grand Total

विवरणपत्र 'ब'

प्रधान शीर्ष-नि कार्यक्रमानुसार तपशिलवार एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाज

(रुपये हजारात)

अनुक्रमांक	प्रधान शीर्षकाचे नाव	प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६			अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१६-२०१७		
		Actual 2015-2016			Budget Estimates 2016-2017		
		महसुली Revenue	भांडवली Capital	एकूण Total	महसुली Revenue	भांडवली Capital	एकूण Total
1	2	3	4	5	6	7	8
२०१४- न्यायदान							
१.	उच्च न्यायालय	2155863	--	2155863	2462112	--	2462112
२.	दिवाणी व सत्र न्यायालये	8808049	--	8808049	11459583	--	11459583
३.	फौजदारी न्यायालये	502322	--	502322	716571	--	716571
४.	लघुवाद न्यायालये	402777	--	402777	494341	--	494341
५.	इलाखा शहर दंडाधिकारी न्यायालये	429094	--	429094	503037	--	503037
६.	महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त	8648	--	8648	12115	--	12115
७.	मुंबई शेरीफ	11543	--	11543	18819	--	18819
८.	महाराष्ट्र राज्य विधी आयोग	24	--	24	10	--	10
९.	विधी सल्लागार व समुपदेशी	769234	--	769234	745169	--	745169
१०.	सरकारी मुखत्यार	24865	--	24865	32697	--	32697
११.	८०० इतर खर्च	237706	--	237706	387	--	387
	एकूण	13350125	--	13350125	16444841	--	16444841
२०५२- सचिवालय - सर्वसाधारण सेवा							
१.	विधी व न्याय विभाग (मंत्रालय) योजनेतर	157374	--	157374	263163	--	263163
	योजनांतर्गत	30919	--	30919	106000	--	106000
	एकूण	188293	--	188293	369163	--	369163
२०७०- इतर प्रशासनीक सेवा							
१.	धर्मादाय संघटना	472603	--	472603	620163	--	620163
	एकूण	472603	--	472603	620163	--	620163
२२५०- इतर सामाजिक सेवा							
१.	धर्मादाय दाननिधी	2917	--	2917	3847	--	3847
	एकूण	2917	--	2917	3847	--	3847
३४७५- इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा							
१.	निबंधक, भागिदारी संस्था	25397	--	25397	33691	--	33691
	एकूण	25397	--	25397	33691	--	33691
३६०४- स्थानिक संस्था आणि पंचायत राज्य							
	संस्था यांना नुकसान भरपाईच्या व	64434	--	64434	74000	--	74000
	अभिहस्तांकित रकमा देणे						
	एकूण	64434	--	64434	74000	--	74000
४०५९- सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च							
		--	197122	197122	--	30000	30000
	एकूण	--	197122	197122	--	30000	30000

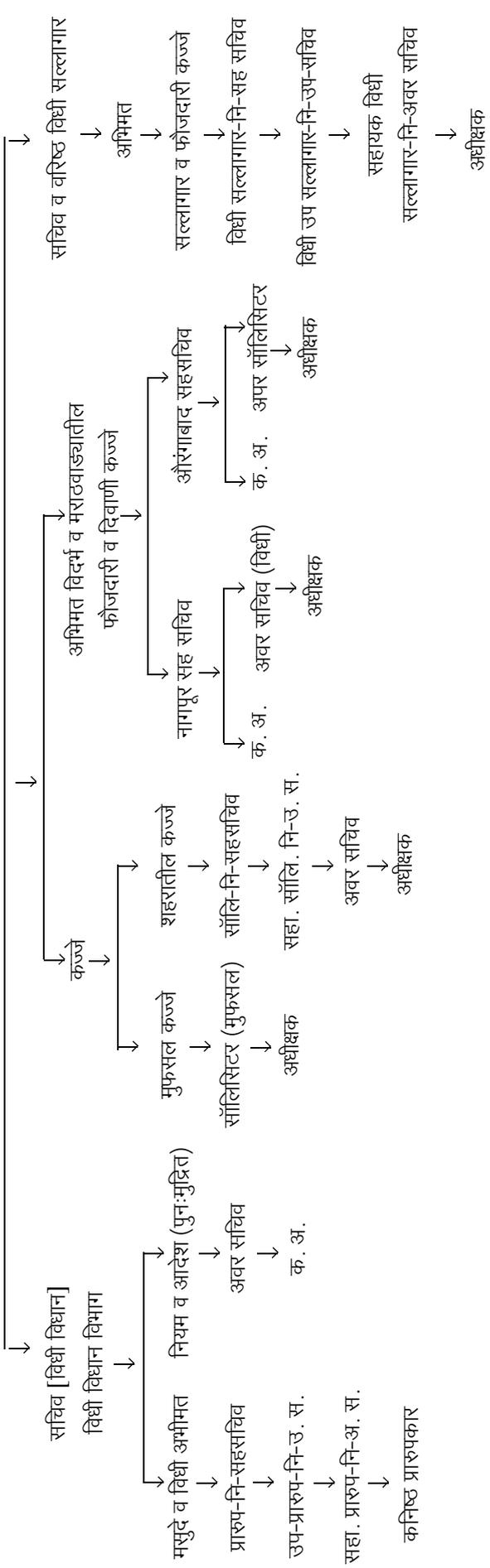
STATEMENT 'B'
Major-Heads-cum-Programmewise details of the Budget Estimates

(Rs. in thousands)

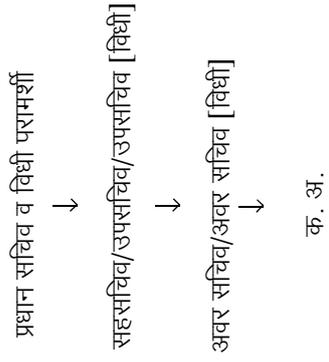
सुधारित अंदाज २०१६-२०१७			अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१७-२०१८			
Revised Estimates 2016-2017			Budget Estimates 2017-2018			
महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	
Revenue	Capital	Total	Revenue	Capital	Total	
9	10	11	12	13	14	
						... 2014—ADMINISTRATION OF JUSTICE
2573848	—	2573848	3909685	—	3909685	... High Court
10628876	—	10628876	13032470	—	13032470	... Civil & Sessions
609163	—	609163	739106	—	739106	... Criminal Courts
518048	—	518048	517820	—	517820	... Small Causes Courts
469253	—	469253	504152	—	504152	... Metropolitan Magistrates Courts
10957	—	10957	12688	—	12688	... Administrator General & Official Trustees
16130	—	16130	20678	—	20678	... Sheriff of Mumbai
—	—	—	10	—	10	... Mah. State Law Commission
1005179	—	1005179	1049013	—	1049013	... Legal Advisors and counsels
29227	—	29227	29104	—	29104	... Official Assignee
82695	—	82695	400	—	400	... 800 Other Expences
15943376	—	15943376	19815126	—	19815126	... Total
						... 2052—SECRETARIATE GENERAL SERVICES
179154	--	179154	376634	--	376634	... Law & Judiciary Deptt. (Mantralaya)
242800	--	242800	--	--	--	... Plan
421954	--	421954	--	--	--	... Total
						... 2070 --- OTHER ADMINISTRATIVE SERVICES
634411	--	634411	605960	--	605960	... Charity Organisation
634411	--	634411	605960	--	605960	... Total
						... 2250—OTHER SOCIAL AND COMMUNITY SERVICES
3654	--	3654	4260	--	4260	... Charitable and Religious Endowments
3654	--	3654	4260	--	4260	... Total
						... 3475 --- OTHER GENERAL ECONOMIC SERVICE
27185	--	27185	34378	--	34378	... Registrar of Firms
27185	--	27185	34378	--	34378	... Total
						3604--- COMPENSATION AND ASSIGNMENTS
66572	--	66572	74000	--	74000	... TO LOCAL BODIES AND PANCHAYATI RAJ INSTITUTIONS.
66572	--	66572	74000	--	74000	... Total
						... 4059 --- CAPITAL OUTLAY ON PUBLIC WORKS
--	110000	110000	--	100000	100000	...
--	110000	110000	--	100000	100000	... Total

विधी विषयक शाखा

प्रधान सचिव व विधी परामर्शी (विभाग प्रमुख)

विधी विषयेतर शाखा [प्रशासन]

कार्यासने - १ ते २५ व कार्यासन २-अ

१. विधी व न्याय विभाग (मंत्रालय विभाग)

प्रस्तावना

मंत्रालयातील विधी व न्याय विभाग हा मुख्यतः तांत्रिक विभाग आहे. त्याच्या दोन शाखा असून त्यापैकी एक विधीविषयेतर आणि दुसरी विधीविषयक काम पाहणारी आहे.

विधीविषयेतर शाखा ह्या विधी व न्याय विभाग (खुद्द), न्यायमंडळ, विधी अधिकारी व धर्मदाय संघटना, महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त आणि निबंधक, भागीदारी संस्था ह्या कार्यालयांच्या आस्थापनेसंबंधी व अनुषंगिक बाबींवर कार्यवाही करीत असतात. ही प्रशासकीय बाबींची कामे एकूण २६ कार्यासने पाहतात.

विधीविषयक कामाचे तीन भाग पडतात मंत्रालयीन विभागांना वैधानिक सल्ले देणारा, कज्जे व अभिहस्तांतरण लेखनविषयक कामे करणारा आणि विधी विधान विषयक कामाचे मसुदे तयार करणारा, असे ते तीन भाग आहेत.

विभागाच्या कामाचा सविस्तर तपशील

(१) विधीविषयेतर शाखा :-

(अ) विधी व न्याय विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली असलेल्या खालील कार्यालयांच्या प्रशासकीय व वित्तीय बाबी या विभागाकडून हाताळण्यात येतात.

- (१) विधी व न्याय विभाग (मंत्रालय खुद्द),
- (२) धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
- (३) महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त,
- (४) लघुवाद न्यायालये,
- (५) मुंबईचे शेरीफ,
- (६) दिवाणी, सत्र आकण फौजदारी न्यायालये,
- (७) महानगर दंडाधिकार्यांचे न्यायालय, मुंबई,
- (८) विधी सल्लागार व समुपदेशी,
- (९) धर्मादाय व धार्मिक दाननिधी,
- (१०) निबंधक, भागीदारी संस्था,
- (११) महाराष्ट्र राज्य विधी आयोग,
- (१२) महाराष्ट्र विधी सेवा प्राधिकरण.

(ब) तसेच या विभागाकडून उच्च न्यायालयाशी संबंधित वित्तीय बाबीही हाताळल्या जातात.

(क) नागपूर व औरंगाबाद येथे मुंबई उच्च न्यायालयाच्या खंडपीठाची स्थापना झाल्यानंतर या विभागाच्या आस्थापनेअंतर्गत नागपूर व औरंगाबाद येथे सह सचिव यांच्या नियंत्रणाखाली कार्यालये स्थापन करण्यात आली आहेत. ही कार्यालये संबंधित खंडपीठातील विविध विभागांच्या प्रकरणी विधी विषयक सल्ले देण्याचे काम करतात.

(ड) श्री सिध्दिविनायक गणपती मंदिर विश्वस्त व्यवस्था (प्रभादेवी) अधिनियम, १९८० नुसार श्री सिध्दिविनायक गणपती मंदिर न्यास दादर, मुंबई; श्री साईबाबा संस्थान विश्वस्त व्यवस्था (शिर्डी) अधिनियम, २००४ मधील

तरतूदीनुसार श्री साईबाबा विश्वस्त व्यवस्था, शिर्डी; पंढरपूर मंदिर अधिनियम, १९७३ अन्वये श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर, पंढरपूर समिती व मुंबई विश्वस्त अधिनियम, १९६० मधील प्रकरण ७(अ) अन्वये पश्चिम महाराष्ट्र देवस्थान व्यवस्थापन समिती, कोल्हापूर यांच्या कामकाजाचे नियमन या विभागागामार्फत केले जाते.

(ई) या विभागाकडून उच्च न्यायालयातील व दुय्यम न्यायालयातील सरकारी वकील व सहायक सरकारी वकील व महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरणामधील मुख्य सादरकर्ता अधिकारी व सादरकर्ता अधिकारी यांच्या नियुक्त्यांचे आदेश निर्गमित केले जातात. तसेच गृह विभागाकडून विशेष शासकीय अभियोक्त्यांबाबत आलेल्या प्रस्तावांवर अभिप्राय देऊन ते शासनाच्या मान्यतेसाठी सादर केले जातात.

(२) विधीविषयक शाखा

(अ) वैधानिक बाबींवर अभिप्राय / सल्ले देणारी शाखा :-

या शाखेस 'अ' शाखा असे संबोधले जाते. या शाखेचा संबंध मुख्यतः मंत्रालयातील सर्व प्रशासकीय विभागांना दिवाणी व फौजदारी प्रकरणी विधीविषयक सल्ला देण्याच्या कामाशी तसेच विद्यापीठांच्या कायदानुसार कुलगुरु/राज्यपाल यांच्या कार्यालयास अभिप्राय देण्याच्या कामाशी येतो.

(ब) कज्जे अभिहस्तांतरण लेखन शाखा :-

या बाबतची कामे पुढील ३ भांगामध्ये केली जातात.

(१) फौजदारी कज्जे :- राज्यातील फौजदारी खटले, ज्यात दोषमुक्ती विरुद्ध अपील करणे, पुनर्निरीक्षण अर्ज, बंदी प्रत्यक्षीकरण करण्याचे विनंती अर्ज वगैरे कामे तसेच त्यावर देखरेख करण्याचे काम तसेच खटले काढून घेण्याबाबत व फौजदारी प्रक्रिया संहितेमध्ये नमुद केलेल्या विशिष्ट खटल्यांबाबत, लाचलुचपत प्रतिबंधक कायदानुसार खटला दाखल करणेबाबत अभिप्राय देणे, सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांना फौजदारी स्वरूपाच्या येणाऱ्या अडचणींबाबत अभिप्राय देणे हे काम विभागातील 'अ' शाखा करते. सरकारी अभियोक्त्यांना प्रशासकीय विभागाने सूचना केल्यास त्या प्रस्तावावर कायदेशीर बाबींचा विचार करून विशिष्ट सरकारी अभियोक्त्यास सरकारी बाजू मांडण्याबाबत सूचना दिल्या जातात.

(२) शहरातील कज्जे व अभिहस्तांतरण :-

ह्या शाखेस ई शाखा असे म्हणतात. या शाखेकडून पुढील कामे केली जातात.

(१) निर्णयार्थ पाठविण्यात आलेल्या विक्रीकरांच्या कज्जांसह उच्च न्यायालयाच्या मूळ न्यायशाखेतील कज्जे, उच्च न्यायालयातील (अपील न्याय शाखेत) रिट अर्ज, नगर दिवाणी न्यायालये, लघुवाद न्यायालये व सर्वोच्च न्यायालयातील कज्जे संबंधीचे काम शहर कज्जे शाखा पहात असते. शिवाय कज्जाच्या बाबतीत इतर विभागांना ही शाखा सल्ला देत असते. शासकीय अभियोक्त्यांना प्रशासकीय विभागाने सूचना केल्यास त्या प्रस्तावावर कायदेशीर बाबींचा विचार करून विशेष सरकारी अभियोक्त्यास सरकारची बाजू मांडण्याबाबत सूचना दिल्या जातात.

(२) महाराष्ट्राचे राज्यपाल ज्यांत पक्षकार आहेत असे विलेख अगर लेख तयार करणे व त्यांची छाननी करणे, तसेच भाडेपट्टा लेख, लायसन्स वगैरेसाठी करारनामे करणे व अभिहस्तांतरणाची संबंधित असलेली इतर प्रकरणेही या शाखेमार्फत हाताळली जातात.

(३) नौ अधिकरण वाद, समन्स आणि सन १९५२ च्या लेख प्रमाणक (नोटरी) अधिनियमांसंबंधीचे काम देखील 'इ' शाखा पहाते.

(३) मुफसल कज्जे :-

या शाखेस 'म' शाखा असे संबोधले जाते. या शाखेकडून पुढील कामे केली जातात.

(१) विदर्भ आणि मराठवाडा विभागाशिवाय इतर विभागातील मुफसल कज्जांच्या कामात शासनाच्या वतीने कज्जे दाखल करणे अगर कज्जात शासनाच्या वतीने बचाव करणे या कामाच्या सुसाध्यतेबद्दल सल्ला देणे, फिरीयाद-कज्जांची व कैफियतेची छाननी करणे आणि जिल्हा न्यायालये, उच्च न्यायालय यात अपील दाखल करण्याबद्दल अगर न करणे इ. कामाचा समावेश होतो. या विभागातून इतर राज्याच्या वतीने किंवा भारतातील इतर राज्यातील अधिकाऱ्यांच्या वतीने आणि भारत सरकार व त्यांचे अधिकारी यांच्या वतीने मुफसल न्यायालयामधील दिवाणी कज्जांवर लक्ष ठेवण्यात येते व असे कज्जे चालविण्यात येतात.

(२) जिल्ह्यातील शासकीय मुफसल खटल्यांवर योग्य नियंत्रण ठेवण्याच्या प्रयोजनासाठी महाराष्ट्र शासनाने १९७७ पासून जिल्हा सरकारी वकीलांच्या कार्यालयांच्या तपासणीचे काम हाती घेण्याची योजना सुरु केली आहे. सॉलिसिटर (मुफसल वाद), अपर सॉलिसिटर (मुफसल वाद), यांनी या तपासण्या करावयाच्या असतात. अशा तपासणीच्या वेळी जिल्ह्यातील सर्व स्थानिक अधिकारी व न्यायासनाचे अध्यक्ष व सदस्य यांच्याशी संपर्क साधून शासकीय कज्जासंबंधीच्या बाबीसंबंधी चर्चा केली जाते. मुफसल क्षेत्रातील शासकीय दिवाणी खटल्यांचे प्रभावी पर्यवेक्षण करण्याच्या आणि त्यावर नियंत्रण ठेवण्याच्या बाबतीत आणि बऱ्याचश्या अडचणी दूर करण्याच्या व विधि अधिकाऱ्यांच्या मनातील गैरसमज दूर करण्याच्या तसेच जिल्हा कार्यालयातील कामाचा दर्जा सूधारण्याच्या दृष्टीने या तपासण्या फारच उपयुक्त ठरत असल्याचे दिसून आले आहे.

(३) प्रशासकीय सोयीसाठी नागपूर आणि औरंगाबाद येथे विभागाच्या दोन स्वतंत्र शाखा आहेत. ह्या मंत्रालयीन विभागाचाच एक भाग असून त्या-त्या महसूल विभागाच्या कक्षेत काम करतात. या शाखांना सह सचिवांच्या दर्जाचे अधिकारी आहेत. नागपूर आणि औरंगाबाद येथे असलेल्या विधि व न्याय विभागाच्या शाखा अनुक्रमे विदर्भ आणि मराठवाडा विभागातील दिवाणी व फौजदारी कज्जे, अभिप्रायाच्या बाबी तसेच रिट, वादाच्या सूचना आणि किरकोळ बाबी यासंबंधी कार्यवाही करीत असतात.

(२-ब) विधि विधानाचे मुसदे तयार करणारी शाखा :-

(१) विधि व न्याय विभागाच्या ह्या शाखेस व (विधि विधान) शाखा असे संबोधले जाते. विधि विधानाचे काम म्हणजे भारतीय संविधानाच्या सातव्या परिशिष्टातील याद्या २ व ३ या नमूद केलेल्या सर्व राज्य व समवर्ती विषयासंबंधीची शासकीय विधेयके व अध्यादेश या संबंधात कार्यवाही होय. तसेच सर्व गौण विधि विधानाचे मुसदे म्हणजे संविधानीक नियम, उपविधि, अधिसूचना, आदेश, योजना व तत्सम इतर लेख जे केंद्रीय अधिनियमाखाली अगर राज्य अधिनियमाखाली काढावयाचे असतात त्यांचे मुसदे तपासण्याचे/ छाननी करण्याचे काम ही शाखा करते. ही शाखा वेगवेगळ्या मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी तयार केलेल्या विधि विधान विषयक प्रस्तावांना त्याचप्रमाणे महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाकडून आलेल्या अशासकीय विधेयकांचा अंमल करण्याकरिता कोणत्याही विधि विधानाचे काम हाती घेण्याच्या इच्छेचा व सक्षमतेचा प्रश्न विधिविषयक दृष्टीकोनातून तपासून पाहते. या अनुषंगाने राज्याच्या विधिमंडळाशी संबंधित असलेल्या सर्व तांत्रिक बाबींचे कामही याच शाखेमार्फत करण्यांत येत असते.

(२) महाराष्ट्र राज्यात अंमलात असलेले सर्व राज्य अधिनियम असलेले महाराष्ट्र संहिता हे एक शासकीय प्रकाशन आहे. कायद्याचा व्यवसाय करणाऱ्यांना तसेच इतर नागरिकांनाही हे प्रकाशन उपयुक्त असल्याचे आढळून आले आहे. त्यामुळे या प्रकाशनाद्वारे राज्याचे सर्व अधिनियम हे सर्वसाधारण जनतेला वाजवी किंमतीत उपलब्ध करून देण्याचा उद्देश आहे. अधिनियमांच्या पुनर्मुद्रणाचे काम आणि महाराष्ट्र संहिता अद्ययावत ठेवण्यासाठी पुनःस्थापना मालिका वेळोवेळी काढण्याचे काम, त्याचप्रमाणे राज्य अधिनियम शासनाच्या संकेतस्थळावर (वेबसाईट) घेण्याचे काम देखील या शाखेत सचिव (विधि विधान), विधि व न्याय विभाग यांच्या देखरेखीखाली होत असते.

(३) नियम व आदेश अद्यावत करणाऱ्या शाखेस 'र' शाखा असे संबोधले जाते. महाराष्ट्र नियम व आदेश हे सर्वात जुन्यापैकी एक महत्वाचे प्रकाशन असून त्यामध्ये भारतीय संविधानासहित केंद्राने व राज्याने केलेल्या निरनिराळ्या अधिनियमाखाली राज्या शासनाने केलेले नियम व आदेश समाविष्ट आहेत. हे प्रकाशन दोन भागात म्हणजे राज्याने केलेल्या अधिनियमाखाली केलेले नियम व आदेश आणि केंद्राने केलेल्या अधिनियमाखाली केलेले नियम व आदेश यामधील सर्व महत्वाच्या दुय्यम विधि विधानाचा एकाच ठिकाणी समावेश केलेला आहे. हे प्रकाशन विधानमंडळाचे सभासद, न्यायालये, वकिलवर्ग व सर्वसाधारण जनता यांना उपयुक्त ठरते असे आढळून आले आहे. वेळोवेळी पुनःस्थापना मालिका काढून हे नियम व आदेश अद्ययावत ठेवण्यात येत आहेत. सचिव, विधि व न्याय विभाग (विधि विधान) यांच्या देखरेखीखाली विधि व न्याय विभागाची 'र' शाखा हे काम पाहते.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता - १
TABLE-I

(रुपये हजारत)

(Rs. in thousands)

1	प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१६-२०१७		सुधारित अंदाज २०१६-२०१७		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१७-२०१८					
	Actual 2015-2016		Budget Estimates 2016-2017		Revised Estimates 2016-2017		Budget Estimates 2017-2018					
	योजनत्तर	एकूण	योजनत्तर	एकूण	योजनत्तर	एकूण	योजनत्तर	एकूण				
	Non-Plan	Plan	Non-Plan	Plan	Non-Plan	Plan	Non-Plan	Plan				
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(अ) कार्याचे वर्गीकरण
विधी व न्याय विभाग
एकूण (अ)
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण
(०९०) ०१ विधी व न्याय विभाग
(मंत्रालयीन विभाग) (२०५२०२५९)
(१) वेतन	146987	--	146987	243745	--	243745	168368	--	168368	210000	--	--
(२) अतिकालिन भत्ता	78	--	78	175	--	175	130	--	130	180	--	--
(३) दूरध्वनी वीज, पाणी	551	--	551	1810	--	1810	1616	--	1606	1500	--	--
(४) देशांतर्गत प्रवास	1443	--	1443	1910	--	1910	1876	--	1876	1950	--	--
(५) कार्यालयीन खर्च	5706	--	5706	15000	--	15000	6694	--	6694	12012	--	--
(६) भाडे पट्टी व कर	6	--	6	10	--	10	13	--	13	10	--	--
(७) प्रकाशने	2603	--	2603	6	--	6	4	--	4	6	--	--
(८) संगणकावरील खर्च	---	--	---	500	--	500	448	--	448	1000	--	--
(९) इतर खर्च	---	--	---	7	--	7	5	--	5	10	--	--
एकूण- (ब) (एक)	157374	--	157374	263163	--	263163	179154	--	179154	226672	--	--
Total -- (B) (I)

तक्ता - १ - चालू
TABLE-I - Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(00) (02) इ. गव्हर्नस प्रकल्पाच्या अमलबाजवणी साठी तरतुद (२०५२५११६)	--	--	30700	30700	--	100000	100000	--	2400.00	2400.00	147000	
संगणक खर्च												
एकूण	...	--	1573774	30919	188295	263163	106000	369163	179154	242800	421954	
(00) (03) प्रशिक्षण												
(00) (09) शासकिय कर्मचाऱ्याना प्रशिक्षण (२०५२५११९)												
५० इतर खर्च	...	--	219	29	--	60	60	--	28	28	2966	
एकूण (ब) (दोन)	...	--	219	29	--	60	60	--	28	28	2966	
(ब) (दोन) मागणी क्रमांक जे-३												
३६०४ स्थानिक संस्था व पंचायती राज्य संस्था यांना नुकसान भरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे :-	64434	--	64434	74000	--	74000	66572	--	66572	74000		
एकूण (ब) (दोन)	...	64434	--	64434	74000	--	74000	66572	--	66572	74000	
Total												
(00) (03) Traing												
(00) (01) Training to Govt. Employees (20525199)												
50 Other Charges												
Total												
(B) (II) Demand No.J-3												
3604-Compensation Assign- ments to Local Bodies and Institutions.												
Total--(B) (II)												

तक्ता - १ - चालू
TABLE-I - Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(तीन) २०१४ - २०० (०१) जनावरास निवडयतेने वागविण्यास प्रतिबंध व निर्धन पेटी निधी सहायक अनुदान (२०१४०३२३)	237706	--	237706	387	-	387	82695	--	862695	400		
एकूण (ब) (तीन)	...	237706	--	237706	387	387	82695	--	862695	400		
(चार) ४०५९ - सार्वजनिक बांधकामावरील खर्च भू-संपादन (४०५९०५९२)	--197122	197122	197122	--	30000	30000	--	110000	110000	100000		
एकूण (ब) (चार)	...	--197122	197122	--	30000	30000	--	110000	110000	100000		
एकूण (ब)	...	341496	197122	499262	74387	30000	149296	110000	1039267	1174400	--	--
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने मागणी क्रमांक : प्रधान शीर्ष	...	11191497	--	11191497	13975036	--	13975036	13413622	--13413622	17029677		
जे १ २०१४ न्यायदान (दत्तमत)	...	11191497	--	11191497	13975036	--	13975036	13413622	--13413622	17029677		
जे २ २०५२ सर्वसाधारण सेवा सचिवालय	...	157374	30919	188293	263163	106000	369163	179154	242800	421954	363634	
जे ३ ३६०४ स्थानिक संस्था व पंचायती राज यांना नुकसान भरपाई रकमा देणे.	...	64434	--	64434	74000	--	74000	66572	--	66572	74000	
जे - ४												
४०५९ - सार्वजनिक बांधकामावरील भाडवली खर्च	...	197122	--	197122	30000	--	30000	--	110000	110000	100000	
एकूण (क)	--	14418305	49804	11641346	14342199	106000	14448199	13659348	3528001	4012148	17567311	
Total -- (C)												

विधी व न्याय विभाग
Law and Judiciary Department

कार्यासन पध्दती कामाचा तक्ता

THE DESK SYSTEM WORK-LOAD TABLE

विधी व न्याय विभागाचे प्रशासित मुख्य कार्य म्हणजे न्यायांग, धर्मादाय संघटना वगैरे आहेत.

न्यायांगाशी संबंधित असलेले कार्यक्रम (म्हणजे उच्च न्यायालय, दिवाणी, सत्र व फौजदारी न्यायालये, लघुवाद न्यायालये, महानगर दंडाधिकार्यांची कार्यालये) वगळता या विभागाच्या अखत्यारीतील येणाऱ्या इतर कार्यक्रमांचे कार्यन्वयन संबंधित विभाग प्रमुख किंवा कार्यालय प्रमुखाद्वारा केले जाते. न्यायांगासंबंधीच्या कार्यक्रमांचे उच्च न्यायालयाद्वारा कार्यन्वयन केले जाते. कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश प्रत्येक कार्यक्रमाची कामगिरी दर्शवितो.

हे कार्यक्रम मंत्रालयीन स्तरावर घेतलेल्या धोरणविषयानुसार कार्यान्वित केले जातात त्यामुळे मंत्रालयीन विभागांना कार्यक्रमांच्या कार्यभाराचा गोषवारा देण्यासाठी कोणतीही मोजमापे विहित करणे योग्य व सुसंबद्ध ठरणार नाही. ही मोजमापे फक्त प्रत्येक कार्यात्मक कार्यक्रमाच्या प्रगतीचा अंदाज घेण्यासाठी उपयुक्त आहेत. खालील विवरणपत्रे विधी व न्याय विभागात हाताळलेल्या कार्यभाराची व्याप्ती दर्शवितात.

कार्यासन पध्दती
DESK SYSTEM

तक्ता-२

TABLE-II

संबंधित वर्षामध्ये विधी व न्याय विभागातील कार्यासनात आलेली व त्यांनी निकालात काढलेली प्रकरणे खालील तक्ता दर्शवितो.

कार्यासन/ शाखांची संख्या No. of Desks Branches	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the year		वर्षात आलेली प्रकरणे Cases received during the year		एकूण Total		वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे Cases disposed off during the year		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of the year		२०१७-१८ मध्ये येणारी अंदाजित प्रकरणे Cases estimated to be received during 2015-16		कार्यासनाच्या कामाच्या उरकाची सरासरी Average disposal per Desk				
	2015 Upto one year	2016 Over one year	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	18	--
26/5	1605	478	1533	506	8752	8215	10835	10254	8602	7999	1489	744	1504	751	9035	287	267

The main functions administered by the Law and Judiciary Department are Judiciary, Charity Organisation, etc.

The programmes under these functions are implemented through the respective Heads of Departments or Heads of Offices under them except in the case of programmes concerning Judiciary (i. e. High Court, Civil, Sessions and Criminal Courts, Small Cause Courts, Metropolitan Magistrate's Courts). The programmes relating to Judiciary are implemented through the High Court. The work load summary in respect of all programmes indicating the achievements are attached to the respective programme.

The programmes are implemented on the basis of the policy decision taken at the Mantralaya level. It is, therefore, not very relevant and appropriate to prescribe performance measurement yard-sticks in the case of Mantralaya Department as these yard-sticks are only relevant for assessing the performance under individual Function/Programme. However, following statements will indicate the extent of work-load handled in the Law and Judiciary Department.

प्रारूप शाखा 'ब'

—खम्मिल तक्त्यात २०१४, २०१५ व २०१६ या वर्षांत मसुदे तयार केलेली, प्रख्यापित केलेली किंवा अधिनियमात केलेली विधेयके व अध्यादेश, छाननी केलेले नियम, अधिसूचना, आदेश, उपविधी आणि इतर संकिर्ण संदर्भ, पुनःस्थापना मालिकेची संख्या दर्शविण्यात आलेली आहे.

२. विधेयके, अध्यादेश, नियम, अधिसूचना, आदेश व उपविधी ही प्रकरणे निकालात काढण्यासाठी लागणारा अवधी हा प्रत्येक वैयक्तिक प्रकरणाचे स्वरूप, त्यातील विधीविषयक मुद्दा तसेच त्यातील खंडाचे किंवा नियमाचे स्वरूप यावर अवलंबून असतो. यामुळे विधी विषयक काम निकालात काढण्यासाठी कोणत्याही प्रकारची प्रमाणके निश्चित करणे शक्य नाही. वरील कामाव्यतिरिक्त विधी विधान शाखेत महाराष्ट्र विधान मंडळाच्या अधिवेशन काळात व त्यानंतर विधेयके व वैधानिक संदर्भ यांचे अधिनियमात रुपांतर होई पर्यंत सर्व कार्यवाही पहावी लागते व वरील संदर्भांचा मागोवा घ्यावा लागतो. तथापि विधी विधान शाखेच्या सरासरी वार्षिक उरकांचे आकडे सतम २ मध्ये दर्शविण्यात आले आहेत.

तक्ता-३ TABLE-III

Drafting Section 'B'

The appended Table indicates, for the years 2014, 2015 and 2016 the Acts passed by the State Legislature and the Ordinances promulgated by the Hon'ble Governor of Maharashtra with reference to the subjects enumerated in Lists II and III in the Seventh Schedule to the Constitution of India. The Table also indicates the Subordinate Legislation work undertaken by the Legislation Branch, consisting of drafting and scrutiny of statutory notifications, rules, orders, schemes, regulations and bye-laws made under the State Acts as well as Central Acts in its application to the State of Maharashtra. In addition to the work mentioned above, the said Table also includes the advisory work done by the Legislation Branch in respect of expediency matters received from various Mantralaya Departments and the work of advice on the technical aspects relating to any legislative proposal received from the Mantralaya Departments and relating to the Non-Official Bills received from the Parliamentary Affairs Department, which are proposed to be introduced in the State Legislature by the Members of the State Legislative Assembly and State Legislative Council.

2. Apart from the above legislative work, Legislation Branch also prepares Replacement Series to the Maharashtra Code in order to update the State Acts in force in the State, compiled in the Maharashtra Code, which is an official publication, kept for sale to public by the Directorate of Printing, Stationary and Publication, Maharashtra State, Mumbai. Besides this, as per the requisition received from the Directorate of printing, Stationary and publication Maharashtra State Mumbai, from time to time, having regard to the public demand for revision and reprinting of various Maharashtra Acts and Central Acts in its application to the State of Maharashtra, the work relating to printing of up-to-date 'Reprints' of the Maharashtra Acts and Central Acts in its application to the State of Maharashtra is also undertaken by this Branch as shown in the said Table. Certain Central Acts, which are of interest to general public are also republished in the *Maharashtra Government Gazette*, by this Branch, for the information of the public.

3. The work relating to up-loading of all the Acts and regulations in force in the State of Maharashtra contained in the Maharashtra Code (Volume Numbers I to X) on the Website of the Law and Judiciary Department by this Branch, i.e. www.lj.maharashtra.gov.in, for information of all the concerned and general public is already completed and the work relating to uploading of the duly printed recent Replacement series no XCII to the Maharashtra code is already undertaken and likely to be completed very soon.

4. Since the nature of work mentioned in paragraph 1 above is of highly technical nature, it is not possible to fix any rigid norms or time, for the legislation work undertaken by the Legislation Branch. Disposal of each case depends upon the nature and volume of the legislative work involved in each individual legislative proposal as well as the nature of the law points involved therein.

5. Besides the above work, the Legislation Branch is also required to attend to the entire legislation process in the State Legislature starting from the giving of notice for introduction of a Bill in the State Legislature, till its final publication as an Act, after receiving the assent of the Governor or the President, as the case may be, in the *Official Gazette*, as well as promulgation of an Ordinance.

प्रकरणाचे स्वरूप	प्रमाणके काही असल्यास त्याप्रमाणे निकालात काढावयाची प्रकरणे	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the year			वर्षात आलेली प्रकरणे Cases received during the year			एकूण Total			वर्षात मसुदा लेखन केलेली व निकालात काढलेली प्रकरणे Cases drafted and disposed of during the year			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of year			Nature of Cases
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
	As per norms if any, No. of cases to be disposed of																
१. विधेयके	...	0	0	0	115	152	271	115	152	271	115	152	271	0	0	0	1. Bills.
२. ईश्टता प्रकरणे आणि घटनात्मक विधिग्राहते संबंधी प्रकरणे.	--	5	2	5	290	415	655	295	417	660	293	412	652	2	5	8	2. Expediency cases and cases regarding Constitutional validity.
३. अधिसूचना, आदेश, नियम, उप-विधी, विनियम, योजना, इतर विलेख.	--	6	15	18	1367	1881	1655	1373	1896	1673	1358	1878	1648	15	18	25	3. Notifications, Orders, Rules, By-Laws, Regulations, Schemes, other Instruments.
४. अध्यादेश	--	0	0	0	18	24	27	18	24	27	18	24	27	0	0	0	4. Ordinances.
५. अधिनियमांचे पुनःरिक्षण व पुनःमुद्रण	--	0	2	2	43	214	34	43	2	36	41	214	36	2	2	0	5. Revision and Reprinting of Acts.
६. महाराष्ट्र संहिता पुनःस्थापना मालिका	--	0	0	5	0	5	0	0	5	5	0	0	5	5	5	0	6. Maharashtra Code Replacement Series.
७. किरकोळ प्रकरणे	--	8	3	7	640	894	1099	648	897	1106	645	890	1101	7	3	0	7. Miscellaneous.
८. वैधानिक संदर्भ	--	0	0	0	1408	1683	1975	1408	1683	1975	1408	1683	1975	0	0	0	8. Legislative References.

तक्ता-४
TABLE-IV

सल्ला शाखा 'अ'

—वेमकेमळ्या दिवाणी व फौजदारी अधिनियमाखाली देण्यात आलेले अभिप्राय आणि त्या त्या वर्षी (दोष मुक्ती विरुद्ध व शिक्षेत वाढ करण्याबद्दलची) दाखल करण्यात आलेली अपील खालील तक्त्यात दर्शविण्यात आली आहेत.

या शाखेत येणाऱ्या प्रकरणांचे आणि कराव्या लागणाऱ्या कामाचे स्वरूप म्हणजे प्रत्येक प्रकरणामध्ये असलेले मुद्दे व त्यासाठी त्या शाखेमध्ये करीत असलेले संशोधन कार्य विचारात घेता प्रकरणे निकालात काढण्यासाठी प्रमाणके ठरविणे शक्य नाही. तथापि कामाच्या सरासरी वार्षिक उरकाचे आकडे स्तंभ २ मध्ये दाखविण्यात आले आहेत.

Opinion Branch 'A'

The following table indicates the number of opinions given under several Civil Acts and Criminal Acts and the number of Appeals (against acquittal and for enhancement of sentences) filed during the respective years.

After taking into consideration the type of cases and the work done i. e. points involved and research work done in each case by this Branch, no norms for disposal of cases can be fixed. However, the figures of average annual disposal are shown in Column No. 2.

प्रकरणाचे स्वरूप	प्रमाणके काही असल्यास त्याप्रमाणे निकालात काढावयाची प्रकरणे	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे	वर्षात आलेली प्रकरणे	एकूण Total	वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे							वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे	Nature of Cases				
					As per norms if any, No. of cases to be disposed of	Cases pending at the beginning of the year	Cases received during the year	2014	2015	2016	2014			2015	2016	2014	2015
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	

१. दिवाणी अधिनियमाखाली अभिप्रायासाठी आलेली प्रकरणे.	...	-	18	109	659	--	677	--	568	--	109	--	1	1	1	1	1. References for opinion under Civil Acts.
(अ) संवैधानिक कायदा	...	-															(a) Constitutional Law
(ब) प्रशासकीय कायदा	...	-															(b) Administrative Law
(क) भूधृति	...	-															(c) Tenure
(ड) सेवा	...	-															(d) Services
(इ) स्थानिक कर	...	-															(e) Local Tax
(फ) विद्यापीठीय कायदा	...	-															(f) University Law
(ग) इतर किरकोळ प्रकरणे	...	-															(g) Other Miscellaneous Cases
२. फौजदारी अधिनियमाखाली अभिप्रायासाठी आलेली प्रकरणे.	...	-	5	1	145	--	150	--	144	--	1	--	1	1	1	1	2. References for opinion under Criminal Act.

३. आलेली किरकोळ (दिवानी) प्रकरणे.	-	-	-	32	-	32	15	8	-	3. Miscellaneous references (Civil).
४. आलेली फौजदारी प्रकरणे	-	4	9	248	-	252	392	0	9	4. Criminal references
५. (१) दोषमुक्ती विरुद्ध व शिक्षित वाढ करण्याबाद्दची फौजदारी अपीलें.	-	-	-	-	-	-	--	-	-	5. (i) Criminal Appeals against Acquittal and for enhancement of sentence.
(अ) उच्च न्यायालयात	-	29	30	525	-	554	-	388	495	(a) In the High Court
(ब) सर्वोच्च न्यायालयात	-	-	3	40	-	40	-	60	37	(b) In the Supreme Court
(२) फौजदारी अर्ज	-	-	-	-	-	-	--	-	-	(ii) Criminal Applications.
(अ) उच्च न्यायालयात	-	10	10	144	-	154	-	196	134	(a) In the High Court
(ब) सर्वोच्च न्यायालयात	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(b) In the Supreme Court
(३) किरकोळ प्रकरणे	-	17	35	1991	-	2008	-	2044	1956	(iii) Miscellaneous references.

न्यायालयीन वाद शाखा (शहर) - 'ई'

तक्ता-५ TABLE-V

Litigation Branch (City) 'E'

त्याच्या वर्षानुवर्षीच्या शम्येकत-अंकेखेव निकालात काढलेले मुंबईच्या उच्च न्यायालयातील विशेष दिवाणी अर्जाशी संबंधित कामकाज या शाखेत सर्वोच्च न्यायालयाच्या बाबी, किरकोळ विनंती अर्ज, विक्रीकराच्या बाबी, कंपनी संबंधीचे विनंती अर्ज, आणि वादाची सूचना व दाखल केलेले वाद यांच्याशी संबंधित प्रकरणे खालील तक्त्यात दर्शविण्यात आले आहेत. याशिवाय त्या त्या वर्षी छाननी केलेली व मसुदे तयार केलेली अभिहस्तांतरणासंबंधीची प्रकरणे त्या तक्त्यात दाखविण्यात आली आहेत.

The following table, indicates the no of cases relating to the Special Civil Applications in the High Court, Mumbai, Supreme Court matters, Miscellaneous Petitions, Sales Tax matters, Petitions and Notices of Suits and Institution of Suits, received and disposed of during the respective years. The table also indicates the cases scrutinised and drafted relating to conveyancing during the respective years.

बाब क्रमांक १ ते ७ व ९ ते १६ संबंधीच्या कामाचा उरक न्यायालयीन प्रकरणांवर अवलंबून असल्याने त्या संबंधी प्रमाणे निश्चित करता येत नाहीत. तथापि बाब क्रमांक ८ च्या संबंधी सरासरी वार्षिक उरकाचे आकडे स्तंभ २ मध्ये दाखविण्यात आलेले आहेत.

The disposal of the work in respect of matters relating to items 1 to 7, 9 to 16 depends on the cases in courts and no norms of disposal can be fixed in respect thereof. As regards item 8, the average annual disposal is shown in Column No. 2 of the table.

प्रकरणाचे स्वरूप	प्रमाणे काही असल्यास		वषाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे		वर्षात आलेली प्रकरणे		एकूण Total		वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे		Nature of Cases					
	त्याप्रमाणे निकालात काढावयाची प्रकरणे		Cases pending at the beginning of the year		Cases received during the year		Total		Cases drafted and disposed of during the year		Cases pending at the end of year							
	As per norms if any, No. of cases to be disposed of		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014		2015	2016			
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
१. मुंबईच्या उच्च न्यायालयातील विशेष रिट याचिका.	--	8	40	56	1935	1100	400	1943	1140	456	1903	1084	361	40	56	95	1. Writ Petitions in the High Court of Mumbai.	
२. सर्वोच्च न्यायालयाच्या बाबी	--	5	173	7	77	175	87	77	170	94	70	5	79	7	-	15	2. Supreme Court Matters	
३. किरकोळ विनंती अर्ज	--	0	0	0	25	25	20	25	25	20	25	25	8	0	0	12	3. Miscellaneous Petition	
४. विक्रीकराच्या बाबी	--	0	0	0	35	14	5	35	14	5	35	14	2	0	0	3	4. Sales Tax Matters	
५. उच्च न्यायालयातील वाद	--	0	0	5	15	25	10	15	25	15	15	21	10	-	4	5	5. High Court suits	
६. उच्च न्यायालयातील इतर बाबी	--	0	0	0	61	74	40	61	74	40	61	74	30	0	0	10	6. Other High Court Matters	
७. कंपनी संबंधीचे विनंती अर्ज	--	0	0	0	2	1	5	2	1	5	2	1	1	0	0	4	7. Company petitions	
८. वादाच्या सूचना व दाखल केलेले वाद.	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8. Notices of suits and institution of suits.	
९. नगर दिवाणी न्यायालयातील वाद	--	0	2	0	13	0	2	13	2	2	11	2	2	2	0	0	9. City Civil Court suits	

(१) नगर न्यायालयीन वाद

(1) City Litigation Section

१०. लघुवाद न्यायालयातील वाद	--	--	0	4	15	2	4	18	15	0	--	0	10.	Small Cause Court suits				
११. मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण बाबी.	--	--	0	0	--	--	0	1	--	0	--	0	11.	Motor Accident Claim Tribunal matters.				
१२. नगर दिवाणी न्यायालयातील किरकोळ अपिले व किरकोळ दिवाणी अर्ज.	--	--	0	0	--	--	0	31	--	0	--	0	12.	Misc. Appeals and Misc. Civil Appins in City Civil Court.				
१३. किरकोळ बाबी	--	--	0	22	41	10	22	41	10	--	--	0	13.	Miscellaneous matter				
१४. लवाद दावे	--	--	0	2	7	4	2	7	4	--	--	0	14.	Arbitration matters				
१५. पॉपर पिटिशन	--	--	0	0	--	--	0	--	--	0	--	0	15.	Pauper Petition				
१६. गिरण्यांच्या बाबी	--	--	0	0	--	--	0	--	--	0	--	0	16.	Mills matters				
१७. मृत्युपत्रीय व अमृत्युपत्रीय अधिकारीतांचे प्रकरणे.	--	--	0	0	--	--	0	--	--	0	--	0	17.	Testamentary and Imtestate Jurisdiction.				
१८. जमीन संदर्भ	--	--	0	0	--	--	0	--	--	0	--	0	18.	Land References				
१९. निवडणूक विषयक विनंती अर्ज	--	--	0	0	--	--	0	--	--	0	--	0	19.	Election petitions				
२०. दत्तक बाबी	--	--	0	0	--	--	0	--	--	0	--	0	20.	Adoption matters				
२१. सल्ल्यासाठी इतर विभागाकडून अनौपचारिकरित्या पाठविण्यात आलेली प्रकरणे.	600	41	18	50	863	967	1007	904	967	1057	886	935	961	18	50	96	21.	Un-official references received from other Deptt. for advice.
२२. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण.	--	0	0	7	151	237	230	151	243	237	145	236	208	6	7	29	22.	Maharashtra Administration Tribunal.
२३. केंद्रीय प्रशासकीय न्यायाधिकरण.	--	1	0	0	1	6	0	1	6	0	1	6	0	0	--	0	23.	Central Administration Tribunal.
(२) सामान्य अभिहस्तांतरण Section.																		
१. छाननी/मसुदा तयार करणे	450	7	3	8	60	55	72	67	58	80	64	50	64	3	8	16	1.	Scrutiny/drafting
२. लेखा प्रमाणकाची प्रकरणे	200	3	6	40	561	503	605	564	509	645	558	469	601	6	40	44	2.	Notary cases
३. अभिहस्तांतरणाशी संबंधित असलेली इतर प्रकरणे.	135	0	0	2	--	--	2	--	--	0	2	--	0	--	--	0	3.	Other References connected with conveyancing.
(३) नगर अभिहस्तांतरण (3) City Conveyancing Section																		
१. नगर अभिहस्तांतरण म्हणजे माडेपट्टा, अभिहस्तांतरणाचा लेखा, लायसन्स वगैरेसाठी पट्ट्यांचे करारनामे.	--	0	0	2	2	9	15	12	2	17	12	2	10	--	0	7	2.1.	City Conveyancing i. e. agreement for lease-deed of transfer licence etc.

तक्ता-६
TABLE-VI

न्यायालयीन वाद (मुफसल) “म” शाखा

Litigation Branch (Mofussil) “M”

शासनाने वादात दाखल केलेल्या कैफियती व मुद्दे व फिर्दाद अर्ज आणि जिल्हा न्यायालय, उच्च न्यायालय व सर्वोच्च न्यायालयात अपील करण्याच्या शक्यतेबद्दल विचार करावयाची, अपीले प्रकरणे आणि त्या त्या वर्षात देण्यात आलेले अभिप्राय खालील तक्त्यात दर्शविण्यात आले आहेत.

The following table, indicates the Written Statement and Plaints filed by Government in suit and the Appeal cases for considering the feasibility of going in Appeal to the District Court, High Court and Supreme Court and the opinion given in litigation during the respective years.

या शाखेतील काम मुफसिल न्यायालयातील न्यायालयीन वादांशी संबंधित असते म्हणून निकालात काढण्यासाठी प्रकरणे प्रमाणके निश्चित करता येत नाहीत. तथापि सरासरी वार्षिक उरकाचे आकडे स्तंभ २ मध्ये दाखविण्यात आलेले आहेत.

The work-done by this Branch relates to litigation filed in mofussil courts and therefore it is not possible to fix any norms of disposal. However figures of average annual disposal of work are given in column 2 of the table.

प्रकरणाचे स्वरूप	प्रमाणके काही असल्यास		वर्षाची आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे		वर्षात आलेली प्रकरणे		वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे		Nature of Cases	
	त्याप्रमाणे निकालात काढावयाची प्रकरणे	As per norms if any, No. of cases to be disposed of	Cases pending at the beginning of the year	Cases received during the year	Cases pending at the beginning of the year	Cases received during the year	Cases drafted and disposed during the year	Cases pending at the end of year				
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
१. शासन व त्यांच्या अधिकाऱ्यांनी दाखल केलेल्या कैफियतीची छाननी.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
२. शासनाने दाखल केलेल्या वावातील फिर्दाद अर्जांची छाननी.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
३. जिल्हा न्यायालय, उच्च न्यायालय व न्यायालयात अपील करावयाच्या शक्यतेचा विचार करावयाची प्रकरणे.	22	3	--	393	579	--	415	582	--	393	295	--
४. कळसांबंधात अभिप्रायासाठी मंत्रालयाच्या विभागाकडून अनौपचारिकरित्या आलेली प्रकरणे.	4	19	--	113	148	--	117	197	--	113	140	--
५. वादाबद्दलच्या सूचना	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. Scrutiny of written statements filed by Govt. and its officers.
2. Scrutiny of plaint in suits filed by Government.
3. Appeal cases for considering the feasibility of going in appeal to District Court, High Court and Supreme Court.
4. Un-official references from Mantralaya Departments for opinion considering litigation.
5. Suits notices

तक्ता-७
TABLE-VII

शासनाचे सहसचिव विधी व न्याय विभाग, नागपूर यांचे कार्यालय.

The Office of the Joint Secretary to Government, Law and Judiciary Department, Nagpur.

वेमवेमव्वा विसवणी अधिनिसम-व फौजदारी अधिनिसमखाली देव्कत-आलेले अभिप्राय आणि (दोषमुक्ती विरुद्ध व शिक्षेत वाढ करण्याबद्दलची) फौजदारी अपीले तसेच त्या त्या वर्षी उच्च न्यायालयात व सर्वोच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आलेले फौजदारी अर्जही खालील तक्त्यात दर्शविण्यात आले आहेत.

The following table, indicates the opinions given under several Civil Acts and Criminal Acts and the Criminal appeals against acquittals and for enhancement of sentence and also Civil and Criminal applications filed in the High Court and Supreme Court during the respective years.

हे कार्यालय मुख्यतः विदर्भ विभागासंबंधीचे काम करते व ते, विधी व न्याय विभागातील 'अ' शाखा निकालात काढित असलेल्या कामकाजाप्रमाणेच असल्याने निकालासंबंधीची प्रमाणके निश्चित करता येत नाहीत.

This office mainly does the work pertaining to Vidarbha Region and is similar to the work disposed of by litigation Branch in L. & J. D. Mantralaya Mumbai. Hence no norms of disposal can be fixed.

प्रकरणाचे स्वरूप	प्रमाणके काही असल्यास त्याप्रमाणे निकालात काढावयाची प्रकरणे	वर्षाची आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे		वर्षात आलेली प्रकरणे		एकूण Total	वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे		Nature of Cases						
		Cases pending at the beginning of the year	Cases received during the year	Cases pending at the end of year	Cases drafted and disposed during the year		Cases pending at the end of year										
As per norms if any, No. of cases to be disposed of		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016							
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
१. दिवाणी अधिनियमाखाली अभिप्रायासाठी आलेली प्रकरणे-																	
(अ) रविविधानिक कायदा	...																
(ब) प्रशासकीय कायदा	...																
(क) भूधृति	...																
(ड) सेवा	...																
(इ) स्थानिक कर	...																
(फ) विद्यापीठीय कायदा	...																
(ग) इतर किरकोळ प्रकरणे	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
२. फौजदारी अधिनियमाखाली अभिप्रायासाठी आलेली प्रकरणे.		--	--	--	--	19	32	29	19	32	29	19	32	29	0	0	0
३. दोषमुक्ती विरुद्ध व शिक्षेत वाढ करण्याबद्दलची फौजदारी अपीले.		--	0	0	0	376	225	204	376	225	204	376	225	204	0	0	0

1. References for opinion under Civil Acts.
- (a) Constitutional Law
(b) Administrative Law
(c) Tenure
(d) Services
(e) Local Tax
(f) University Law
(g) Other Miscellaneous cases
2. References for opinion under Criminal Acts.
3. Criminal Appeals, opinions (against Acquittal and enhancement of sentence).

तक्ता-८
TABLE-VIII

शासनाचे सह-सचिव विधी व न्याय विभाग, औरंगाबाद यांचे कार्यालय.

The Office of the Joint Secretary to Government, Law and Judiciary Department, Aurangabad.

वेगवेगळ्या दिवाणी अधिनियम व फौजदारी अधिनियमाखाली देण्यात आलेले अभिप्राय आणि (दोषमुक्ती विरुद्ध व शिक्षेत वाढ करण्याबद्दलची) फौजदारी अपीले तसेच त्या त्या वर्षी उच्च न्यायालयात व सर्वोच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आलेले फौजदारी अर्जही खालील तक्त्यात दर्शविण्यात आले आहेत.

The following table, indicates the opinions given under several Civil Acts and Criminal Acts and the Criminal appeals against acquittals and for enhancement of sentence and also Civil and Criminal applications filed in the High Court and Supreme Court during the respective years.

हे कार्यालय मुख्यतः मराठवाडा विभागासंबंधीचे काम करते व ते, मुंबई कार्यालयीन वाद शाखा निकालात काढित असलेल्या कामकाजाप्रमाणेच असल्याने निकालासंबंधीची प्रमाणके निश्चित करता येत नाहीत.

This office mainly does the work pertaining to Marathwada Region and is similar to the work disposed of by litigation Branch in Mumbai. Hence no norms of disposal can be fixed.

प्रकरणाचे स्वरूप	प्रमाणके काही असल्यास त्याप्रमाणे निकालात काढावयाची प्रकरणे As per norms if any, No. of cases to be disposed of	वर्षाची आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे		वर्षात आलेली प्रकरणे		एकूण Total		वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे Cases drafted and disposed during the year		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of year		Nature of Cases				
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014		2015	2016		
१. दिवाणी अधिनियमाखाली अभिप्रायासाठी आलेली प्रकरणे- (अ) संविधानिक कायदा (ब) प्रशासकीय कायदा (क) भूधृति (ड) सेवा (इ) स्थानिक कर (फ) विद्यापीठीय कायदा (ग) इतर किरकोळ प्रकरणे	--	10	9	4	343	323	397	353	401	344	327	401	9	4	4	1. References for opinion under Civil Acts. (a) Constitutional Law (b) Administrative Law (c) Tenure (d) Services (e) Local Tax (f) University Law (g) Other Miscellaneous cases
२. फौजदारी अधिनियमाखाली अभिप्रायासाठी आलेली प्रकरणे.	--	17	12	18	380	518	442	397	460	385	512	435	12	18	25	2. References for opinion under Criminal Acts.
३. दोषमुक्ती विरुद्ध व शिक्षेत वाढ करण्याबद्दली फौजदारी अपीले.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	512	--	--	--	--	--	3. Criminal Appeals, opinions (against Acquittal and enhancement of sentence).

4. Miscellaneous references																	
४. किरकोळ प्रकरणे	--	25	11	6	4046	6789	4007	4071	6200	4007	4060	0	4000	11	0	7	(i) Civil
(एक) दिवाणी	--	--	--	--	785	--	--	785	1487	--	785	--	--	--	--	--	(ii) Criminal
(दोन) फौजदारी	--	--	--	--	785	--	--	785	1487	--	785	--	--	--	--	--	(ii) Criminal
५. सर्वोच्च न्यायालयातील वाद	--	2	1	4	37	64	55	39	65	54	38	61	54	1	4	0	(i) Civil
(एक) दिवाणी	--	--	--	--	1	--	--	1	--	--	1	--	--	--	--	--	(ii) Criminal
(दोन) फौजदारी	--	--	--	--	37	64	55	39	65	54	38	61	54	1	4	0	(ii) Criminal
६. उच्च न्यायालयातील वाद	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	6. High Court Litigation's
(एक) प्रथम व द्वितीय अपीले	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	(i) 1st and 2nd Appeal (Civil)
(दोन) किरकोळ दिवाणी व फौजदारी अर्ज.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	(ii) Miscellaneous application (Civil and Criminal).
(तीन) फौजदारी अपीले, सुधारीत.	--	--	--	--	--	75	--	--	75	--	--	--	75	--	--	--	(iii) Criminal Appeals and Applications Bail Revision.
(चार) लेखी जामीन अर्ज	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	(iv) Writ Petitions receipts.
७. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरणातील वाद.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	7. Maharashtra Administrative Tribunal Litigation.
८. जिल्हा न्यायालयातील वाद	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8. District Court Litigation
(एक) दिवाणी संहिताच्या कलम ८० खालील सूचना.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	(i) Suit notices u/s 80 of Civil Procedure Code.
(दोन) दिवाणी दाव्याच्या सूचना करिता किंवा बचावाकरिता मंजुरी.	--	--	--	--	1	1	--	1	1	--	--	--	--	--	--	--	(ii) Sanction for institutions or defence of Civil Suits.
(तीन) दिवाणी दाव्यातील लिखित विवरण पत्रास मान्यता.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	(iii) Approval of written statement in Civil Suits.
(चार) दिवाणी अपीले दाखल करण्यास मंजुरी.	--	--	51	14	3910	969	1768	3410	1020	1782	3851	1000	1482	51	14	300	(iv) Sanction for filing of Civil Appeals

-१०
-X

Fees and Law Charges Bill of Law Officers

The following table, indicates the Number of bills of fees and law charges received and paid to the Special Counsel and Supreme Court Advocates fees for murder cases and references; regarding reasonableness of fees from other Departments of Mantralaya, Government of India and other State Governments and law charges of District Government Pleaders and the Government Counsels in the Appellate side and original side of the High Court during the respective years. In addition to these Bills the work of scrutiny, passing and duly counter signing of Bills of Fees and Law Charges in civil cases, enhanced fees of Government Pleaders is done in the XVIII and in the office of the Joint Secretary, Law and Judiciary Deptt., Nagpur and Aurangabad.

रक्कम देण्यात आलेली बिले						वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली बिले			Nature of Bills (up to 31-12-2014)
Payment of Biills made						Bills pending at the end of year			
2014-2015		2015-2016		2016-2017		2014-2015	2015-2016	2016-2017	
बिले Bills 12	रक्कम Amount 13	बिले Bills 14	रक्कम Amount 15	बिले Bills 16	रक्कम Amount 17	18	19	20	
A. Desk XVIII									
6	3809000	-	-	8	7512000	1	2	2	1. Fees and Law Charges Bills of Special Counsel.
92	3842300	--	3770850	110	4140478	64	6	56	2. Fees and Law Charges Bills of Supreme Court Advocates.
-	--	-	-	-	-	-	-	-	3.Fees Bills in Murder Cases.
319	23298125	-	28719545	439	43243162	18	89	70	4.Fees of Govt. Pleaders, Public Prosecutors and Counsel of High Court and City Civil and Sessions Court, Mumbai.
64	3449600	-	4325900	68	3600000	-	16	1	5. Fees of Presenting Officers and Panel Counsel of Maharashtra Administative Tribunal.
24	50315	-	654200	18	349156	-	2	-	6.Fees and Law charges of District Govt. Pleaders.
505	34549340	-	37470495	643	58844793	83	115	129	Total (1 to 6)
-	--	-	-	-	-	-	-	-	7.Reference regarding reasonableness of fees.
B. Joint Secretary Law and Judiciary, Department, Nagpur.									
-	-	-	-	-	-	--	-	-	1.Fees and Law Charges Bills of Special Counsel.
-	--	-	-	-	-	-	-	-	2.Fees and Law Charges Bills of Supreme Court Advocates.
-	0	-	-	-	-	-	-	-	3.Fees Bills in Murder Cases.
164	43707500	115	28025750	189	40360000	-	9	-	4.Fees of Counsel on original side and Appellate side.
41	4421850	33	3388780	39	4112080	-	-	-	5.Fees of Presenting Officers and Panel Counsel of Maharashtra Administative Tribunal.
28	330798	39	435885	33	215792	3	-	-	6.Fees and Law Charges of District Govt. Pleaders.
-	--	-	-	-	-	-	-	-	7.Legal Assistance.
237	48460148	187	31850415	261	44687872	3	9	-	Total (1 to 7)
-	--	--	-	-	-	-	-	-	8.Reference regarding reasonableness of fees.

तक्ता -
TABLE---

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
क) सह. सचिव, विधी व न्याय विभाग, औरंगाबाद										
१. विशेष समुपदेशींची फी व वादव्ययाची बिले.		21	8	24	14	45	15	35	53	44
२. सर्वोच्च न्यायालयातील अभिवक्त्यांची फी व १२८ वादव्ययाची बिले.		-	-	-	-	-	-	-	-	-
३. खून प्रकरणातील फी व बिले		-	-	-	-	-	-	-	-	-
४. मूळ आणि अपील शाखांकडील समुपदेशींची फी		-	11	47	267	178	254	267	189	301
५. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरणांकडील समुपदेशींची फी.		-	-	-	40	36	33	40	36	33
६. जिल्हा सरकारी वकीलांची फी व वादव्ययाची बिले.		13	12	4	25	21	17	38	33	21
एकूण (१ ते ६)		34	31	80	346	280	319	380	311	394
७. फी बदलच्या रास्तपणासाठी आलेले संदर्भ		-	-	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता - १०
TABLE--X

खालील तक्ते महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरणाची माहिती दर्शवितात.
(डिसेंबर २०१५ पर्यंत)

Following table indicates the budget provision and expenditure made by Maharashtra State Legal Services Authority. (December 2015)

वित्तिय वर्ष	अनुदान Budget provision	झालेला खर्च Expenditure incurred
1	2	3
2014-2015	125898000	109312136
2015-2016	178936000	119334311
2016-2017	106340000	106504072

खालील तक्ता लोकन्यायालयाची माहिती दर्शवितो

वर्ष	लोकन्यायालयाची संख्या	निकालात काढलेली प्रकरणे	मोटार अपघात दावा प्रकरणातील नुकसान भरपाई रक्कम	योजनेचा फायदा मिळालेल्यांची संख्या
1	2	3	4	5
2014-2015	2455	471560	3738654071	799607
2015-2016	3076	256259	2677787806	480190
2016-2017	3937	268720	1383556752	537440

(३१ डिसेंबर २०१५ पर्यंत)

विधी सेवेची माहिती :-

वर्ष	मागील वर्षातील प्रलंबित अर्ज	आलेले अर्ज	निकाली अर्ज	वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्ज	कायदेविषयक सहाय्य देण्यात आलेल्या व्यक्ती
1	2	3	4	5	6
2014-2015	158	6921	6906	173	6938
2015-2016	173	4553	4543	183	7268
2016-2017	0	0	0	0	5406

(३१ डिसेंबर २०१७ पर्यंत)

विधी साक्षरता शिबीरे :-

वर्ष	विधी साक्षरता शिबीरे	योजनेचा लाभ मिळाल्यांची संख्या
1	2	3
2014-2015	10193	835364
2015-2016	8022	664867
2016-2017	5808	454078

(३१ डिसेंबर २०१५ पर्यंत)

- ९ चालू
--- IX

12	13	14	15	16	17	18	19	20	
									C. Joint Secretary, Law and Judiciary Department, Aurangabad.
27	168000	24	272500	11	92500	8	29	-	81. Fees and Law Charges Bills of Special Counsel
--	--	--	--	--	--	--	--	--	2. Fees and Law Charges Bills of Supreme Court, Advocates
--	--	--	--	--	--	--	--	--	3. Fees Bill in Murder Cases.
256	32984800	142	39842250	300	75867500	11	47	-	4. Fees of Counsel on Original Side and Appellate Side.
36	3000750	36	5716200	--	4529600	--	--	--	5. Fees of Panel Counsels of Maharashtra Administrative Tribunal.
29	188949	29	452965	11	154000	12	4	-	6. Fees and Law Charges of District Govt. Pleaders.
349	36342499	231	46283515	322	80643600	31	80	-	Total (1 to 6)
--	--	--	--	--	--	--	--	--	7. References regarding reasonableness of fees

तक्ता - १२
TABLE--XII

ठेव संलग्न विमा योजना :-

भविष्य निर्वाह निधी वर्गणीदारांचे सेवेत असताना निधन झाले तर त्याच्या कायदेशिर वारसदारांस विशेष सामाजिक सुरक्षा मिळावी आणि शासकीय कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी मधील बचत वाढविण्यास उत्तेजन मिळावे या हेतूने महाराष्ट्र भविष्य निर्वाह निधी नियमावलीतील नियम क्रमांक ३० मध्ये ठेव संलग्न विमा योजना अंतर्भूत करण्यात आलेली आहे. सदर नियमामधील वित्तीय मर्यादेमधील अतिरिक्त अनुज्ञेय रकमेच्या कमाल मर्यादेत दिनांक १ डिसेंबर २००३ पासून रुपये ३०,००० वरून ६०,००० इतकी वाढ करण्यात आलेली आहे. या योजनेखाली अतिरिक्त अनुज्ञेय रक्कम मिळण्यास पात्र होण्यासाठी वर्गणीदारांच्या मृत्युलगत पुर्वीच्या ३ वर्षात कोणत्याही वेळी पदाच्या वेतनश्रेणीच्या कमाल मर्यादेनुसार ठराविक शिल्लक रक्कम खात्यावर असणे आवश्यक आहे.

Deposit Linked Insurance Scheme

With a view to provide Special Social Security to the Legal heirs of the subscribers of the General Provident Fund on his death while in service and to encourage the Government Servant to increase their Provident Fund subscription, the Deposit Linked Insurance Scheme has been included in Rule 30 of the Rules for Maharashtra General Provident Fund. Under the said Rule the limit of maximum amount of the admissible additional amount has been raised from Rs. 30,000 to Rs. 60,000 with effect from 1st December 2003. Under this Scheme, in order to become eligible to receive the admissible additional amount. It is necessary that a specific amount should remain at balance on the account at any time during the period of 3 years preceding the death of the subscriber, in accordance with the maximum pay scale of the post.

कालावधी	या योजनेखाली येणारी प्रकरणे Cases falling under the Scheme	अर्थसंकल्पीय तरतूद Budget Estimates	देण्यात आलेली रक्कम Amount sanctioned	शिल्लक रक्कम Amount remained to be paid	वर्ष Year
1	2	3	4	5	6
2014-2015 भारत (Charged)	10	600000	600000	—	2014-2015
दत्तमत (Voted)	74	4500000	4440000	—	
2015-2016 भारत (Charged)	—	600000	600000	—	2015-2016
दत्तमत (Voted)	—	4500000	4500000	—	
2016-2017 भारत (Charged)	—	900000	900000	—	
दत्तमत (Voted)	—	7000000	7000000	—	2016-2017

तक्ता - १३
TABLE—XIII

शासकीय कर्मचाऱ्यांना उत्सवासाठी अग्रिम धने :-

खालील तक्ता विधी व न्याय विभाग तसेच त्यांच्या नियंत्रणाखालील कार्यालयाकडून देण्यात आलेल्या कर्मचाऱ्यांची संख्या व त्यांना देण्यात आलेली उत्सव अग्रिमाची एकूण रक्कम दर्शवितो.

Festival Advance to Government Servants.

The following Table indicates the No. of Government servants to whom the advances for festival were paid by this Department and also heads of offices under Law and Judiciary Department for the staff working under them.

	2014-2015		2015-2016		2016-2017		Nature of Advance
	व्यक्ती No. of Persons	दिलेली रक्कम Amount Paid	व्यक्ती No. of Persons	दिलेली रक्कम Amount Paid	व्यक्ती No. of Persons	दिलेली रक्कम Amount Paid	
1	2	3	4	5	6	7	8
उत्सव अग्रिम	18937	90851000	20387	200210000	19017	280120000	Festival Advance

तक्ता-१४
TABLE--XIV

नगरपालिका व इतर स्थानिक संस्था यांना दिलेली सहाय्यक अनुदाने -

(१) खालील तक्ता नगरपालिका व इतर स्थानिक संस्था यांना संबंधित अधिनियमांखालील प्रकरणात दंडाच्या व फीच्या स्वरूपात वसूल केलेल्या व शासनाकडे जमा झालेल्या रकमाच्या प्रमाणात त्यांना शासनाने दिलेले सहाय्यक अनुदान दाखवतो.

मुख्य महानगर दंडाधिकारी व जिल्हा न्यायाधीश यांनी दिलेल्या माहितीच्या आधारे, वसूल झालेल्या व शासनाकडे जमा झालेल्या दंड व फीच्या एकूण रकमेमधून साक्षीदारांचे भत्ते व न्यायाधिकाऱ्यांचा प्रवास खर्च यावरील प्रत्यक्ष खर्च याशिवाय आस्थापना खर्च म्हणून एकूण जमा दंड रकमेच्या ५० टक्के एवढी रक्कम वजा करून शिल्लक रक्कम नगरपालिका व इतर स्थानिक संस्थांना सहाय्यक अनुदान म्हणून दिली जाते. ३१-३-१९९६ पूर्वी हे प्रमाण ६० : ४० या प्रमाणात होते न्यायालयाच्या आस्थापना खर्चांमध्ये झालेल्या वाढीमुळे पुर्वलक्षी प्रभावाने हे प्रमाण १५ फेब्रुवारी, १९९९ पासून ५० : ५० असे करण्यात आले आहे. तदनंतर १-४-२००१ रोजी सदर निर्णय नव्याने काढणे अपेक्षित होते शा. नि. वि. व. न्या. वि. दि. २९-३-२०१४ अन्वये सदर ५०.५० प्रमाणास १-४-२००१ पासून पुर्वलक्षी प्रमाणाने मंजूरी देण्यात आली आहे.

		वजा करण्यात यावयाच्या रकमा deductions to be made			
		वसूल झालेली व शासनाकडे जमा झालेली दंड व फीची रक्कम Amount of Fines and Fees realised and credited to Government A/c		आस्थापना खर्च Establishment Charges	
		2014-2015	2015-2016	2014-2015	2015-2016
1	2	3	4	5	
एकूण ...	123428547	132653296	61398271	66068831	

प्राण्यांस निर्दयतेने वागविण्यास प्रतिबंध करणाऱ्या संस्थांना दिलेले सहाय्यक अनुदाने -

(२) खालील तक्ता प्राण्यांना निर्दयतेने वागविण्यास प्रतिबंध अधिनियम, १९६० खालील प्रकरणांमधून वसूल झालेल्या व शासनाकडे जमा झालेल्या एकूण फी व दंडाच्या रकमांबाबत प्राण्यांस निर्दयतेने वागविण्यास प्रतिबंध करणाऱ्या संस्थांना दिलेले "सहाय्यक अनुदान" दर्शवितो. दंड व फीच्या रकमेमधून साक्षीदारांचे भत्ते व न्यायाधिकाऱ्यांचा प्रवास खर्च या वरील प्रत्यक्ष खर्च तसेच आस्थापना खर्च म्हणून एकूण रकमेच्या २० टक्के एवढी रक्कम वजा करून हे सहाय्यक अनुदान दिले जाते.

		वजा करण्यात deductions			
		वसूल झालेली व शासनाकडे जमा झालेली दंड व फीची रक्कम Amount of Fines and Fees realised and credited to Government A/c		आस्थापना खर्च Establishment Charges	
		2014-2015	2015-2016	2014-2015	2015-2016
1	2	3	4	5	
एकूण ...	583100	619000	116620	123820	

१४
XIV

Grant-in-aid paid to Local Bodies and Municipalities.

(1) The following table indicates the grant-in aid sanctioned to the Municipalities and other Local Bodies in respect of fines and fees realised and credited to Government Account in cases under the Municipal and other Local Acts during the respective years.

The amount equal to 50 per cent of the total fines and fees realised in these cases is deducted on account of establishment charges in addition to the amount spent on expenses to meet Bhatta charges to witnesses and Travelling Allowance to Magistrates on the basis of the information furnished by the Chief Metropolitan Magistrate, Mumbai and the District and Sessions Judges and the balance amount is paid as grant-in-aid. The percentage formerly was in the ratio of 60:40 and has been revised as per G. R. dated 15-2-1999 to 50:50 with effect from 1st April 96 owing to the increase in the establishment charges of Courts. G. R. dated 29-3-2014 keep the ratio 50.50 percent retrospectively.

यावयाच्या रकमा
to be made

इतर खर्च Other Charges		दंडाची परत केलेली रक्कम Amount of the fine refunded		देय रक्कम Net payable	मंजूर केलेले सहाय्यक अनुदान Amount of grant-in-aid sanctioned			
2014-2015	2014-2015	2015-2016	2015-2016	2016-2017	2015-2016	2016-2017		
6	7	8	9	10	11	12		
-	-	-	62030276	66571974	51798000	59200000	...	Totals

१५
XV

Grant-in-aid paid to the societies for Prevention of Cruelty to Animals.

(2) The following table indicates the grant-in-aid sanctioned to the institutions for the Prevention of Cruelty to Animals from the fines and fees realised and credited to Government Account in cases under the Prevention of Cruelty to Animals Act, 1960. The amount of grant-in-aid was being paid after deduction of an amount equal to 20% of the total fines and fees realised in these cases in addition to the actual expenses incurred on the Bhatta charges to witnesses and travelling expenses of the Magistrate.

यावयाच्या रकमा
to be made

इतर खर्च Other Charges		देय रक्कम Net payable		मंजूर केलेले सहाय्यक अनुदान Amount of grant-in-aid sanctioned			
2013-2014	2014-2015	2014-2015 (2-4-6)	2015-2016	2015-2016	2016-2017		
6	7	8	9	10	11		
-	-	466480	495280	266000	309000	...	Total

तक्ता-१६
TABLE-XVI

नियम व आदेश शाखा (र शाखा)

खालील तक्ता केंद्रीय व राज्य कायद्यांखालील महाराष्ट्र नियम व आदेशांच्या पुनःस्थापना मालिकाकरिता तयार केलेली पृष्ठे संख्या दर्शवितो.

कामाचे विशिष्ट स्वरूप पहाता कामे निकालात काढण्यासाठी प्रमाणे उरविणे शक्य नाही.

Rules and Orders Branch (R Branch)

The following table shows the number of pages prepared for Replacement Series to Maharashtra Rules and Orders under State and Central Acts.

Looking to the peculiar nature of the work, it is not possible to fix any norms.

अ. नं. Sr. No.	कामाचे स्वरूप	पृष्ठ संख्या No. of pages			Nature of Work
		2014 3	2015 4	2016 5	
1	2				6
१.	पुनःस्थापना मालिकेकरिता निवडण्यासाठी तपासावयाची राजपत्राची पृष्ठ संख्या.	3928	5357	3862	1. No of Gazette pages required to be examined for sorting out rules and orders for Replacement Series.
२.	छापलेल्या नियम व आदेशामध्ये सुधारणा केलेली पृष्ठसंख्या.	--	--	--	2. No of pages in which corrections have been carried out in the published Rules and Orders.
	(अ) वर्षाच्या आरंभी ... राज्य कायदे	--	1328	4773	(a) No of pages in balance. ... State Acts
	शिल्लक असलेली पृष्ठ संख्या ...केंद्रीय कायदे	--	2600	584	at beginning of the year. ... Central Acts
	(ब) वर्षात सुधारणा केलेली ...राज्य कायदे	--	--	--	(b) No. of pages corrected during ... State Acts
	पृष्ठ संख्या ...केंद्रीय कायदे	--	--	--	the year. ... Central Acts
	(क) मूळ अधिसूचना व नवीन ...राज्य कायदे	--	--	--	(c) No. of pages pasted relating to ... State Acts
	नियमासंबंधी चिकटविलेली ...केंद्रीय कायदे	--	--	--	to original Notifications and ... Central Acts
	पृष्ठ संख्या.				New Rules.
	एकूण...(२)	--	1328	4773	Total (b) ... State Acts
	...केंद्रीय कायदे	--	2600	584	... Central Acts
३.	पुनःस्थापना मालिका ... राज्य कायदे	--	--	--	3. No. of pages sent to the Press ... State Acts
	छापण्यासाठी मुद्रणालयास ... केंद्रीय कायदे	1186	--	--	for printing the replacement ...Central Acts
	पाठविलेली पृष्ठ संख्या.				Series.
४.	शिल्लक राहिलेली पृष्ठ संख्या ... राज्य कायदे	1328	4773	8027	4. No of pages remained in balance ...State Acts
	... केंद्रीय कायदे	2600	584	1192	... Central Acts
५.	मुद्रित तपासण्यासाठी मुद्रणालयाकडून आलेली पृष्ठ संख्या-				5. No. of pages received from the press for checking the Proof.
	(अ) वर्षाच्या आरंभी शिल्लक ...राज्य कायदे	--	--	--	(a) No. of pages in balance at the ... State Acts
	असलेली पृष्ठ संख्या. ... केंद्रीय कायदे	850	--	--	beginning of the year. ... Central Acts
	(ब) वर्षात आलेली पृष्ठ संख्या ... राज्य कायदे	--	--	--	(b) No. of pages received during ... State Acts
	... केंद्रीय कायदे	336	--	524	the year. ... Central Acts
	एकूण (५)	--	--	--	Total (5) ... State Acts
	... केंद्रीय कायदे	1186	--	524	... Central Acts
६.	पुनःस्थापना मालिकेच्या अंतिम ... राज्य कायदे	--	--	--	6. No. of pages sent to the press for ... State Acts
	मुद्रणासाठी पाठविलेली पृष्ठ संख्या... केंद्रीय कायदे	1186	--	--	final printing of the Replacement Series Central Acts
७.	अंतिम मुद्रणासाठी अद्याप ... राज्य कायदे	1328	4773	8027	7. No. of pages yet to be sent to the ... State Acts
	पाठवावयाची पृष्ठ संख्या. ... केंद्रीय कायदे	2600	584	1192	press for final Printing. ... Central Acts
८.	संकीर्ण ...	69	75	60	8. Miscellaneous.

तक्ता - १७
TABLE--XVII

(चार) कर्मचारी विषयक गोषवारा

Personnel Summary

Designation 1	Scale of Pay / वेतनश्रेणी + G. P. 2 + ग्रेड पे. Rs.	No. of Posts/पदसंख्या		पदनाम 4
		2016-2017	2017-2018	
PROGRAMME --				१. कार्यक्रम-
LAW AND JUDICIARY DEPARTMENT (Mantralaya)				विधी व न्याय विभाग (मंत्रालय विभाग)
Gazetted --				(अ) राजपत्रित-
Principal Secretary and Remembrancer of Legal Affairs	... 70290-1940-76450	...	1	1 .. प्रधान सचिव व विधी परामर्शी
Secretary (legislation)	... 37400-67000+10000	Pay of D. J. ...	1	1 .. प्रधान सचिव (विधी विधान)
Principal Secretary & Senior Legal Adviser	... 37400-67000+10000/10000	Pay of D. J. ...	1	1 .. प्रधान सचिव व वरिष्ठ विधी सल्लागार
Legal adviser-cum-Joint Secretary	... 37400-67000+8700	Pay of D. J. ...	2	2 .. विधी सल्लागार नि-सह-सचिव
Joint Secretary (Law & J.D., N/A)	... 37400-67000+8700	...	2	2 .. सहसचिव (विधी न्याय विभाग नागपूर/औरंगाबाद)
Solicitor and Joint Secretary	... 37400-67000+8700	...	1	1 .. सॉलिसिटर-नि-सहसचिव
Draftsman-cum Joint Secretary	... 37400-67000+8700	...	2	2 .. प्रारूपकार-नि-सहसचिव
Joint Secretary.	--	-- .. सह-सचिव
Deputy Secretary.	... 15600-39100+7600	...	2	2 .. उप-सचिव
Deputy Draftsman-cum-Deputy Secretary.	... 15600-39100+7600	...	5	5 .. उपप्रारूपकार-नि-उप सचिव
Deputy Legal Adviser-cum-Deputy Secretary.	... 15600-39100+7600	...	4	4 .. विधी उप सल्लागार नि-उप सचिव
Solicitor (Mofussil Litigation) Cum. Dy Sec	... 51550-1230-58930-1380-63070	...	2	2 .. सॉलिसिटर(मुफसिल लिटिगेशन)नि-उप सचिव
Assistant Solicitor and Ex-Officio, Deputy Secretary	... 15600-39100+7600	...	1	1 .. सहायक सॉलिसिटर-नि-पदसिद्ध उपसचिव
Dy. Secretary, (Legal) Maharashtra State legal Service Authority	... 15600-39100+7600	...	1	1 .. उप-सचिव, (विधी) महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण.
Under Secretary (legal)/D.S.(legal)/J.S.(legal)	... 15600-39100+6600/15600-39100+7600	...	7	7 .. अपर सचिव (विधी)
Under Secretary (Non legal)	... 15600-39100+6600	...	4	4 .. अवर सचिव (विधी विषयेतर)
Assistant Draftsman-cum-Under Secretary	... 15600-39100+6600	...	10	10 .. सहायक प्रारूपकार-नि-अवर सचिव
Assistant Legal Adviser-cum-Under Secretary.	15600-39100+6600	...	4	4 .. सहायक विधी सल्लागार-नि-अवर सचिव
Senior Personal Assistant	... 15600-39100+6600	...	1	1 .. वरिष्ठ स्वीय सहायक
Junior Draftsman	... 15600-39100+5400	...	4	4 .. कनिष्ठ प्रारूपकार
Librarian and Reference Officer	... 15600-39100+5400	...	1	1 .. ग्रंथपाल व संदर्भ अधिकारी
Section Officer	... 9300-34800+4400/5400	...	27	27 .. कक्ष अधिकारी (नागपूर व औरंगाबाद सहित)
Superintendent (legal)	... 9300-34800+4800	...	8	8 .. अधीक्षक (विधी)
Stenographer (Selection Grade)	... 9300-34800+4600	...	1	1 .. लघुलेखक (निवड श्रेणी)
Total	92	92 .. एकूण
Non-Gazetted-Class III-				(ब) अराजपत्रित वर्ग-३
Assistant Officer(Legal side)	9300-34800+4400	...	20	20 .. सहायक अधिकारी (विधी शाखा)
Assistant Officer (Non Legal side)	... 9300-34800+4300	...	65	65 .. सहायक अधिकारी विधीतर (प्रशासन) शाखा
Stenographer (H.G.)	... 9300-34800+4400	...	22	22 .. लघुलेखक (उच्चश्रेणी)
Stenographer (L.G.)	... 9300-34800+4300	...	21	21 .. लघुलेखक (निम्न श्रेणी)
Head Typist	... 5200-20200+2400	...	1	1 .. मुख्य टंकलेखक
Steno-Typist	... 5200-20200+2400	...	4	4 .. लघु टंकलेखक
Clerk cum Typist	... 5200-20200+1900	...	90	90 .. लिपिक नि. टंकलेखक
Searcher-cum-Movement Keeper	... 5200-20200+1900	...	3	3 .. सर्चर-कम-मुव्हमेंट कीपर
Driver	... 5200-20200+1900	...	6	6 .. चालक
Total	232	232 .. एकूण
Total	324	324 .. एकूण (अ + ब)
Class IV				(क) अराजपत्रित वर्ग-४
Havaldar	... 4440-7440+1600	...	2	2 .. हवालदार
Naik	... 4440-7440+1600	...	9	9 .. नाईक
Shelf Attendant	... 4440-7440+1600	...	1	1 .. अलमारी परिचर
Filer	... 4440-7440+1600	...	1	1 .. फाईलर
Roneo Operator	... 4440-7440+1600	...	2	2 .. रोनिओ चालक
Zerox Operator	... 4440-7440+1600	...	1	1 .. झेरोक्स ऑपरेटर
Peon	... 4440-7440+1300	...	46	46 .. चपराशी
Total	62	62 .. एकूण
Grant Total	386	386 .. एकूण बेरीज (अ + ब + क)

न्याय मंडळाची रचना
Organizaton of Judiciary Department

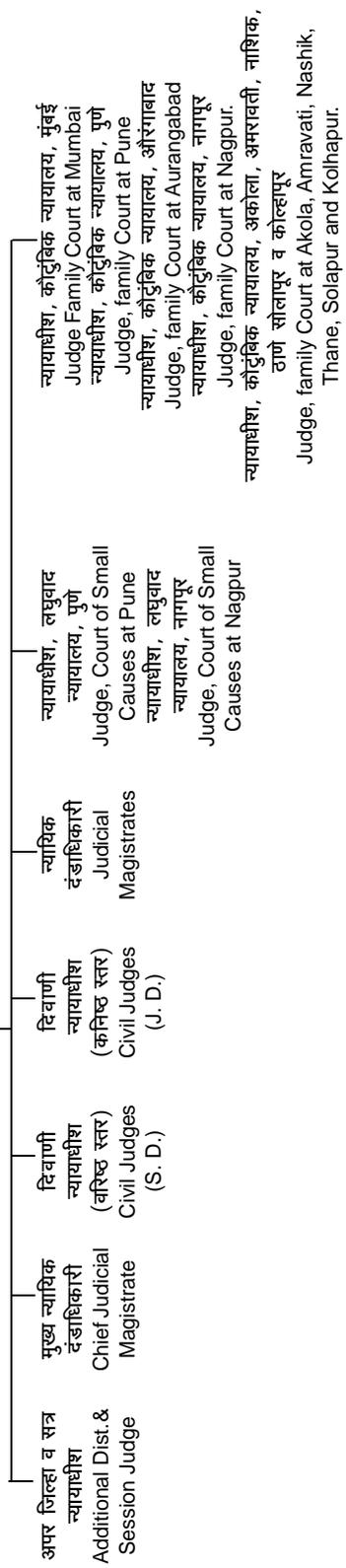
उच्च न्यायालय
HIGH COURT

Programmes 2, 4, 5 and 6 are concerned with the Judiciary.

कार्यक्रम २, ४, ५ आणि ६ हे न्याय मंडळाशी संबंधीत आहेत

मूळ न्याय शाखा Original side Registrar प्रबंधक Prothonotary and Senior Master. लेखा अन्वेषण आयुक्त, उच्च न्यायालय, मुंबई Commissioner for Taking Accounts, High Court, Mumbai. सरकारी मुखत्यार, उच्च न्यायालय, मुंबई Official Assignee, High Court, Mumbai. न्यायालय धारक, उच्च न्यायालय, मुंबई Court Receiver, High Court, Mumbai. परिव्यय निर्धारक, उच्च न्यायालय, मुंबई Taxing Master, High Court, Mumbai. नादारी प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई Insolvency Registrar, High Court, Mumbai. मुख्य अनुवादक व दुभाषी, उच्च न्यायालय, मुंबई Chief Translator and Interpreter, High Court, Mumbai. लेखा अधिकारी, उच्च न्यायालय, मुंबई Account Officer, High Court, Mumbai.	अपील शाखा Appellate side प्रबंधक उच्च न्यायालय मुंबई. Registrar, High Court, Mumbai. प्रमुख न्यायाधीश, मुंबई नगर दिवाणी न्यायालय व सत्र न्यायाधीश, बृहन्मुंबई. Principal Judge, Mumbai City Civil Court and Session Judge, Greater Mumbai. अपर प्रमुख न्यायाधीश, मुंबई नगर दिवाणी न्यायालय व अपर सत्र न्यायाधीश बृहन्मुंबई. Additional Principal Judge, Mumbai City Civil Court and Additional Session Judge, Greater Mumbai. नगर दिवाणी न्यायालयाचे न्यायाधीश व अपर सत्र न्यायाधीश, बृहन्मुंबई Judge of the City Civil Court and Additional Session Judge Greater Mumbai. मुख्य महानगर दंडाधिकारी, बृहन्मुंबई. Chief Metropolitan Magistrate, Greater Mumbai. अपर मुख्य महानगर दंडाधिकारी, बृहन्मुंबई आणि महानगर दंडाधिकारी, बृहन्मुंबई. Additional Chief Metropolitan Magistrate, Greater Mumbai and Metropolitan Magistrate, Greater Mumbai. मुख्य न्यायाधीश, लघुवाद न्यायालय, बृहन्मुंबई Chief Judge, Court of Small Causes, Greater Mumbai. अपर मुख्य न्यायाधीश, लघुवाद न्यायालय, बृहन्मुंबई. Additional Chief Judge, Court of Small Causes, Greater Mumbai. न्यायाधीश, लघुवाद न्यायालय, बृहन्मुंबई. Judges, Court of Small Causes, Greater Mumbai.	उच्च न्यायालयाचे नागपूर येथील न्यायपीठ High Court Bench at Nagpur अपर प्रबंधक उच्च न्यायालय मुंबई नागपूर येथील न्यायपीठ. Additional Registrar, High Court of Mumbai at Nagpur. उच्च न्यायालयाचे औरंगाबाद येथील न्यायपीठ High Court Bench at Aurangabad. अपर प्रबंधक उच्च न्यायालय मुंबई औरंगाबाद येथील न्यायपीठ. Additional Registrar, High Court of Mumbai at Aurangabad. उच्च न्यायालयाचे पणजी (गोवे) येथील न्यायपीठ. High Court Bench at Panji (Goa) अपर प्रबंधक, उच्च न्यायालयाचे पणजी (गोवे) येथील न्यायपीठ. Additional Registrar, High Court of Mumbai at Panji (Goa). न्यायिक अधिकारी प्रशिक्षण संस्था, नागपूर / उत्थान जि. ठाणे. Judicial Officer's Training Institute, Nagpur / Utthan Dist. Thane.
---	--	---

जिल्हा व सत्र
न्यायाधीश
District and
Session Judges.

२. उच्च न्यायालय

प्रस्तावना:-

मुंबई येथील उच्च न्यायालयाचा न्यायधिकार म्हणजे दिवाणी प्रक्रिया संहिता १९०८ च्या आदेश ४९ अंतर्गत सनदी उच्च न्यायालय आहे आणि देशातील सर्वात जुन्या उच्च न्यायालयांपैकी एक आहे. राणी व्हिक्टोरीयाच्या दिनांक २६ जून, १८६२ च्या सनद अंतर्गत मुंबई उच्च न्यायालयाची स्थापना झाली होती आणि त्याचे उद्घाटन १४ ऑगस्ट, १८६२ रोजी झाले. घटनेच्या २३१ व्या अनुच्छेदानुसार तेंव्हाच्या मुंबई उच्च न्यायालयाची अधिकारीता प्रथमतःत्या वेळच्या गोवा,दमण,आणि दिव या केंद्रशासीत मुंबई उच्च न्यायालय (गोवा,दमण व दिव पर्यन्त अधिकारतेचा विस्तार) अधिनियम १९८१ अन्वये होती. परंतु सन १९८७ मध्ये गोवा,दमण व दिव पुनर्रचना अधिनियम १९८७ अन्वये स्वतंत्र गोवा राज्याची निर्माती झाल्याने घटनेच्या २३१व्या अनुच्छेदानुसार तसेच गोवा,दमण व दिव पुनर्रचना अधिनियम १९८७ च्या कलम २० अन्वये महाराष्ट्र राज्य आणि गोवा राज्य तसेच दादरा नगर हवेली आणि दमण दिव या केंद्रशासीत प्रदेशांसाठी एक सामायिक उच्च न्यायालय कार्यान्वीत झाले.

गोवा, दमण, व दिव पुनर्रचना अधिनियम १९८७ च्या कलम २६ अन्वये सामायिक उच्च न्यायालयाची प्रस्थापना करून त्याचे मुख्यालय मुंबई येथे ठेवण्यात आले. त्यामुळे उच्च न्यायालयाची अधिकारिता संपूर्ण महाराष्ट्र राज्य, गोवा राज्य आणि दमण व दिव तसेच दादरा नगर हवेली या केंद्रशासित प्रदेशावर आहे. या व्यतिरिक्त उच्च न्यायालयाची नागपूर व औरंगाबाद येथे कायम खंडपिठे आहेत.

मूळ न्याय शाखा व अपील न्याय शाखा असे उच्च न्यायालयाचे दोन भाग आहेत. उच्च न्यायालयाचे प्रधान अधिकारी म्हणून उच्च न्यायालयाचे महाप्रबंधक हे पदनिर्देशित आहेत, महाप्रबंधक हे मुंबई उच्च न्यायालयाच्या अपील आणि मूळ शाखांचे प्रमुख आहेत.

मूळ शाखा:-

एकस्वपत्र व इतर संविधि अन्वये प्रदान करण्यात आलेले विविध अधिकार मूळ न्यायशाखेतील न्यायालये बजावीत असतात. तसेच मूळ न्याय शाखेत दाखल करण्यात आलेल्या प्रकरणात एकस्व पत्राच्या खंड १५ अनुसार उच्च न्यायालयाच्या एकल न्यायाधीशाच्या न्याय निर्णयातून उद्भवणारी अपील, निकाली काढण्यात येतात. मूळ न्यायाशाखेवरील दाव्यांच्या प्रकरणा संबंधी आर्थिक अधिकारिता रुपये एक कोटीहून अधिक मूल्यांकन असलेल्या प्रकरणी आहे, तर मूळ शाखेवरील प्रकरणासंबंधी प्रादेशिक अधिकारिता बृहन्मुंबई च्या हद्दीपर्यंत आहे.

उच्च न्यायालयाच्या मूळ शाखेमध्ये भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २२६ अनुसार राज्य शासन, केंद्र शासन व बृहन्मुंबई महानगरपालिका आणि भारतीय राज्यघटनेच्या अनुच्छेद १२ अंतर्गत येणाऱ्या इतर सर्व प्राधिकारी यांच्या विरुद्ध सर्व रिट विनंती अर्जाची सुनावणी तसेच सार्वजनिक हितासंबंधीची याचिका आणि बृहन्मुंबईतील अज्ञान पाल्यांच्या पालकांची नियुक्ती करण्यासंबंधी सर्व संकिर्ण प्रकरणे आणि विदेशी दत्तकाविधान संबंधी तसेच भारतीय पालकत्व विनंती अर्ज आणि पारसी विवाह व घटस्फोट अधिनियम, १९६६ अंतर्गत विवाह संबंधी अधिकारिता, या संबंधीच्या प्रकरणांतसुनावणी होते.

उच्च न्यायालयातील मूळ शाखेमध्ये पुढील प्रकारची कामेही करण्यात येतात.

- १) अपिले / प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्ष कर अंतर्गत संदर्भ.
- २) भूसंपादन अधिनियम, १९६५, सनदी लेखापाल अधिनियम, १९४९, कंपनी सेक्रेटरीज अधिनियम, १९८० अंतर्गत संदर्भ

३) फेरा / फेमा आणि विदेशी व्यापार (विनियमय आणि विकास) अधिनियम, १९९२.

४) कलम ४३४ खालील आणि १००, ३९१, ३९३, ३९७, ३९८ आणि ६२८ इ. सारख्या इतर निरनिराळ्या कलमांखाली परिसमापच्या प्रकरणासंबंधातील कंपनी विषयक बाबींच्या आणि कलम ४४६(३) आणि कंपनी अधिनियम, १९५६ च्या कलम १०- फ खालील कंपनी अपील, अशी प्रकरणे.

५) नाविक अधिकारिता संबंधीचे वसाहती न्यायालये अधिनियम, १८९० आणि त्या अंतर्गत नाविक आणि उप-नाविक अधिकारिता खाली दावे आणि प्रकरणे.

६) न्यायालय अवमान अधिनियम, १९७१ अंतर्गत याचिका (अर्ज).

७) लवाद आणि समेट अधिनियम, १९९६ खालील प्रकरणे.

८) मृत्युपत्रीय आणि अमृत्युपत्रीय अधिकारिता उत्तराकधकार प्रमाणपत्र, प्रशासन पत्र, मृत व्यक्तीचे अंतिम मृत्युपत्रासंबंधी मृत्युपत्रासंबंधी मृत्युपत्रप्रमाण, तसेच मुंबई विनियमन अधिनियम, १८२७ च्या कलम २ अंतर्गत वारसासंबंधी प्रमाणपत्र संबंधी दावा व विनंती अर्जाची सुनावणी तसेच महाप्रशासक अधिनियम, १९६३ च्या कलम ६ व १७ अंतर्गत विनंती अर्ज / अर्जाची सुनावणी

९) कॉपीराईट (प्रकाशन अधिकार) अधिनियम, १९५७, एकस्व अधिनियम, १९४७ आणि अन्य संबंधित अधिनियमांतर्गत दावे आणि प्रकरणे.

१०) इलाखा शहर नादारी अधिनियम, १९०९ अंतर्गत प्रकरणे.

११) वाणिज्यिक न्यायालय, वाणिज्यिक विभाग आणि उच्च न्यायालयाच्या वाणिज्यिक अपिल विभाग अधिनियम, २०१५ अंतर्गत प्रकरणे.

मुंबई उच्च न्यायालयाच्या सर्वसाधारण मूळ दिवाणी अधिकारितेच्या अधीन इतर सर्व प्रकरणे आणि कार्यवाही.

अपील न्याय शाखा :-

उच्च न्यायालयाच्या अपील शाखेची अधिकारिता महाराष्ट्र राज्याच्या ३४ जिल्ह्यांवर तसेच केंद्रशासित राज्य दमण, दीव आणि दादरा व नगर हवेली या जिल्ह्यांवर आहे.

अपील शाखेकडील न्यायालय खालील प्रकारची अपीले निकालात काढतात.

एक दिवाणी :-

(अ) अपीले :-

(१) दिवाणी प्रकरणातील मूळ हुकूमनाम्यावरून किंवा दिवाणी प्रक्रिया संहिता किंवा एखाद्या स्थानिक किंवा विशेष अधिनियमाखाली दाखल केलेल्या, ज्यात प्रथम न्यायालयातील किंवा न्यायाधिकरण समक्ष असलेल्या वाद विषयवस्तूचे मूल्य रुपये २ कोटी पेक्षा जास्त नाही आणि अजूनही अपीलात असलेल्या वादातील विषयवस्तूचे मूल्य रुपये २ कोटी किंवा कमी आहे, परंतु, अजूनही अपीलात असलेल्या वादातील विषयवस्तूचे मूल्य या उप-वाकखंडात येणाऱ्या संज्ञेचा अन्वयार्थ, जेथे अपील करण्यात आलेले आहे तसेच उलटअपील किंवा उलटहरकती दाखल करण्यात आल्या आहेत अशा अपीलात असलेल्या तसेच उलटअपील किंवा अनेक उलटअपीले किंवा प्रतिहरकतीमधील वाद विषयवस्तूचे एकूण मूल्य आहे असे समजण्यात यावे.

(२) दिवाणी प्रकरणातील अपील हुकूमनाम्यावरून किंवा दिवाणी प्रक्रिया संहिता किंवा दखादा स्थानिक किंवा विशेष अधिनियमाखालील दाखल केलेल्या कामकाजाच्या अभिनिर्णयावरून.

(३) दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या कलम १४० खालील हुकूमनाम्यावरून.

(४) दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या कलम १०४ किंवा दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या आदेश ४३, नियम १ अन्वये पारीत केलेल्या आदेशावरून आणि.

(५) हुकूमनाम्याचा अंमल नसलेल्या स्थानिक किंवा विशेष अधिनियमांतर्गत दिलेल्या आदेशावरून.

(ब) पारशी मुख्य विवाहनिषयक न्यायालयाने पारित केलेल्या हुकूमनामा किंवा आदेशातून उद्भवणारे, पारशी विवाह आणि घटस्फोट अधिनियम, १९३६ च्या कलम ५१ अंतर्गत विनंती अर्ज खेरीज करून दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या कलम ११५ खाली किंवा प्रांतिक लघुवाद न्यायालये अधिनियमाच्या कलम २५ किंवा एखाद्या विशेष किंवा स्थानिक अधिनियमाखाली न्यायालयच्या पुनरिक्षण अधिकारितेच्या वापराकरिता दाखल केलेले अर्ज.

(क) वकीला तर्फे उपस्थिती काढून घेण्यासाठी किंवा वकालतनामा रद्द करण्यासाठी किंवा रक्कम जमा किंवा काढून घेण्यासाठी आणि न्यायालय शुल्काच्या रकमेचा परतावा मिळण्यासाठी केलेले अर्ज.

(ड) कंपनी अधिनियम, १९५६ अंतर्गत केलेले अर्ज व त्याखालील कामकाज.

(ई) उच्च न्यायालयातील प्रलंबित किंवा उच्च न्यायालयात दाखल करण्यासाठी प्रस्तावित अपीलतून किंवा दिवाणी पुनरिक्षण अर्जातून उद्भवणारे किंवा त्यांच्याशी संबंधित अनुषांगिक किंवा वादकालीन इतर सर्व अर्ज आणि तसेच अपीले काढून घेण्यासाठी अर्ज किंवा दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या आदेश २३ नुसार संमती हुकूमनामा (कसेट डिक्री) किंवा आदेशाकरिता अर्ज

या नियमांतर्गत एकल न्यायाधीशद्वारा हाताळवयाच्या अपीलातील किंवा विनंती अर्जातील किंवा विनंती अर्जातील प्रबंधक, उपप्रबंधक किंवा विशेष अधिकारी यांनी पारीत केलेल्या आदेशाचे पुनरिक्षण

दोन फौजदारी -

(अ) ज्यात मृत्यूदंड किंवा जन्मठेप अशी शिक्षा फर्मावली आहे अशा अपराध सिद्धी आदेशांत्यतीरीकत इतर अपराध सिध्ती आदेशां विरुद्ध अपीले, दोषमुक्तते विरुद्ध अपीले, ज्या प्रकरणात आरोपीवर ज्या गुन्ह्याचा दोषारोप आहे त्या गुन्ह्यात अपराध सिध्द झाल्यावर केवळ दंडात्मक स्वरुपात शिक्षा दिली जाते किंवा १० वर्षांपेक्षा जास्त नाही अशा कारावासाची शिक्षा दिली जाते आणि ज्या गुन्ह्यात अपराधसिध्दी नंतर केवळ दंडात्मक शिक्षा आहे किंवा १० वर्षांपेक्षा कमी कारावासाची शिक्षा आहे, अशा शिक्षेत वाढ होण्याकरिता फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम ३७७ अंतर्गत अपील पुनरिक्षण अर्ज न्यायालयातर्फे सुचना(कोर्ट नोटीस)

(ब) मिळकतीच्या विल्हेवाटारसंबंधी आदेशाविरुद्ध अपील आणि नुकसानभरपाई, खर्च आणि/शुल्क प्रदानाकरिता निदेश देणारे आदेश किंवा आरोपीस हजर राहण्यास बंधनकारक आदेश आणि आरोपीस कोणत्याही वेळी हजर राहण्यास फर्मावण्यात येईल त्यावेळी शिक्षेचा स्वीकार करून दरम्यानच्या काळात चांगली वर्तणुक ठेण्याबाबत स्वतःस बांधून घेणारा आदेश किंवा आरोपीस समज देण्याचा आदेश

(क) फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम ४०१ अंतर्गत न्यायालयाच्या पुनरिक्षण अधिकारितेच्या वापराकरिता अर्ज, आणि फौजदारी विवरणपत्रांच्या परिक्षणावरून किंवा अन्यथा, ज्या प्रकरणांचा अभिलेख मागविण्यात येत आहे, त्यावरील अहवाल.

(ड) ज्या गुन्ह्याचा आरोपीवर दोषारोप आहे त्या गुन्ह्याच्या अपराध सिद्धीनंतर केवळ दंडात्मक शिक्षा किंवा १० वर्षांपेक्षा जास्त नाही अशा कालावधीच्या दोषमुक्तीविरुद्ध, फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम ३७८ (४) अंतर्गत अपील करण्याची परवानगी मागण्यासाठी अर्ज.

(इ) उच्च न्यायालयात अगोदरच प्रलंबित असलेल्या एखाद्या अपील किंवा अर्जातून उद्भवलेले नसलेले किंवा त्यांच्याशी संबंधित नसलेल्या, जामीन किंवा स्थगितीकरिता केलेले अर्ज.

(फ) एकल न्यायाधीशद्वारा निकाली काढण्यात आलेल्या प्रकरणात भारतीय घटनेच्या अनुच्छेद १३४ अंतर्गत सर्वो न्यायालयात अपील करण्यासाठी परवानगी मिळविण्याकरिता केलेले अर्ज.

(ग) सर्व संकीर्ण अर्जासहीत, उपरोक्त बाबी (अ) ते (क) खालील प्रकरणातून उद्भवणारे किंवा त्यांच्याशी संबंधित जामीन व स्थगिती मिळविण्यासाठी केलेले अर्ज.

(ह) फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम ४८२ खालील सर्व अर्जासहित.

(एक) खंडपीठाद्वारे पारित केलेल्या एखाद्या आदेशाचे पुनर्विलोकन, त्यात फेरबदल, किंवा तो आदेश रद्दबातल होण्याकरिता केलेला अर्ज,

(दोन) प्रथम खबरी अहवाल (फर्स्ट इन्फॉर्मेशन रिपोर्ट), गुन्हा नोंद (सी. आर.) दोषारोप पत्र किंवा फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम १५६ (३) अन्वये चौकशीसाठी दिलेला आदेश, रद्दबातल करण्यासाठी केलेले अर्ज, असे अर्ज सरळ कलम ४८२ अंतर्गत किंवा घटनेच्या अनुच्छेद २२६ आणि/किंवा अनुच्छेद २२७ अंतर्गत केलेले आहेत हे लक्षात न घेता जे काही अर्ज असतील अशा सर्व अर्जा व्यतिरिक्त.

एखाद्या खाजगी तक्रारीत आदेशिका (प्रोसेस) निर्गमित करण्यासाठी केलेल्या आदेशास आव्हान देणारे अर्ज.

(ई) कारागृह (मुंबई संचित आणि अभिवचन रजा) नियमावली, १९५९ किंवा कारागृह (गोवा, दमण आणि दीव संचित आणि अभिवचन रजा) नियमावली, १९६८ अन्वये संचित किंवा अभिवचन रजेकरिता अर्ज/विनंती अर्ज किंवा खंडपीठ किंवा एकल न्यायाधीशा समक्ष प्रलंबित प्रकरणात तात्पुरते जामीन मिण्याकरिता केलेले अर्ज, त्या त्या न्यायमंचा समक्ष जाईल. अगोदरच निकालात काढलेल्या प्रकरणातून उद्भवणाऱ्या उपरोक्त स्वरुपाचे अर्ज/विनंती अर्ज ज्या एकल न्यायाधीशांना फौजदारी प्रकरणे सोपवण्यात आली असतील त्यांच्या समक्ष ठेवले जातील.

२) ही नियमावली अंमलात आल्यानंतर, आयकर अधिनियम, १९६१ च्या कलम २६० अ, संपत्ती अधिनियम, १९५७ च्या कलम २७ अ, सीमाशुल्क अधिनियम, १९६२ च्या कलम १३०, केंद्रीय जकात अधिनियम, १९४४ च्या कलम ३५ ग, वित्त अधिनियम, १९९४ च्या कलम ३५ ग, महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ च्या कलम २७, केंद्रीय विक्रीकर अधिनियम, १९५६ च्या कलम ९ (२) सह महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ च्या कलम २७ किंवा यात वर संदर्भित केलेल्या व्यतिरिक्त कोणत्याही कर कायदांतर्गत किंवा जे अधिनियमीत केलेले किंवा पुनरिधिनियमीत केलेले किंवा ही नियमावली अंमलात आल्यानंतर जे अधिनियमीत करण्यात येईल अशा कायदांतर्गत असलेल्या न्याधिकरणाद्वारा पारीत केलेल्या आदेशातून उच्च न्यायालयात अपील करण्याची तरतूद आहे.

कोल्हापूर, नाशिक, पुणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदूर्ग, सातारा सांगली, सोलापूर आणि ठाणे जिल्हातून उद्भवणारे अपील मुंबई येथील उच्च न्यायालय न्यायाधिकाराच्या प्रोथोनोटीरी आणि सिनिअर मास्टर यांच्याकडे सादर करण्यात येईल आणि त्यावरील सुनावणी मूळ शाखेवरील खंडपीठाकडून होऊन निकाली काढण्यात येईल.

मूळ शाखेवर अशा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष करासंबंधी अपील करण्याची नियमावली, योग्य त्या फेरुरासंसह, उपरोक्त जिल्ह्यांमधून उद्भवणाऱ्या सर्व करासंबंधी अपीलांना सुद्धा लागू राहिल.

मुंबईतील उच्च न्यायालयाच्या अध्यक्षपदी मुख्य न्यायमूर्ती असून त्यांच्यासह सध्याची मंजूर संख्या -६७ आहे व त्यांना सहकारी न्यायाधीश सहाय्य करित असतात. उच्च न्यायालयाच्या प्रशासकीय विभागाचे कामकाज महाप्रबंध हे, मूळ शाखेवरील प्रबंधक, प्रोथोनोटीरी आणि सिनिअर मास्टर आणि अपील शाखेवरील प्रबंधकांच्या मदतीने, पहातात.

मुंबई उच्च न्यायालयाची खंडपीठे :-

नागपूर, औरंगाबाद व पणजी (गोवा) येथे मुंबई उच्च न्यायालयाची कायमस्वरुपी तीन खंडपीठे आहेत मुंबई येथे न्यायाधीशची ३८ मंजूर पदे आहेत. १४ पदे औरंगाबाद येथे, १३ पदे नागपूर येथे नागपूर येथे आणि ३ पदे पणजी (गोवा) येथे आहेत. खंडपीठाचे प्रशासकीय काम प्रबंधक (प्रशासन) पहातात.

न्यायिक अधिकारी प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र, नागपूर

महाराष्ट्र व गोवा राज्यातील न्यायिक अधिकाऱ्यांना न्यायिक प्रशिक्षण देण्याकरिता या संस्थेची पुर्नस्थापना नागपूर येथे दिनांक १२-०१-१९८७ रोजी करण्यात आली. सदर संस्थेत प्रशिक्षणार्थींना राहण्याकरीता वस्तीगृहाची सुविधा उपलब्ध असून तेथे प्रशिक्षणार्थी न्यायिक अधिकारी /सरकारी अभियोक्ता यांना प्रशिक्षण कालावधीत राहावे लागते.

(१) अतिरिक्त/सहायक सरकारी अभियोक्ता	२ आठवडे
(२) नवनियुक्त सहायक सरकारी अभियोक्ता	५ आठवडे
(३) नवनियुक्त न्यायालयीन लिपीक	२ आठवडे

वस्तीगृहाच्या नवीन इमारतीचे व संस्थेतील विस्तारीत बांधकाम पूर्ण झालेले असून ती इतर सर्व सुख सुविधेने उपलब्ध आहे. त्यामुळे एकाचवेळी ६० प्रशिक्षणार्थींना प्रशिक्षण कालावधीत राहण्याची सोय झाली आहे.

मा. उच्च न्यायालयाने लिल्या मंजूरीनुसारमार्च २०१३ मध्ये एकूण ५५ नवनियुक्त उच्च न्यायालयातील लिपीकवर्गीय कर्मचाऱ्यांना प्रशिक्षण देण्यात आले. त्याचप्रमाणे २०१५ मध्ये एकूण ११८ प्रशिक्षणार्थी न्यायिक कर्मचारी / अधिकाऱ्यांना **Inter Personal Relationship & Stress Management** "Budgetar Provisions" या विषयांवर प्रशिक्षण देण्यात आले.

संस्थेत तीन अधिकारी म्हणजेच एक संचालक व दोन सहसंचालकांची मंजूर पदे आहेत. सन २०११ पासून महाराष्ट्रातील अतिरिक्त/सहायक सरकारी अभियोक्ता यांना न्यायिक अधिकारी प्रशिक्षण संस्था, नागपूर येथे नियमित प्रशिक्षण देण्यात येत आहे. एकंदर ११९० अतिरिक्त/सहायक/नवनियुक्त सरकारी अभियोक्तांना प्रशिक्षण देण्यात आले आहे व पुढील नजीकच्या काळात न्यायिक अधिकारी, सरकारी अभियोक्ता व न्यायिक कर्मचाऱ्यांना न्यायिक प्रशिक्षण देण्याचे प्रस्तावित आहे. कोर्ट मॅनेजर यांना सुध्दा भविष्यात प्रशिक्षण देण्याची या संस्थेची तयारी आहे.

महाराष्ट्र न्यायिक अकादमी व भारतीय मध्यस्थी केंद्र आणि प्रशिक्षण संस्थेची माहिती

अधिक चांगले करण्यासाठी प्रयत्नशील हे अकादमीचे दृष्टी विधान आहे. न्यायिक अधिकारी व न्यायदान प्रक्रियेतील सर्व घटकांना सातत्याने न्यायिक प्रशिक्षण देणे हा अकादमीचा हेतु आहे. न्यायिक अधिकाऱ्याने कार्यक्षमता, कुशलता व कायदेविषयक ज्ञानाची सखोलता वाढावी यासाठी तेव्हापासून अकादमीने जाणीवपूर्वक दीर्घ व अल्पकालीन विविध अभ्यासक्रमांचे यशस्वीरित्या आयोजन महाराष्ट्र व गोवा राज्यातील विविध न्यायिक अधिकाऱ्यांसाठी केले आहे. अकादमीने न्यायिक अधिकाऱ्यांना नवीन संसाधने व अभ्यास साहित्या उपलब्ध करून देवून सर्व न्यायालयातील न्यायिक अधिकाऱ्यांना कायद्यातील नवनवीन सुधारणांबाबत अवगत करणेचा प्रयत्न केलेला आहे. व्यावहारिक प्रशिक्षणावर भर देऊन न्यायिक अधिकाऱ्यांची न्यायदान व प्रशासन क्षमता विकसित करण्याचा व त्यांची न्यायिक जागरूकता व संवेदनशीलता वाढविण्याचा अकादमीने सातत्याने प्रयत्न केला आहे. आजपर्यंत अकादमीने एकूण ३०० प्रशिक्षण कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले आहे. अकादमी यापुढे कर्मचाऱ्यांच्या प्रशिक्षणासह जास्तीत जास्त प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करण्याचे योजिले आहे.

अकादमी न्यायालयीन सुधारणांसाठी एक स्वतंत्र संशोधन शाखा तयार करण्याचेही योजित आहे. अकादमीस राष्ट्रीय ज्ञान संजाल (**National Knowledge Network**) मार्फत अतिवेगवान इंटरनेट जोडणी प्राप्त झालेली आहे व त्याचा वापर अकादमीच्या विविध शैक्षणिक कार्यक्रमांसाठी करण्यात येत आहे.

टेकड्या व तळे यांनी वेढलेल्या निसर्गरम्य ५ हेक्टर परिसरात उत्तन - गोराई रसत्यावर अकादमी वसली आहे. महाराष्ट्र शासनाने अकादमीस १३.७८ हेक्टर एवढी अतिरिक्त जमीन मंजूर केलेली असून त्याचा ताबा मिळण्याची कार्यवाही चालु आहे. प्रशिक्षणार्थ्यांसाठी अत्यंत उत्तम पायाभूत सुविधा अकादमीत उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत.

अकादमीमध्ये विविधरंगी फुलझाडांनी विकसित केलेली बाग असून त्यामुळे सुंदर वातावरणनिर्मिती झालेली आहे.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
१०२-२ (दोन) अनुवादक- (२०१४००८३)													
वेतन	23733	--	23733	29041	--	29041	25296	--	25296	31039	--	31039	...
अतिकालीन भत्ता	--	--	--	--	--	--	0	--	0	0	--	0	...
टेलीफोन, इलेक्ट्रीक चार्जस	26	--	26	40	--	40	27	--	27	40	--	40	...
कार्यालयीन खर्च	71	--	71	85	--	85	50	--	50	92	--	92	...
संगणकावरील खर्च	21	--	21	30	--	30	27	--	27	45	--	45	...
एकूण (२) (दोन)	23851	--	23851	29196	--	29196	25400	--	25400	31216	--	31216	...
१०२ (०३) (०१) अपील शाखा (एक) प्रबंधक (२०१४००९२)													
वेतन	1005832	--	1005832	1170649	--	1170649	1120650	--	1120650	1299421	--	1299421	...
मजूरी	--	--	--	1737	--	1737	1389	--	1389	500	--	500	...
अतिकालीन भत्ता	7620	--	7620	6180	--	6180	7000	--	7000	6365	--	6365	...
टेलीफोन, इलेक्ट्रीक चार्जस	21096	--	21096	20000	--	20000	21000	--	21000	22000	--	22000	...
प्रवास खर्च	1546	--	1546	2805	--	2805	2524	--	2524	3000	--	3000	...
विदेश प्रवास	--	--	--	210	--	210	168	--	168	220	--	220	...
कार्यालयीन खर्च	87835	--	87835	40071	--	40071	40071	--	40071	43477	--	43477	...
व्यावसायिक व विशेष सेवाबद्दल	--	--	--	1	--	1	1	--	1	1	--	1	...
प्रदान पेट्रोल इ.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	...
भाडे, पट्टी व कर	4489	--	4489	5400	--	5400	3789	--	3789	4221	--	4221	...
प्रकाशन	7600	--	7600	8000	--	8000	8000	--	8000	8000	--	8000	...
संगणकावरील खर्च	6843	--	6843	53478	--	53478	53478	--	53478	8000	--	8000	...
लहान बांधकाम	10704	--	10704	0	--	0	11794	--	11794	1	--	1	...
एकूण (३) (एक)	1153565	--	1153565	1308531	--	1308531	1269864	--	1269864	1395206	--	1395206	...
१०२ (०३) (०२) (दोन) अनुवादक- (२०१४ ०१०९)													
वेतन	6978	--	6978	10000	--	10000	7382	--	7382	10823	--	10823	...
अतिकालीन भत्ता	--	--	--	--	--	--	0	--	0	0	--	0	...
टेलीफोन, इलेक्ट्रीक चार्जस	20	--	20	20	--	20	9	--	9	25	--	25	...
कार्यालयीन खर्च	20	--	20	25	--	25	25	--	25	30	--	30	...
संगणक	4	0	0	4	17	17	15	--	15	20	--	20	...
एकूण (३) (दोन)	7022	--	7022	10062	--	10062	7431	--	7431	10898	--	10898	...
१०२ (०४) (०१) लेखा अन्वेषण आयुक्त - (२०१४ ०११८)													
वेतन	8580	--	8580	8035	--	8035	8035	--	8035	8913	--	8913	...
अतिकालीन भत्ता	--	--	--	1	--	1	1	--	1	1	--	1	...
टेलीफोन, इलेक्ट्रीक चार्जस	42	--	42	25	--	25	50	--	50	45	--	45	...
कार्यालयीन खर्च	72	--	72	78	--	78	75	--	75	100	--	100	...
संगणक	15	--	15	16	--	16	16	--	16	20	--	20	...
लहान बांधकाम	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	1	...
एकूण (२)	8709	--	8709	8155	--	8155	8177	--	8177	9080	--	9080	...
102(02) (02) Translators (20140083)													
Salaries	31039	...	31039	31039	...	31039	31039	...	31039	31039	...	31039	...
O. T.	0	...	0	0	...	0	0	...	0	0	...	0	...
T. C	40	...	40	40	...	40	40	...	40	40	...	40	...
Office Expenses	92	...	92	92	...	92	92	...	92	92	...	92	...
Computer Expenses	45	...	45	45	...	45	45	...	45	45	...	45	...
Total (2) (ii)	31216	...	31216	31216	...	31216	31216	...	31216	31216	...	31216	...
102(03)(01)Appellate Side (i) Registrar (20140092).													
Salaries	1299421	...	1299421	1299421	...	1299421	1299421	...	1299421	1299421	...	1299421	...
Wages	500	...	500	500	...	500	500	...	500	500	...	500	...
O. T.	6365	...	6365	6365	...	6365	6365	...	6365	6365	...	6365	...
T. C	22000	...	22000	22000	...	22000	22000	...	22000	22000	...	22000	...
Travel Expenses	3000	...	3000	3000	...	3000	3000	...	3000	3000	...	3000	...
Foreign Travels	220	...	220	220	...	220	220	...	220	220	...	220	...
Office Expenses	43477	...	43477	43477	...	43477	43477	...	43477	43477	...	43477	...
Payment for Professional and Special Services.	1	...	1	1	...	1	1	...	1	1	...	1	...
Petrol oil & Lubricant.	--	...	--	--	...	--	--	...	--	--	...	--	...
Rent, Rates & Taxes	4221	...	4221	4221	...	4221	4221	...	4221	4221	...	4221	...
Publication	8000	...	8000	8000	...	8000	8000	...	8000	8000	...	8000	...
Computer Expenses	8000	...	8000	8000	...	8000	8000	...	8000	8000	...	8000	...
Minor Works	1	...	1	1	...	1	1	...	1	1	...	1	...
Total (3) (i)	1395206	...	1395206	1395206	...	1395206	1395206	...	1395206	1395206	...	1395206	...
102 (03) (02) Translator (20140109).													
Salaries	10823	...	10823	10823	...	10823	10823	...	10823	10823	...	10823	...
O. T.	0	...	0	0	...	0	0	...	0	0	...	0	...
T. C	25	...	25	25	...	25	25	...	25	25	...	25	...
Office Expenses	30	...	30	30	...	30	30	...	30	30	...	30	...
Computer	20	...	20	20	...	20	20	...	20	20	...	20	...
Total (3) (02)	10898	...	10898	10898	...	10898	10898	...	10898	10898	...	10898	...
102(04)(01)Commissioner Taking Accounts (20140118).													
Salaries	8913	...	8913	8913	...	8913	8913	...	8913	8913	...	8913	...
O. T.	1	...	1	1	...	1	1	...	1	1	...	1	...
T. C	45	...	45	45	...	45	45	...	45	45	...	45	...
Office Expenses	100	...	100	100	...	100	100	...	100	100	...	100	...
Computer Expenses	20	...	20	20	...	20	20	...	20	20	...	20	...
Minor Work	1	...	1	1	...	1	1	...	1	1	...	1	...
(2) Total	9080	...	9080	9080	...	9080	9080	...	9080	9080	...	9080	...

तक्ता - ११ चालू
Table -- XI - Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
१०२ (०५) (०१) परियेय निर्धारक (२०१४०१२७)												
वेतन	3549	--	3549	5594	--	5594	4166	--	4166	5594	--	5594
अतिकालिक भत्ता	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
टेलिफोन, इलेक्ट्रीक चार्जस	28	--	28	40	--	40	70	--	70	42	--	42
कार्यालयीन खर्च	56	--	56	68	--	68	100	--	100	73	--	73
संगणकावरील खर्च	2	--	2	3	--	3	3	--	3	3	--	3
लहान बाधकामे	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	1
एकूण-(५)	3635	--	3635	5705	--	5705	4339	--	4339	5713	--	5713
१०२ (०६)(०१) नादारी प्रबंधक (२०१४०१३६)												
वेतन	59810	--	59810	6777	--	6777	6777	--	6777	7518	--	7518
अतिकालिक भत्ता	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
टेलिफोन, इलेक्ट्रीक चार्जस	44	--	44	55	--	55	50	--	50	55	--	55
कार्यालयीन खर्च	100	--	100	86	--	86	100	--	100	100	--	100
संगणकावरील खर्च	13	--	13	20	--	20	22	--	22	25	--	25
एकूण-(६)	6137	--	6137	6938	--	6938	6949	--	6949	7698	--	7698
१०२ (०७) (०१) न्यायालय धारक व परिभाषक (२०१४०१४५)												
वेतन	43905	--	43905	47952	--	47952	47952	--	47952	53000	--	53000
अतिकालिक भत्ता	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
टेलिफोन, इलेक्ट्रीक चार्जस	544	--	544	660	--	660	660	--	660	700	--	700
देशांतरगत प्रवास	--	--	--	44	--	44	35	--	35	48	--	48
कार्यालयीन खर्च	248	--	248	241	--	241	193	--	193	261	--	261
भाडेपट्टी व कर	58	--	58	200	--	200	100	--	100	200	--	200
संगणक	9	--	9	21	--	21	30	--	30	35	--	35
एकूण-७	44764	--	44764	49118	--	49118	48470	--	48470	54244	--	54244
१०२ (०८) (०१) लेखा अधिकारी- (२०१४०१५४)												
वेतन	6252	--	6252	6105	--	6105	5272	--	5272	6158	--	6158
अतिकालिक भत्ता	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
टेलिफोन, इलेक्ट्रीक चार्जस	43	--	43	55	--	55	75	--	75	60	--	60
कार्यालयीन खर्च	42	--	42	53	--	53	90	--	90	57	--	57
संगणकावरील खर्च	9	--	9	11	--	11	8	--	8	10	--	10
लहान बाधकामे	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	1
एकूण-(८)	6346	--	6346	6224	--	6224	5445	--	5445	6286	--	6586

(H) 84-7
 १०२-(०९) ११ व्या आयोगाच्या
 शिफारशीनुसार न्यायालयाची
 दर्जावाढ व प्रलंबित प्रकरणे
 त्यावरील निकालात काढण्यासाठी
 विशेष अनुदान (२०१४ ०३८८)

... 102-(09)(01) Special Grant for
 gradation and wipeout of
 pending cases as per recommen-
 dation of 11th Finance Commission
 (2014 0388)

वेतन	252435	--	252435	345620	--	345620	374294	--	374294	459192	--	459192
दुरध्वनी, वीज व पाणी	2305	--	2305	4500	--	4500	3500	--	3500	4500	--	4500
कार्यालयीन खर्च	9104	--	9104	15050	--	15050	21040	--	21040	35743	--	35743
लहान बांधकाम	--	--	--	725	--	725	200	--	200	725	--	725
सहा. अनुदाने	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
यंत्र सामग्री	--	--	--	353	--	353	100	--	100	200	--	200
अतिकालीन भत्ता	--	--	--	56	--	56	10	--	10	50	--	50
देशांतर्गत प्रवास	2011	--	2011	3339	--	3339	3000	--	3000	3672	--	3672
भाडेपट्टी	187	--	187	1500	--	1500	6499	--	6499	12555	--	12555
संगणक खर्च	1	--	1	45	--	45	45	--	45	47	--	47
व्यावसायिक व विशेष सेवा	8680	--	8680	10000	--	10000	10000	--	10000	10000	--	10000
सेवा बदल प्रदाने	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण-(०९)	274723	--	274723	381188	--	381188	418688	--	418688	526684	--	526684

49

उच्च न्यायालय एकूण-(६)
 १११ सरकारी मुखत्यार
 (२०१४०२६१)

.... Total High Court
 III Official Assigness
 (20140261)

वेतन	24297	--	24297	32310	--	32310	28778	--	28778	28647	--	28647
अतिकालिक भत्ता	--	--	--	0	--	0	--	--	--	--	--	--
टेलीफोन, इलेक्ट्रीक चार्जेस	97	--	97	60	--	60	120	--	120	110	--	110
कार्यालयीन खर्च	295	--	295	276	--	276	229	--	229	266	--	266
संगणकीय खर्च	89	--	89	50	--	50	100	--	100	80	--	80
व्यावसायिक विशेष सेवा	87	--	87	01	--	01	--	--	--	1	--	1
प्रवास भत्ता	--	--	--	0	--	0	--	--	--	--	--	--
एकूण-(९)	24865	--	24865	32697	--	32697	29227	--	29227	29104	--	29104
एकूण-(ब)	0	--	0	0	--	0	0	--	0	0	--	0
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने- भागणी क्रमांकजे-१-२०१४, न्यायदान.												
(भारित)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
(दत्तमत)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण-(क)												

... C- Source of Finance
 Demand No. J-1 2014 Administra-
 tion of Justice.
 (Charged)
 (Voted)

Total (C)

तक्ता - २
TABLE --II

खालील तक्ता मुंबई उच्च न्यायालयाने त्या त्या वर्षी केलेले काम दर्शवितो.

The following tables indicate the work done by the High Court of Judicature at
Mumbai

वर्ष	मंजूर केलेली न्यायाधिकांची संख्या Sanctioned Judge strength	नेहमीच्या कामाबाहेर इतर काम सोपविलेल्या न्यायाधिकांची संख्या No. of Judges entrusted with work outside their normal duties		फक्त न्यायालयाचे काम सोपविलेल्या न्यायाधिकांची संख्या No. of Judge entrusted with court work only		वर्ष Year
		3	2	4	5	
1						6
२०१३	...	--	--	--	--	2013
२०१४	...	--	--	--	--	2014
२०१५	...	--	--	--	--	2015

तक्ता - २ /TABLE -- II-Contd.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the years		वर्षात दाखल केलेली प्रकरणे Cases Instituted during the year		एकूण Total	निकालात काढलेली प्रकरणे Cases disposed off during the year		वर्षाखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of the year		Nature of Cases								
	2014	2015	2014	2015		2014	2015	2014	2015									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
१ मुळ शाखा																		
मुख्य दिवाणी प्रकरणे	...	35412	38305	41349	19937	22225	21549	55345	60530	62948	17044	19181	22345	38305	41349	40603	...	Main Civil Cases
संकीर्ण दिवाणी प्रकरणे	...	12512	12479	13074	5213	7094	8071	17725	19573	21145	5246	6499	8019	12479	13074	13126	...	Misc. Civil Cases
एकूण	...	47924	50784	54423	25150	29319	29670	73074	80103	84893	22290	25680	30364	50784	54423	53729	...	Total
२ अपील शाखा																		
मुख्य दिवाणी प्रकरणे	...	144120	151681	158553	45961	48363	51284	190081	200044	209837	38420	41451	39981	151681	158593	169856	...	Main Civil Cases
संकीर्ण दिवाणी प्रकरणे	...	107887	108301	113230	39395	43030	43304	147282	151331	166534	38981	38141	35514	108301	113190	121020	...	Misc. Civil Cases
मुख्य फौजदारी प्रकरणे	...	39030	43415	47194	24444	25087	24576	63474	68502	71770	20059	20762	20580	43415	47740	51190	...	Main Criminal Cases
संकीर्ण फौजदारी प्रकरणे	...	10876	10395	11359	10369	10087	11212	21245	20482	22571	10850	9669	9584	10395	10813	12987	...	Misc. Criminal Cases
एकूण	...	301913	313792	330336	120169	126567	130376	422582	440359	460712	108290	110023	105659	313792	330336	355053	...	Total
एकूण १ + २	...	349837	364576	384759	145319	155888	160046	495196	520462	544805	130580	135703	136023	364576	384459	408782	...	Total 1+2

तक्ता-३
TABLE-III

न्यायालय धारक, उच्च न्यायालय, मुंबई.

खालील तक्ता त्या त्या वर्षात ज्यामध्ये न्यायालय धारक नेमले गेले व कार्यमुक्त केले गेले अशा बाबी व मिळकतीचे हाताळलेले हिशेब दर्शवितो.

The Court Receiver, High Court, Mumbai.

The following table indicates the matters in which Court Receiver was appointed and discharged and the accounts of properties handled by him during the respective years.

अ. क्र.	प्रकरणाचे स्वरूप	2014	2015	2016	Nature of Cases
	1	2	3	4	
	दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या आदेश ४० नियम १ अन्वये न्यायालय धारकाला मिळकतीचे धारक नेमले आहे अशा दाव्याची प्रकरणे				Suit Matters where Court Receiver is appointed as Receiver of the property under Order 40, Rules of Civil Procedure Code.
१.	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली धारकाबाबतची प्रकरणे.	14500	15589	15709	1. Pending Receivership matters at the beginning of the year.
२.	वर्षभरात आलेली प्रकरणे.	1089	1042	953	2. Matters received during the year.
	एकूण	15589	16631	16662	... Total
३.	ज्यांमध्ये धारकाला कार्यमुक्त केले अशी प्रकरणे.	281	681	868	3. Matters in which Receiver is discharged.
४.	वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे.	15308	15990	15794	4. Matters pending at the end of the year.
५.	रक्कम मिळाल्याबाबत देण्यात आलेल्या एकूण पावत्या.	365	276	358	5. Total No. of Receipts.
६.	वैयक्तिक लेखा खातेवहीमधील प्रारंभीची शिल्लक.	Rs. 267497344.93	Rs. 317972586.45	Rs. 259370121	6. Opening Balance in the Personal Ledger Account at the beginning of the year.
७.	वर्षात मिळालेली रक्कम-				7. Amount received during the year.
	(१) वसूल केलेले भाडे	... 22114814.00	17668427	16807648	(1) Rent Collected.
	(२) इतर रक्कम	... 124520614.00	90259045	97697914	(2) Other.
	एकूण [७ (१ ते ७)]	... 146635428.00	107927472	114505562	... Grand Total [7(1+7)]
८.	पक्षकारांना परत केलेल्या रकमा	... 549205465.50	869252119.27	2715724557	8. Payment made to the parties
९.	कायम ठेवीत करण्यात आलेली गुंतवणूक.	191330912.00	437827836	1261304125	9. Investment made in the fixed deposits
	एकूण (८ + ९)...	740536377.50	1307079955.27	3977028682	... Total (8+9)
१०.	वैयक्तिक लेखा खातेवहीमधील अखेरची शिल्लक.	317972586.45	259370121.03	236463968	10. Balance in Personal Ledger Account
११.	कार्यालयाने मिळविलेल्या कमिशनच्या रकमांची बेरीज.	29226289.21	33000000	32500000	11. Total amount of commission fees earned.

तक्ता - ४
TABLE -- IV

The Official Assignee, High Court, Mumbai.

The following tables indicate the Insolvent-Estates in the Official Assignees hands, amounts realised in the Insolvent-Estates and Commission earned by him.

The High Court has informed that no norms can be fixed for the Work-done by the Official Assignee.

सरकारी मुखत्यार, उच्च न्यायालय, मुंबई.
सरकारी मुखत्यार, उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या ताब्यात असलेली संबंधित वर्षामधील नादारांची संपदा, वसूल झालेल्या रकमा व मिळालेले कमिशन दर्शविते.
सरकारी मुखत्यार, उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या कामकाजाबाबत प्रमाणके ठरविणे शक्य नाही असे उच्च न्यायालयाने कळविले आहे.

स्थूल वर्गीकरणामध्ये प्रकरणांचे स्वरूप	एका महिन्यामध्ये न्यायालयाचे कामाचे दिवस		वर्षाच्या आरंभी प्रशासनासाठी कामे चालू असलेल्या नादारांच्या संपदा		वर्षात सरकारी मुखत्यासांच्या हाती आलेल्या नवीन संपदा		वर्षाच्या अखेरीस ज्या संपदाची कामे प्रशासकीय कारणासाठी बंद करण्यात आलेली आहेत त्या संपदा		Nature of Cases in broad categories									
	No. of Judge	Siting of the Court in a month	Insolvents estistes pending for administrative purposes at the beginning of the year	2014	2015	2016	2014	2015		2016								
1	2014 2	2015 3	2016 4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Total	Estates closed for administrative purposes by the end of the year
	-	-	-	Twice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Insolvency matters and proceedings in respect thereof

नादारीची कामे आणि त्या बाबतीतील कामकाज

तक्ता - २ /TABLE -- II-Contd.

स्थूल वर्गीकरणामध्ये प्रकरणांचे स्वरूप	वर्षाच्या अखेरीस ज्या संपदा बाबतीत लामांश जाहीर आला त्या संपदा		वर्षाच्या अखेरीस ज्या संपदा बाबतीत लामांश जाहीर करण्याकरिता घेतलेल्या संपदा		२०११ मध्ये लामांश जाहीर करण्याकरिता घेतलेल्या संपदा		नादारांच्या संपदातून वसूल केलेली रकम		एकूण वसुली व शासनाकडे जमा केलेल्या रकमेवरील नादारी कार्य धारकांना मिळालेले कमिशन		Nature of Cases in broad categories						
	Estates pending for administrative Purposes at the end of the year	Estates in which dividends have been declared by the end of the year	2014	2015	2016	2014	2015	2016	Amount realised in the Insolvents estates	Official Assignee's Commission earned on the total recoveries and credited to the Government							
18	2014 19	2015 20	2016 21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	31	31	Official Assignee's Commission earned on the total recoveries and credited to the Government	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Insolvency matters and proceedings in respect thereof

नादारीची कामे आणि त्या बाबतीतील कामकाज

तक्ता - ५
TABLE -- V

(ब) संबंधित वर्षामध्ये सरकारी मुखत्यार, उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या कार्यालयाने केलेल्या कामाचे विवरण पत्र :-

(B) The following tables indicate the work done by the office of the Official Assignee, High Court, Mumbai during the respective years :-

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी असलेली प्रकरणे			वर्षात आलेली प्रकरणे			एकूण Total			कार्याची पूर्तता किंवा विलोपन यामुळे वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे			Nature of Cases	
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
नादारीचे अर्ज आणि त्या बाबतीतील कामकाज	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Insolvency matters and proceedings in respect thereof

तक्ता - ६
TABLE -- VI

नादारी प्रबंधक उच्च न्यायालय, मुंबई

The Insolvency Registrar, High Court, Mumbai.

खमसीस-वक्सस-त्या-त्या-वर्षस प्रलंबित असलेल्या, दाखल केलेल्या व उच्च न्यायालयाने दिलेल्या न्यायिक अधिकाराखाली नादारी प्रबंधक यांनी निकालात काढलेल्या प्रकरणांची संख्या दर्शवितो.

The following table indicate the number of cases pending, instituted and disposed off during the respective years by the Insolvency Registrar under the Judicial powers delegated by the High Court.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी असलेली प्रकरणे			वर्षात आलेली प्रकरणे			एकूण Total			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे			Nature of Cases	
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
मुळ शाखा																	Original Side
नादारी प्रकरणे	583	575	587	195	154	198	778	729	785	203	142	52	575	587	733	...	Insolvency Cases
एकूण ...	583	575	587	195	154	198	778	729	785	203	142	52	575	587	733	...	Total

लेखा अन्वेषण आयुक्त, उच्च न्यायालय, मुंबई.**The Commissioner for Taking Accounts, High Court, Mumbai.**

खालील तक्ता मिळकतीची विक्री, आदेशाप्रमाणे घेतलेल्या लेखा, अभिहस्तांतर पत्र नक्की व निष्पादित करणे, न्यायालय धारक व खाजगी धारक, अज्ञानाचे पालक, वेड्यांचे व्यवस्थापक आणि मृत व्यक्तीच्या मिळकतीचे प्रशासक यांच्या लेखा तपासणी मंजूर करणे तसेच स्थावर मिळकतीच्या विक्रीची उद्घोषणा नक्की करणे, आदि बाबीसंबंधी उच्च न्यायालयाकडून किंवा नगर दिवाणी न्यायालय याजकडून आलेले व केलेले काम दर्शवितो.

The following tables indicate the cases relating to sales of properties, accounts taken as ordered, conveyances or executed, accounts of Court Receiver and Private Receivers, Guardians of minors, Managers of Lunatics and Administrators of estates of deceased persons perused and passed, proclamations of sale of immovable properties settled during the respective years.

प्रकरणांचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी असलेली प्रकरणे				वर्षात आलेली प्रकरणे				एकूण Total	वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे				वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे	Nature of Cases	
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015		2016	2014	2015	2016			Cases pending at the end of the year
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
(१) मिळकतीची विक्री करणे	...	4	5	2	2	2	6	7	2	1	5	1	5	2	1	(1) To effect sales of properties.
(२) आदेश झाल्याप्रमाणे हिशेब घेणे	...	24	18	18	1	3	25	20	21	7	2	3	18	18	18	(2) To take account as ordered.
(३) अभिहस्तांतर पत्रे नक्की करणे व निष्पादित करणे	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	(3) To settle and execute conveyances.
(४) हुकुमनाम्याच्या बजावणीत शरीफांनी जप्त केलेल्या स्थावर मिळकतीच्या विक्रीची उद्घोषणा करणे.	...	148	174	197	123	104	271	278	341	97	81	61	174	197	280	(4) To settle proclamations of sale of immovable properties attached by the Sheriff in execution of Decrees.
(५) न्यायालय धारक व खाजगी धारक यांचे हिशेब लक्षपूर्वक वाचणे व संमत करणे.	...	13	2	13	41	58	54	60	110	52	47	60	2	13	50	(5) To peruse and pass accounts of Court Receiver and private Receiver.
(६) अज्ञानांच्या पालकांनी, वेड्यांचे व्यवस्थापक आणि मयत इसमांच्या मिळकतीचे प्रशासक यांनी दाखल केलेले हिशेब लक्षपूर्वक वाचणे व संमत करणे.	...	1	0	0	2	1	3	1	2	3	1	1	0	0	1	(6) To peruse and pass account filed by Guardians of minors Managers of Lunatic and Administrators of Estates of deceased persons.

The Taxing Master, High Court, Mumbai.

परिव्यय निर्धारक, उच्च न्यायालय, मुंबई.

खर्चीक वक्ता व्हा-व्या वर्षक आकारणी केलेल्या परिव्यय पत्रांची संख्या, तसेच वादपत्र, अपिले इत्यादिकर आकारावयाच्या न्यायालयीन शुल्कांच्या निश्चितीसाठी प्रकरणांची संख्या दर्शवितो.

The following tables indicate the number of cases in respect of taxing the Bills of costs and determining the amount of Court-fees leviable on plans, appeals etc. during respective years.

प्रकरणांचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी असलेली प्रकरणे		वर्षात आलेली प्रकरणे		वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे		Nature of Cases						
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Cases pending at the beginning of the year	Cases pending at the beginning of the year	Cases pending at the beginning of the year	Cases pending at the beginning of the year	Cases instituted during the year	Cases instituted during the year	Cases instituted during the year	Cases pending at the end of the year	Cases pending at the end of the year	Cases pending at the end of the year	Cases pending at the end of the year	Cases pending at the end of the year	Cases pending at the end of the year	Cases pending at the end of the year	Cases pending at the end of the year
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total

(१) (अपील शाखा सोडून)

न्यायालयाच्या प्रत्येक शाखेतील व नादारी न्यायालयातील परिव्ययपत्रांची आकारणी करणे. अशीलासाठी न्यायप्रतिनिधीनी केलेल्या विवादीत आणि/अथवा अविवादीत अशा सर्व कामाबद्दल अशीलाने न्याय प्रतिनिधीला देय असलेल्या खर्चाची रक्कम ठरविणे.

(1) To tax the Bill of Costs on every side of the Court (except the Appellate Side) and in the Insolvency Court. To determine the amount of costs payable to an attorney by his client for all work, contentions and/or non-contentions, done by the Attornies for the said client.

(२) उच्च न्यायालयात दाखल केलेले वादपत्र, प्रतिदावा व अपील अर्ज अथवा दुसरे कोणतेही दस्तऐवज यावर आकारावयाच्या न्यायालय फीची रक्कम ठरविणे. न्यायालयाने तसा आदेश दिला असेल तेंव्हा अधिकारितेसाठी उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या दाव्याच्या विषय वस्तुचे मूल्यांकन ठरविणे....

(2) To determine the amount of Court-fees leviable on a plaint, counter claims and memo of appeal or any other documents filed in the High Court. To determine for the purpose of jurisdiction the valuation of the subject matter of a suit filed in the High Court, when-ever directed to do so by an order of the Court.

मुख्य अनुवादक व दुभाषी, उच्च न्यायालय, (मुळशाखा व अपील शाखा) मुंबई.

खालील तक्ता मुख्य अनुवादक व दुभाषी, उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या कार्यालयाने त्या त्या वर्षी केलेले काम दर्शवितो.

The Chief-Translator and Interpreter, High Court, (Original Side and Appellate Side) Mumbai.

The following tables indicate the work done by the Office of the Chief Translator and Interpreter, High Court, Mumbai during the respective years.

प्रकरणांचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the year		वर्षात आलेली प्रकरणे Cases instituted during the year		वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे Cases disposed during the year		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of the year		Nature of Cases						
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
अनुवाद :-	Translation :-														
(१) उच्च न्यायालयात (मुळशाखा)	...	—	—	52023	49652	44858	52023	49652	44858	52023	49652	44858	—	—	—
(२) उच्च न्यायालयात (अपील शाखा)	...	—	—	5867	8473	14529	5867	8473	14529	5867	8473	14529	—	—	—
एकूण	—	—	57890	58125	64387	57890	58125	64387	7890	58125	64387	—	—	—
अनुवाद :-	Translation :-														
(१) उच्च न्यायालयाच्या (मुळशाखा)	...	—	—	19837	16509	18710	19837	16509	18710	19837	16509	18710	—	—	—
(अ) कार्यालयात	...	—	—	2048	1956	1822	2048	1456	1822	2098	1956	1822	—	—	—
(ब) न्यायालयात	...	—	—	---	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(२) उच्च न्यायालयात (अपील शाखा)	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(अ) कार्यालयात	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(ब) न्यायालयात	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
एकूण	—	—	21935	18669	20532	21935	18669	20532	21935	18669	20532	—	—	—

तक्ता-१०
TABLE-X

लेखा अधिकारी, उच्च न्यायालय, मुंबई.

The Accounts Officer, High Court, Mumbai.

खालील तक्ता त्या त्या वर्षात उघडलेली व बंद केलेली खाती, निरनिराळ्या प्रकारच्या गुंतवणुकीवर व्याज लाभांसह पक्षकारांना देण्यात आलेल्या व गुंतवणुक केलेल्या रकमा दर्शवितो.

The following table indicates the accounts opened and closed, total deposits received and payments made to the parties by way of interest/dividend on various types of investment made during the respective years.

अ. क्र.	प्रकरणाचे स्वरूप	2014	2015	2016	Nature of Cases
	1	2	3	4	
१.	वर्षाच्या आरंभी असलेली खात्याची संख्या	2269	2229	2179	1. Maintenance of Accounts (live account)
२.	वर्षभरात उघडलेली खाती ...	42	30	17	2. No. of Accounts opened during the year
	एकूण ...	2311	2259	2196	... Total
३.	वर्षात बंद केलेली खाती. ...	80	86	80	3. Number of Accounts closed during the year.
४.	वर्षाच्या अखेरीस असलेली खाती....	2224	2179	2116	4. Number of Accounts at the end of the year.
५.	निरनिराळ्या गुंतवणुकीवर रोजकिर्दी मध्ये केलेल्या नोंदी. ...	--	--		5. Total No. of entries made in the journal on various investments.
६.	खातेवहयामध्ये केलेल्या नोंदी ...	--	--		6. Total No. of entries made in the ledger
७.	शिल्लक रकमेची दिलेली प्रमाणपत्रे ...	129	145	74	7. Certificate of Balance issued.
८.	वर्षाच्या आरंभी वैयक्तिक खातेलेखामध्ये (Personal Ledger Acctts.) शिल्लक असलेली रक्कम	39128026.77	24736505.18	24638912.18	8. Balance in the Personal Ledger Account at the beginning of the year.
९.	वर्षात मिळालेल्या ठेवी ...	40687199.07	29079405.90	23667836.16	9. Total amount of deposits received during the year
१०.	मिळालेल्या व्याजाची/लाभांशाची एकूण रक्कम ...	14398752.25	11086334.71	7070741.36	10. Inerest/dividend received.
	एकूण (८+९+१०) ...	94195160.44	64902245.79	5377689.78	... Total (8+9+10)
११.	पक्षकारांना दिलेल्या रकमा				11. Total payment made.
	(१) पक्षकारांची एकूण संख्या ...	344	268	134	(i) No. of parties
	(२) दिलेल्या रकमा ...	69458655.26	40263333.61	28931678.24	(ii) Amount paid.
१२.	केलेली गुंतवणूक-				12. Investment made.
	(१) नियत ठेवी...	46614516.88	26239191	17093433	(i) Fixed deposits (Nationalised Bank)
	(२) युनीट ...	--	--		(ii) Inits of Unit Trust of India
	(३) सरकारी कर्ज रोखे ...	--	--		(iii) 9% Relief Bonds
	(४) राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे	--	--		(iv) National Saving Certificates.
	(५) इतर बचत...	--	--		(v) Other Investment
	(६) एस.बी.आय. ...	--	--		(vi) SBI Bond.
	एकूण (११ (२) + १२)	31237675	794631984	5000000	Total (11(ii) + 12).
१३.	वर्षाच्या अखेरीस वैयक्तिक खाते लेखा (P. L. A.) मध्ये शिल्लक असलेली रक्कम (१० — १२)	24736505	24638912	26446011.46	13. Balance in the PLA at the end of the year (10 — 12).
१४.	गुंतवणुकीवर मिळालेल्या एकूण व्याजावर ३% दराने मिळविलेल्या कमिशनच्या रकमांची बेरीज	563876.80	1058203	580886	14. Total amount of commission earned @ 3 per cent on gross interest earned on investments.

तक्ता-११
TABLE-XI

High Court, (Original Side) Mumbai.

उच्च न्यायालय, (मूळशाखा) मुंबई.

खालील तक्ता उच्च न्यायालय, (मूळशाखा) मुंबई यांचे संबंधीत वर्षातील उत्पन्न दर्शवितो.
(३१-१२-२०१५ पर्यंत)

The following table indicates the income of High Court (Original Side), Mumbai, during the respective years.

उत्पन्नाचा तक्ता
INCOMESTATEMENT

(Upto 31-12-2015)

अ. क्र.	उत्पन्नाच्या बाबी	2014-2015	2015-2016	2016-2017	Nature of Cases
	1	2	3	4	5
१.	प्रबंधक उच्च न्यायालय (मुळशाखा)				1. Maintenance of Accounts (live account)
(१)	मुद्रांकात जमा केलेली न्यायालयीन फी	381011342.65	454732480.50	358457702.50	(1) Court fees collected in stamps.
(२)	रोख रकमेत जमा केलेली न्यायालयीन फी	1396685	1289257.50	912651.50	(2) Court fees collected in cash.
(३)	इतर बाबी	414417	382239	587936	(3) Other Item.
(४)	उच्च न्यायालयाने जमा केलेला दंड	15500	56500	55500	(4) Fines by High Court
२.	न्यायालय धारकाची फी	29226289.21	33000000	32500000	2. Fees of the Court Receiver.
३.	सरकारी मुखत्यार (१) फी	—	—	—	3. Official Assignee (1) Fees
(२)	संकीर्ण जमा	—	—	—	(2) Misc. Receipts.
४.	लेखा अन्वेषण आयुक्त न्यायालयीन फी	7760	6631	5600	4. Commissioner for Taking Accounts Court Fees
५.	नादारी प्रबंधक (मुद्रांकात)	5422	3336	2371	5. Insolvency Registrar Fees Collected in Stamp
६.	परिव्यय निर्धारक (मुद्रांकात)	—	—	—	6. Taxing Master (Court Fees Stamp)
७.	मुख्य अनुवादक व दुभाषी (मुद्रांकात)	229880	171620	220177	7. Chief Translator & Interpreter (Court Fees Stamp)
८.	लेखा अधिकारी	642403.80	171620	952657	8. Accounts officer.

तक्ता-१३
TABLE-XIII

(iv) Personnel Summary

(चार) कर्मचारी विषयक गोषवारा

अनुक्रमांक 1	Designation 2	वेतनमान + ग्रेड पे. Scale of pay + G.P. 3	पदसंख्या No. of post		पदनाम 1	
			2015-2016 4	2016-2017 5		
HIGH COURT (Original Side)					उच्च न्यायालय (मूल शाखा)	
	The Honourable Chief Justice ..	90000	...	1	1	मा. मुख्य न्यायमूर्ती
	Honourable Judges ..	80000	...	94	93	माननीय न्यायमूर्ती
(A) Gazetted Class I					(अ) राजपत्रित- वर्ग - १	
	Prothonotary and Senior Master ..	57700-1230-58930-1380- 67210-1540-70290	...	1	1	प्रोथोनोटरी व सिनि. मास्टर
	Registrar, Original Side ..	51550-1230-58930-1380-63070	...	1	1	मूल शाखा, प्रबंधक
	Add. Registrar, O.S./Addi ..	51550-1230-58930-1380-63070	...	2	2	अति प्रबंधक
	Prothonotary & Senior Master					
	Master & Asst. Prothonotary(dudl)..	43690-1080-49090-1230-56470	...	2	2	-
	Master & Asst. Prothonoty(Adm.)..	43690-1080-49090-1230-56470	...	1	1	-
	Company Registrar ..	43690-1080-49090-1230-56470	...	1	1	कंपनी प्रबंधक
	First Assistant Master ..	43690-1080-49090-1230-56470	...	1	1	प्रथम सहा. प्रबंधक
	Master & Asst. Prothonotary(Adm.)..	15600-39100+7600	...	1	2	मास्टर क. सा. प्रोमोकेटर (प्र.शा)
	Sr. Private Secretary ..	15600-39100+7600	...	4	4	वरिष्ठ खाजगी सचिव
	Second Assistant master ..	15600-39100+7600	...	1	1	द्वितीय सहायक प्रबंधक
	Third Assistant Master ..	15600-39100+7600	...	1	1	तृतीय सहायक प्रबंधक
	Associates ..	15600-39100+7600	...	28	28	सहयोगी
	Master (Administration) ..	15600-39100+6600	...	2	10	प्रबंधक (प्र. शा.)
	Asstt. Prothonotary (Adm.) ..	15600-39100+6600	...	6	-	
	Private Secretary ..	15600-39100+6600	...	14	14	खाजगी सचिव
	Protocol Officer-cum ..	15600-39100+6600	...	1	1	राजशिष्टाचार अधिकारी-नि
	Court Keeper					न्यायालय धारक
	Personal Assistant ..	15600-39100+5400	...	18	18	स्टिम सहायक
	Assistant Director ..	15600-39100+5400	...	1	1	सहा. संचालक
	Total		...	86	89	एकूण
(B) Gazetted, Class II					(ब) राजपत्रित वर्ग २	
	Section Officer ..	9300-34800+4400	...	18	22	कक्ष अधिकारी
	Court Keeper ..	9300-34800+4400	...	1	1	न्यायालय रक्षक
	Total		...	19	23	एकूण
(C) Non-Gazetted Class III					(क) अराजपत्रित वर्ग-४	
	Stenographer (Higher Grade) ..	9300-34800+4400	...	4	4	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)
	Assistant ..	9300-34800+4400	...	27	34	सहायक
	Stenographer (Lower Grade) ..	9300-34800+4300	...	4	5	लघुलेखक (निम्नलेखक)
	Clerk ..	5200-20200+1900	...	50	64	लिपिक
	Clerk-cum-Typist ..	5200-20200+1900	...	22	22	लिपिक टंकलेख
	Section Writers ..	5200-20200+1900	...	12	12	लेष्टनक
	Typist ..	5200-20200+1900	...	6	6	टंकलेखक
	Staff Car Drivers ..	5200-20200+1900	...	19	19	चालम
	AC Operator ..	5200-20200+1900	...	1	1	एसी ऑफरेटर
	Total		...	151	167	एकूण

तक्ता-१३-चालू
TABLE-XIII-Contd.

1	2	3	4	5	1	
			2015-16	2016-17		
(D) Non-Gazetted Class IV					अराजपत्रित वर्ग ४	
Chobdar Attached to the Hon'ble Judges	...	5200-20200+1900	...	37	37	चोमदार
Office Chobdar	...	5200-20200+1900	...	—	—	चोमदार (कार्यालय)
Book Binder	...	5200-20200+1900	...	2	4	पुस्तक बाधणीकार
Filer	...	5200-20200+1900	...	4	6	फाईलकरी
Havildar	...	5200-20200+1900	...	1	1	हवालदार
Naik	...	4440-7440+1600	...	3	3	नाईक
Liftman	...	4440-7440+1600	...	15	15	फॉलयमन
Pumpman	...	4440-7440+1600	...	2	2	पंपमन
Darwan	...	4440-7440+1600	...	2	2	दारवान
Xerox Operator	...	4440-7440+1600	...	3	3	झेरॉक्स ऑफरेटर
Watchman	...	4440-7440+1600	...	6	6	वाचमन
Chowkidar	...	4440-7440+1300	...	3	3	चौकीदार
Peon	...	4440-7440+1300	...	55	5	शिपाई
Hamal	...	4440-7440+1300	...	35	35	हमाल
Halalkhor	...	4440-7440+1300	...	8	8	हलालखोर
Helper	...	4440-7440+1300	...	6	6	मदतनिस
Mali	...	4440-7440+1300	...	5	5	माळी
			Total...	187	191	एकूण
Court Receiver						न्यायालय धारक
Gazetted-						राजपत्रित
Court Receiver	..	51550-63070	...	1	1	न्यायालय धारक
1st Assistant to Court Receiver	..	43690-56470	...	1	1	१ले सहा. न्यायालय धारक
2nd Assistant to Court Receiver	..	15600-39100+7600	...	1	1	२रे सहा. न्यायालय धारक
Assistant Court Receiver (Adm)	..	15600-39100+6600	...	3	3	सहा. न्यायालय धारक (प्रशा.)
Account Officer	..	9300-34800+4400	...	1	1	लेखाधिकारी
Section Officer	..	9300-34800+4400/5400	...	11	11	कक्ष अधिकारी
			Total ...	18	18	एकूण
Non-Gazetted, Class III-						राजपत्रित वर्ग ३
Assistant cashier	..	5200-20200+1900	...	1	1	सहायक रोखपाल
Asst.	..	9300-34800	...	17	17	सहायक
Stenographer (Higher Grade)	..	9300-34800+4600	...	1	1	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)
Stenographer (Lower Grade)	..	9300-34800+4400	...	3	3	लघुलेखक (निम्न श्रेणी)
Clerks	..	5200-20200+1900	...	37	37	लिपिक
			Total ...	59	59	एकूण
Non-Gazetted Class IV						अराजपत्रित वर्ग ४
Filer	...	4400-7440+1900	...	1	1	फाईलकरी
Naik	...	5200-20200+1600	...	1	1	नाईक
Peon	...	4400-7440+1600	...	13	13	शिपाई
			Total ...	15	15	एकूण
Official Assignee						सरकारी मुखत्यार
Gazetted-						राजपत्रित
Official Assignee	..	37700-67000+8700	...	—	—	सरकारी मुखत्यार
Dy. Official Assignee	..	15600-39100+7600	...	—	—	उपसरकारी मुखत्यार
1st Assistant Official Assignee	..	15600-39100+7600	...	—	—	१ले सहायक सरकारी मुखत्यार
2nd Assistant Official Assignee	..	9300-34800+4600	...	—	—	२ रे सहायक सरकारी मुखत्यार
Asstt. Official Assignee (Adm)	..	15600-39100+6600	...	—	—	सहा.सरकारी मुखत्यार (आस्था)
Section Officer	..	9300-34800+4400	...	—	—	कक्ष अधिकारी
			Total ...	—	—	एकूण

तक्ता-१३-चालू
TABLE-XIII-Contd.

1	2	3	4	5	1
			2015-16	2016-17	
<u>Non-Gazetted Class III</u>					अराजपत्रित चतुर्थ -श्रेणी-चालू
Assistant	...	9300-34800+4300	...	-	सहायक
Stenographer (Higher Grade)	..	9300-34800+4600	...	-	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)
Stenographer (Lower Grade)	..	9300-34800+4300	...	-	लघुलेखक (निम्न श्रेणी)
Clerks	..	5200-20200+1900	...	-	लिपिक
			Total	...	एकूण
<u>Non-Gazetted Class IV</u>					अराजपत्रित वर्ग ४
Chopdar	...	5200-20200+1900	...	1	चोपदार
Naik	...	5200-20200+1600	...	1	नाईक
Peon	...	4440-7440+1300	...	15	शिपाई
			Total	...	एकूण
			Grand Total	...	एकूण (सर्व मिलाऊन)
<u>Commissioner of Taking Accounts</u>					लेखा अन्वेषण आयुक्त
<u>Gazetted-</u>					राजपत्रित
Commissioner	..	37400-67000+8700	...	-	आयुक्त
Section Officer	..	9300-34800+4400	...	-	कक्ष अधिकारी
			Total	...	एकूण
<u>Non-Gazetted, Class III-</u>					राजपत्रित वर्ग ३
Cashier	..	5200-20200+2800	...	-	रोखपाल
Stenographer (Higher Grade)	..	9300-34800+4400	...	-	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)
Clerks	..	5200-20200+1900	...	-	लिपिक
			Total	...	एकूण
<u>Non-Gazetted Class IV</u>					अराजपत्रित वर्ग ४
Peons	...	4440-7440+1300	...	-	शिपाई
			Total	...	एकूण
			Grand Total	...	एकूण (सर्व मिलाऊन)
<u>Insolvency Registrar</u>					नादारी प्रबंधक
<u>Gazetted-</u>					राजपत्रित
Insolvency Registrar	..	15600-39100+7600	...	1	नादारी प्रबंधक
Section Officer	..	9300-34800+4400	...	1	कक्ष अधिकारी
			Total	...	एकूण
<u>Non-Gazetted, Class III-</u>					राजपत्रित वर्ग ३
Assistant	..	9300-34800+4300	...	1	सहायक
Clerks-cum-Typist (Stagnation- Scale)	..	9300-34800+4300	...	1	लिपिक-टंकलेखक
Clerks	..	5200-20200+1900	...	5	लिपिक
			Total	...	एकूण

तक्ता-१३-चालू
TABLE-XIII-Contd.

1	2	3	4	5	1
			2015-16	2016-17	
<u>Non-Gazetted Class IV</u>					<u>अराजपत्रित वर्ग ४</u>
Peons (Stagnation Scale)	...	4400-7440+1600	...	-	शिपाई
Peons	...	4400-7440+1300	...	4	शिपाई
Total			...	-	एकूण
Grand Total			...	-	एकूण (सर्व मिलाऊन)
<u>Taxing Master</u>					<u>परिव्यय निर्धारक</u>
<u>Gazetted</u>					<u>राजपत्रित</u>
Taxing Master	...	43690-56470	...	1	परिव्यय निर्धारक
Assistant Commissioner and Asstt. Taxing Master	...	15600-39100+6600	...	1	सहायक आयुक्त आणि सहायक परिव्यय निर्धारक
Section Officer	...	9300-34800+4400	...	1	कक्ष अधिकारी
Total			...	3	एकूण
<u>Non-Gazetted Class III</u>					<u>अराजपत्रित वर्ग ३</u>
Clerks	...	5200-20200+1900	...	5	लिपिक
Total			...	5	एकूण
<u>Non-Gazetted Class IV</u>					<u>अराजपत्रित वर्ग ४</u>
Peons	...	4440-7440+1300	...	2	शिपाई
Total			...	2	एकूण
Grand Total			...	10	एकूण (सर्व मिलाऊन)
<u>Chief Translator and Interpreter (O.S. Side + A. Side)</u>					<u>मुख्य अनुवादक व दुभाषी</u>
<u>Gazetted</u>					<u>राजपत्रित</u>
Chief Translator and Interpreter	...	15600-39100+7600	...	-	मुख्य अनुवादक व दुभाषी
Dy. Chief Translator and Interpreter	...	15600-39100+6600	...	-	उप-मुख्य अनुवादक व दुभाषी
Assistant Chief Translator and Interpreter	...	15600-39100+6600	...	-	सहायक मुख्य अनुवादक व दुभाषी
Section Officer	...	9300-34800+4400	...	-	कक्ष अधिकारी
Senior Translator and Interpreter	...	9300-34800+4400	...	-	वरिष्ठ अनुवादक व दुभाषी
Total			...	-	एकूण
<u>Non-Gazetted Class III</u>					<u>अराजपत्रित वर्ग ३</u>
Assistant	...	9300-34800+4300	...	-	सहायक
Junior Translator and Interpreter	...	9300-34800+4200	...	-	कनिष्ठ अनुवादक व दुभाषी
Clerks	...	5200-20200+1900	...	-	लिपिक
Total			...	-	एकूण
<u>Non-Gazetted Class IV</u>					<u>अराजपत्रित वर्ग ४</u>
Naik	...	4440-7440+1600	...	-	नाईक
Peons	...	4440-7440+1300	...	-	शिपाई
Total			...	-	एकूण
Grand Total			...	-	एकूण (सर्व मिलाऊन)
Grand Total			...	-	182

तक्ता-१३-चालू
TABLE-XIII-Contd.

1	2	3	4	5	1	
			2014-15	2015-16		
Account Officer						
Gazetted						
Account Officer	...	433690-1080-49090-1230-56470	...	-	1	लेखा अधिकारी
Section Officer	...	9300-34800+4400	...	-	1	कक्ष अधिकारी
Total			...	-	-	एकूण
Non-Gazetted Class III						
Assistant	...	9300-34800+4300	...	-	1	अराजपत्रित वर्ग ३
Clerks	...	5200-20200+1900	...	-	3	कनिष्ठ अनुवादक व दुभाषी
Total			...	-	-	लिपिक
Non-Gazetted Class IV						
Peons	...	4440-7440+1600	...	-	1	एकूण
Total			...	-	-	अराजपत्रित वर्ग ४
High Court (O.S.)			...	-	9	शिपाई
Grand Total			...	-	-	एकूण (सर्व मिलाऊन)
			...	-	-	एकूण बेरीज उच्च न्यायालय (मु.शा.)

HIGH COURT (Appellate Side)**Gazetted --**

S.N.	Designation	Scale of Posts	Grade Pay	Bombay	Nagpur	A'bad	Total	उच्च न्यायालय (अपील शाखा) राजपत्रित
Group - A								
1	Registrar General			1	-	-	1	महाप्रबंधक प्रबंधक
2	Registrar	37400-67000	8700	9	2	2	13	प्रबंधक
3	Dy. Registrar	15600-39100	7600	24	5	4	33	उप प्रबंधक
4	Asst. Registrar	15600-39100	6600	29	9	7	45	सहाय्यक प्रबंधक
5	Project Manager	15600-39100	6600	1	-	-	1	प्रोजेक्ट मॅनेजर
6	Registrar/Principal Secretary to the Hon'ble Chief Justice	37400-67000	8700	1	-	-	1	मा. मुख्य न्यायमूर्तीचे प्रधान सचिव
7	Secretary to the Hon'ble Chief Justice	15600-39100	7600	1	-	-	1	मा. मुख्य न्यायमूर्तीचे सचिव
8	Senior Private Secretary	15600-39100	7600	4	1	1	6	मुख्य खाजगी सचिव
9	Private Secretary to Hon'ble Judge	15600-39100	6600	39	19	19	77	खाजगी सचिव
10	Chief Librarian	15600-39100	6600	1	-	-	1	मुख्य ग्रंथपाल
11	Personal Assistant to the Hon'ble Judge	15600-39100	5400	77	20	19	116	माननीय न्यायाधिकांचे स्वीयसहायक
12	Librarian	15600-39100	5400	1	1	1	3	ग्रंथपाल
13	Assistant Director	15600-39100	5400	1	-	-	1	न्यायालय लघुलेखक
14	Genral Manager	57500 (Fixed pay)		2	1	-	3	वरिष्ठ अधिक्षक
15	Chief Translator & Interpreter	15600-39100	7600	-	1	-	1	मुख्य अनुवादक व दुभाषी
16	Dy. Chief Translator	15600-39100	6600	-	2	-	2	उप मुख्य अनुवादक
17	Protocol Officer cum Courtkeepers	15600-39100	6600	-	1	1	2	राजशिष्टाचार अधिकारी व न्यायालय धारक
Total				191	62	54	307	एकूण

S.N.	Designation	Scale of Posts	Grade Pay	Bombay	Nagpur	A'bad	Total	उच्च न्यायालय (अपील शाखा) राजपत्रित
Group - B								
18	Section Officer	9300-34800	4400	172	45	58	275	महाप्रबंधक प्रबंधक
19	Hardware Engineer	9300-34800	4400	1	-	-	1	प्रबंधक
20	Software Engineer	9300-34800	4400	1	-	-	1	उप प्रबंधक
21	Senior Translator & Interpreter	9300-34800	4400	-	6	1	7	सहाय्यक प्रबंधक
22	Administrative Officer (JOTI)	9300-34800	4600	-	1	-	1	
23	Dy. Librarian	9300-34800	4400	-	1	-	1	
Total				174	53	59	286	
Total A + B				365	115	113	593	

S.N.	Designation	Scale of Posts	Grade Pay	Bombay	Nagpur	A'bad	Total	
Group - C								
1	Assistant	9300-34800	4600	196	53	62	311	
2	Software Programmer	9300-34800	4300	4	0	0	4	
3	Clerk	5200-20200	1900	435	145	161	741	
4	Section Writer	5200-20200	1900	10	26	0	36	
5	Senior Libray Asst.	5200-20200	1900	2	3	0	5	
6	Stenographer (H.G.)	9300-34800	4400	23	5	4	32	
7	Stenographer (L.G.)	9300-34800	4300	30	4	6	40	
8	Staff Car Driver	5200-20200	1900	62	26	25	113	
9	Telex Operator	5200-20200	2400	0	0	0	0	
10	Junior Translator & Interpreter	9300-34800	4200	0	13	0	13	
11	Librarian (JOTI)	9300-34800	4300	0	1	0	1	
12	Senior Assistant Librarian	9300-34800	4300	0	1	0	1	
13	Assitant Librarian	5200-20200	2800	0	1	0	1	
14	Typist	5200-20200	1900	0	1	0	1	
Total				762	279	258	1299	

S.N.	Designation	Scale of Posts	Grade Pay	Bombay	Nagpur	A'bad	Total	
Group - D								
1	Book Binder	5200-20200	1900	11	5	9	25	
2	Filer	5200-20200	1900	15	5	5	25	
3	Jamadar	5200-20200	1900	1	0	0	1	
4	Additional Jamadar	5200-20200	1900	1	0	0	1	
5	Havildar	5200-20200	1900	5	1	5	11	
6	Naik	4440-7440	1600	8	1	1	10	
7	Chobdar	5200-20200	1900	86	41	40	167	

S.N.	Designation	Scale of Posts	Grade Pay	Bombay	Nagpur	A'bad	Total
Group - D							
8	Officiating Chobdar	5200-20200	1900	0	1	0	1
9	Peon	4440-7440	1300	207	78	78	363
10	Library Attendant	5200-20200	1900	6	2	0	8
11	Hamal	4440-7440	1300	44	7	0	51
12	Farash	4440-7440	1300	5	6	0	11
13	Assistant Head Book Binder	5200-20200	2000	1	0	0	1
14	Senior Binder	5200-20200	1900	1	0	0	1
15	Binder Boy	4440-7440	1600	13	0	0	13
16	Roneo Peon	4440-7440	1600	2	0	0	2
17	Watchmen	4440-7440	1300	4	2	13	19
18	Cooks	4440-7440	1300	3	2	4	9
19	Xerox Operator	4440-7440	1600	2	2	2	6
20	Head Book Binder	5200-20200	2000	1	0	0	1
21	Junior Binder	5200-20200	1900	2	0	0	2
22	Sweeper	4440-7440	1300	0	5	15	20
23	Head Mali	5200-20200	1800	0	1	0	1
24	Pump Operator	4440-7440	1600	0	1	0	1
25	Mali	4440-7440	1300	0	3	2	5
26	Assistant Head Mali	4440-7440	1600	0	1	0	1
27	Garden Mazadoor	4440-7440	1300	0	8	0	8
28	Female Garden Mazadoor	4440-7440	1300	0	1	0	1
29	Liftman	4440-7440	1600	0	0	1	1
30	Senior Library Attendent	5200-20200	1900	0	2	0	2
31	Night Watchman	4440-7440	1300	0	1	0	1
32	Room Boy	4440-7440	1300	0	4	0	4
33	Sweeper cum Hamal	4440-7440	1300	0	3	0	3
Total				418	183	175	776
Total Group A,B,C,D				1,545	577	546	2668

३. दिवाणी, सत्र आणि फौजदारी न्यायालये

(एक) प्रस्तावना

(अ) नगर दिवाणी आणि सत्र न्यायालय, मुंबई.-

मुंबई नगर दिवाणी आणि सत्र न्यायालयाची स्थापना बृहन्मुंबई क्षेत्राकरिता १९४८ साली झाली. हे न्यायालय दिवाणी आणि फौजदारी प्रकरणांत न्यायदान प्रक्रियेचे कार्य करते. सदर न्यायालय, हे ज्या दाय्यातील विषयवस्तूचे मूल्य रु. १०,००० पेक्षा जास्त पण रु. १,००,००,००० पेक्षा कमी आहे अशा अधिकार घोषणेचा वाद (डिव्लेरेटरी सूटस्) समरी सूटस् आणि कमर्शियल केसेस अशा प्रकरणांची सुनावणी करून निर्णय देते नोटीस ऑफ मोशन, सार्वजनिक जागेतून निष्कासन अधिनियम (पब्लिक प्रिमायसेस एक्विशन ॲक्ट) तसेच महानगरपालिका अधिनियम व इतर अधिनियमांतर्गत किरकोळ अर्जावर सुनावणी करून निर्णय देते. शासनाने मुंबई शहर दिवाणी न्यायालय (सुधारणा) अधिनियम, २०१२ (Mah-XXV of 2012) आणि विधि न्याय विभागाच्या शासन अधिसूचना क्रमांक सीसीएस-२९११/सीआर-५८/कार्यासन क्र. १९, दिनांक २८ ऑगस्ट २०१२ अन्वये रुपये दहा हजार पेक्षा जास्त पण रुपये एक कोटी पेक्षा कमी असलेल्या आर्थिक मूल्यांचे दिवाणी दाय्यांमध्ये न्यायप्रदान करण्याचे अधिकार या न्यायालयाला दिले आहेत व उक्त अधिनियमाची कलमे १,२,३,५,६ आणि ७ अंमलात आणण्यासाठी दिनांक १ सप्टेंबर २०१२ तसेच उक्त अधिनियमाचे कलम ४ अंमलात आणण्यासाठी दिनांक १ ऑक्टोबर २०१२ पासून सुरुवात करण्यात आली आहे.

फौजदारी शाखेत सत्र न्यायालय हे महानगर दंडाधिकारी यांच्याकडून न्यायचौकशी करीता पाठविलेल्या प्रकरणात न्यायचौकशी करून निर्णय देते तसेच भ्रष्टाचार प्रकरणात देखील सुनावणी करते. १ एप्रिल १९७४ पासून सत्र न्यायालयास बृहन्मुंबई मधील महानगर दंडाधिकार्यांनी संपरीक्षण केलेल्या प्रकरणांमधील फौजदारी अपिले आणि पुनरिक्षण अर्ज व त्यातील जामिन अर्जावर सुनावणी करण्याचे अधिकार ही देण्यात आले आहेत. सदर न्यायालयात दोन प्रधान न्यायाधीश आणि २ अतिरिक्त प्रधान न्यायाधीशांसह ८२ न्यायाधीशांची मंजूर पदे आहेत व ५४ न्यायालये मुंबई शहर दिवाणी व सत्र न्यायालयाच्या फोर्ट, मुंबई येथील मुख्य शाखेत कार्यरत आहेत. या ८२ पदामध्ये आर्थर रोड कारागृह येथील मोक्का न्यायालयातील २ न्यायाधिशाचा समावेश आहे. त्याचप्रमाणे मा. पंतप्रधान यांनी सूचित केल्याप्रमाणे केंद्रीय गुन्हे अन्वेषण यांनी दाखल केलेली प्रकरणे चालविण्यासाठी ४ विशेष न्यायालयांच्या न्यायाधिशाचाही समावेश आहे.

मुंबई हे प्रधान वाणिज्य व औद्योगिक शहर असल्यामुळे या न्यायालयातील विवाद निरनिराळ्या प्रकारचे असतात आणि या न्यायालयात असलेल्या प्रचंड कार्यभारावरून विवादांची बेसुमार वाढ दिसून येते. शासनाने मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्याशी विचारविनिमय करून शासन अधिसूचना, विधि व न्याय विभाग क्र. संकिर्ण १२०७/५/सीआर.-३/का-११ दि. २० फेब्रुवारी २००७ अन्वये दि. १९ सप्टेंबर २००७ पासून दिंडोशी येथे गोरेगाव मालाड, कांदिवली, बोरीवली, व दहिसर या क्षेत्राचा समावेश असलेल्या विभागाकरिता बोरीवली (सत्र) न्यायालय विभाग स्थापन केला आहे शासनाने मुंबई येथील उच्च येथील न्यायालयासाठी विचार विनिमय करून दि. ३० सप्टेंबर २०१५ रोजी अधिसूचनेद्वारे अंधेरी परीसर व अंधेरी येथील पोलीस ठाणी आणि परक्राम्य संलेख अधिनियमाच्या कलम १३८ अन्वये उद्भणारी

प्रकरणे बोरीवली सत्र विभागात समाविष्ट केलेली आणि उक्त क्षेत्रात उद्भवणाऱ्या प्रकरणांची न्यायचौकशी, विभागात दिंडोशी (गोरगांव) येथील सत्र न्यायालयात करण्यात येते. दिंडोशी येथील अपर सत्र न्यायाधीश हे त्याच्या प्रमुखपदी असून आणि त्यांची अधिकारिता ही, अंधेरी येथील अपर मुख्य महानगर दंडाधिकारी व महानगर दंडाधिकारी यांच्या न्यायालयांशी देखील समव्यापी आहे. तसेच सत्र न्यायाधीश, बृहन्मुंबई हे उक्त विभागासाठी सत्र न्यायाधीश असून त्यांना बोरीवली सत्र विभागाशी अधिकारिता आहे आणि तसेच, त्यांना उक्त सत्र विभागाकडील प्रकरणे काढून स्वतःकडे घेण्याचे किंवा सक्षम अधिकारिता असलेल्या इतर कोणत्याही न्यायालयाकडे किंवा त्यास योग्य वाटेल असे कोणतेही प्रकरण गोरेगांव, दिंडोशी येथील अपर सत्र न्यायाधीशकडे अभिहस्तांकित करण्याचे अधिकार प्रदान केलेले आहेत. सध्या तेथे ११ न्यायालये कार्यरत आहेत.

फौजदारी शाखेत सत्र न्यायालय हे महानगर दंडाधिकारी यांच्याकडून न्यायचौकशी करीता पाठविलेल्या प्रकरणांमध्ये न्यायचौकशी करून निर्णय देते तसेच फौजदारी अपिले आणि पुनरिक्षण अर्ज, जामिन अर्ज, सी.बी.आय., एन.डी.पी.एस., मोक्का, भ्रष्टाचार या कायदांतर्गत दाखल केलेल्या प्रकरणांमध्ये सुनावणी करून निकाल देण्याचे काम करते.

प्रलंबित प्रकरणे त्वरीत निकालात काढण्यासाठी विशेष अनुदानांतर्गत शिवडी येथील जलदगती सत्र न्यायालय दिनांक १७ ऑक्टोबर २००३ पासून सुरु झाले आहे. सदर न्यायालयाचे कामकाज ज्या इमारती मधून चालविले जात होते ती इमारत माझगाव व न्यायालयासाठी रिक्त केल्यामुळे सध्या जलदगती सत्र न्यायालयाचे व सर्व विभाग शिवडी ऐवजी मुंबईनगर दिवाणी आणि सत्र न्यायालय येथे कार्यरत आहेत.

मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे आदेशानुसार या न्यायालयात दिनांक १ ऑक्टोबर २०११ पासून दिवाणी दाय्यांतील पक्षकारांकरीता मध्यस्थी केंद्र (Mediation Center) स्थापन करण्यात आले आहे.

प्रधान न्यायाधीश या न्यायालयाचे प्रशासकीय प्रमुख असून एक प्रबंधक (दिवाणी), तीन अप्पर प्रबंधक (दिवाणी), दोन प्रबंधक (सत्र), दोन अप्पर प्रबंधक (सत्र), सात उपप्रबंधक ही राजपत्रित अधिकारी पदे या कार्यालयाची प्रशासकीय बाजू सांभाळण्यासाठी मंजूर केलेली आहेत. या न्यायालयातील प्रबंधक मुंबई नगर दिवाणी न्यायालय अधिनियम, १९४८ च्या कलम ८(२) अन्वये अधिकार प्रदान करण्यात आलेले आहेत.

(ब) मुफसिल क्षेत्रातील दिवाणी आणि सत्र न्यायालय हे जिल्हा व सत्र न्यायालय म्हणून ओळखले जाते.

(एक) प्रमुख जिल्हा न्यायाधीशांच्या न्यायालयाशिवाय इतर न्यायालये म्हणजेच जिल्हा न्यायाधीश आणि वरिष्ठ व कनिष्ठ स्तर दिवाणी न्यायाधीश आणि मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांची न्यायालये जिल्हाच्या ठिकाणी असतात. जिल्हा न्यायाधीशांची न्यायालये ही जिल्हाच्या मुख्यालय शहरात असतात. तसेच काही तालुक्यांच्या ठिकाणी असतात, दिवाणी न्यायाधीश, वरिष्ठ स्तर व मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांची न्यायालये सुध्दा त्याप्रमाणे असतात. प्रमुख जिल्हा न्यायाधीश हे जिल्हा न्यायाधीश दोन्ही स्तरांचे दिवाणी न्यायाधीश आणि मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्या न्यायालयांवरील देखरेख करतात.

(दोन) एकूण २२० पदे सामायिक संवर्गातील जिल्हा न्यायाधीशांची आहेत. त्यापैकी ५३ पदे निवडश्रेणी जिल्हा न्यायाधीश पदांत परिवर्तीत केली आहेत. सध्या ३४८ पदे दिवाणी न्यायाधीश, (वरिष्ठ स्तर) आणि मुख्य न्यायदंडाधिकारी या संयुक्त संवर्गातील आहेत १११८ पदे ही दिवाणी न्यायाधीश (कनिष्ठ स्तर) आणि न्यायदंडाधिकारी मुफसल अधिकारिते अंतर्गत आहेत.

(तीन) जिल्हा न्यायाधीशांना दोन प्रकारच्या अधिकारितेचा म्हणजे (१) मूळ आणि (२) अपिलीय अधिकारितेचा वापर करण्याचा अधिकार आहे. जिल्हा न्यायालय हे जिल्ह्यातील मूळ दिवाणी अधिकारितेचे मुख्य न्यायालय आहे. तसेच सदर न्यायालय हे अपिल न्यायालय सुध्दा आहे.

(चार) जिल्हा न्यायाधीश हे मूळ प्रकरणांमध्ये सुनावणी करतात. जिल्हा न्यायाधीशांना अमर्याद आर्थिक अधिकारिता आहे. दिवाणी न्यायाधीश, कनिष्ठ स्तर यांना रु. २५,००० पर्यंत रकमेच्या दाव्यांत सुनावणी करण्याचे अधिकार आहेत, तर वरिष्ठ स्तर न्यायाधीशांना कोणत्याही मर्यादेपर्यंतच्या रकमेच्या दाव्यांत सुनावणी करण्याचे अधिकार आहेत.

(पाच) जिल्हा न्यायाधीश हे त्या-त्या जिल्ह्याचे सत्र न्यायाधीश असतात आणि त्यानुसार ते फौजदारी प्रकरणांमध्ये सुनावणी सुध्दा करतात. या कामात त्यांना अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश, ज्यांना सत्र न्यायालयाचे सुध्दा अधिकार प्राप्त आहेत, त्यांचे सहाय्य लाभते ते जिल्ह्यातील सर्वोच्च न्यायिक प्राधिकारी असतात. सत्र न्यायाधीश हे दंडाधिकाऱ्यांना प्राथमिक चौकशी केल्यानंतर त्यांच्याकडे म्हणजेच सत्र न्यायाधीशांकडे पाठविलेले खटले चालवितात आणि दुय्यम दंडाधिकाऱ्यांनी दिलेल्या निर्णयाविरुद्ध केलेल्या अपिलात सुध्दा सुनावणी करतात.

(सहा) सत्र न्यायाधीश किंवा अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश हे कायद्याच्या अंतर्गत प्राधिकृत केलेली कोणतीही शिक्षा देऊ शकतात, परंतु अशा न्यायाधीशांनी दिलेली फाशीची शिक्षा ही उच्च न्यायालयाने कायम करण्याअधिन असते.

(सात) सहाय्यक सत्र न्यायाधीश हे फाशीची शिक्षा किंवा जन्मठेपेची शिक्षा किंवा दहा वर्षावरील कैदेची शिक्षा सोडून अन्य कोणतीही शिक्षा, जी कायद्यांतर्गत, प्राधिकृत आहे देऊ शकतात.

(आठ) मुख्य न्यायदंडाधिकारी हे फाशीची शिक्षा किंवा जन्मठेपे किंवा सात वर्षापेक्षा जास्त कैदेची शिक्षा सोडून अन्य कोणतीही शिक्षा, जी कायद्यांतर्गत प्राधिकृत आहे, देऊ शकतात.

(नऊ) महाराष्ट्र राज्यात न्यायपालिका ही शासनांगापासून विभक्त केली आहे परिणामतः आता फौजदारी न्यायालये ही उच्च न्यायालयाच्या अधीन आहेत. १ एप्रिल १९७४ पासून भारत सरकारने नवीन फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ अंमलात आणली, त्या संहितेच्या कलम १२ अंतर्गत प्रत्येक जिल्ह्यात मुख्य न्यायदंडाधिकारी नियुक्त करणे आवश्यक आहे. कलम १२ च्या तरतुदींच्या अंमलबजावणीकरिता राज्य शासनाने उच्च न्यायालयाच्या शिफारशीवरून मुख्य न्याय दंडाधिकाऱ्यांची २९ पदे निर्माण केली व त्यापैकी प्रत्येक जिल्ह्यात एक आणि अतिरिक्त मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांची दोन पदे, प्रत्येकी एक पुणे आणि नागपूर जिल्ह्यांकरिता निर्माण केली आहेत. ही पदे दिवाणी न्यायाधीश, वरिष्ठ स्तर या पदास समकक्ष समजली गेली आहेत.

(क) कौटुंबिक न्यायालये.- कौटुंबिक न्यायालये अधिनियम, १९८४ च्या तरतुदींन्वये पुणे, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर, अमरावती, अकोला, ठाणे, नाशिक, सोलापूर, कोल्हापूर व नांदेड येथे कौटुंबिक न्यायालयांची स्थापना अनुक्रमे २७ जानेवारी १९८९, ७ ऑक्टोबर १९८९, २० फेब्रुवारी १९९३, २२ फेब्रुवारी १९९६, २९ नोव्हेंबर २००९, २१ डिसेंबर २००९, २२ एप्रिल २०१०, २३ ऑक्टोबर २०१० व ८ सप्टेंबर २०१२, २ मार्च, २०१३ व २८ मार्च, २०१४ कार्यान्वीत पासून झाली आहेत. या न्यायालयातील न्यायाधिकाऱ्यांची मंजूर संख्या अनुक्रमे ५, ७, ४, २ व प्रत्येकी १ याप्रमाणे एकूण २५ अशी आहे. या न्यायालयांचे मुख्य कार्य म्हणजे सर्व विवाहासंबंधी प्रकरणे, जी सदर अधिनियम-प्रकरण तीन मधील कलम ७ अंतर्गत येतात, त्यात सुनावणी करणे हे होय, पुणे न्यायालयाच्या अधिकारक्षेत्रात पुणे शहर महानगरपालिकेचे क्षेत्र, कॅन्टोनमेंट क्षेत्र आणि खडकी यांचा समावेश होतो. सुरुवातीपासूनच पुणे येथील कौटुंबिक न्यायालय हे भारती विद्यापीठाच्या ७ व्या व ९ व्या मजल्यांवर भाड्याच्या जागेत स्थित आहे. मुंबई येथील कौटुंबिक न्यायालयाच्या अधिकारक्षेत्रात बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्राचा समावेश होतो. औरंगाबाद येथील कौटुंबिक न्यायालय अधिकार क्षेत्रात औरंगाबाद जिल्ह्याच्या संपूर्ण क्षेत्राचा समावेश होतो. त्याचप्रमाणे नागपूर येथील कौटुंबिक न्यायालयाच्या अधिकार क्षेत्रात नागपूर शहर महानगरपालिकेचे क्षेत्र आणि कामटी कॅन्टोनमेंट बोर्डाचे क्षेत्र यांचा समावेश होतो. तसेच नाशिक, ठाणे, सोलापूर, अकोला, अमरावती, कोल्हापूर व नांदेड या जिल्ह्याच्या महानगरपालिकेच्या क्षेत्रासाठी प्रत्येकी १ कौटुंबिक न्यायालय स्थापन करण्यास मंत्रीमंडळाने मान्यता दिली आहे.

(ड) जलदगती न्यायालये.-१९९१ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार माननीय उच्च न्यायालयाने राज्यातील प्रलंबित खटले जलदगतीने निकालात काढण्यासाठी, महाराष्ट्र राज्याकरिता एक कृती आराखडा तयार केला. या आराखड्याची अंमलबजावणी ३ एप्रिल २००१ पासून करण्यात आली आहे. केंद्र शासनाने राज्य शासनास १८७ जलदगती न्यायालये सुरु करण्याचे निदेश दिले होते आणि त्याअनुषंगाने राज्यशासनाने दिनांक २३ मार्च २०११ रोजी राज्यशासनाच्या खर्चातून १०० जलदगती न्यायालये पुढील पाच वर्षांपर्यंत चालू ठेवण्याचा निर्णय घेतला आहे. आता त्याप्रमाणे राज्यात १०० जलदगती न्यायालये स्थापन करण्यात आली. सदर न्यायालयात दिनांक १ एप्रिल २०११ ते दिनांक ३१ जानेवारी, २०१५ पर्यंत २,८७,८३७ इतके (दिवाणी व फौजदारी) प्रकरणे निकालात काढली.

(३) महाराष्ट्र ज्युडिशियल अॅकॅडमी आणि इंडियन मेडिएशन सेंटर व ट्रेनिंग इन्स्टिट्यूट : महाराष्ट्र राज्यामध्ये न्यायीक अधिकाऱ्यांची संख्या मोठ्या प्रमाणात आहे. दरवर्षी नवीन न्यायिक अधिकाऱ्यांना नेमणुका दिल्या जातात. त्यांना उत्तम दर्जाचे पूर्वप्रशिक्षण व त्यानंतर वेळोवेळी त्यांच्याकरीता चर्चासत्र, शासनाच्या विचाराधिन होती. जागतिकीकरण व देशाची अर्थिक परिस्थिती तसेच मुंबई व्यापारी व अर्थिक महत्त्व विचारात घेऊन महाराष्ट्र ज्युडिशियल अॅकॅडमी आणि इंडियन मेडिएशन सेंटर व ट्रेनिंग इन्स्टिट्यूट मुंबईजवळ स्थापन करावी असा प्रस्तावही शासनाच्या विचाराधिन होता. मेकडएशन सेंटरमुळे आर्थिक स्वरूपाचे वाद लवादामार्फत सामोपचाराने मिटविता येतील तसेच प्रशिक्षणाची देखील सोय होईल, अशी शासनाची भुमिका होती. त्यानुसार उत्तम, जि. ठाणे येथे महाराष्ट्र ज्युडिशियल अॅकॅडमी आणि इंडियन मेडिएशन सेंटर व ट्रेनिंग इन्स्टिट्यूट दिनांक २७ जून २००९ रोजी सुरु करण्यात आली आहे. या संस्थेच्या उद्दिष्टानुसार नवनियुक्त न्यायीक अधिकाऱ्यांना मुलभूत प्रशिक्षण देण्याचा कार्यक्रम प्रत्यक्षात सुरु करण्यात आला आहे.

तक्ता - १

TABLE-I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता - १
TABLE-I

(रुपये हजारत)
(Rs. in thousands)

प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६ Actual 2015-2016	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१६-२०१७ Budget Estimates 2016-2017		सुधारित अंदाज, २०१६-२०१७ Revised Estimates 2016-2017		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१७-२०१८ Budget Estimates 2017-2018							
	योजनेतर योजनांतर्गत Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	योजनेतर योजनांतर्गत Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	योजनेतर योजनांतर्गत Non-Plan	योजनांतर्गत Plan						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(A)-Activity Classification:												
दिवानी व सत्र न्यायालये	...	8808049	11459583	11459583	10628876	13032470	13032470	13032470	13032470	13032470	13032470	13032470
एकूण (अ)	...	8808049	11459583	11459583	10628876	13032470	13032470	13032470	13032470	13032470	13032470	13032470
(B) Objectwise Classification												
... (105) Mumbai City Civil and Session Judge (20 40163)												
वेतन	...	457649	577690	577690	470000	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000
अतिकालीक भत्ता	...	123	216	216	169	216	216	216	216	216	216	216
प्रवास खर्च	...	1234	1800	1800	1620	1980	1980	1980	1980	1980	1980	1980
कार्यालयीन खर्च	...	16400	18168	18168	25981	25981	25981	25981	25981	25981	25981	25981
टेली., इले. चार्जेस	...	24083	15000	15000	25000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000
व्यावसायिक सेवा	...	179	200	200	180	250	250	250	250	250	250	250
पेट्रोल तेल वगण	...	--	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
भाडे, पट्टी व कर	...	87	375	375	337	375	375	375	375	375	375	375
संगणकावरील खर्च	...	298	351	351	900	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
कंत्राटी सेवा	...	--	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
लहान बांधकामे	...	--	--	--	40542	40542	40542	40542	40542	40542	40542	40542
एकूण (१)	...	500053	613802	613802	564731	638536	638536	638536	638536	638536	638536	638536
(105)(01)(02) Family Courts												
(१०५) (०१) (०२) कौटुंबिक न्यायालये (२०१४ ०३४९)	...	260794	227622	227622	270000	328978	328978	328978	328978	328978	328978	328978
वेतन	...	156	271	271	243	271	271	271	271	271	271	271
अतिकालीक भत्ता	...	--	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5
मजुरी	...	1122	1953	1953	1213	1953	1953	1953	1953	1953	1953	1953
प्रवास खर्च	...	7163	10750	10750	9675	9675	9675	9675	9675	9675	9675	9675
कार्यालयीन खर्च	...	4225	5900	5900	5900	5900	5900	5900	5900	5900	5900	5900
टेली., इले. चार्जेस	...	5086	8000	8000	8146	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000
भाडे, पट्टी व कर	...	283	281	281	500	297	297	297	297	297	297	297
संगणकावरील खर्च	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
मोटार वाहने	...	152	200	200	200	210	210	210	210	210	210	210
कंत्राटी सेवा	...	--	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
प्रकाशन	...	--	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
व्यावसायिक सेवा	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
लहान बांधकामे	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण (२)	...	278981	254984	254984	295881	412967	412967	412967	412967	412967	412967	412967
एकूण (१) + एकूण (२)	...	778934	868786	868786	860612	1051503	1051503	1051503	1051503	1051503	1051503	1051503

(१०५) (दोन) जिल्हा दिवाणी व सत्र न्यायाधीश (२०१४ ०१०२)		... (105) (2) District and Sessions Judge (2014-0172).	
वेतन	7449687	9729919	8678807
मजुरी	1539	1200	1600
अतिकालिन भत्ता	5324	12491	7000
टेलीफोन, लाईट व पाणी	124091	140000	140000
प्रवास खर्च	62276	110000	99000
कार्यालयील खर्च	242679	384688	537150
कंत्राटी सेवा	4900	7818	7036
व्यावसायिक व विशेष सेवाबद्दल प्रदाने	2252	3177	6200
भाडे, पट्टी व कर	53398	50000	60000
प्रकाशने	62	400	360
सहाय्यक अनुदान	432	500	350
संगणकावरील खर्च	4107	5145	4630
लहान बांधकामे	--	--	--
(२०१४ ०१०२) नागपूर जिल्हा व सत्र न्यायाधीश (भारित)	--	--	--
कार्यालयील खर्च (भारित)	--	--	--
एकूण भारित	--	--	--
एकूण (२) दत्तमत	7950747	10445358	9542133
(०२)(०२) ग्राम न्यायालय अधिनियम, २००८			
अंतर्गत ग्राम न्यायालयाची स्थापना (२०१४ ०४०७)			
वेतन	23187	53008	36533
मजुरी	--	90	90
अतिकालीन भत्ता	--	40	8
दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	7	778	200
पेट्रोल तेल व वंगण	--	--	--
कंत्राटी सेवा	--	146	12
देशांतर्गत प्रवास खर्च	229	868	428
कार्यालयील खर्च	4387	8467	4091
भाडे, पट्टी व कर	325	934	747
प्रकाशने	--	10	1
संगणक खर्च	34	630	385
जाहिरात व प्रसिध्दी	66	200	98
व्यावसायिक सेवा	--	101	39
एकूण (५)	28235	65272	42632
(१०५) (पाच) न्यायिक अधिकारी प्रशिक्षण संस्था (२०१४ ०२०७)			
वेतन	14553	21461	14767
कार्यालयील खर्च	2568	2949	11154
प्रवास खर्च	78	1002	796
टेलीफोन खर्च	5954	7900	11000
भाडे, पट्टी व कर	357	1500	852
संगणकावरील खर्च	36	166	100
इतर प्रशासकीय खर्च	--	1	1
लहान बांधकामे	--	1	1
व्यावसायिक व विशेष सेवा	--	1	1
अतिकालिक भत्ता	94	212	168
कंत्राटी सेवा	--	1000	166
प्रकाशने	22	50	--
एकूण (५)	23662	36243	144056
(०२)(०२) Establishment of Gram Nyayalays Act, 2008. (2014 0477)			
Nyayalays as per Gram Nyayalays Act, 2008. (2014 0477)			
Salaries	58838	58838	58838
Wages	94	94	94
Overtime Allowance	41	41	41
Tel., Elec. & W.C.	771	771	771
P.O.L.	1	1	1
Contractual Service	31	31	31
Domestic Travel Expenses	954	954	954
Office Expense	8467	8467	8467
Rent, Rates and Taxes	828	828	828
Publication	10	10	10
Computer Expenses	667	667	667
Advertising and Publicity	200	200	200
Professional Services	101	101	101
Total-- (V)	71003	71003	71003
(105) (5) Judicial Officers Training Institute (2014-0207).			
Salaries	23810	23810	23810
Office Expenses	191599	191599	191599
Travel Expenses	800	800	800
Telephone Charges	9000	9000	9000
Rent, Rates and Taxes	750	750	750
Computer Expenses	166	166	166
Other Administrative expens	1	1	1
Minor Works.	1	1	1
Payment for Professional	1	1	1
O. T.	212	212	212
Contract Service	500	500	500
Publication	50	50	50
Total-- (V)	226890	226890	226890

तक्ता-२
TABLE-II

(तीन) कार्यक्रम कार्यभाराचा सारांश व आर्थिक गरजांचे स्पष्टीकरण :-

खालील तक्ता नगर दिवाणी व सत्र न्यायालय, बृहन्मुंबई यांनी त्या त्या वर्षी केलेले काम दर्शविते.

(III) Programme Work Load Summary and Explanation of Financial Requirement :-

The Following table indicates the work done by the City Civil and Session Court, Greater Mumbai.

वर्ष	न्यायाधीशांची मंजूर पदे	नेहमीच्या कामाबाहेर इतर काम सोपविले न्यायाधीशांची संख्या	फक्त न्यायालयाचे काम सोपविले आहे न्यायाधीशांची संख्या	कामाचे दिवस	Year
1	2	3	4	5	6
	Sanctioned Judges Strength	No. of Judges entrusted with outside their normal duties	No. of Judges entrusted with court work only	No. of working days	
२०१४	८२	४३	२२	२३५	२०१४
२०१५	८२	५४	१४	२३५	२०१५
२०१६	८२	४७	१४	२३५	२०१६

तक्ता-२/ TABLE-II Contd.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षांभो प्रलंबित असलेली प्रकरणे		नवीन दाखल केलेली प्रकरणे		एकूण Total		वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे		Name of Cases					
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
	Cases pending at the beginning of the year		Cases instituted during the year		Cases disposed during the year		Cases pending at the end of the year		(1) Main Cases		(2) Miscellaneous Cases					
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2016	
१ मूळ प्रकरणे																
(अ) मुख्य दिवाणी प्रकरणे	...	43319	37128	35261	9694	6304	4550	53013	46327	44811	15885	11066	8683	37128	35261	36128
(ब) फौजदारी	...	10451	13330	14758	7078	19199	6169	17524	19634	20427	4199	4876	4800	13330	14758	16127
एकूण (१)	...	53770	50458	50019	16772	15503	15719	70542	65961	65738	20084	15942	13483	50458	50019	52255
२ किरकोळ प्रकरणे																
(अ) दिवाणी प्रकरणे	...	19988	22100	22947	14981	14763	15461	34969	36863	38408	12869	13916	16673	22100	22947	24735
(ब) फौजदारी	...	2970	3894	3489	22939	23729	23204	25909	27623	26643	22015	24134	23477	3894	3839	3216
एकूण (२)	...	22958	25994	26436	37920	38492	38665	60878	64486	65101	34884	38050	37150	25994	26436	27951
एकूण (१ + २)	...	76728	76452	76455	54652	53995	54384	131420	130447	130839	54968	53992	50633	76452	76455	80206

तक्ता-२
TABLE-II

खालील तक्ता कौटुंबिक न्यायालयानी त्या त्या वर्षामध्ये केलेल्या कामाची आकडेवारी दर्शविते.

Following table indicates the work done by the family Court during the respective years.

न्यायालय	वर्षाची प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the year				नवीन दाखल केलेली प्रकरणे Cases instituted during the year				एकूण Total	वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे Cases disposed during the year				वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of the year				Name of Cases
	2014	2015	2016	2016	2014	2015	2016	2016		2014	2015	2016	2016	2014	2015	2016		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
मुंबई	...	11667	11918	11669	8228	7988	7851	19895	19520	7977	8237	7606	11918	11669	11414	...	Mumbai	
पुणे	...	4674	4559	4833	4201	4067	4018	8875	8851	4316	3793	3926	4559	4833	4925	...	Pune	
नागपूर	...	4607	4954	5657	3881	3655	3792	8488	9449	3534	2952	3421	4954	5657	6828	...	Nagpur	
औरंगाबाद	...	1520	1589		1889	1722	3409	3311		1820	1504		1589	1807		...	Aurangabad	
अमरावती	...	1059	1264	1278	690	727	1749	1991	1957	485	713	582	1261	1278	1375	...	Amrawati	
अकोला	...	482	535	666	580	561	1062	1096	1210	527	430	532	535	666	678	...	Akola	
नाशिक	...	1814	2108		1506	1583	3320	3691		1188	1321		2108	2370		...	Nashik	
ठाणे	...	1407	1554	1651	1053	1067	2460	2621	2839	906	970	1056	1554	1651	1783	...	Thane	
सोलापूर		1518	1051	1032	676	745	2194	1796	1711	1143	764	749	1051	1032	912	...	Solapur	
कोल्हापूर		625	599	657	531	573	1156	1172	1212	557	515	552	549	657	660	...	Kolhapur	
नांदेड		981	993	793	333	497	1314	1490	1413	321	697	617	993	793	796	...	Nanded	
एकूण	...	27373	31124		24549	23185	53922	5490		22744	21896		31121	32413		...	Total	

तक्ता-३
TABLE-III

The following table (1 to 29) indicate District wise cases in the District and Sessions Courts and in the Subordinate Courts in the State in 2014, 2015 and 2016.

The High Court has informed that there are no norms of disposal prescribed for Judicial Officers on the basis of total number of cases. The different Judicial Officers are however required to dispose of cases, as under --

(1) District and Sessions Judge	...	Regular Civil Appeal and	: 432
Additional District Judge/	...	Sessions case	:
(2) Civil Judge, Senior "Division"	...	Special Civil Suit	: 72
(3) Chief Judicial Magistrate/	...	Criminal Regular I.P.C.	: 192
Chief Judicial Magistrate, (First Class),	...		
Special Court (M. V./Rlys/Corpn.)	...		

Note : Norms of disposal for the Court of Special Magistrate for Motor Vehicles, Railway and Municipal Corporations are usual norms for contested disposal. In addition disposal of 6 uncontested I. P. C. Case. (1 unit) and 300 uncontested other Acts-1 unit.

(4) Civil Judge, Junior Division ... Civil Regular Suit : 162

(5) Civil Judge, Junior Division ... 18 units (Civil/Criminal or bothtogether) Judicial Magistrate, First Class.

खालील तक्ता (१ ते २९) राज्यातील जिल्हा व सत्र न्यायालय व दुय्यम न्यायालये यांच्या २०१४, २०१५ व २०१६ या वर्षातील कामकाजाचा निव्वहावर सारांश दर्शविलो.

एकूण प्रकरणांच्या संख्येवर आधारित अशी प्रमाणके न्यायालयीन अधिकाऱ्यांच्या कामकाजासाठी ठरविण्यात आलेली नाहीत असे उच्च न्यायालयाने कळविले आहे. तथापि विविध न्यायिक अधिकाऱ्यांना खाली दिल्याप्रमाणे प्रकरणे निकालात काढावी लागतात.

(१) जिल्हा व सत्र न्यायाधिश	...	नियमित दिवाणी अपील व	: ४३२
सह/अप्पर जिल्हा न्यायाधिश	...	सत्र प्रकरणे	:
(२) दिवाणी न्यायाधिश (वरिष्ठस्तर)	...	विशेष दिवाणी दावे	: ७२
(३) मुख्य न्याय दंडाधिकारी किंवा	...	फौजदारी नियमित भारतीय	: १९२
न्याय दंडाधिकारी (प्रथम वर्ग)	...	दंडसंहित प्रकरणे	
विशेष न्यायालय (मोटार वाहन/रेल्वे/	...		
नगरपालिका).	...		

टीप:- मोटार वाहन, रेल्वे आणि नगरपालिका करिता असलेल्या विशेष न्यायाधिकाऱ्यांच्या न्यायालयांसाठी प्रकरणे निकालात काढण्यासाठी नेहमीची प्रमाणके आहेत. याशिवाय भारतीय दंडासंहिता खालील न लढविलेली सहा प्रकरणे एक आणि इतर, अधिनियमांखालील न लढविलेली ३०० प्रकरणे (एक).

(४) दिवाणी न्यायाधिश (कनिष्ठस्तर) ... दिवाणी नियमित प्रकरणे : १६२

(५) दिवाणी न्यायाधिश (कनिष्ठस्तर) ... १८ एकके (दिवाणी/फौजदारी किंवा दोन्ही एकत्र) न्याय दंडाधिकारी (प्रथम वर्ग).

प्रकरणांचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे										वर्षात दाखल केलेली प्रकरणे			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे			Nature of Cases	
	Cases pending at the beginning of the years		2014		2015		2016		2014		2015		2016		2014		2015		2016		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16					
१. जिल्हा अहमदनगर																					
(१) जिल्हा न्यायालये																					
(एक) दिवाणी प्रकरणे	...	14119	15399	16733	4389	4981	3722	19008	20380	20455	3609	3647	4462	15399	16733	15993	...	(i) Civil			
(दोन) फौजदारी	...	6182	6959	7929	5354	5547	6017	11536	12506	13946	4577	4577	5400	6959	7929	8546	...	(ii) Criminal			
२. दुय्यम न्यायालये																					
(एक) दिवाणी प्रकरणे	...	39620	39625	41651	13351	14034	14386	52971	53659	56037	15950	12008	11780	39125	41651	44257	...	(i) Civil			
(दोन) फौजदारी	...	62304	56216	58603	28519	32856	30179	91823	89072	88782	34607	30469	26026	56216	58603	6756	...	(ii) Criminal			
एकूण	...	122725	118199	124916	51613	57418	54304	174338	175617	179220	56139	50701	47668	118199	124916	137552	...	Total			

(1) District AHMEDNAGAR

I. District Courts

(i) Civil

(ii) Criminal

II. Sub-Ordinate Courts

(i) Civil

(ii) Criminal

(6) District BHANDARA																		
I. District Courts																		
	...	1704	1724	1677	483	624	634	2187	2348	2311	463	671	762	1724	1677	1549	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	1704	1724	1677	483	624	634	2187	2348	2311	463	671	762	1724	1677	1549	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	777	856	801	633	611	683	1410	1467	1484	554	666	728	856	801	756	...	(ii) Criminal
II. Sub-Ordinate Courts																		
	...	4171	4287	4319	1123	1258	1230	5294	5545	5557	1007	1226	1232	4287	4319	4325	...	(i) Civil
(एक) फौजदारी	...	4171	4287	4319	1123	1258	1230	5294	5545	5557	1007	1226	1232	4287	4319	4325	...	(i) Civil
(दोन) दिवाणी	...	1498	12837	11769	7744	6880	6843	22662	19717	18612	9825	7948	6888	12837	11769	11724	...	(ii) Criminal
एकूण	...	21570	19704	18566	9983	9373	4398	31553	29077	27964	11849	10511	19704	18566	18354	...	Total	
(7) District BULDHANA																		
I. District Courts																		
	...	4197	4227	4576	1691	1432	1219	5888	5659	5795	1661	1083	939	4227	4576	4856	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	4197	4227	4576	1691	1432	1219	5888	5659	5795	1661	1083	939	4227	4576	4856	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	2286	2614	3044	2445	2119	1915	4731	4733	4459	2117	1689	1632	2614	3044	3327	...	(ii) Criminal
II. Sub-Ordinate Courts																		
	...	10530	10760	10880	4740	3747	3744	13270	14507	14624	4510	3627	3044	10760	10880	11580	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	10530	10760	10880	4740	3747	3744	13270	14507	14624	4510	3627	3044	10760	10880	11580	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	33736	33299	34367	20389	18181	19520	54119	51480	53887	20820	17113	17789	33299	343667	36098	...	(ii) Criminal
एकूण	...	50749	50990	5267	29259	25479	26398	80008	76379	74265	29108	23512	23404	50900	52867	55861	...	Total
(8) District CHANDRAPUR																		
I. District Courts																		
	...	4691	4914	708	1092	1189	81	5783	6103	789	869	1930	82	4914	4173	707	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	4691	4914	708	1092	1189	81	5783	6103	789	869	1930	82	4914	4173	707	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	2513	2758	2003	1544	1862	236	407	4620	2239	1299	1730	224	2758	2890	2015	...	(ii) Criminal
II. Sub-Ordinate Courts																		
	...	8345	8157	451	2311	3281	40	10646	11438	491	2499	1369	141	8157	10069	350	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	8345	8157	451	2311	3281	40	10646	11438	491	2499	1369	141	8157	10069	350	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	28383	26250	416	12632	16613	62	41015	42863	478	14765	14101	138	26250	28762	340	...	(ii) Criminal
एकूण	...	43932	42079	3578	17579	22945	419	61511	65024	3997	19432	19130	585	42079	45894	3412	...	Total

(८) जिल्हा चंद्रपूर

१. जिल्हा न्यायालये

(एक) दिवाणी

(दोन) फौजदारी

२. दुय्यम न्यायालये

(एक) दिवाणी

(दोन) फौजदारी

एकूण

तक्ता - ३ चाबू
TABLE-III-Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
(9) District DHULE															
I. District Courts															
१. जिल्हा न्यायालये
(एक) दिवाणी	5613	6157	6665	2419	4514	4313	8032	10671	10478	1875	4006	3886	6157	6665	7042
(दोन) फौजदारी	2124	2145	2010	1680	2481	2530	3804	4626	4540	1659	2616	2483	2145	2010	2057
II. Sub-Ordinate Courts															
२. दुय्यम न्यायालये
(एक) दिवाणी	6766	6404	5779	7548	5650	2954	14314	12054	8733	7910	6275	2780	6404	5779	5953
(दोन) फौजदारी	18849	18337	18697	15991	12615	15707	34840	30952	34404	16503	12255	15268	18337	18697	19136
एकूण	33352	33043	33151	27638	25260	25504	60990	58303	58655	27447	25152	24417	33043	33151	34238
(10) District JALGAON															
I. District Courts															
१. जिल्हा न्यायालये
(एक) दिवाणी	8052	7954	6007	6820	3069	2049	14872	11063	8056	6878	5056	2542	7994	6007	5514
(दोन) फौजदारी	3242	3476	3483	5405	3163	3138	8647	6639	6621	5171	3156	2969	3476	3483	3652
II. Sub-Ordinate Courts															
२. दुय्यम न्यायालये
(एक) फौजदारी	24471	24685	26634	14519	8764	7588	38990	33449	34222	14305	6815	6716	24685	26634	27506
(दोन) दिवाणी	50365	47679	48074	48105	46019	54173	98470	93698	102247	50741	45624	48694	47679	48074	53553
एकूण	86130	83834	84198	74847	61015	66948	166979	144849	151146	77145	60651	60921	83834	84198	90225
(11) District JALNA															
I. District Courts															
१. जिल्हा न्यायालये
(एक) दिवाणी	3467	4004	4319	1237	1298	1517	5204	5302	5836	1200	983	725	4004	4319	5111
(दोन) फौजदारी	1258	1601	1843	1876	1945	2091	3154	3546	3984	1533	1653	1701	1601	1893	2283
II. Sub-Ordinate Courts															
२. दुय्यम न्यायालये
(एक) दिवाणी	11963	12800	12973	3324	3090	3240	15287	15840	16213	2487	2917	3860	12800	12973	12353
(दोन) फौजदारी	22420	24344	26040	11993	13078	11617	34913	37422	37657	10569	11382	12106	24344	26040	25551
एकूण	40108	42749	45225	18430	19411	18465	58538	62160	63690	15789	16935	18392	42749	45225	45298

(१२) जिल्हा कोल्हापूर

(12) District KOLHAPUR

१. जिल्हा न्यायालये		I. District Courts																
...	...	10291	9853	9921	3582	3609	4907	13873	13462	14828	4020	3541	5404	9853	9921	9424	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	3087	3561	3546	2675	2647	2736	5762	6208	6282	2201	2662	3006	3561	3546	3276	...	(ii) Criminal
(दोन) फौजदारी
२. दुय्यम न्यायालये		II. Sub-Ordinate Courts																
...	...	24281	26074	27833	24352	14476	15303	48632	40550	43136	22554	12717	13356	26074	27833	24780	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	37511	36043	36708	29297	28487	23726	66808	64530	60414	30765	27822	21020	36043	36708	34394	...	(ii) Criminal
(दोन) फौजदारी	...	75130	75531	78008	59906	49219	46652	135076	124750	124660	59545	46742	42786	75531	78008	81874	...	Total

(१३) जिल्हा नागपूर

(13) District NAGPUR

१. जिल्हा न्यायालये		I. District Courts																
...	...	18534	20473	24750	6638	9665	7624	25172	30138	32374	4699	5388	10669	20473	24750	5810	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	4183	4671	5401	4918	4896	5039	9101	9567	10440	4430	4166	4630	4671	5401	21705	...	(ii) Criminal
(दोन) फौजदारी
२. दुय्यम न्यायालये		II. Sub-Ordinate Courts																
...	...	29795	30336	27550	6359	6264	10040	36154	36600	37625	5818	9050	7160	30336	27550	30465	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	137704	139386	152373	76224	84287	100034	213933	223673	25240	74547	71300	89536	134386	152373	162851	...	(ii) Criminal
(दोन) फौजदारी	...	190221	194866	210074	94139	105112	122373	284360	299978	33284	89494	89904	112057	94866	210074	220851	...	Total

(१४) जिल्हा नांदेड

(14) District NANDED

१. जिल्हा न्यायालये		I. District Courts																
...	...	8615	8763	8455	2020	2388	2809	10641	11151	11064	1878	2696	2709	8763	8455	8355	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	2524	2588	2875	2326	2365	1255	4850	4953	5130	2262	2078	2053	2588	2875	3077	...	(ii) Criminal
(दोन) फौजदारी
२. दुय्यम न्यायालये		II. Sub-Ordinate Courts																
...	...	16473	15994	17170	4815	6090	6592	21288	22084	23672	5244	4914	6004	15994	17170	17758	...	(i) Civil
(एक) दिवाणी	...	35278	35795	38424	14678	17532	14523	49956	53327	57677	14161	14903	15244	35795	38424	42433	...	(ii) Criminal
(दोन) फौजदारी	...	62890	63140	66924	23845	28375	30709	86735	91515	47633	23595	24591	26010	63140	66924	71623	...	Total

तक्ता - ३ चालू
TABLE-III-Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
(१५) जिल्हा : नाशिक															
१. जिल्हा न्यायालये															
...
(एक) दिवाणी	13347	13986	5511	4816	5150	18163	19136	4177	4386	13986	14750	...	(i) Civil	...	
(दोन) फौजदारी	5331	5421	1739	4211	4266	9542	9687	4121	4215	5421	5472	...	(ii) Criminal	...	
२. दुय्यम न्यायालये															
...
(एक) दिवाणी	30990	31443	5511	7760	7835	38750	39278	7307	7640	31443	31638	...	(i) Civil	...	
(दोन) फौजदारी	82120	82919	1739	47109	44808	129229	127727	46310	42251	82919	85476	...	(ii) Criminal	...	
एकूण	131788	133769	63896	62039	195684	195828	61915	58492	133769	137336	...	Total	...		
(१६) जिल्हा : उस्मानाबाद															
१. जिल्हा न्यायालये															
...
(एक) दिवाणी	5287	5227	5511	5352	3352	2838	10639	8579	8349	5412	3068	2962	5227	5511	5337
(दोन) फौजदारी	1440	1661	1739	2018	1830	1597	3458	3491	3336	1797	1752	1558	1661	1739	1778
२. दुय्यम न्यायालये															
...
(एक) दिवाणी	14776	20276	21524	13364	15689	24806	33140	35965	46330	12864	14441	21787	20276	21524	24543
(दोन) फौजदारी	22873	21211	21197	17249	26768	11965	40122	47979	33162	18411	26782	9994	21211	21197	23168
एकूण	49376	48375	49471	37983	47639	41206	87354	96014	91177	38984	46043	36301	48375	49971	54876
(१७) जिल्हा : लातूर															
१. जिल्हा न्यायालये															
...
(एक) दिवाणी	8299	8505	9502	2114	2936	3094	10413	11444	12596	1905	1942	2737	8508	9502	9859
(दोन) फौजदारी	1547	1832	2021	1946	1737	1647	3443	3569	3668	1661	1548	1720	1832	2021	1948
२. दुय्यम न्यायालये															
...
(एक) दिवाणी	18876	18063	18608	7742	9100	10081	26618	27163	28689	8535	8555	9953	18063	18608	18736
(दोन) फौजदारी	27024	25871	25324	11898	16375	14323	38922	42246	34647	13051	16922	12767	25871	25324	26880
एकूण	55746	54274	55455	23700	30148	29145	79446	84422	84600	25172	28967	27177	25274	55455	57423

TABLE III-Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
(२१) जिल्हा : रत्नागिरी	(21) District : RATNAGIRI														
१. जिल्हा न्यायालये ...	I. District Court														
(एक) दिवाणी ...	2372	2808	2826	911	822	1174	3283	3630	4000	475	804	876	2808	2826	3124
(दोन) फौजदारी ...	764	861	851	661	767	723	1425	1628	1574	564	777	720	861	851	854
२. दुय्यम न्यायालये ...	II. Sub-ordinate Court														
(एक) दिवाणी ...	5135	5157	5302	1447	1773	1837	7082	6930	7134	1925	1628	1608	5157	5302	5531
(दोन) फौजदारी ...	7043	8215	8699	6380	7168	6922	13423	15383	15621	5208	6684	6891	8215	8699	8730
एकूण	15314	17041	17678	9899	10530	10656	25213	27571	28334	8172	9893	10095	17041	17678	18239
(२२) जिल्हा : सांगली	(22) District : SANGALI														
१. जिल्हा न्यायालये ...	I. District Court														
(एक) दिवाणी ...	7900	8259	8995	2824	3093	2462	10724	11352	11957	2465	2357	2083	8259	8995	9874
(दोन) फौजदारी ...	3042	3501	3731	2372	2234	2165	5414	5735	5896	1913	2004	2133	3501	3731	3763
२. दुय्यम न्यायालये ...	II. Sub-ordinate Court														
(एक) दिवाणी ...	20840	21292	22788	6256	6005	5883	27096	27297	28671	5804	4509	4882	21292	22788	23789
(दोन) फौजदारी ...	21395	21081	23941	13739	15468	18152	35134	36549	42093	14053	12608	16382	21081	23941	25711
एकूण	53177	54133	59455	25191	26800	29162	78368	80933	88617	24235	21478	25480	54133	59455	63137
(२३) जिल्हा : सातारा	(23) District : SATARA														
१. जिल्हा न्यायालये ...	I. District Court														
(एक) दिवाणी ...	8314	8386	8846	3444	2873	3327	11758	11259	12173	3372	2413	2195	8386	8846	9978
(दोन) फौजदारी ...	2832	2943	3195	2524	2427	2134	5361	5370	5329	2418	2175	1938	2943	3195	3397
२. दुय्यम न्यायालये ...	II. Sub-ordinate Court														
(एक) दिवाणी ...	27120	26776	27427	7586	6563	7091	34706	33339	34518	7930	5912	6194	26776	27427	28324
(दोन) फौजदारी ...	31856	30026	29982	17490	15345	16129	50340	45371	43111	20314	15389	14706	30026	29982	31405
एकूण	71116	68131	69450	31049	27208	28681	102165	45339	98131	34034	25889	24033	68131	69450	73098

(२४) जिल्हा : सोलापूर

(24) District : SOLAPUR																		
I. District Court												... Total						
II. Sub-ordinate Court																		
१. जिल्हा न्यायालये						
(एक) दिवाणी	...	7579	8744	9465	3711	3348	4354	11290	12092	13819	2546	2627	3623	8744	9465	10196	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	3717	3978	4720	3692	4210	4668	7489	8188	8398	3431	3918	4833	3978	4270	4305	...	(ii) Criminal
२. दुय्यम न्यायालये
(एक) दिवाणी	...	36234	36249	36756	11158	11026	11344	47317	47275	48150	11148	10519	9593	36249	36756	38557	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	53144	55369	56751	27644	30961	33926	80838	86330	90677	25469	29579	29092	55369	56751	61625	...	(ii) Criminal
एकूण	...	100679	104343	...	46255	49545	54342	146964	153885	161584	42594	46643	46401	104340	107242	114683	...	Total

(२५) जिल्हा : सिंधुदुर्ग

(25) District : SINDHUDURG																		
I. District Court												... Total						
II. Sub-ordinate Court																		
१. जिल्हा न्यायालये						
(एक) दिवाणी	...	1584	1509	1555	458	531	477	2042	2040	2032	533	485	391	1509	1255	1641	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	242	197	231	424	515	434	666	712	665	469	481	326	147	231	339	...	(ii) Criminal
२. दुय्यम न्यायालये
(एक) दिवाणी	...	5286	5227	4392	1245	1526	1301	6531	6753	6233	1304	1821	1286	5227	4932	4947	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	3133	2917	2547	3511	4331	10296	6644	7248	6572	3723	4651	3883	2957	2597	2739	...	(ii) Criminal
एकूण	...	10245	9850	9315	5638	6903	6187	15883	16753	15502	6033	7438	5836	9850	9315	9666	...	Total

(२६) जिल्हा : ठाणे

(26) District : THANE																		
I. District Court												... Total						
II. Sub-ordinate Court																		
१. जिल्हा न्यायालये						
(एक) दिवाणी	...	15680	16195	18683	12773	19127	6457	28453	35322	25140	12258	16639	4836	16195	18683	20304	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	10522	11932	13450	17538	25251	10296	28081	37183	23746	16149	23733	9645	11932	13450	14101	...	(ii) Criminal
२. दुय्यम न्यायालये
(एक) दिवाणी	...	44219	46788	51018	32304	26811	23240	76523	73599	74258	29735	22581	20593	46788	51018	53665	...	(i) Civil
(दोन) फौजदारी	...	156888	146067	161533	192657	182203	164831	349545	328270	326364	208071	166737	143482	141474	161533	182382	...	(ii) Criminal
एकूण	...	211895	220982	244684	203003	253392	204824	414898	474374	449508	193916	229690	179056	220982	244684	270452	...	Total

तक्ता ३- चालू
TABLE III-Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
(२७) जिल्हा : वर्धा	(२७) District : WARDHA															
१. जिल्हा न्यायालये	I. District Court															
(एक) दिवाणी	...	2348	2155	2368	3396	1119	3222	5744	3274	5590	3589	906	2807	2155	2368	2783
(दोन) फौजदारी	...	1072	1155	1318	2501	1214	5619	3573	2369	6937	2418	1051	5058	1155	1318	1879
२. दुय्यम न्यायालये	II. Sub-ordinate Court															
(एक) दिवाणी	...	6649	6583	6516	6721	1988	5668	13367	8571	12184	6784	2055	5391	6583	6516	6793
(दोन) फौजदारी	...	29986	25855	25569	35835	18900	40624	65427	44755	66193	39566	19186	33137	25855	25569	33056
एकूण	...	39652	35748	35771	48453	23221	55133	88105	58969	90904	52357	23198	46393	35748	35771	44511
(२८) जिल्हा : यवतमाळ	(२८) District : YAVATMAL															
१. जिल्हा न्यायालये	I. District Court															
(एक) दिवाणी	...	4835	4868	5300	3343	3300	2833	8178	8168	8133	3310	2868	4097	4868	5300	4036
(दोन) फौजदारी	...	3063	3281	3581	4137	3345	2823	7200	6626	6404	3919	3045	2739	3281	3581	3655
२. दुय्यम न्यायालये	II. Sub-ordinate Court															
(एक) दिवाणी	..	16947	17178	16281	8089	5568	9419	25036	22746	25700	7858	6465	7759	17178	16281	17941
(दोन) फौजदारी	...	47392	49766	54042	42046	41598	45543	89438	91364	94385	39627	37322	34982	44766	54042	59403
एकूण	...	72237	75093	79204	57615	53811	60418	129852	128904	139622	54759	49700	54577	75093	79204	85045
(२९) जिल्हा : गडचिरोली	(२९) District : GADCHIROLI															
१. जिल्हा न्यायालये	I. District Court															
(एक) दिवाणी	...	637	615	623	328(556)	733	493	1521	1348	1116	349(557)	725	285	615	623	831
(दोन) फौजदारी	...	594	726	681	592(348)	913	678	1666	1594	1336	636(349)	936	683	681	658	653
२. दुय्यम न्यायालये	II. Sub-ordinate Court															
(एक) दिवाणी	...	979	1007	1146	516(185)	902	654	1740	1909	1850	489(244)	713	1007	1007	1196	1105
(दोन) फौजदारी	...	5291	3651	3359	5186(1252)	7601	6997	11729	11252	10356	6478(1600)	7893	3651	3651	3359	3897
एकूण	...	7633	5954	5836	6682(2341)	10149	8823	16656	16083	14658	7952(2750)	10267	5954	5954	5836	6486

(३०) जिल्हा : हिंगोली

(३०) District : HINGOLI

		<i>I. District Court</i>		<i>II. Sub-ordinate Court</i>	
		(i) Civil	(ii) Criminal	(i) Civil	(ii) Criminal
१. जिल्हा न्यायालये	...				
(एक) दिवाणी	...				
(दोन) फौजदारी	...				
२. दुय्यम न्यायालये	...				
(एक) दिवाणी	...				
(दोन) फौजदारी	...				
एकूण	...				

(३१) जिल्हा : वाशिम

(31) District : WASHIM

		<i>I. District Court</i>		<i>II. Sub-ordinate Court</i>	
		(i) Civil	(ii) Criminal	(i) Civil	(ii) Criminal
१. जिल्हा न्यायालये	...	2604	1629	4233	1465
(एक) दिवाणी	...	2604	1629	4233	1465
(दोन) फौजदारी	...	1576	1196	2772	1178
२. दुय्यम न्यायालये	...	6329	4336	10665	4151
(एक) दिवाणी	...	6329	4336	10665	4151
(दोन) फौजदारी	...	17137	17832	33009	15195
एकूण	...	25666	25013	50679	21989

(३२) जिल्हा : नंदुरबार

(32) District : NANDURBAR

		<i>I. District Court</i>		<i>II. Sub-ordinate Court</i>	
		(i) Civil	(ii) Criminal	(i) Civil	(ii) Criminal
१. जिल्हा न्यायालये	...	2099	680	2741	2842
(एक) दिवाणी	...	2099	680	2741	2842
(दोन) फौजदारी	...	945	1285	1979	1302
२. दुय्यम न्यायालये	...	2413	1292	3705	4734
(एक) दिवाणी	...	2413	1292	3705	4734
(दोन) फौजदारी	...	6675	6979	13654	13172
एकूण	...	12094	10236	22330	22417

TABLE III-Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
(३३) जिल्हा : गोंदिया															(27) District : GONDIA
१. जिल्हा न्यायालये	...														I. District Court
(एक) दिवाणी	... 1207	1262		1455	1411		2662	2673	1400	1159	1262	1514	...	(i) Civil	
(दोन) फौजदारी	... 813	880		2250	1874		3063	2754	2183	1776	880	978	...	(ii) Criminal	
२. दुय्यम न्यायालये	...														II. Sub-ordinate Court
(एक) दिवाणी	... 2664	2976		1918	1599		4582	4575	1606	1378	2978	3197	...	(i) Civil	
(दोन) फौजदारी	... 10700	9642		14167	11246		24867	20888	15225	10441	9642	10447	...	(ii) Criminal	
एकूण	... 15383	14760		19790	16130		35174	30890	20414	14754	14760	16136	...	Total	

TABLE-IV

तक्ता-४

खालील तक्ता राज्यातील दिवाणी, सत्र व फौजदारी न्यायालयांचे तसेच कौटुंबिक न्यायालयाचे २०१३-२०१४, २०१४-२०१५ व २०१५-२०१६ या वर्षातील उत्पन्न दर्शवितो (३१-१२-२०१५ पर्यंत)

दिवाणी, सत्र व फौजदारी न्यायालयाचे उत्पन्न

जिल्हा	2013-2014					2014-2015	
	सेवा व सेवा फी	दंड व जप्तीच्या रकमा	इतर जमा रकमा	मुद्रांकात जमा केलेली न्यायालयीन फी	एकूण	सेवा व सेवा फी	दंड व जप्तीच्या रकमा
	Service and Service Fees	Fines and Forfeitures	Other Receipt	Court fee collected in stamps	Total	Service and Service Fees	Fines and Forfeitures
1	2	3	4	5	6	7	8
१. नगर दिवाणी न्यायालय मुंबई ...	--	2936175	20086339	80764045	103786559	--	2252716
२. अहमदनगर ...	3955574	11094322	5805088	39197175	60052159	2331704	6796886
३. अकोला ...	531946	1986316	1102437	4005779	7626478	326820	1960826
४. अमरावती ...	363540	4616176	1667239	13934684	20581639	301933	9857804
५. औरंगाबाद ...	2158453	19082773	594112	37688775	59524103	1098029	9061906
६. बीड ...	2713963	5919555	1489292	26930003	37052813	1992719	10307635
७. भंडारा ...	212506	2484837	849010	8887941	12434294	217472	1960819
८. बुलढाणा ...	2549226	3964267	5769390	10516612	22799495	870187	1972152
९. चंद्रपूर ...	1273254	7385381	249337	13670380	22578352	943961	6597212
१०. धुळे ...	1337983	4445142	1800166	16082730	23666021	593211	3220415
११. गडचिरोली ...	313269	1497744	324267	3054068	5189348	179733	744614
१२. जळगाव ...	2946306	10830211	2260877	26537137	42574531	1929346	10052185
१३. जालना ...	7361058	1879490	1573852	4730882	15585282	241219	1476195
१४. कोल्हापूर ...	3307634	3850271	3134751	47286061	57578717	2522961	4484481
१५. नागपूर ...	1754664	31601053	3161409	91160135	127677261	1326519	35217630
१६. नांदेड ...	1916976	3392110	1105489	18604821	25019396	1394657	3690700
१७. नाशिक ...	1960947	11517301	3474413	81503891	94511914	1589600	11088638
१८. उस्मानाबाद ...	4327855	4284130	536703	16552676	25701364	1839208	2710920
१९. लातूर ...	1672210	6871255	1540343	12837049	22920857	983107	3385375
२०. परभणी ...	1023548	4374572	1578064	13466154	20442338	1074848	3117320
२१. पुणे ...	1257018	40920979	4402942	208008051	254588990	3838465	38234781
२२. रायगड ...	2412123	11321511	587434	55457063	69778131	2025434	9557122
२३. रत्नागिरी ...	1126477	3145540	1177464	11090597	16540078	1150611	3724841
२४. सांगली ...	2388371	4430411	658180	27102122	34579084	1857339	3713770
२५. सातारा ...	3750176	3018899	2245755	42882509	51897339	1759731	2689910
२६. सिंधुदुर्ग ...	977256	2387175	493825	4441583	8299839	798721	2509050
२७. सोलापूर ...	2389706	4406662	2420430	25333145	34549933	2408971	6296848
२८. ठाणे ...	7896028	39392499	4035598	184009868	235333993	10145618	34925287
२९. वर्धा ...	1166779	7544171	364199	7762958	16838107	911342	4534818
३०. यवतमाळ ...	624854	5460733	372410	8868933	15326930	71550	9850117
३१. गोंदिया ...	279800	1291255	336826	5124562	7032443	124799	968925
३२. हिंगोली ...	--	--	--	--	--	--	--
३३. वाशिम ...	191676	1193033	1308338	5950968	8644015	79793	766577
३४. नंदूरबार ...	277706	1749305	659435	2081659	4768105	211664	883675
३५. कौटुंबिक/मुंबई न्यायालय / पुणे ...	--	--	--	1256592	1158717	--	--
/नागपूर ...	2415309	198535	--	146388	202185	177052	--
/औरंगाबाद ...	597108	196730	--	--	318774	152456	--
/अमरावती ...	75450	--	225423	97330	398203	48100	--
/अकोला ...	7982	500	55658	49960	114100	13508	--
/नाशिक ...	7988	--	--	40415	48423	12409	--
/ठाणे ...	78669	--	--	33150	111819	56350	--
/सोलापूर ...	102262	--	1005	131090	234357	56322	--
/कोल्हापूर ...	51071	--	117715	104432	273218	48746	--
/नांदेड ...	45202	--	9487	66861	121550	25589	--
एकूण ...	67139029	270275745	79180997	1157742613	1570652524	477700009	248612150

क्रमांक ४

No. IV

The following table indicates the income of the Civil, Sessions and Criminal Court and in the state during the years 2013-2014, 2014-2015 and 2015-2016 (upto 31-12-2015).

Income of the Civil, Sessions and Criminal Courts

2014-2015					2015-2016			District
इतर जमा रकमा	मुद्रांकत जमा केलेली न्यायालयीन फी	एकूण	सेवा व सेवा फी	दंड व जप्तीच्या रकमा	इतर जमा रकमा	मुद्रांकत जमा केलेली न्यायालयीन फी	एकूण	
Other Receipt 9	Court fee collected in stamps 10	Total 11	Service and Service Fees 12	Fines and Forfeitures 13	Other Receipt 14	Court fee collected in stamps 15	Total 16	
								... 1. City Civil Court Mumbai
4634280	85436152	92323148	00	2147236	7666377	97351437	107165550	
4412885	46769770	60311245	310078	7258584	4217747	36705710	48492119	... 2. Ahmadnagar
1276470	3455195	7019311	336622	2968482	1468003	2302359	7875666	... 3. Akola
1781707	12227631	24169075	175217	3214525	1629941	12269595	17289278	... 4. Amaravati
25538	26982273	37397746	1159508	8930552	517720	27041118	37648898	... 5. Auranagabad
267745	11520308	24101407	2027733	4381451	338638	9848034	16595876	... 6. Beed
404103	3793906	6373600	350106	1364440	640918	6636056	8991520	... 7. Bhandara
2237915	7856346	12936600	1068839	2208556	2070091	10956690	16304776	... 8. Buldhana
191256	9239520	16971949	1451819	4355084	318215	11136684	17261802	... 9. Chandrapur
1151417	11716210	16681253	363074	3894275	1121052	11174310	16552651	... 10. Dhule
238979	1659191	2822517	305115	1452896	107442	1260439	3125892	... 11. Gadchiroli
996267	30518388	48496186	1997562	11403945	2683209	21559108	37637824	... 12. Jalgaon
1250509	5071260	8039183	451043	1005875	1494431	9786888	12743237	... 13. Jalna
1846804	35795677	44649923	2056096	3721350	2415723	45012223	53265412	... 14. Kolhapur
1648310	66566257	104758716	1389434	44818570	1756150	60919918	108884072	... 15. Nagpur
397987	9873634	15356978	1172671	3016066	518318	14417618	19124673	... 16. Nanded
2753185	53893013	69224436	16885	7300	--	98955	123070	... 17. Nasik
358418	13411020	18319566	1897077	2118110	267619	10077808	14360614	... 18. Osmanabad
644784	12731895	17705161	1090866	2929945	1054709	14370424	19445944	... 19. Latur
1005092	9215259	14417519	787264	3872502	1240527	9129504	15029797	... 20. Parbhani
3912209	1764875452	219873000	848413	47886251	3664594	181467876	233967134	... 21. Pune
1485406	57366936	70434888	2155895	11335932	914962	57284039	71690828	... 22. Raigad
1018918	7937333	13831703	720048	2149600	1453890	6313237	10636775	... 23. Ratnagiri
707549	19455784	25734442	2375399	11646395	269132	115780932	32492047	... 24. Sangli
3081455	36425207	43956302	200325	2958805	2751903	24372014	30283047	... 25. Satara
425940	30281425	6736525.25	764713	2504725	208190	3863126	73407554	... 26. Sindudurg
1503705	36372764	46582288	7207984	8264399	1439178	37972941	54884502	... 27. Solapur
1720482	118843765	165635152	3593093	43239683	2287552	159564652	208694980	... 28. Thane
390149	6298185	12134494	744650	3135777	266017	6000687	10146531	... 29. Wardha
399758	9795800	20117225	57800	9150700	316240	18270400	27795140	... 30. Yavatmal
319933	4296022	5709679	494543	1040926	61703	4439130	6536302	... 31. Gondia
--	--	--	--	--	--	--	--	... 32. Hingoli
1166324	2565658	4578352	81192	654467	1634016	1654857	4024532	... 33. Vashim
579655	16044693	3979687	154030	860009	342694	1037477	2394214	... 34. Nandurbar
928582	782515	1711097	--	--	752574	1403000	2155574	... 35. F. C. /Mumbai
103451	196766	477269	479674	--	129328	212155	821157	... /Pune
256857	100615	509928	1365	--	283747	244326	529438	... /Nagpur
185875	87045	321020	--	--	273126	80457	353583	... Aurangabad
62283	45635	121426	2697	--	48384	45042	96213	... /Amrawati
--	31185	43594	5208	--	--	25375	30583	... Akola
--	32425	88775	16815	7300	--	98955	123070	... Nashik
2668	133410	202400	195013	--	2668	160975	358656	... Thane
96273	73731	218750	9065	--	89577	55694	154336	... Solapur
500	61915	88004	70591	0	0	47635	118226	... Kolhapur
548177	43810	630196	63413	--	--	60539	123952	... Nanded
46925435	2555440980	1285791715.25						... Total

तक्ता -५
TABLE-5

(IV) Personnel Summary

कर्मचारी विषयक गोषवारा

Designation	Scale of Pay / वेतनमान	No. of Posts/पदसंख्या		पदनाम
		2014-2015	2015-2016	
1	2	3	4	5
4. District And Session Court (Gazetted)				
प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायालय (राजपत्रित)				
Prinipal District & Sessions Court Gazetted	... -----	--	--	... प्रमुख जिल्हा न्यायाधीश राजपत्रित
Principal District Judge	... 51550-1230-58930-1380-63070	32	32	... प्रमुख जिल्हा न्यायाधीश
District Judge - 1	... 51550-1230-58930-1380-63070	214	251	... जिल्हा न्यायाधीश - १
District Judge - 2 and A.S.J.(Spl. Judge)...	... 51550-1230-58930-1380-63070	9	10	... जिल्हा न्यायाधीश - २ आणि अप्पर सत्र न्यायाधीश (विशेष न्यायाधीश)
Extra Jt. District Judge (Atrocity Court)	... 51550-1230-58930-1380-63070	0	--	... अतिरिक्त सह जिल्हा न्यायाधीश (गुन्हेगारी न्यायालय)
Ad-hoc Dist. Judge and Addl. S.J.	... 51550-1230-58930-1380-63070	77	73	... तदर्थ जिल्हा न्यायाधीश आणि अप्पर सत्र न्यायाधीश
Ad-hoc Dist. Judge - 2 and Addl. S.J.	... 51550-1230-58930-1380-63070	0	--	... तदर्थ जिल्हा न्यायाधीश - २ आणि अप्पर सत्र न्यायाधीश
Extra Jt. Ad-hoc District Judge and Addl. S. J.	57700-1230-58930-1380-67210-1540-70290	-	-	... अतिरिक्त सह तदर्थ जिल्हा न्यायाधीश आणि अप्पर सत्र न्यायाधीश
Member M. A. C. T.	... 51550-1230-58930-1380-63070	4	4	... अध्यक्ष
Civil Judge, Senior Division	39530-920-40450-1080-49090-1230-54010	204	246	... दिवाणी न्यायाधीश (वरिष्ठ स्तर)
Chief Judicial Magistrate	39530-920-40450-1080-49090-1230-54010	35	35	... मुख्य न्यायदंडाधिकारी
Secretary, DLSA	39530-920-40450-1080-49090-1230-54010	5	6	... जिल्हा विधी सेवा, प्राधिकरण
Civil Judge (J.D.) and JMFC (1st stage ACP Scale)	... 33090-920-40450-1080-45850	5	16	... दि.न्या.(क.स्तर) व न्या.दं.(प्र.श्रे.)
Judicial Magistrate F.C.	27700-770-33090-920-40450-1080-44770	4	1	... न्याय दंडाधिकारी प्र. श्रे.
Civil Judge (J.D.) and JMFC	27700-770-33090-920-40450-1080-44770	1008	1079	... दि.न्या.(क.स्तर) व न्या.दं.(प्र.श्रे.)
P. A. To District Judge (Class-II)	... PB-2(9300-34800)G.P. 4600	48	50	... स्वीय सहाय्यक - जिल्हा न्यायाधीश (वर्ग-२)
Registrar (Class II)	... PB-2(9300-34800)G.P. 4400	34	35	... प्रबंधक (वर्ग-२)
Senior Court Manager (on Contract Basis)	... 66,400 (Total Emolument) Per month	4	6	...
Court Manager (On Contract Basis)	... 52,900 (Total Emolument) Per month	13	33	... न्यायालयीन प्रबंधक
Non-Gazetted Class III				
अराजपत्रित वर्ग-तीन				
Superintendent	... PB-2(9300-34800)G.P. 4300	255	254	... अधिक्षक
Shirestedar	... PB-2(9300-34800)G.P. 4300	6	5	... शिरस्तेदार
Stenographer (H. G.)	... PB-2(9300-34800)G.P. 4400	308	337	... लघुलेखक (उच्च श्रेणी)
Stenographer (L. G.)	... PB-2(9300-34800)G.P. 4300	1116	1173	... लघुलेखक (निम्न श्रेणी)
Stenographer (L. G.) (Marathi)	... PB-2(9300-34800)G.P. 4300	22	25	... लघुलेखक (निम्न श्रेणी) (मराठी)
Stenographer (L. G.) (Mara. Cum Eng.)	... PB-2(9300-34800)G.P. 4300	16	13	... लघुलेखक (निम्न श्रेणी) (मराठी-इंग्रजी)
Asstt. Superintendent	... PB-2(9300-34800)G.P. 4200	930	957	... सहाय्यक अधिक्षक
Care Taker-cum security Officer	... PB-2(9300-34800)G.P. 2400	1	1	... मुद्देमाल लिपिक
Senior Clerk	... PB-2(5200-20200)G.P. 2400	2459	2508	... वरिष्ठ लिपिक
Junior Clerk	... PB-2(5200-20200)G.P. 1900	7501	7803	... कनिष्ठ लिपिक
Interpreter	... PB-1(5200-20200)G.P. 2800	9	9	... दुभाषी
Steno Typist	... PB-1(5200-20200)G.P. 2400	21	8	... लघु लिपिक - टंकलेखक
Steno-cum-Clerks	... PB-1(5200-20200)G.P. 2400	64	84	... लघुलेखक - लिपिक
Head Bailiff	... PB-1(5200-20200)G.P. 2000	298	299	... मुख्य बेलिफ
English Section Writer	... PB-1(5200-20200)G.P. 1900	0	--	... इंग्रजी लेखनिक
Bailiff	... PB-1(5200-20200)G.P. 1900	1765	1763	... बेलिफ
Typist	... PB-1(5200-20200)G.P. 1900	1	--	... टंकलेखक
Clerk-cum-Typist	... PB-2 (5200-20200)G.P. 1900	2	2	... लिपिक टंकलेखक
Driver	... PB-1(5200-20200)G.P. 1900	163	163	... चालक
Court Keeper	... PB-1(5200-20200)G.P. 1900	1	1	... न्यायालय रक्षक

तक्ता -५
TABLE-V

(IV) Personnel Summary

कर्मचारी विषयक गोषवारा

Designation 1	Scale of Pay / वेतनमान 2	No. of Posts/पदसंख्या		पदनाम 5
		2014-2015 3	2015-2016 4	
Non-Gazetted Class IV		अराजपत्रीत वर्ग-चार		
Book Binder	... PB-1(5200-20200)G.P. 1900	69	64	... पुस्तक बांधणीकार
Havaldar	... 1-S(4440-7440)G.P. 1600	65	63	... हवालदार
Naik	... 1-S(4440-7440)G.P. 1600	73	78	... नाईक
Zerox Operator	... 1-S(4440-7440)G.P. 1600	31	30	... झेरोक्स चालक
Daftarband	... 1-S(4440-7440)G.P. 1600	2	2	... दफ्तरबंद
Peon	... 1-S(4440-7440)G.P. 1300	3592	3824	... शिपाई
Sweeper	... 1-S(4440-7440)G.P. 1300	308	304	... सफाईगार
Watchman	... 1-S(4440-7440)G.P. 1300	319	331	... पहारेकरी
Mali	... 1-S(4440-7440)G.P. 1300	10	10	... माली
Waterman	... 1-S(4440-7440)G.P. 1300	35	34	... पाणके
Scavanger	... 1-S(4440-7440)G.P. 1300	8	8	... सफाईगार
Watchman (Full Time)	... on Contract Basis	6	2	... पहारेकरी (पूर्ण वेळ)
Sweeper (Full Time)	... on Contract Basis	20	29	... सफाईगार (पूर्ण वेळ)
Sweeper (Part Time)	... on Contract Basis	30	23	... सफाईगार (अर्धवेळ)
Waterman (on contract basis)	... 4440+1300=50%	1	--	... पाणके (कंत्राटी पध्दती)
Liftman	... 1-S(4440-7440)G.P. 1600	12	12	... उद्वाहन चालक
Warder	... 1-S(4440-7440)G.P. 1300	5	5	... वॉर्डर
Hamal	... 1-S(4440-7440)G.P. 1300	1	1	... हमाल
Sweeper (On daily wages)	...	7	13	... सफाईगार (रोजंदारी)
Waterman (Part Time)	... Rs. 252 (fixed remuneration P. M.)	7	7	... पाणके (अर्धवेळ)
Sweeper (Part Time)	... Rs. 252 (fixed remuneration P. M.)	0	7	... सफाईगार (अर्धवेळ)
Watchman (Part Time)	...	1	--	... पहारेकरी (अर्धवेळ)
Waterman (Part Time)	...	0	1	... पाणके (अर्धवेळ)
Watchman (Contract basis)	...	32	25	... पहारेकरी (कंत्राटी पध्दती)
Sweeper (Contract basis)	...	21	24	... सफाईगार (कंत्राटी पध्दती)
Driver (Contract basis)	...	3	4	... चालक (कंत्राटी पध्दती)
Peon (Contract basis)	...	4	4	... शिपाई (कंत्राटी पध्दती)
Book Binder (Contract basis)	...	1	1	... पुस्तक बांधणीकार (कंत्राटी पध्दती)
...	Total	20555	22193	... एकूण

Post for 13 Womens Special Courts in District as under

Sr. No.	Designation	Pay Seale	Post for one Court	Post for 13 Court
1.	District & Session Judge	51550-1230-58930-1380-63070	1	13
2.	Stenographar (Higher Grede)	रु. 9300-34800/-ग्रेड वेतन रु. 4600	1	13
3.	Suprintendent / Shiristedar	रु. 9300-34800/-ग्रेड वेतन रु. 4400	1	13
4.	Sr. clerk	रु. 5200-20200/-ग्रेड वेतन रु. 2400	1	13
5.	Jr. Clerk	रु. 5200-20200/-ग्रेड वेतन रु. 1900	1	13
6.	Hawalदार	रु. 4400-7440/-+ ग्रेड वेतन रु. 1600	1	13
7.	Peon	रु. 4400-7440/-+ ग्रेड वेतन रु. 1300	1	13
एकूण			7	19

१३ जिल्ह्यातील महिला विशेष न्यायालयांकरिता आवश्यक ७ पदे खालीलप्रमाणे आहेत.

अ. क्र.	पदनाम	वेतनश्रेणी	पदसंख्या १ न्यायालया साठी	पदसंख्या १३ न्यायालयासाठी
१.	जिल्हा व सत्र न्यायाधीश	रु. 51550-1230-58930-1380-63070	1	13
२.	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)	रु. 9300-34800/-+ग्रेड वेतन रु. 4600	1	13
३.	अधिक्षक / शिरस्तेदार	रु. 9300-34800/-+ग्रेड वेतन रु. 4400	1	13
४.	वरिष्ठ लिपिक	रु. 5200-20200/-+ग्रेड वेतन रु. 4200	1	13
५.	कनिष्ठ लिपिक	रु. 5200-20200/-+ग्रेड वेतन रु. 1900	1	13
६.	हवालदार	रु. 4400-7440/-+ग्रेड वेतन रु. 1600	1	13
७.	शिपाई	रु. 4400-7440/-+ग्रेड वेतन रु. 1300	1	13
एकूण			7	19

Indivusal Post for 13 District as under

Sr. No.	Designation	Pay Seale	Post
1.	Judge City civil & Session Court	51550-1230-58930-1380-63070	1
2.	Steno graphar (Higher Grede)	रु. 9300-34800/-ग्रेड वेतन रु. 4600	1
3.	Suprintendent / Shiristedar	रु. 9300-34800/-ग्रेड वेतन रु. 4400	1
4.	Interoritor	रु. 5200-20200/-ग्रेड वेतन रु. 2400	1
5.	Clerk Typist	रु. 5200-20200/-ग्रेड वेतन रु. 1900	2
6.	Hawaladar	रु. 4400-7440/-+ ग्रेड वेतन रु. 1600	1
7.	Peon	रु. 4400-7440/-+ ग्रेड वेतन रु. 1300	1
एकूण			8

मुंबई येथील विशेष न्यायालयाकरिता आवश्यक ८ पदे खालील प्रमाणे आहेत.

अ. क्र.	पदनाम	वेतनश्रेणी	पदसंख्या
१.	न्यायाधीश, नगर दिवाणी व सत्र न्यायालय	रु. 51550-1230-58930-1380-63070	1
२.	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)	रु. 9300-34800/-+ग्रेड वेतन रु. 4600	1
३.	अधिक्षक / शिरस्तेदार	रु. 9300-34800/-+ग्रेड वेतन रु. 4400	1
४.	दुभाषी	रु. 5200-20200/-+ग्रेड वेतन रु. 4200	1
५.	लिपिक-टंकलेखक	रु. 5200-20200/-+ग्रेड वेतन रु. 1900	2
६.	हवालदार	रु. 4400-7440/-+ग्रेड वेतन रु. 1600	1
७.	शिपाई	रु. 4400-7440/-+ग्रेड वेतन रु. 1300	1
एकूण			8

तक्ता -५-चालू
TABLE-V-Contd.

1	2	3	4	5
4. City Civil And Session Court, Mumbai		2015-16	2016-17	नगर दिवाणी व सत्र न्यायालय, मुंबई
Principal Judge City civil Court Mumbai...57700-1230-58930-1380-67210-1540-70290		2	2	... प्रमुख न्यायाधीश, मुंबई नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई
Add. Principal Judge, Mumbai ... (1) 51550-1230-58930-1380-63070		2	2	... अपर प्रमुख न्यायाधीश, मुंबई नगर दिवाणी न्यायालय व सत्र न्यायाधीश, बृहन्मुंबई.
City civil Court and Session Judge ... (2) -----		--	-	
Gr. Mumbai Judge and Additional Session Judge...57550-1230-58930-1380-63070		74	74	... मुंबई नगर दिवाणी न्यायालयातील न्यायाधीश व अपर सत्र न्यायाधीश बृहन्मुंबई.
Registrar (C) ... 15600-39100+6600		1	1	... प्रबंधक, नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई
Add. Registrar ... 15600-39100+6600		3	3	... अपर प्रबंधक, नगर दिवाणी व सत्र प्रबंधक (सत्र) नगर दिवाणी व सत्र न्यायालय, मुंबई
Registrar (S) ... 15600-39100+6600		2	2	... अपर प्रबंधक (सत्र) नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई.
Add. Registrar (S) ... 15600-39100+6600		2	2	... उप प्रबंधक नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई.
Deputy Registrar (S) ... 9300-34800+4600		7	7	... निवड श्रेणी लघुलेखक
Stenographer (S. G.) ... 9300-34800+4600		18	18	... लघुलेखक (उच्च श्रेणी)
Stenographer H. G.) ... 9300-34800+4300		66	66	... लेखा अधिकारी
Account Officer ... 9300-34800+4400		1	1	... सहाय्यक प्रबंधक
Asst. Registrar ... 9300-34800+4300		17	17	
Chief Superintendent ... 9300-34800+4300		1	1	मुख्य अधिक्षक
Superintendent ... 9300-34800+4300		45	45	... अधिक्षक
Shiristedar ... 9300-34800+4300		73	73	... शिरस्तेदार
Stenographer (L. G.) ... 9300-34800+4300		5	5	... लघुलेखक (निम्न श्रेणी)
Nazar ... 9300-34800+4300		1	1	... नाझर
Interpreter ... 5200-20200+2800		71	71	... दुभाषी
Librarian ... 5200-20200+2800		2	2	... ग्रंथपाल
Assistant Superintendent ... 5200-20200+2400		42	42	... सहाय्यक अधिक्षक
Muddemal Clerk ... 5200-20200+2400		1	1	... मुद्देमाल लिपीक
Telephone Operator ... 5200-20200+2000		4	4	... दुरुध्वनी चालक
Clerk-cum- Typist ... 5200-20200+1900		392	392	... लिपीक-नि-टंकलेखक
Section Writer ... 5200-20200+1900/2400		13	13	... लेखनिक
Head Typist ... 5200-20200+2400		2	2	... मुख्य टंकलेखक
Court Keeper ... 5200-20200+1900		2	2	... न्यायालय रक्षक
Fire Watcher ... 5200-20200+1900		1	1	... फायर वॉचर
Driver ... 5200-20200+1900		21	21	... वाहन चालक
Book Binder ... 5200-20200+1800		2	2	... पुस्तक बांधणीकार
Zerox Operator ... 4440-7440+1600		9	9	... झेरोक्स चालक
Roneo Operator ... 4440-7440+1600		2	2	... रोनिओ चालक
Havaldar ... 4440-7440+1600		58	58	... हवालदार
Filer ... 4440-7440+1600		2	2	... फाईलकरी
Naik ... 4440-7440+1300		7	7	... नाईक
Liftman ... 4440-7440+1600		13	13	... उदवाहक
Pump Attendent ... 4440-7440+1600		1	1	... पंप परिचर
Darwan ... 4440-7440+1600		2	2	... दारवान
Asst. Darwan ... 4440-7440+1600		1	1	... सहाय्यक दारवान
Mukadam ... 4440-7440+1600		1	1	... मुकादम
Head Hamal... ... 4440-7440+1600		1	1	... मुख्य हमाल
Head Sweeper ... 4440-7440+1600		1	1	... मुख्य सफाईगार
Peon ... 4400-7440+1300		116	116	... शिपाई
Hamal ... 4400-7440+1300		53	53	... हमाल
Sweeper ... 4400-7440+1300		16	16	... सफाईगार
Female Sweeper ... 4400-7440+1300		1	1	... महिला सफाईगार
Watchman ... 4400-7440+1300		3	3	... रखवालदार
Total		1159	1159	एकूण

**Family Court, Mumbai, Pune,
Nagpur, Aurangabad, Akola,
Amaravati, Nashik, Thane, Solapur, Kolhapur and Nanded**

कौटुंबिक न्यायालय, मुंबई, पुणे,
नागपूर, औरंगाबाद, अकोला, अमरावती,
नाशिक, ठाणे, सोलापूर कोल्हापूर व नांदेड.

Designation	Scale of pay /वैतनश्रेणी	No of post 2015-16	पदसंख्या 2016-17	कौटुंबिक न्यायालये
Principal Judge	... 57700-1230-58930-1380-67210-1540-70290	11	11	... प्रमुख न्यायाधीश
Judge	... 51550-1230-58930-1380-63070	14	14	... न्यायाधीश
Marriage Counsellor	... 15600-39100+G.P.5400	43	43	... विवाह समुपदेशी
Registrar	... 9300+34800+G.P.4400	11	11	... प्रबंधक
Dy. Registrar	... 9300+34800+G.P.4300	4	4	... उपप्रबंधक
Superintendent	... 9300-34800+G.P.4300	20	20	... अधिक्षक
Assistant Superintendent	... 9300-34800+G.P.4200	7	7	... सहाय्यक अधिक्षक
Stenographer (H. G.)	... 9300+34800+G.P.4400	25	25	... लघुलेखक (उच्च श्रेणी)
Stenographer (L. G.)	... 9300+34800+G.P.4300	19	19	... लघुलेखक (निम्न श्रेणी)
Cashier	... 9300+34800+G.P.4200	1	1	... रोखपाल
Shiristedar	... 9300+34800+G.P.4300	8	18	... शिरस्तेदार
Interpreter	... 5200-20200+G.P.2800	7	7	... दुभाषी
Assistant Cashier	... 5200-20200+G.P.2400	1	1	... सहाय्यक रोखपाल
Asstt. Shiristedar	... 5200-20200+G.P.2400	18	18	... सहाय्यक शिरस्तेदार
Deposition Writer	... 5200-20200+G.P.1900	16	16	... डिपॉझिशन लेखनिक
Senior Clerk	... 5200-20200+G.P.2400	7	7	वरिष्ठ लिपीक
Junior Clerk	... 5200-20200+G.P.1900	92	92	... कनिष्ठ लिपीक
Driver	... 5200-20200+G.P.1900	13	13	... वाहन चालक
Bailiff	... 4440-7440+G.P.1300	20	20	... बेलीफ
Havaldar	... 4440-7440+G.P.1600	16	16	... हवालदार
Liftman	... 4440-7440+G.P.1600	3	3	... उदवाहक
Peon	... 4440-7440+G.P.1300	68	68	... शिपाई
Peon/Watchman	... 4440-7440+G.P.1300	25	25	... शिपाई/पहारेकरी
Watchman	... 4440-7440+G.P.1300	16	16	... पहारेकरी
Sweeper	... 4440-7440+G.P.1300	16	16	... सफाईगार
Total	...	46	46	... एकूण
Judicial Officers' Training Institute, Nagpur				न्यायिक अधिकारी प्रशिक्षण संस्था, नागपूर.
Director	... 57700-1230-58930-13867210-1540-70290	1	1	... संचालक
Joint Director	... 51550-1230-58930-1380-63070	2	2	... सह-संचालक
Total	...	3	3	... एकूण
Grand Total	...	494	494	... एकूण

**The Maharashtra Judicial Academy
and Indian Mediation Centre and
Training Institute at Uttan, Dist. Thane.**

महाराष्ट्र न्यायीक अकादमी व भारतीय
मध्यस्थी केंद्र आणि प्रशिक्षण संस्था,
उत्तन, जिल्हा ठाणे.

Designation	Scale of pay /वेतनश्रेणी	No of post 2015-16	पदसंख्या 2016-17	पदनाम
Director	...	नियामक परिषद निश्चित करेल त्याप्रमाणे	1	1 ... संचालक
Joint Director	...	57700-1230-58930-1380-67210-1540-70290	2	2 ... सह संचालक
Additional Director	...	51550-1230-58930-1380-63070	3	3 ... अतिरिक्त संचालक
Administrative Officer	...	39530-920-40450-1080-49090-1230-54010	1	1 ... प्रशासकीय अधिकारी
Assistant Director	...	27700-770-33090-920-40450-180-44770	1	1 ... सहाय्यक संचालक
Personel Secretary to	...	9300-34800+G.P.4600	1	1 ... संचालकांचे स्वीय सचिव
Director (Selection Grade Steno)				(निवड श्रेणी लघुलेखक)
IT Project Manager	...	15600-39100+G.P.6600	1	1 ... आय.टी.प्रकल्प व्यवस्थापक
Desk Officer	...	9300-34800+G.P.4400	1	1 ... कक्ष अधिकारी
Account Officer	...	9300+34800+G.P.4400	1	1 ... लेखा अधिकारी
Librarian	...	9300-34800+G.P.5400	1	1 ... मुख्य ग्रंथपाल
Stenografer (Lower Grade) ..		9300-34800+G.P.4300	4	4 ... सहाय्यक ग्रंथपाल
Assistant Librarian	..	5200-20200+G.P.2800	1	1 ... निम्नश्रेणी लघुलेखक
Assistant	...	9300-34800+G.P.4300	3	3 ... सहाय्यक
Clerk-cum-Typist	...	5200-20200+G.P.1900	3	3 ... लिपीक टंकलेखक
Driver	...	5200-20200+G.P.1900	4	4 ... वाहन चालक
Peon	...	4440-7440+G.P.1300	9	9 ... शिपाई
Book Binder	...	कंत्राटी पध्दत (Out Sourcing)	--	-- ... पुस्तक बांधणीकार
Cook	...	कंत्राटी पध्दत (Out Sourcing)	--	-- ... खानसामा वर्ग
Cooker	...	कंत्राटी पध्दत (Out Sourcing)	--	-- ... स्वयंपाकी
Watchman	...	कंत्राटी पध्दत (Out Sourcing)	--	-- ... पहारेकरी
Sweeper	...	कंत्राटी पध्दत (Out Sourcing)	--	-- ... सफाईगार
Mali	...	कंत्राटी पध्दत (Out Sourcing)	--	-- ... माली
Total ...			37	37 एकूण

४. केंद्रीय गुन्हे अन्वेषण (सी.बी.आय.) विशेष न्यायालये

मा. पंतप्रधान यांनी सूचित केल्यानुसार राज्यामध्ये केंद्रीय गुन्हे अन्वेषण (सी.बी.आय.) यांनी दाखल केलेली प्रकरणे चालविण्यासाठी मुंबई येथे ७, नागपूर ३, अमरावती व पुणे येथे प्रत्येकी १ याप्रमाणे एकूण १२ विशेष न्यायालये दिनांक २२ ऑक्टोबर, २००७, १६ नोव्हेंबर, २०१० व २ मे, २०१३ पासून स्थापन करण्यात आली आहेत.

As Proposed by the Hon'ble Prime Minister Government of Maharashtra has established 6 New C.B.I. Special Courts including 7 at Mumbai, 3 at Nagpur and one each at Pune & Amravati from 22-10-2007, 16th November, 2010 & 2nd May, 2013

Central Bureau of Investigation

केंद्रीय गुन्हे अन्वेषण (सी.बी.आय.)

(C.B.I.) Special Courts

विशेष न्यायालये

Designation	Scale of pay /वेतनश्रेणी	No of post 2015-16	पदसंख्या 2016-17	पदनाम
Judge	51550-1230-58930-1380-63070	12	12	न्यायाधीश
Stenografer (Higher Grade)	9300-34800+G.P.4400	12	12	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)
Shirstedhar	9300-34800+G.P.4300	12	12	शिरस्तेदार
Clerk-Typist	5200-20200+G.P.1900	12	12	लिपीक - टंकलेखक
Peon	4440-7440+G.P.1300	12	12	शिपाई
Total	...	60	60	एकूण

५. ग्राम न्यायालय

ग्राम न्यायालय कायदा, २००८ मधील तरतुदीश अनुलक्षून राज्यात तळागाळातील जनतेसाठी ग्रामन्यायालयाची स्थापना करण्यात येत आहे. समाजातील कोणीही व्यक्ती सामाजिक, आर्थिक वा इतर कोणत्याही असमर्थतेमुळे न्यायापासून वंचित राहू नये या हेतूने तळागाळातील जनतेसाठी न्याय त्यांच्या दाशी या संकल्पनेतून ग्रामन्यायालयांची स्थापना करणात येत आहे. ग्राम न्यायालय कायदा २००८ जम्मू- काश्मिर, नागालँड, अरुणाचल प्रदेश, सिक्कीम व आदिवासी क्षेत्रे वगळता, संपूर्ण भारतासाठी लागू आहे.

उच्च न्यायालयाशी विचारविनिमय केल्यानंतर सध्या अस्तित्वात असलेल्या इतर कोणत्याही न्यायालयांव्यतिरिक्त एक किंवा अनेक ग्राम न्यायालये प्रत्येक पंचायत समिती/गट स्तरावर, किंवा सामुदायिक पंचायत समिती/गट स्तरावर किंवा ज्या राज्यांमध्ये पंचायत समिती/गट स्तर नाही अशा राज्यांमध्ये ग्राम न्यायालयांची स्थापना करण्यात येत आहे. उच्च न्यायालयाच्या मार्गदर्शनाप्रमाणे ग्राम न्यायालयाच्या कार्यक्षेत्रात बदल करता येतील.

महाराष्ट्र राज्यात एकूण २५ ग्रामन्यायालये प्रायोगिक तत्वावर स्थापन करण्याचा निर्णय दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१० रोजी झालेल्या मंत्रीमंडळ बैठकीत घेण्यात आला, या २५ ग्रामन्यायालयांपैकी दिनांक २-१०-२००९ पासून राज्यात कार्यरत असलेल्या खालील ९ ग्रामन्यायालयांच्या स्थापनेस कार्यान्वयन मंजूरी देण्यात आली आहे.

१. साक्री-निजामपूर, जिल्हा धुळे
२. उरळीकांचन, हवेली, जिल्हा पुणे
३. कोरपना, गडचांदूर, जिल्हा चंद्रपूर
४. जव्हार, जिल्हा ठाणे
५. खरवली, जिल्हा रायगड (बिरवाडी येथे २०-१-०२०१५ रोजी स्थलांतर)
६. सेवागाम, जिल्हा वर्धा
७. कासारखेडा, जिल्हा नांदेड (हदगाव तामसा येथे दिनांक १५-३-२०१४ रोजी स्थलांतर)
८. पाली, जिल्हा रत्नागिरी
९. पारनेर, जिल्हा अहमदनगर

त्यानंतर एकूण २५ ग्रामन्यायालयांपैकी खालील ग्रामन्यायालयांची स्थापना दुसऱ्या टप्प्यात करण्यात आली :

अ. क्र.	ग्राम न्यायालयाचे ठिकाण	ग्राम न्यायालयाची स्थापना केल्याचा दिनांक
१.	बोदवड, जिल्हा जळगाव	२२.०१.२०१२
२.	कोरची, जिल्हा गडचिरोली	१७.११.२०१३
३.	मुलचेरा, जिल्हा गडचिरोली	११.०१.२०१४
४.	वैभववाडी जिल्हा सिंधुदूर्ग	२५.०१.२०१४
५.	गोरेगाव, जिल्हा गोंदीया	०२.०२.२०१४

अ. क्र.	ग्राम न्यायालयाचे ठिकाण	ग्राम न्यायालयाची स्थापना केल्याचा दिनांक
६.	शिरूर अनंतपाळ, जिल्हा लातूर	२२.०२.२०१४
७.	जळकोट, जिल्हा लातूर	२२.०२.२०१४
८.	तळा, जिल्हा रायगड	२२.०२.२०१४
९.	मंडणगड, जिल्हा रत्नागिरी	०२.०३.२०१४
१०.	सालेकसा, जिल्हा गोंदीया	२८.०६.२०१४
११.	मुळशी माले, जिल्हा पुणे	२३.०८.२०१५
१२.	अलिपूर, जिल्हा वर्धा	०२.१०.२०१५
१३.	देवळा, जिल्हा नाशिक	२२.११.२०१५
१४.	पोलादपूर, जिल्हा नाशिक	१७.०१.२०१६
१५.	त्र्यंबकेश्वर, जिल्हा नाशिक	०६.०३.२०१५

शेवटचे २५ वे ग्रामन्यायालय चिखलदरा, जिल्हा अमरावती अथवा देवळी, जिल्हा नागपूर येथे स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

उच्च न्यायालयाशी विचारविनिमय करून प्रत्येक ग्रामन्यायालयाकरीता एक न्यायाधिकारी, यांची नियुक्ती करण्यात येते. न्यायाधिकारी हे पद न्यायिक सेवेतील अधिकाऱ्यांमधून घेण्यात येत असून त्याचा दर्जा न्यायदंडाधिकारी (प्रथमवर्ग) असणार आहे. न्यायाधिकारी यांनी त्यांच्या अधिकार क्षेत्रात येत असलेल्या खेडेगावांना ठराविक कालावधीने भेट द्यावयाची आहे. मुख्यालयाबाहेर जर फिरते ग्रामन्यायालय स्थापन करावयाचे असेल तर सदर न्यायालय कधी व कोठे भरविण्यात येणार आहे याला व्यापक प्रसिध्दी देण्यात येईल.

ग्राम न्यायालय कायदा, २००८ मध्ये तरतुद केल्यानुसार व प्रदत्त मर्यादेपर्यंत ही न्यायालये फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ व दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८ किंवा त्यावेळी अस्तित्वात असलेल्या इतर कायदांतर्गत दिवाणी व फौजदारी स्वरूपाची प्रकरणे हाताळू शकतात. फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ किंवा त्यावेळी अस्तित्वात असलेला इतर कोणताही कायदा यामधील तरतुदीशिवाय एखाद्या तक्रारीवरून किंवा पोलीस अहवालावरून ग्राम न्यायालयामार्फत एखाद्या गुन्ह्याची प्रकरणे दाखल करून घेता येतील.

ग्राम न्यायालये त्यांच्या न्यायनिवाड्याची प्रत दोन्ही बाजूंच्या पक्षकारांना विनाविलंब व विनामूल्य देतील.

एखाद्या खटल्याचे कामकाज चालविताना जेव्हा ग्राम न्यायालयाच्या असे निदर्शनास येईल की, सदर प्रकरणात समेटाशी पुरेशी शक्यता आहे, तेव्हा हा समेट घडवून आणण्यासाठी जेवढा कालावधी लागेल तेवढ्या कालावधीसाठी त्या प्रकरणाच्या कामकाजास स्थगिती देण्यात येईल, कलम २६ मधील नमुद केलेल्या उद्दीष्टांच्या पूर्ततेसाठी जिल्हा न्यायालय संबंधित जिल्हा न्यायाधिकाऱ्यांच्या सहमतीने ग्रामस्त्रावरील समाजसेवकांच्या नावांचा समावेश असलेले एक मंडळ तयार करेल. या

समाजसेवकांमध्ये समेटकर्ता म्हणून आवश्यक असणारी अर्हता व अनुभव उच्च न्यायालयाने निर्धारित केल्याप्रमाणे असणार आहे.

ग्राम न्यायालयापुढील न्यायालयीन कामकाज आणि त्यांचे न्यायनिवाडे शक्यतो इंग्रजीऐवजी संबंधित राज्याच्या अधिकृत भाषेत असणे आवश्यक आहे.

आपली कार्ये-कर्तव्ये पार पाडत असताना जेव्हा ग्राम न्यायालय एखाद्या महसूल अधिकाऱ्याला किंवा शासकीय कर्मचाऱ्याला काही निदेश देतील तेव्हा त्या निदेशांचे पालन करणे संबंधितांना बंधनकारक असणार आहे.

ग्राम न्यायालयाच्या प्रत्येक न्यायालयाच्या स्थापनेमध्ये येणारा अनावर्ती खर्च पूर्णतः रुपये लक्ष इतक्या कमाल मर्यादेपर्यंत केंद्र शासन करणार आहे, तर आवर्ती खर्चाबाबत केंद्र शासन प्रत्येक न्यायालयासाठी पहिल्या ३ वर्षासाठी ५० टक्के खर्च रुपये ३.२ लक्ष इतक्या कमाल मर्यादेपर्यंत अनुदान उपलब्ध करून देणार आहे.

केंद्र शासन आवर्ती खर्चासाठीचे केंद्रीय अर्थसहाय्य रुपये १८ लक्ष पैकी ७० टक्के अनुदान वितरीत करणार आहे. उर्वरित ३० टक्के केंद्रीय अर्थसहाय्य वाहन, कार्यालयीन सामुग्री, फर्निचर, संगणक इ. बाबी खरेदी करण्यास व त्यानंतर खरेदी केलेल्या वस्तुचे पुरवठादाराचे प्रमाणपत्र केंद्र शासनास सादर केल्यानंतर शासन पुढील अर्थसहाय्य वितरीत करणार आहे. सुरुवातीच्या काळात केंद्र शासन प्रत्येक तिमाहीला आवर्ती खर्च हप्त्याहप्त्याने वितरीत करणार आहे.

प्रत्येक ग्राम न्यायालयासाठी मंजूर करण्यात आलेला अधिकारी / कर्मचारीवृंद व पदांची वेतनश्रेणी खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	पदनाम	पदसंख्या	वेतनश्रेणी
१.	दिवाणी न्यायाधिश (कनिष्ठ स्तर) आणि प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी	१	२७,७००-७७०-३३,०९०-९२०- ४०,४५०-१०८०-४४,७७०
२.	लघुलेखक	१	९,३००-३४,८००
३.	वरिष्ठ लिपिक	१	५,२००-२०,२००
४.	कनिष्ठ लिपिक	१	५,२००-२०,२००
५.	वेलिफ कम शिपाई	१	५,२००-२०,२००
एकूण		५	

माणणी क्रमांक जे-१, २०१४ न्यायदानन (दत्तमत) १०५ दिवाणी व सत्र न्यायालय (०२) जिल्हा व सत्र न्यायाधिश, (०२) (०२) ग्राम न्यायालय अधिनियम २००८ अन्वये ग्राम न्यायालयाची स्थापना (२०१४ ०४७७) या मुख्य लेखाशीर्षामधून ग्रामन्यायालयासाठी अनुदान देण्यात येते.

२४ ग्रामन्यायालयांसाठी वर्ष २०१६-१७ साठी रुपये एवढे अनुदान मंजूर करण्यात आले आहे.

GRAM NYAYALAYA

The Gram Nyayalayas have been established in the State for the oppressed class of the society under Gram Nyayalaya Act, 2008. 'the intention and motive behind implementation of the concept "Justice at the door step", and establishment of these courts is that nobody in the society should be deprived of the justice due to social, financial, or any other disability. The Gram Nyayalayas Act. 2008 is applicable all over India except in Jammu-Kashmir, Nagaland, Arunachal Pradesh. Sikkim and the 'tribal Areas.

After consultation with the High Court, in addition to any other existing courts, one or more Gram Nyayalayas are established in each Panchayat Samiti / block level or in common Panchayat Samiti / block levels or States where there are no Panchayat Samiti / block levels, in such States, the Gram Nyayalaya will be established. The areas of the the jurisdiction of the Gram Nyayalaya may change under the guidance of High Court.

On 20th October. 2010 Cabinet had approved / taken decision to establish 25 Gramnyayalayas on experimental basis in the State. Out of these 25 Gramnyayalayas. 9 were already established and functioning since 2nd October, 2009. Post facto sanction was given to the following 9 Gramnyayalayas.

1. Sakri Nizampur. District Dhule
2. Uralikanchan, Havli. District Pune
3. Korpana, Gadchandur. District Chandrapur
4. Javhar, District Thane
5. Kharavali. District Raigad (Shifted to Birbadi on 21.01.2015)
6. Scvagram. District Wardha
7. Kasarkheda. District Nanded (Shifted to I ladgaon Tamsa on 15.03.2014)
8. Pali, District Ratnagiri
9. Parner. District Ahmednagar

After on, out of the 25 Gramnyayalayas, the following Gramnyayalayas have been made functional at the following places in 2nd phase.

Sr No	Place of Gramnyayalaya	Dale of Establishment
1	Bodwad. District Jalgaon	22.01.2012
2	Korchi. District Gadchiroli .	17.11.2013
3	Mulchera. District Gadchiroli	11.01.2014
4	Vaibhavwadi. District Sindhudurga	25.01.2014
5	Goregaon, District Gondia	02.02.2014
6	Shirur Anantpal, District Latur	22.02.2014
7	Jalkot, District Latur	22.02.2014
8	Tala, District Raigad	22.02.2014
9	Mandangad. District Ratnagiri	02.03.2014
10	Salekasa. District Gondia	28.06.2014
11	Mulshi. Male. District Pune	23.08.2015
12	Alipur. District Wardha	02.10.2015
13	Deola. District Nashik	22.11:2015
14	Poladpur, District Raigad	17.01.2016
15	Trimbakeshwar. District Nashik	06.03.2015

Further, to establish 25th Gram Nyayala at Chikhaldara. District Amravati or Deoli, Wardha is under consideration of State Government.

After consultation with the High Court a “Nyayadhikari” is appointed for each Gram Nyayalaya. The post of the “Nyayadhikari” is being filled in from the cadre of Judicial Service Officer” and this post is equivalent to Judicial Magistrate (First Class), The Nyayadhikari during the fixed period will be required to visit villages coming within his jurisdiction. If the Gram Mobile Court is to be established out of head quarters, then wide publicity should be given as to where and when this mobile Court will be held.

As provided in the Gram Nyayalaya Act, 2008 and the extent of jurisdiction prescribed in Criminal Procedure Code, 1973 and Civil Procedure Court, 1908 or under the provisions of any other law in existence at that time, the Gram Nyayalaya can try these cases. Further, apart from the provisions of the Criminal Procedure Code. 1973 or the provisions in any other law in existence, the crime can be registered through Gram Nyayalaya on the basis of complaint or police report.

The Gram Nyayalaya will supply the copies of the judgments to both the sides free of cost and without delay.

While carrying out the trial of any case, if it comes to the notice of Gram Nyayalaya. that there are sufficient chances of conciliation, then in order accomplish the conciliation, the trial of the case shall be adjourned. For the fulfilment of the purpose provided under section 26 the District Courts with concurrence of the District Judges will form a board of the Names of the Social Workers for conciliation. The qualifications and the experience of the “conciliators” will be as prescribed by the High Court.

As far as possible, the judicial work and the judgement of Gram Nyayalayas shall be in the recognized language of the State instead of in English.

During the course of the any trial by the Gram Nyayalaya, the Court may issue any directions to Revenue Officer, or the Police Officer or Government Employee which will be binding upon them.

The Non-Recurring Expenditure for establishment of each Gram Nyayalayas in toto but up to the maximum limit of Rs. 18 lakhs will be borne by the Central Government. Therefore the Central Government will make available funds for the first three years for 50% expenditure limited to maximum of Rs. 3.2 lakhs for each Rural Court.

The Recurring Expenditure for establishment of each Gram Nyayalaya, out of Central Assistance of Rs. 18 lakh, the Central Government will distribute 70% grants to the State, The balance of 30% of the Central Assistance for purchase of Vehicles, Office Material. Furniture. Computers etc.. will be released after purchase is made of these items and after submission of the vouchers of the suppliers to the Central Government, the grants will be released by the Central Government.

The following Posts are sanctioned for each Gram Nyayalaya alongwith their payscale :

Serial No.	Name of the Post	No. of Posts	Pay Scale
1	Civil Judge (Junior Division) and Judicial Magistrate	1	27,700-770-33,090-920-40,450-1080-44,770
2	Stenographer	1	9,300 - 34,800
3	Senior Clerk	1	5,200 - 20,200
4	Junior Clerk	1	5,200 - 20,200
5	Belief-cum-Peon	1	5,200 - 20,200
	Total	5	

The expenditure should be debited to Major Head : Demand No. JI, 2014 Justice (Charged) 105, Civil and Sessions Court (02) Civil and Sessions Judges(02)(01) District and Sessions Judges (02)(02) Gram Nyayalaya Act. 2008, Establishment of Gram Nyayalayas. (20140477)

For the year 2016-17 grant of Rs. _____ is alloted for the purpose of functioning Gram Nyayalayas.

६. लघुवाद न्यायालय

प्रस्तावना :

(१) लघुवाद न्यायालय मुंबई -इलाखा शहर लघुवाद न्यायालये अधिनियम, १८८२ अंतर्गत लघुवाद न्यायालयाची स्थापना झाली आहे. सदर न्यायालयातील कामकाज इलाखा शहर, लघुवाद न्यायालये अधिनियम १८८२, दिवाणी संहिता आणि दिवाणी प्रक्रिया संहिता १९०८ च्या तरतुदीनुसार चालते.

(२) लघुवाद न्यायालय, मुंबई, या न्यायालयाच्या आस्थापनेवर न्यायाधीशांची एकूण मंजूर पदे ४४ आहेत. त्यामध्ये १ मुख्य न्यायाधीश, १० अप्पर मुख्य न्यायाधीश व ३३ न्यायाधीशांचा समावेश आहे. परंतु सध्या कार्यरत न्यायाधीशांची संख्या १, मुख्य न्यायाधीश १० अप्पर मुख्य न्यायाधीश व ३० न्यायाधीशांचा समावेश आहे.

(३) मुख्य न्यायाधीश हे प्रशासनिक प्रमुख आहेत. इलाखा शहर लघुवाद न्यायालये अधिनियम, १८८२ अंतर्गत कलम १३ च्या तरतुदीनुसार प्रबंधक हे लघुवाद न्यायालयाचे मुख्य प्रशासकीय अधिकारी आहेत. त्याव्यतिरिक्त, या न्यायालयाच्या आस्थापनेवर ४ अप्पर प्रबंधकांची पदे कार्यरत आहेत. प्रबंधक आणि अप्पर प्रबंधक हे या न्यायालयाची प्रशासकीय बाजू सांभाळतात. प्रबंधक यांना इलाखा शहर लघुवाद न्यायालय अधिनियम, १८८२ च्या अंतर्गत कलम १(१)(aa) च्या तरतुदीनुसार प्रतिवादीने कैफियत सादर न केलेले व अंतरिम अर्ज चालविण्याचे अधिकार आहेत. त्याचप्रमाणे, प्रबंधक सदर अधिनियमाच्या कलम १४, ३३, ३४, ३५, ५३ आणि ६१ च्या तरतुदीनुसार न्यायाधशाप्रमाणे न्यायिक काम करतो. तसेच, भाडे नियंत्रण कायदांतर्गत दाखल झालेल्या दाव्यांमध्ये प्रतिवादी लिखित जबाब/कैफियत सादर करेपर्यंत कार्यवाही करण्याचे अधिकार प्रबंधक यांना आहेत.

मुख्य न्यायाधीश, लघुवाद न्यायालय, मुंबई हे या आस्थापनेचे नियंत्रण अधिकारी आहेत तर प्रबंधक हे आहरण व संवितरण अधिकारी आहेत.

प्रबंधक व अतिरिक्त मुख्य न्यायाधीश, लघुवाद न्यायालय, मुंबई हे मा. उच्च न्यायालयाने माहितीचा अधिकार, २००५ च्या अंतर्गत तयार केलेल्या जिल्हा न्यायालय माहिती अधिकार (सुधारित नियम), २००९ च्या तरतुदीनुसार अनुक्रमे जनमाहिती अधिकारी व पहिले अपिलीय अधिकारी आहेत.

(४) मुंबई येथील लघुवाद न्यायालयातील न्यायाधीशांचे अधिकार इलाखा शहर लघुवाद न्यायालये अधिनियम १८८२ च्या कलम १९ अन्वये निश्चित केलेले अपवाद अधीन न्यायाधीशांना रक्कम रुपये १०,००० पेक्षा जास्त दावा नसलेल्या आर्थिक दाव्यांची सुनावणी करून निकालात काढण्याचे अधिकार आहेत. सदर रु. १०,००० च्या आर्थिक अधिकारीतेत वाढ करून महाराष्ट्र शासनाने ती महाराष्ट्र कायदा क्र. १५/१९८७ द्वारे दि. ७ मे १९८७ च्या महाराष्ट्र शासन राजपत्रामध्ये प्रसिध्द करून ती रुपये २५,००० एवढी केलेली आहे. परंतु त्याची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी झालेली नाही. त्याचप्रमाणे अधिनियमाच्या कलम ४१ अन्वये दाव्यात सुनावणी करून निकालात काढण्याचे अधिकार आहेत. अधिनियम कलम ३८ अन्वये पूर्ण न्यायालय अर्जावरील सुनावणी या न्यायालयाच्या दोन न्यायाधीश असलेल्या खंडपीठाद्वारे केली जाते. इलाखा शहर लघुवाद न्यायालये १८८२ च्या कलम ४२ अंतर्गत द्विसदस्यीय खंडपीठ अपिल आणि पुनरीक्षण प्रकरणांच्या सुद्धा सुनावणी करतात.

(५) लघुवाद न्यायालय, मुंबईला मुंबई भाडे, हॉटेल आणि निवासगृहे दर नियंत्रण अधिनियम, १९४७ च्या कलम २८ अन्वये अनन्य अधिकारिता आहे आणि म्हणून या अधिनियमांतर्गत बृहन्मुंबईतील सर्व दाव्यांची सुनावणी सदर न्यायालय करते. मुंबई भाडे अधिनियम १९४७ अंतर्गत न्यायाधीशाने

दिलेल्या निर्णयावरील अपिल /पुनरिक्षण मधील सुनावणी “मुंबई भाडे, हॉटेल आणि निवासगृह दर नियंत्रण अधिनियम १९४७” च्या कलम २९ अन्वये दोन सदस्यीय खंडपीठाद्वारे केली जाते. प्रमाणभूत भाडे निश्चितीकरीता कलम ११ अन्वये सर्व अर्जावरील सुनावणी मुंबई येथील लघुवाद न्यायालय करते आणि अत्यावश्यक सेवा किंवा पुरवठा पुनःस्थापना पूर्ववत करण्याकरीता कलम २४ अंतर्गत सर्व अर्जावरील सुनावणी सदर न्यायालय करते. या न्यायालयास महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण अधिनियम १९९९, ३१ मार्च २००० पासून अंमलात आला आहे, त्या अंतर्गत सुद्धा अनन्य अधिकारिता आहे.

(६) (अ) मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ कलम २१७,२१८(ए), २१८,बी २१८सी आणि ३९४ (५) अंतर्गत अपिले व कार्यवाहीत सुनावणी मुख्य न्यायाधीश किंवा कोणत्याही अतिरिक्त मुख्य न्यायाधीशांद्वारे केली जाते. तसेच कलम ५०३, ५०४ अ ५०७ अंतर्गत अर्जावरील सुनावणी मुख्य न्यायाधीश किंवा कोणत्याही अतिरिक्त मुख्य न्यायाधीश मार्फत केली जाते कलम ३२ अंतर्गत निवडणूक याचिका मुख्य न्यायाधीश किंवा कोणत्याही अतिरिक्त मुख्य न्यायाधीशांमार्फत निकाली काढली जाते.

महाराष्ट्र शासनाने अधिनियम, विधी व न्याय विभाग क्र. एससीसी-२९६४/२१७५-एच, दिनांक ३ जानेवारी १९६८ नुसार अतिरिक्त मुख्य न्यायाधीशास मुख्य न्यायाधीशाचे अधिकार व जबाबदाऱ्या दिलेल्या आहेत.

६ (ब) मुख्य न्यायाधीशांना फौजदारी कायदा (सुधारणा) वटहुकूम १९४४ च्या कलम ३ सह कलम ४ अन्वये अर्जावर सुनावणी करून निकाली काढण्याचे अधिकार आहेत.

(७) वेतन प्रदान अधिनियम १९३६ अंतर्गत अपिलात सुनावणी या न्यायालयाच्या एक न्यायाधीशामार्फत केली जाते.

(८) मुंबई येथील लघुवाद न्यायालय यांना खालीलबाबतीत सुद्धा अधिकारिता प्राप्त आहे.

(अ) महाराष्ट्र मालकीतत्वावरील सदनिका (प्रवर्तन, बांधक विक्री, व्यवस्थापन आणि हस्तांतर यांचे विनियमन) अधिनियम १९६३ चे कलम १२ ए.

(ब) महाराष्ट्र कर्ज निवारण अधिनियम १९७५ चे कलम २३.

(क) नियंत्रकाने पारित केलेल्या आदेशावरून, मुंबई भाडे हॉटेल आणि निवासगृह दर नियंत्रण अधिनियम १९४८ च्या कलम ४२ अन्वये दाखल अपिलात सुनावणी.

(ड) या न्यायालयाच्या न्यायाधीशांना विस्थापीत व्यक्ती अधिनियम, १९५४ अंतर्गत अर्जावरील सुनावणी करण्याचे देखील अधिकार आहेत.

९. मुख्यालय व उपशाखा :

अ) मुख्यालय - लघुवाद न्यायालय, धोबी तलाव, लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई - ४०० ००२ येथे असून त्यांचे प्रादेशिक अधिकार क्षेत्र कुलाबा ते मुलुंड मध्य रेल्वे लाईन उपनगर आणि मानखुंद हार्बर रेल्वे लाईन उपनगर आणि माहिम पश्चिम रेल्वे लाईन उपनगर पर्यंत आहे. मुख्यालयात एकूण ३२ न्यायालये असून त्यापैकी ५ अपिल, न्यायालये (Appellate Benches) २६ सुनावणी न्यायालये (Trial Court) असून त्यामध्ये प्रबंधकांचे १ न्यायालय आहे. न्यायालय क्र. २ येथे गरजेचे (Bonafide Requirement) दावे चालतात.

न्यायालय क्र. १० व १६ हि विशेष न्यायालये असून तेथे प्रामाणिक विवादाचे (Bonafide Requirement) दावे चालतात. न्यायालय क्र. ११ व १२ ही विशेष न्यायालय असून तेथे प्रामाणिक भाडे निश्चित करण्याबाबतचे दावे चालतात व त्या न्यायालयांना "प्रमाणित भाडे न्यायालय" असे संबोधिले जाते. न्यायालय क्र. १८ व ३० ही विशेष न्यायालये असून तेथे बृहन्मुंबई महानगरपालिका कायदा, १८८८ च्या तरतुदीनुसार दावे चालतात व ह्या न्यायालयांना "बी.एम.सी. न्यायालय" असे संबोधिले जाते. न्यायालय क्र. १९ व २३ ही विशेष न्यायालये असून तेथे इलाखा शहर, लघुवाद न्यायालय कायदा, १८८२ च्या अंतर्गत कलम ४१ च्या तरतुदीनुसार टीई आणि टीईआर दावे चालतात व ज्या दाव्यातील जागांना भाडे नियंत्रण कायद्यांमध्ये संरक्षण नाही व त्यांना "विशेष न्यायालय" असे संबोधिले जाते. न्यायालय क्र. २१ हे विशेष न्यायालय असून तेथे पैसेविषयक संक्षिप्त व नियमित (Summary and Regular Suits) दावे चालतात. न्यायालय क्रमांक २४, २५, २७ आणि २८ ही न्यायालये सध्या रिक्त आहेत.

ब) उपशाखा - वांद्रे शाखा ही भास्कर बिल्डींग, अनंत काणेकर मार्ग, मुंबई - ४०००५१ येथे स्थित आहे. भास्कर बिल्डींग मधील ३ ते ८ मजले सदर न्यायालयाच्या अधिपत्याखाली आहेत. बांद्रा मुंबई येथील

लघुवाद न्यायालयाची शाखा दिनांक ६ ऑगस्ट, १९९० पासून सुरु करण्यात आली असून त्यांचे प्रादेशिक अधिकार क्षेत्र माहिम ते दहिसर पश्चिम रेल्वे लाईन उपनगर पर्यंत आहे.

वांद्रे शाखा येथे ११ न्यायालये कार्यरत असून त्यातील २ पुनर्विचार न्यायालये (Appellate Benches), ८ सुनावणी न्यायालये (Trial Court) व १ प्रबंधकांचे न्यायालय आहे. न्यायालय क्रं. ३२ येथे प्रामाणिक विवादाचे (Bonafide Requirement) दावे चालतात. न्यायालय क्र. ३१, ३९ ही पुनर्विचार न्यायालये असून सध्या न्यायालय क्र. ३९ रिक्त आहे त्याचप्रमाणे तेथे इलाखा शहर, लघुवाद न्यायालय कायदा, १८८२ च्या अंतर्गत कलम ४१ च्या तरतुदीनुसार टीई आणि टीईआर दावे चालतात व ज्या दाव्यातील जागांना भाडे नियंत्रण कायद्यांमध्ये संरक्षण नाही व त्यांना "विशेष न्यायालय" असे संबोधिले जाते.

1	प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६ Actuals 2015-2016		अर्थसंकल्प २०१६-२०१७ Budget Estimates 2016-2017		सुधारलेले अंदाज २०१६-२०१७ Revised Estimates 2016-2017		अर्थसंकल्प २०१७-२०१८ Budget Estimates 2017-2018					
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Non-Plan	Plan	Total	Non-Plan	Plan	Total	Non-Plan	Plan	Total	Non-Plan	Plan	Total
(अ) कार्याचे वर्गीकरण-												
१०६-लघुवाद न्यायालये	402777	494341	402777	494341	518048	518048	518048	517820	517820	517820	517820	517820
एकूण (अ)	402777	494341	402777	494341	518048	518048	518048	517820	517820	517820	517820	517820
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-												
(१०६)(एक)इलाखा शहर न्यायालये												
(२०१४ ०२१६)												
वेतन	311333	358906	311333	358906	358906	358906	370000	370000	370000	370000	370000	370000
अतिकालीक भत्ता	50	721	50	721	575	721	721	721	721	721	721	721
टेलीफोन चार्जेस	5801	7127	5801	7127	6359	7127	7127	7127	7127	7127	7127	7127
प्रवास खर्च	1758	2268	1758	2268	1813	2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018
कार्यालयीन खर्च	9853	32886	9853	32886	58686	35681	35681	35681	35681	35681	35681	35681
भाडे पट्टी व कर	99	147	99	147	100	99	99	99	99	99	99	99
पेट्रोल, तेल व वाण												
संगणक खर्च	782	945	782	945	945	1001	1001	1001	1001	1001	1001	1001
लहान बांधकामे												
एकूण (एक)	329676	403000	329676	403000	427384	416648	416648	416648	416648	416648	416648	416648
(१०६) (२) लघुवाद न्यायालये												
(२०१४ ०२२५)												
वेतन	71169	88403	71169	88403	88403	88403	98182	98182	98182	98182	98182	98182
मजुरी												
अतिकालीक भत्ता	23	36	23	36	28	37	37	37	37	37	37	37
टेलीफोन चार्जेस	108	502	108	502	300	321	321	321	321	321	321	321
कंत्राटी सेवा												
प्रवास खर्च	434	980	434	980	725	1078	1078	1078	1078	1078	1078	1078
कार्यालयीन खर्च	1362	1403	1362	1403	1188	1522	1522	1522	1522	1522	1522	1522
प्रदाने												
संगणक	5	16	5	16	20	30	30	30	30	30	30	30
लहान बांधकामे												
एकूण (दोन)	73101	91341	73101	91341	90664	101172	101172	101172	101172	101172	101172	101172
एकूण (ब)	402777	494341	402777	494341	518048	517820	517820	517820	517820	517820	517820	517820
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने-												
२०१४-न्यायदान												
एकूण (एक)												

तक्ता-२ (एक)
TABLE-II-(i)

खालील तक्ता लघुवाद न्यायालय, मुंबई पुणे व नागपूर यांनी त्या त्या वर्षात केलेले काम दर्शवितो. The following table indicates the work done by the Small Causes Courts, Mumbai Pune and Nagpur.

वर्ष	न्यायाधीशांची मंजूर पदे इतर काम सोपविले आहे अशा न्यायाधीशांची संख्या Sanctioned Judges No. of Judges entrusted with Strength work outside their normal dutie	नेहमीच्या कामाबाहेर सोपविले आहे अशा न्यायाधीशांची संख्या No. of Judges entrusted with court work only	फक्त न्यायालयाचे काम	कामाचे दिवस No. of working days the year	Year
1	2	3	4	5	6
2013	...	54	-	235	2013
2015	...	--	-	--	2015
2016	...	--	-	--	2016

TABLE-II

तक्ता-२

प्रकरणांचे स्वरूप	वर्षारंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the year			नवीन दाखल झालेली प्रकरणे Cases instituted during the year		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	1	2	3	4	5	6
लघुवाद न्यायालय, मुंबई						
१. मुख्य प्रकरणे (दिवाणी) ...	23803	23337	23771	5389	5475	5859
२. किरकोळ प्रकरणे (दिवाणी) ...	4119	4290	4461	2198	2252	2111
एकूण ...	27922	27627	28232	7587	7727	7970
लघुवाद न्यायालय, पुणे						
१. मुख्य प्रकरणे (दिवाणी) ...	5662	5576	5440	3570	1968	785
२. किरकोळ प्रकरणे (दिवाणी) ...	1465	1519	1508	1182	364	345
एकूण ...	7127	7095	6948	4792	2332	1130
लघुवाद न्यायालय, नागपूर						
१. मुख्य प्रकरणे (दिवाणी) ...	1709	1822	1982	1044	440	392
२. किरकोळ प्रकरणे (दिवाणी) ...	914	974	1128	335	322	247
एकूण ...	2623	2796	3110	1378	762	689

खालील तक्ता, लघुवाद न्यायालयांचे २०१४-२०१५, २०१५-२०१६ व २०१६-२०१७ (३१-१२-२०१६ पर्यंतच्या) वर्षाचे उत्पन्न दर्शवितो

लघुवाद न्यायालये

प्रकरणांचे स्वरूप	मुंबई Mumbai			नागपूर Nagpur		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2014-2015	2015-2016	2016-2017
	1	2	3	4	5	6
१. सेवा व सेवा फी ...	6559704	3752292	10723625	77989	37589	--
२. दंड व जप्तीच्या रकमा ...	--	--	--	--	--	--
३. मुद्रांक जमा केलेली न्यायालयीन फी	1410340	6976544	224417	2468198	1716341	62300
४. इतर बाबी ...	3050430	2553634	2381426	109100	71091	1792724
एकूण ...	23701482	13282470	13329467	2655287	1825021	1855024

- (दोन)

--II

एकूण			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे			Nature of Cases
Total			Cases disposed during the year			Cases pending at the end of the year			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	
8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Court of Small Causes, Mumbai									
29192	28812	29630	5855	5041	5434	23337	23771	24196	... 1. Main Cases (Vivil)
6317	6542	6572	2027	2081	2153	4290	4461	4419	... 2. Miscellaneous Cases (Civil)
35509	35354	36202	7882	7122	7587	27627	28232	28615	... Total
Court of Small Causes, Pune									
9232	7544	6225	3656	2104	1248	5576	5440	4927	... 1. Main Cases (Vivil)
2647	1883	1853	1128	375	440	1519	1508	1413	... 2. Miscellaneous Cases (Civil)
11879	9427	8078	4784	2479	1738	7095	6948	6340	... Total
Court of Small Causes, Nagpur									
2753	2262	2374	930	280	510	1822	1982	1864	... 1. Main Cases (Vivil)
1249	1396	1425	275	168	331	974	1128	1094	... 2. Miscellaneous Cases (Civil)
3489	3558	3799	1205	448	841	2796	3110	2958	... Total

-३

--III

The following table indicates the income of the Court of Small Causes during the years 2014-2015, 2015-2016 and 2016-2017 (upto 31-12-2016).

The Court of Small Causes			
पुणे Pune			Nature of Cases
2014-2015	2015-2016	2016-2017	
8	9	10	
-	130950	--	... 1. Service and Service Fees,
-	-	--	... 2. Fines and forfeiture.
3324697	2773123	2722627	... 3. Court Fees collected in Stamp
-	170756	275340	... 4. Other Matters,
3324697	3074829	2997960	... Total

तक्ता -५
TABLE-V

(IV) Personnel Summary

(चार) कर्मचारी विषयक गोषवारा

Designation	Scale of Pay / वेतनमान	पदसंख्या /No. of Posts		पदनाम
		2015-2016	2016-2017	
1	2	3	4	5
4. Small Causes Courts				
Gazetted.-				
	R s .			
Chief Judge	... 51550-1230-58930-1380-63070	1	1	... मुख्य न्यायाधीश
Additional Chief Judge	... —,—,—	10	10	... अति. मुख्य न्यायाधीश
Judge	... 39530-920-40450-1880-49090	33	33	... न्यायाधीश
Registrar	... 9300-34800+4600	1	1	... प्रबंधक
Additional Registrar	... 9300-34800+4600	4	4	... अपर प्रबंधक
Personal Assistant	... 9300-34800+4600	7	7	... स्वीय सहायक
	Total	... 56	56	... एकूण
Non-Gazetted Class III-				
Deputy Registrar	... 9300-34800+4300	2	2	... उप प्रबंधक
Assistant Registrar	... 9300-34800+4300	4	4	... सहायक प्रबंधक
Accountant	... 9300-34800+4300	2	2	... लेखापाल
Chief Judge's Judicial Clerk	... 9300-34800+4300	1	1	... मुख्य न्यायाधीशांचा न्याय लिपीक
Chief Clerk	... 9300-34800+4200	2	2	... मुख्य लिपिक
Superintendent (Correspondence)t	... 9300-34800+4200	2	2	... अधीक्षक (पत्र व्यवहार)
Cashier	... 9300-34800+4200	3	3	... रोखपाल
Additional Cashier	... 9300-34800+4200	1	1	... अपर रोखपाल
Judicial Clerk	... 9300-34800+4200	44	44	... न्याय लिपिक
Translator and Interpreter	... 5200-20200+2800	44	44	... अनुवादक आणि दुभाषी
Stenographer (Higher Grade)	... 9300-34800+4400	42	42	... लघुलेखक (उच्च श्रेणी)
Stenographer (Lower Grade)	... 9300-34800+4300	2	2	... लघुलेखक (निम्न श्रेणी)
Appraiser	... 5200-20200+2400	2	2	... मुल्य निर्णेत
Superintendent	... 5200-20200+2400	13	13	... अधीक्षक
Assistant Cashier	... 5200-20200+2400	2	2	... सहायक रोखपाल
Librarian	... 5200-20200+2000	2	2	... ग्रंथपाल
Steno Typist	... 5200-20200+2400	4	4	... लघु टंकलेखक
Assistant Translator	... 5200-20200+2400	3	3	... सहायक अनुवादक
Assistant Account	... 5200-20200+2400	2	2	... सहायक लेखापाल
Sr. Clerk वरिष्ठ लिपिक
Assistant Appraiser	... 5200-20200+1900	1	1	... सहायक मुल्य निर्णेत
Additional Assistant Cashier	... 5200-20200+1900	1	1	... अपर सहायक रोखपाल
Accounts Clerk	... 5200-20200+1900	3	3	... लेखा लिपीक
Clerk	... 5200-20200+1900	216	216	... लिपीक
Clerk Typist	... 5200-20200+1900	6	6	... लिपीक टंकलेखक
Telephone Operator	... 5200-20200+2000	2	2	... दूरध्वनिचालक
Head Bailiff	... 5200-20200+2000	2	2	... प्रमुख बेलीफ
Beliff	... 5200-20200+1900	74	74	... बेलीफ
Driver	... 5200-20200+1900	9	9	... चालक
Shroff	... 5200-20200+1900	16	16	... श्रॉफ
Typist	... 5200-20200+2000	14	14	... टंकलेखक
	Total	... 521	521	... एकूण
Class IV				
Liftman	... 4440-7440+1600	10	10	... उदवाहन चालक
Havaldar	... 4440-7440+1600	2	2	... हवालदार
Naik	... 4440-7440+1600	7	7	... नाईक
Pump Operator	... 4440-7440+1600	2	2	... पंप परिचारक
Roneo Operator	... 4440-7440+1600	1	1	... रोनिओ चालक
Xerox Operator	... 4440-7440+1600	2	2	... झेरोक्स चालक
Mali	... 4440-7440+1300	2	2	... माळी
Peon	... 4440-7440+1300	63	63	... चपराशी
Hamal	... 4440-7440+1300	92	92	... हमाल
Sweeper	... 4440-7440+1300	-	-	... सफाईगार
Watchman	... 4440-7440+1300	6	6	... पहारेकरी
Halalkhor	... 4440-7440+1300	4	4	... हलालखोर
Water Server	... 4440-7440+1300	1	1	... पाणके
	Total	... 192	192	... एकूण
	Grand Total	... 769	769	... एकूण बेरीज

७. मुख्य महानगर दंडाधिकारी न्यायालये, मुंबई

महानगर दंडाधिकारी न्यायालये, मुंबई.

प्रस्तावना -

मा. उच्च न्यायालयाच्या स्थापने अगोदर ही न्यायालये अस्तित्वात आली आहेत. महानगर दंडाधिकार्यांची न्यायालये, पूर्वी "इलाखा शहर दंडाधिकारी" न्यायालये म्हणून ओळखली जात होती, त्यांचे अस्तित्व गेल्या २०४ वर्षांपासून आहे. ही न्यायालये पूर्वी 'पोलीस न्यायालय' म्हणून सुध्दा ओळखली जात होती. ही पोलीस न्यायालये सन १८१० साली स्थापित झाली. त्यावेळी एक वरिष्ठ न्यायालय व एक कनिष्ठ न्यायालय. अशी दोन न्यायालये होती.

१ एप्रिल १९७४ पासून फौजदारी प्रक्रिया संहितेत झालेल्या पहिल्या सुधारणेनुसार "इलाखा शहर दंडाधिकारी" चे पदनाम "महानगर दंडाधिकारी न्यायालये" असे बदलण्यात आले.

मुख्य महानगर दंडाधिकारी, अतिरिक्त मुख्य महानगर दंडाधिकारी व महानगर दंडाधिकारी, यांना विविध प्रकारचे रिमांड अर्ज, जामीन अर्ज, नोटीस आणि किरकोळ अर्ज आणि फौजदारी प्रकरणे हाताळण्याचे अधिकार आहेत. महानगर दंडाधिकारी न्यायालये, मुंबई येथील मंजूर पदसंख्या ७५ आहे. त्यात १ मुख्य महानगर दंडाधिकारी, १४ अतिरिक्त मुख्य महानगर दंडाधिकारी आणि ६० महानगर दंडाधिकारी असून बृहन्मुंबईतील निम्नलिखित १६ केंद्रावर कार्यरत आहेत. न्यायालयीन केंद्राची नावे पुढील प्रमाणे आहेत.

(१) एस्प्लनेड, (२) माझगाव, (३) गिरगाव, (४) दादर, (५) अंधेरी, (६) बांद्रा, (७) बोरीवली, (८) कुर्ला, (९) विक्रोळी, (१०) मुलुंड, (११) बेलार्ड पियर, (१२) सी. एस. टी. (१३) मुंबई सेंट्रल, (१४) विलेपार्ले, (१५) शिंदेवाडी, (१६) बाल न्यायालय, उमरखाडी, मुंबई.

महानगर दंडाधिकार्यांची नियुक्ती न्याय दंडाधिकारी, प्रथम वर्ग आणि दिवाणी न्यायाधीश, वरिष्ठ स्तर यातून मा. उच्च न्यायालयाद्वारे केली जाते. महानगर दंडाधिकारी न्यायालयांशिवाय, विशेष महानगर दंडाधिकारी न्यायालये, सुध्दा सकाळच्या सत्रामध्ये चालविली जातात. ते किरकोळ स्वरूपाच्या गुन्हांमधील प्रकरणे हाताळतात आणि त्यांना "प्रभात न्यायालये" म्हणून संबोधिले जाते. या न्यायालयातून परक्राम्य लेख अधिनियम १८८१ अंतर्गत कलम १३८ अन्वये खटले ही चालविले जातात.

महानगर दंडाधिकारी न्यायालयात आर्थिक कायदयाशी निगडित प्रकरणे म्हणजेच सीमा शुल्क अधिनियम, विदेशी मुद्रा विनिमय अधिनियम, केंद्रीय उत्पादन शुल्क आणि मीठ अधिनियम, आयकर अधिनियम, विक्रीकर अधिनियम, पी.एफ. (भ.नि.नि.) अधिनियम वगैरे खटले चालविले जातात.

या प्रकरणा व्यतिरिक्त भारतीय दंड संहिता अंतर्गत प्रकरणे दाखल केली जातात. महानगर दंडाधिकारी यांच्या न्यायालयात मुंबई महानगर पालिका अधिनियम व भारतीय रेल्वे अधिनियम अंतर्गत सुध्दा प्रकरणे चालविली जातात. मुंबई महानगरपालिका अधिनियम आणि भारतीय रेल्वे अधिनियम अंतर्गत प्रकरणे हाताळण्यासाठी ५ स्वतंत्र न्यायालये आहेत. सध्या २ स्वतंत्र न्यायालये केंद्रीय गुन्हा अन्वेषण (सी. बी. आय.) विभाग द्वारा दाखल प्रकरणे चालविण्यासाठी आहेत. तसेच मा. उच्च न्यायालयाच्या

आदेशानुसार या आस्थापनाच्या अधिपत्याखाली एकूण ३ विशेष न्यायालये सन २००७ पासून कार्यरत होती. दंगलीच्या प्रकरणांची सुनावणी करण्यासाठी स्थापन करण्यात आलेल्या दोन न्यायालयांचे काम ऑगस्ट २००८ मध्ये संपुष्टात आले. व एक अनैतिक मानवी व्यापार अंतर्गत व महिलावरील अत्याचाराची प्रकरणे निकाली काढण्यासाठी स्थापन करण्यात आलेले विशेष न्यायालय माझगाव येथे सुरु आहे.

या कार्यालयात अतिरिक्त मुख्य महानगर दंडाधिकारी ३ रे न्यायालय, एस्प्लनेड यांच्या अखत्यारित प्रेस आणि बुक्स रजिस्ट्रेशन कायदा, १८६७ अंतर्गत कामासाठी स्वतंत्र विभाग आहे. रजिस्ट्रार ऑफ न्युज पेपर्स फॉर इंडिया, केंद्र शासन यांच्या सहमतीने सदर कामकाज चालविले जाते. मुंबई येथील महानगर दंडाधिकारी यांना फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम १४५ अंतर्गत अर्ज आणि परक्राम्य लेखा अधिनियमाच्या कलम १३८ अंतर्गत प्रकरणांत सुध्दा निर्णय द्यावे लागतात आणि आता २२ न्यायालये केवळ परक्राम्य लेख अधिनियमाच्या कलम १३८ खालील प्रकरणे हाताळण्यासाठी आहेत

न्यायदानामध्ये सुधारणा करण्यासाठी सहसंचालक, वित्त मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. एफ-३२,(१) एफसीडी/२०१० दि. ३०-०६-२०१० नुसार १३ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशी प्रमाणे महाराष्ट्र राज्यास सकाळची व संध्याकाळची न्यायालये स्थापन करण्याकरिता रु. २९७,५७,००,००० एवढा निधी सन २०१०-२०१५ या पाच वर्षांकरिता उपलब्ध करून देण्यात आला आहे व त्या अनुषंगाने मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार बृहन्मुंबईमध्ये १० सायंकालीन न्यायालये आणि २० प्रभात न्यायालये स्थापन करण्यात आली आहेत त्यापैकी २ सायंकालीन न्यायालये मार्च २०१० मध्ये स्थापन करण्यात आलेली आहेत उर्वरीत ८ सायंकालीन न्यायालये व २० प्रभात न्यायालये ऑगस्ट २०१० मध्ये स्थापन करण्यात आली आहेत. सदर न्यायालया मधून परक्राम्य अधिनियम १८८१ कलम १३८ कायदांतर्गत येणारी प्रकरणे चालविण्यात येतात. सध्या २० प्रभात न्यायालये आणि ११ सायंकालीन न्यायालये आळीपाळी पध्दतीने मा. उच्च न्यायालयाचा आदेश क्र. अ-३९०५/२०१४ दि. ३०-०६-१४ आणि क्र. अ-३९०१/२०१४ दि. ३०-०६-२०१४ नुसार कार्यरत आहेत. प्रलंबित खटले निकाली काढून त्यांची संख्या कमी करण्यावर भर देण्याचे शासनाचे तसेच मा. उच्च न्यायालयाचे धोरण आहे. विधी व न्याय विभागाचे ज्ञापन क्र. एमसीजी-०८१०/८५६/सीआर-१६५/कार्यासन- ११ दिनांक १९ ऑक्टोबर २०१० नुसार उपरोक्त न्यायालयांच्या कामकाजासाठी नियमावली तयार करण्यात आली आहे.

महानगर दंडाधिकार्यांच्या न्यायालयात दरवर्षी मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार संचित खटल्यांचा निपटारा करण्याकरिता विशेष अभियान मोहिम राबविण्यात येते. तसेच महाराष्ट्र राजय विधी सेवा प्राधिकारा यांच्या आदेशानुसार महालोक अदालत व मेगा लोक अदालतीचे आयोजन करण्यात येते. यावर्षी दि. २३-११-२०१३ रोजी राष्ट्रीय विधी सेवा प्राधिकारण यांच्या आदेशानुसार पहिल्या राष्ट्रीय लोक अदालतीचे आयोजन करण्यात आले होते यावर्षी राष्ट्रीय लोक अदालतीचे आयोजन दि. १३-१२-२०१४ रोजी करण्यात आले

तक्ता-१
TABLE-I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(रुपये हजारत)

(II) Financial Requirements

(Rs. in thousands)

प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६	अर्थसंकल्प २०१६-२०१७		सुधारलेले अंदाज २०१६-२०१७		अर्थसंकल्प २०१७-२०१८	
	Budget Estimates 2016-2017		Revised Estimates 2016-2017		Budget Estimates 2017-2018	
योजनेतर योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर योजनांतर्गत
Non-Plan	Total	Non-Plan	Total	Non-Plan	Total	Non-Plan
1	2	3	4	5	6	7
		Plan	Plan	Plan	Plan	Plan
		8	9	10	11	12
		13	13	13	13	13
(अ) कार्याचे वर्गीकरण						
१०७-इलाखाशहर दंडाधिकारी यांची ...	4299094	--	4299094	503037	--	469253
न्यायालये (२०१४०२३४)	4299094	--	4299094	503037	--	469253
एकूण (अ)	...					
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण						
वेतन	395339	--	395339	469399	--	426387
अतिकालीकभत्ता	87	--	87	300	--	227
इले. टेलि. खर्च	12220	--	12220	14099	--	13000
कंत्राटी सेवा	--	--	--	1	--	--
प्रवास खर्च	1372	--	1372	3000	--	1202
कार्यालयीन खर्च	16612	--	16612	13438	--	26055
लहान बांधकामे	--	--	--	--	--	--
भाडे पट्टी व कर	1540	--	1540	1500	--	1350
संगणकावरील खर्च	1830	--	1830	1200	--	932
व्यावसायिक व विशेष सेवाबदल	94	--	94	100	--	100
एकूण (ब)	429094	--	429094	503037	--	469253
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने						
मागणी क्रमांक-जे-१(दत्तमत)	...	--	--	--	--	--
२०१४, न्यायदान...	...	--	--	--	--	--
एकूण (क)	...	--	--	--	--	--
(A) Activity Classification						
...	114-Legal Advisor Counsel					
Total (A)	...					
(A) Objectwise Classification						
Salaries	469399	--	469399	469399	--	469399
Overtime Allowance	200	--	200	200	--	200
Telephone	14099	--	14099	14099	--	14099
Contractual Services	1	--	1	1	--	1
Travel Expenses	2800	--	2800	2800	--	2800
Office Expenses Special Services.	14580	--	14580	14580	--	14580
Minor Works	1	--	1	1	--	1
Rent, Rates and Taxes	1700	--	1700	1700	--	1700
Computer Expenses	1272	--	1272	1272	--	1272
Payment for professional and	100	--	100	100	--	100
Total (B)	504152	--	504152	504152	--	504152
C-Source of Finance						
Demand No. J-1	...	--	--	--	--	--
2014 Administration of Justice.	...	--	--	--	--	--
Total (C)	...	--	--	--	--	--

तक्ता-२ (दोन)
TABLE--II--(ii)

महानगर दंडाधिकारी न्यायालये, बृहन्मुंबई
(तीच) कार्यक्रम कार्यभाराचा सारांश :-

खालील तक्ता महानगर दंडाधिकारी न्यायालये, बृहन्मुंबई यांनी २०१३, २०१४ व २०१५ मध्ये केलेले कामकाज दर्शवितो.

**The Metropolitan Magistrates Courts, Greater Mumbai.
(III) Programme Work Load Summary :**

The following table indicates the work done by the Metropolitan Magistrates Courts, Greater Mumbai during the years 2013, 2014 and 2015.

वर्ष	न्यायाधीशांची मंजूर पदे	नेहमीच्या कामाबाहेर इतर काम सोपविले आहे अशा न्यायाधीशांची संख्या	फक्त न्यायालयाचे काम सोपविले आहे अशा न्यायाधीशांची संख्या	कामाचे दिवस	Year
1	2	3	4	5	6
	Sanctioned Judges Strength	No. of Judges entrusted with outside their normal duties	No. of Judges entrusted with court work only	No. of working days	
२०१४	...	75	73+2 Vacant	264	2014
२०१५	...	75	73+2 Vacant	264	2015
२०१६	...	75	74+1 Vacant	263	2016

115

तक्ता-३ (तीन)
TABLE--III

महानगर दंडाधिकारी न्यायालये, बृहन्मुंबई

The metropolitan Magistrates Courts, Greater Mumbai.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे		वर्षात दाखल केलेली प्रकरणे		एकूण Total		वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे		Name of Cases					
	Cases pending at the beginning of the year	Cases instituted during the year	Cases disposed during the year	Cases pending at the end of the year												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
१. मुख्य प्रकरणे (फौजदारी)	...343681	321101	334979	196506	440731	1071775	540187	761832	1406754	219086	426853	1004256	321101	334979	402498	... 1. Main Cases (Criminal)
२. किरकोळ प्रकरणे (फौजदारी)	...14059	13232	11761	22630	25435	27215	36689	38667	38976	23457	26906	24365	13232	11761	14811	... 2. Miscellaneous Cases (Criminal)
एकूण	357740	334333	346740	219136	466166	1098990	576876	800499	1445730	242543	453759	1028621	334333	346740	417109	... Total

* 4 Vacant ** 5 Vacant *** 6 Vacant

तक्ता -४ (चार)
TABLE-IV

महानगर दंडाधिकारी न्यायालये

The Metropolitan Magistrates Courts

खालील तक्ता महानगर दंडाधिकाऱ्यांच्या न्यायालयाचे २०१४-२०१५, २०१५-२०१६ व २०१६-२०१७ (३१-१२-२०१६ पर्यंतच्या) वर्षांचे उत्पन्न दर्शवितो.

The following table indicates the Income of the Metropolitan Magistrates Courts during the years 2014-2015, 2015-2016 and 2016-2017 (upto 31-12-2016).

उत्पन्नाची बाब	2014-2015	2015-2016	2016-2017 (31-12-2016)	Item of Income
1	2	3	4	5
१. सेवा आणि सेवा फी ...	4526270	2988222	3331189	... Service and Service fees
२. जप्तीच्या रकमा ...	795046	343098	1534087	... Forfeitures
३. दंड व इतर बाबी ...	455558322	314169376	306538458	... Fines and other Receipts
एकूण ...	460879638	317500696	311403734	... Total

तक्ता -५
TABLE-V

(IV) Personnel Summary

(चार) कर्मचारी विषयक गोषवारा

Designation	Scale of Pay / वेतनमान	पदसंख्या /No. of Posts		पदनाम
		2015-2016	2016-2017	
1	2	3	4	5
5. METROPOLITAN MAGISTRATES COURTS, MUMBAI				
				५. महानगर व दंडाधिकारी यांची न्यायालये, मुंबई
				राजपत्रित
Gazetted.-	Rs.			
Chief Metropolitan Magistrate	... 43690-1080-49090-1230-56470	1	1	... मुख्य महानगर दंडाधिकारी
Additional Chief metropolitan Magistrate	... 43690-1080-49090-1230-56470	14	14	... अपर मुख्य महानगर दंडाधिकारी
Metropolitan Magistrate	...39530-920-40450-1080-49090-1230-54010	61	61	... महानगर दंडाधिकारी
Metropolitan Magistrate (Juvenile Court) Umerkhadi.	...39530-920-40450-1080-49090-1230-54010	1	1	... महानगरदंडाधिकारी (बाल न्यायालय) उमरखाडी
Registrar Metropolitan Magistrate	... 9300-34800 + G.P. 4600	1	1	... प्रबंधक व महानगर दंडाधिकारी
	Total ...	78	78	... एकूण
				अराजपत्रित वर्ग दोन-
Non-Gazetted Class II-				
Personal Assistant	... 9300-34800+4600	8	8	... स्वीय सहायक
	Total ...	8	8	... एकूण
				अराजपत्रित वर्ग तीन-
Non-Gazetted Class III-				
Deputy Registrar	... 9300-34800+4300	1	1	... उप प्रबंधक
Assistant Registrar	... 9300-34800+4300	6	6	... सहायक प्रबंधक
Chief Interpreter and Sr. Judicial Clerk	... 9300-34800+4300	2	2	... मुख्य दुभाषी आणि वरिष्ठ न्याय लिपीक
Office Superintendent	... 9300-34800+4200	1	1	... अधीक्षक
Head Clerk	... 9300-34800+4200	2	2	... मुख्य लिपिक
Assistant Superintendent	... 5200-20200+2400	20	20	... सहायक अधीक्षक
Judicial clerk	... 9300-34800+4200	74	74	... न्यायलिपिक
Interpreter	... 5200-20200+2800	74	74	... दुभाषी
Stenographer (Higher Grade)	... 9300-34800+4400	49	49	... लघुलेखक (उच्च श्रेणी)
Stenographer (Lower Grade)	... 9300-34800+4300	18	18	... लघुलेखक (निम्न श्रेणी)
Chief Cashier	... 5200-20200+2400	1	1	... प्रमुख रोखपाल
Head Cashier	... 5200-20200+2400	12	12	... मुख्य रोखपाल
Senior Clerk	... 5200-20200+2400	8	8	... वरिष्ठ लिपिक
Head Typist	... 5200-20200+2400	2	2	... मुख्य टंकलेखक
Record Keeper	... 5200-20200+2400	1	1	... अभिलेखापल
Assistant Cashier	... 5200-20200+1900	50	50	... रोखपाल (सहायक)
Typist	... 5200-20200+1900	195	195	... टंकलेखक
Clerk	... 5200-20200+1900	131	131	... लिपिक
Driver	... 5200-20200+1900	12	12	... वाहन चालक
	Total ...	659	659	... एकूण
				वर्ग चार-
Class IV				
Havaldar	... 4400-7400+1600	1	1	... हवालदार
Naik	... 4400-7400+1600	7	7	... नाईक
Zerex Operator	... 4400-7440+1600	1	1	... झेरॉक्स ऑपरेटर
Peon	... 4400-7400+1300	118	118	... शिपाई
Hamal	... 4400-7400+1300	54	54	... हमाल
Chaprasi	... 4400-744 0+1300	48	48	... चपराशी
Liftman	... 4400-7440+1300	5	5	... उद्वाहक
Mali	... 4400-7440+1300	4	4	... माळी
Sweeper	... 4400-7440+1300	2	2	... सफाईगार
Meheter	... 4400-7440+1300	11	11	... मेहतर
	Total ...	251	251	... एकूण
	Grand Total ...	996	996	... एकूण बेरीज

८. महाप्रशासक आणि शासकीय विश्वस्त

(एक) प्रस्तावनात्मक

महाप्रशासक आणि शासकीय विश्वस्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई हे लोकयोपयोगी कार्यालय आहे, या कार्यालयाचे कामकाज केंद्र शासनाच्या (अ) महाप्रशासक अधिनियम, १९६३ (ब), शासकीय विश्वस्त अधिनियम, १९९३ व (क) कोषाध्यक्ष धर्मादाय दाननिधी अधिनियम, १८९० या तीन अधिनियमांन्वये चालते.

(अ) महाप्रशासक म्हणून :-

महाप्रशासक हे महाप्रशासक अधिनियम, १९६३ अन्वये महाराष्ट्र राज्याकरिता नियुक्त झालेले एक निगम असून, त्यांचे काम न्यायिक स्वरूपाचे आहे. वरील अधिनियमाच्या सुधारित कायदा क्र. १२ सन २००२ अनुसार महाप्रशासक, महाराष्ट्र राज्य मुंबई हे रु. १०,००,००० पर्यंतच्या संपत्तीचे प्रशासन स्वतःच्या प्राधिकारात करू शकतात व रु. १०,००,००० च्या वरील संपत्तीचे प्रशासन मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशाने करू शकतात.

कुठलीही व्यक्ती महाप्रशासकांना त्यांच्या इच्छापत्राचा /मृत्युपत्राचा एकमात्र प्रशासक म्हणून नेमू शकते. जेव्हा मृत व्यक्तीचे वारसदार भारताबाहेर रहात असतील व इतर कारणास्तव त्यांना मृत व्यक्तीची संपत्ती प्रशासन करण्यास वेळ उपलब्ध नसेल. अशा वेळेस वारसदारांनी महाप्रशासकांना लेखी कळविले तर, महाप्रशासक प्रशासनपत्रासाठी उच्च न्यायालयात अर्ज करू शकतात. कुठलेही खाजगी व्यवस्थापक/प्रशासक त्यांना मृत्युपत्राचे सत्यापन किंवा प्रशासन अधिकार पत्रान्वये सोपविलेली संपत्ती महाप्रशासकांकडे त्यांच्या पूर्व-संमतीने हस्तांतर करू शकतात. सूट दिलेल्या व्यक्ती सोडून इतर व्यक्तींच्या संपत्तीचे प्रशासक म्हणून महाप्रशासक प्रशासन अधिकारपत्रासाठी अर्ज करू शकतात. (सूट दिलेली व्यक्ती म्हणजे भारतीय उत्तराधिकार अधिनियम, १९२५ च्या कलम ३ अन्वये भारतीय ख्रिश्चन, हिंदू, मुसलमान, पारसी किंवा बौद्ध व्यक्ती ज्यांना ते अधिनियम लागू होण्यापासून सूट दिली आहे.) मृत्यू पावलेल्या व्यक्तींचे राज्यात स्थित असलेल्या संपत्तीचे मूल्य रु. १०,००,०००/- पर्यंत असेल आणि मृत्युपत्राने नियुक्त केलेले वारस, निकट कुळातील व्यक्ती किंवा मृत्युपत्र व्यवस्थापक यांनी महाप्रशासक यांच्याकडे प्रमाणपत्रासाठी विहित नमुन्यात अर्ज करावयाचे राहून गेले असेल अशा प्रकरणात महाप्रशासक स्वतःच्या अधिकारात प्रशासनपत्राशिवाय प्रशासनपत्र दिले आहे असे समजून संपत्तीचे प्रशासन करू शकतील. जर मृताच्या संपत्तीचे मूल्य रु. १०,००,०००/- हून अधिक असेल अशा प्रकरणात प्रथम पोलीस विभाग किंवा इतर माध्यमांद्वारे मिळालेल्या माहितीनुसार संपत्ती ताब्यात घेऊन मा. उच्च न्यायालयाकडून तिचे प्रशासन करण्यासाठी प्रशासन अधिकारपत्र (लेटर्स ऑफ अॅडमिनीस्ट्रेशन) कमी वेळात व कमी खर्चात प्राप्त करू शकतात. तत्पश्चात मृत व्यक्तीच्या वारसांबाबत माहिती मिळाली तर योग्य शहानिशा करून त्या वारसांना मृतांच्या संपत्तीचे प्रदान केले जाते. जर मृताचे वारस अज्ञान असतील तर ते सज्ञान होईपर्यंत संपत्तीचे प्रशासन केले जाते. तसेच मृत्यू पावलेल्या व्यक्तीची संपत्ती मुंबई उच्च न्यायालयाच्या साधारण किंवा असाधारण अधिकार

क्षेत्रात असेल व प्रशासनपत्राअभावी अशा संपत्तीची अफरातफर/न्हास किंवा उधळण्याचा धोका असेल अशा प्रकरणात महाप्रशासक मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशाने प्रशासनपत्र प्राप्त करण्यासाठी अर्ज करू शकतात.

याव्यतिरिक्त महाप्रशासक अधिनियम, १९६३ च्या कलम २९ अन्वये महाप्रशासक मृत व्यक्तींच्या रु. १०,००,०००/- पर्यंतच्या मूल्यांच्या संपत्तीकरीता (शासकीय बचत खाते व भविष्य निर्वाह निधी अधिनियम, १९२५ खाली अंतर्भूत भविष्य निर्वाह निधी वगळता) मृताची पत्नी, मृत्युपत्राने नियुक्त केलेले वारस किंवा संपत्ती प्रशासन करणारी व्यक्ती यांनी विहित नमुन्यात केलेल्या अर्जानुसार महाप्रशासकांचे प्रमाणपत्र देऊ शकतात.

(ब) शासकीय विश्वस्त म्हणून :-

समाजातील कोणत्याही ज्ञातीच्या कोणत्याही व्यक्तीला शासकीय विश्वस्तांना (त्यांच्या संमतीने) न्यास करार किंवा न्यासाचे दस्तऐवज तयार करून आपल्या संपत्तीचे विश्वस्त म्हणून नेमता येते. शासकीय विश्वस्तांनी संपत्तीचे प्रशासन करावे व विश्वस्त म्हणून काम पहावे असे वाटले तर ते शासकीय विश्वस्तांना मृत्युपत्रान्वये एकमात्र व्यवस्थापक म्हणून नेमू शकतात. समाजातील कुठल्याही ज्ञातीचे कुठल्याही व्यक्तीला मृत्युपत्रान्वये खाजगी व्यक्तीला व्यवस्थापक व शासकीय विश्वस्तांना विश्वस्त म्हणून नेमता येते. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या साधारण किंवा असाधारण दिवाणी अधिकार क्षेत्रात असलेले असे न्यास की ज्यांच्यामध्ये संपत्ती आहे, परंतु त्या संपत्तीचे प्रशासन/व्यवस्थापन करण्यासाठी विश्वस्त नाहीत किंवा असलेले विश्वस्त न्यासाचे काम सांभाळण्यास असमर्थ आहेत अशा प्रकरणात मा. उच्च न्यायालय शासकीय विश्वस्तांना त्यांच्या संमतीने न्यासाच्या संपत्तीचे विश्वस्त म्हणून नेमू शकते. तसेच शासकीय विश्वस्तांना त्यांच्या संमतीने निवृत्त होणाऱ्या विश्वस्तांच्या जागी बदली विश्वस्त म्हणून, अज्ञान किंवा मनोरुग्णाच्या वारसातील हिस्सा/भाग/वाटा किंवा बक्षीस यांचे विश्वस्त म्हणून व सार्वजनिक/अर्ध-सार्वजनिक निधीचे (भविष्यनिर्वाह निधी, ज्ञातींच्या संस्थांचे निधी धर्मादाय किंवा लोककल्याणासाठी स्थापन झालेल्या संस्थांचे निधी) विश्वस्त म्हणून नियुक्त करता येते.

(क) कोषाध्यक्ष, धर्मादाय दाननिधी म्हणून :-

वरील कार्याव्यतिरिक्त, महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त यांची दिनांक १ फेब्रुवारी १९७७ पासून धर्मादाय आयुक्त यांच्या जागी कोषाध्यक्ष धर्मादाय दाननिधी, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई व अभिकर्ता कोषाध्यक्ष धर्मादाय दाननिधी भारताकरिता म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. दाननिधीच्या संबंधात कर्जरोख्यांवरील व्याज/मुदतठेवींवरील व्याज वसूल करून व त्यांची वाटणी दाननिधीच्या प्रशासकांमध्ये करण्याचे काम ते करतात.

कोणत्याही व्यक्तीस संबंधित सरकारी खात्याकडे अर्ज करून दाननिधीची स्थापना करता येते (उदाहरणार्थ दाननिधीचा उद्देश जर शैक्षणिक असेल तर शिक्षण खात्याकडे, दाननिधीचा उद्देश वैद्यकीय असेल तर आरोग्य खात्याकडे) व त्यांनंतर दाननिधीचा फंड वरील गोष्टींकरिता कोषाध्यक्षांकडे देण्यात येतो. अशा तऱ्हेने निधीवरील येणारे उत्पन्न हे संबंधित प्रशासकांना विशिष्ट उद्दिष्टपूर्तीकरिता पाठविले जाते.

तक्ता-१
TABLE-I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

(रुपये हजारत)
(Rs. in thousands)

	प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६ Actuals 2015-2016		अर्थसंकल्प २०१६-२०१७ Budget Estimates 2016-2017		सुधारलेले अंदाज २०१६-२०१७ Revised Estimates 2016-2017		अर्थसंकल्प २०१७-२०१८ Budget Estimates 2017-2018					
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Plan	एकूण Total
(अ) कार्याचे वर्गीकरण-	8648	--	8648	12115	--	12115	10957	--	10957	12688	--	12688
११०.-महाप्रशासक आणि शासकीय विश्वस्त (२०१४०२५२)
एकूण (अ)	8648	--	8648	12115	--	12115	10957	--	10957	12688	--	12688
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-	8246	--	8246	11510	--	11510	10410	--	10410	12000	--	12000
वेतन
मजूरी	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
अतिकालीन भत्ता	--	--	--	22	--	22	7	--	7	22	--	22
इले. टेलि. खर्च	67	--	67	140	--	140	140	--	140	180	--	180
प्रवास खर्च.	11	--	11	25	--	25	25	--	25	35	--	35
कार्यालयीन खर्च	290	--	290	376	--	376	338	--	338	407	--	407
संगणक	34	--	34	42	--	42	37	--	37	44	--	44
इतर खर्च	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण (ब)	8648	--	8648	12115	--	12115	10957	--	10957	12688	--	12688
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने-
मागणी क्रमांक जे-१ (दत्तमत) २०१४-न्यायदान	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण (क)	--	--	--	--	--	--	--	--	--

तक्ता-२
TABLE-II

खालील तक्ता संपदा व न्यास, लेखा आणि मालमत्ता याचा त्या त्या वर्षामधील तपशील दर्शवितो.

The following table indicate the No. of estates and trusts, their accounts and particulars of values of the assests during the respective years.

धारणेचे स्वरूप	2014 रक्कम Amount	2015 रक्कम Amount	2016 रक्कम Amount	Nature of holding
1	2	3	4	
(अ) संपदा-				-Estates
संपदाची संख्या	221	221	221	No. of Estates
लेख्यांची संख्या	241	242	235	No. of Account
शेअर्सची संख्या	69404	694040	72402	No. of Shares
ठेवीच्या पावत्या	600	845	855	No. of F. D. Receipts
मालमत्ता-	--	--	--	-Assets
शेअर्स	694040	694040	724070	Value of Shares
ठेवी	84380465	85080465	90358353	Value of F. D. Receipts
रोखे	2290000	2090000	--	Securities
दागिने	3117074	3117074	3117074	Ornaments
स्थावर मालमत्ता	1513649	1513649	1513649	Immovable properties
पौन्ड	--	--	--	Pounds
एकूण	91995228	92495228	95713246	Total
(ब) न्यास-				-Trusts
न्यासांची संख्या	344	343	337	No. of Trusts
लेख्यांची संख्या	397	386	380	No. of Accounts
शेअर्सची संख्या	64364.153	290750.153	289808.153	No. of Shares
हॉंग कॉंग शेअर्स	--	--	--	Hong Kong Shares
बॉन्डची संख्या	10922000	10922000		No. of Bonds
ठेवीच्या पावत्या	2450	2445		No. of F. D. Receipts
मालमत्ता	--	--	--	Assets
शेअर्स	64364.153	290750.153		Value of Shares
परदेशी शेअर्सची किंमत	--	--	--	Value of Foreign Shares
बॉन्ड्सची किंमत	10922000	10922000		Value of Bonds
ठेवी	13401570	122049765	166120174	Value of F. D. Receipts
रोखे	859386	729386	140000	Securities
दागिने	58757	58757	58757	Ornaments
स्थावर	13524000	13524000	13524000	Immovable properties
एकूण	154444207.153	14757458.153	180132735	Total
परदेशी शेअर्सची किंमत	--	--	--	Value of Foreign Shares
स्टर्लिंग	28701.53	100	100	Sterling
पौन्ड	1027.80	1027.80	1027	Pounds
एकूण (१) महाप्रशासक रुपये	91995228	92495228	95713246	Total (1) A. G.
पौन्ड	--	--	--	Pounds
एकूण (२) शासकीय विश्वस्त रु.	159444207.153	147574658.153	180132739	Total (2) O. T.
स्टर्लिंग (रोखे)	28701.53	100	100	Sterling (Securities)
परदेशी शेअर्सची किंमत	--	--	--	Value of Foreign Shares
पौन्ड	1027.80	1027.80	1027	Pounds (Securities)
एकूण (१+२)	251439435.153	240069886.153	275845985	Total (1+2)
परदेशी शेअर्सची किंमत	--	--	--	Value of Foreign Shares
पौन्ड	--	--	--	Pounds
स्टर्लिंग (रोखे)	28701.53	100	100	Sterling (Securities)
पौन्ड (रोखे)	1027.80	1027.80	1027.80	Pounds (Securities)

महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त, महाराष्ट्र राज्य मुंबई

**Administrator General and Official Trustee, Maharashtra State Mumbai
(III) Programme Work-Load Summary and Explanation of Financial Requirements.**

(तीन) कार्यक्रम कार्यभाराचा सारांश आणि आर्थिक गरजांचे स्पष्टीकरण

महाप्रशासक आणि शासकीय विश्वस्त यांना विश्वस्त यांना न्यायाने काम करावे लागते, त्यांच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या मिळकतीमधील भाडी वसूल करण्याकरिता दाखल केलेले दावे, प्रमाणपत्राकरता आलेले अर्ज तसेच मालमत्ता व न्यासाची संख्या खालील तक्ता दर्शवितो.

महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त यांच्या ताब्यात येणाऱ्या संपदा, न्यास दाननिधी आणि स्थावर मालमत्ता ही बरीच वर्षे त्यांच्या ताब्यात राहतात व त्या संबंधित वैध दस्तऐवजाप्रमाणे निकालात काढल्या जातात. त्याचप्रमाणे न्यायालयात दाखल केलेल्या प्रकरणी निकाल न्यायालयीन कार्यवाहीवर अवलंबून असतो. म्हणून ह्या बाबी निकालात काढण्यासंबंधी काही प्रमाणे उरविता येत नाहीत.

The following table indicates the number of estate and trusts in which the Administrator General and Official Trustee has to act as Administrator General and Official Trustee and number of suits for recovery of rents in property under his control and the petitions received for Administrator's Certificate.

The Estate, Trusts, endowments and the immovable properties received by the Administrator General and Official Trustee, are to remain in his office for a good number of years and are disposed of as per provisions of the legal documents held therein. Similarly disposal of suit filed in Courts depend upon the Court proceedings. Hence it is not possible to fix norms of disposal for the items.

प्रकरणाचे स्वरूप	प्रमाणे काही असल्यास, त्या प्रमाणे निकालात काढण्याची प्रकरणे As per norms if any, No of cases to be disposed of		वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the year		वर्षात आलेली प्रकरणे Cases received during the year		एकूण Total		वर्षात बजावणी आणि अंमल-बजावणी केलेली प्रकरणे Cases served and executed during the year		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of the year		Nature of Cases				
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016					
१. संपदा	...	-	221	221	221	1	1	221	221	222	1	0	6	221	221	216	1. Estates
२. न्यास	...	-	344	344	343	-	-	344	344	343	-	1	6	344	343	337	2. Trusts
३. दाननिधी	..	-	--	-	-	-	-	-	-	-	-	-	--	-	-	-	3. Charitable Endowments
(१) राज्य	...	-	547	547	547	-	-	547	547	547	-	-	-	547	547	547	(1) State
(२) मध्यवर्ती	...	-	36	36	36	-	-	36	36	36	-	-	-	36	36	36	(2) Central

४.	महाप्रशासक प्रमाणपत्राकरिताचे अर्ज	...	--	--	223	247	241	32	35	42	255	255	282	283	247	241	144	4.	Petition for A. G. Certificate
५.	नियंत्रणाखालील स्थावर मिळकती.	...	31	36	36	01	01	--	32	36	36	36	36	32	32	36	35	5.	Immovable properties under control.
	(१) मुंबईमध्ये—																		(1) In Mumbai.
	महाप्रशासक	...	--	2	2	2	2	--	2	2	2	2	2	2	2	2	2	...	Administrator General.
	शासकीय विश्वस्त	...	--	2	2	2	2	--	--	--	--	--	--	02	2	2	2	...	Official Trustee.
	(२) जिल्ह्यामध्ये																		(2) In District.
	महाप्रशासक	...	--	3	5	5	--	--	3	5	3	5	--	03	3	3	5	...	Administrator General.
	शासकीय विश्वस्त	...	--	--	--	02	02	02	--	--	--	--	--	02	2	--	--	...	Official Trustee
	राज्याबाहेर	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	...	out of State.
६.	वर्षात दाखल केलेले दावे	10	--	--	--	10	12	--	--	--	--	--	--	12	12	--	--	6.	Suits filed during the year.
	महाप्रशासक	...	01	--	02	--	04	02	--	--	--	--	--	02	2	--	--	...	Administrator General
	शासकीय विश्वस्त	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	...	Official Trustee.

TABLE—IV

खालील तक्ता महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त राज्य दाननिधी व मध्यवर्ती दाननिधीच्या बाबतीत भारताच्या धर्मादाय दाननिधीच्या कोषाध्यक्षाचे अभिकर्ता (प्रतिनिधी) म्हणून काम पाहात असलेल्या राज्य व मध्यवर्ती दाननिधीची संख्या दर्शवितात.

The following Table indicates the number of State and Central Endowments which are administered by the Administrator General and Official Trustee, Mumbai as Treasurer of Charitable Endowments in respect of State Endowments and Agent of Treasurer of Charitable Endowments for India in respect of Central Endowments.

दाननिधीची नावे	2014		2015		2016		Name of Endowment.
	एकूण संख्या No.	किंमत Value रुपये	एकूण संख्या No.	किंमत value रुपये	एकूण संख्या No.	किंमत value रुपये	
1	2	3	4	5	6	7	1
राज्य दाननिधी	547	9987905	547	10060064	547	10020217	State Endowments
मध्यवर्ती दाननिधी	36	9320385	36	9338465	36	9320785	Central Endowments
एकूण	583	19308290	583	19398499	583	19341002	Total

TABLE—V

महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त, महाराष्ट्र राज्य मुंबई.

The Administrator General and Official Trustee, Maharashtra State Mumbai

खालील तक्ता महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त मुंबई यांचे २०१४-२०१५, २०१५-२०१६ व २०१६-२०१७ (दि. ३१-१२-२०१६ पर्यंत) या वर्षांचे उत्पन्न दर्शवितो.

The following Table indicates the incomes of the Administrator General and Official Trustee of the year, 2014-2015, 2015-2016 and 2016-2017 (upto 31-12-2016).

उत्पन्नाच्या बाबी	2014		2015		2016		Items of Income
	1	2	3	4	5	6	
१. महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त यांची फी	...	1529714	2952496	4634006	1. Fees of the Administrator General and Official Trustee		
२. केंद्रीय धर्मादायाच्या कामासंबंधी भारतीय शासनाने दिलेले अंशदान	...	—	—	—	-- 2. Contribution by Govt. of India regarding Central Endowments		
३. राज्य धर्मादायासंबंधी मिळालेली फी व कमिशन	...	18430	18247	17306	3. Fees and Commission on State Charitable Endowments		
४. केंद्रीय धर्मादायासंबंधी मिळालेली फी व कमिशन	...	8139	8429	8085	4. Fees and Commission on Central Charitable Endowments		
५. बेवारशी व सरकार जमा झालेल्या मालमत्तेची विक्री	...	—	—	—	5. Sale proceeds of unclaimed and Exchequered properties		
६. दंड	...	—	—	—	6. Fines		
७. संकीर्ण जमा रकमा	...	—	—	—	7. Misc. receipts.		
एकूण	...	1556283	2979172	4659457	Total		

तक्ता -५
TABLE-V

(iv) Personnel Summary

(चार) कर्मचारी विषयक गोषवारा

अनुक्रमांक	Designation	वेतनमान Scale of Pay	पदसंख्या No. of Posts		पदनाम	
			2015-2016	2016-2017		
1		2	3	4	5	
Administrator General and Official Trustee					महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त	
Gazetted (Group-A)					राजपत्रित (गट-अ)	
Administrator General and Trustee.	...	37400-67000+8700	...	1	1	महाप्रशासक व शासकीय विश्वस्त
Assistant Director	...	15600-39100+5400	...	1	1	सहायक संचालक
Total			...	2	2	एकूण
Non-Gazetted (Group-B)					अराजपत्रित (गट-ब)	
Suprentendent	...	9300-34800+4300	...	1	1	अधीक्षक
Assistant Account Officer	9300-34800+4300	...	1	1	सहायक लेखा अधिकारी
Stenographer	9300-34800+4300	...	1	1	लघुलेखक
Total			...	3	3	एकूण
Non-Gazetted. (Group-C)					अराजपत्रित (गट-क)	
Deputy Accountant	...	9300-34800+4200	...	1	1	उपलेखापाल
Assistant	...	5200-20200+2400	...	7	7	सहायक
Clerk/Clerk-cum-typist	...	5200-20200+1900	...	10	10	लिपिक/लिपिक-टंकलेखक
Driver	...	5200-20200+1900	...	1	1	वाहन चालक
Total	19	19	एकूण
Group-D					गट-ड	
Daphtary	...	4400-7440+1600	...	1	1	दपतरी
Naik	...	4400-7440+1600	...	1	1	नाईक
Peon	...	4400-7440+1300	...	4	4	चपराशी
Total	6	6	एकूण
Grand Total...			...	30	30	एकूण बेरीज

९. मुंबईचे शेरीफ

(एक) प्रस्तावनात्मक

मुंबईचे शेरीफ : मुंबईच्या शेरीफांचे कार्यालय हे आदेशिका बजाविणारे आणि अंमलबजावणी करणारे खाते असून ते उच्च न्यायालय व शहर दिवाणी न्यायालय, मुंबई यांनी काढलेली समन्स, (आवाहन पत्रे) नोटिसा आणि अधिपत्रे बेलीफार्माफ्त बजावते आणि त्यांची अंमलबजावणी करते. डिक्रीधारकांनी दाखल केलेल्या हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी करतांना स्थावर व जंगम मिळकत जप्त करून हुकूमनाम्यांची वसुली सार्वजनिक लिलाव करून करते. हे कार्यालय उच्च न्यायालयाने काढलेल्या आदेशिका यावर फी गोळा करते व उच्च न्यायालयाच्या हुकूमनाम्याच्या वसुलीवर वटणावळ वसूल करते.

याशिवाय नौअधिकरण क्षेत्राखाली शेरीफ, जहाजे व जहाजी मालाला

अटकाव करण्याच्या अधिपत्रांची अंमलबजावणी करतात व विक्रीची अधिपत्रे काढण्यात आली असतील तर ते जहाज किंवा जहाजीमाल यांचा शेरीफ लिलाव करतात. नौअधिकरण क्षेत्राखाली उच्च न्यायालयाने काढलेल्या आदेशिका यांची बजावणी त्यांच्याकडून केली जाते.

शेरीफ हे सार्वजनिक समारंभात कार्यशील असल्याने, जेव्हा जेव्हा शासनाकडून विनंती केली जाते, तेव्हा तेव्हा विशेष मान्यवर व्यक्तींचे विमानतळावर स्वागत करतात व निरोप देतात. मुंबईच्या जीवनातील सर्व क्षेत्रातील बहुसंख्य नागरिकांनी जर तशा प्रकारचे निवेदन दिल्यास, प्रमुख नागरिकांच्या झालेल्या निधनाबद्दल शोक व्यक्त करण्यासाठी, मुंबईतील शहरवासियांच्या सार्वजनिक सभामुद्धा बोलावतात.

तक्ता-१
TABLE-I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

(रुपये हजारत)
(Rs. in thousands)

प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६ Actuals 2015-2016	अर्थसंकल्प २०१६-२०१७ Budget Estimates 2016-2017		सुधारलेले अंदाज २०१६-२०१७ Revised Estimates 2016-2017		अर्थसंकल्प २०१७-२०१८ Budget Estimates 2017-2018							
	एकूण Total	योजनेतर योजनांतर्गत Non-Plan	एकूण Total	योजनेतर योजनांतर्गत Non-Plan	एकूण Total	योजनेतर योजनांतर्गत Non-Plan						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
...	11543	-	11543	18819	-	18819	16130	--	16130	20678	--	20678
...	11543	-	11543	18819	-	18819	16130	--	16130	20678	--	20678
(अ) कार्याचे वर्गीकरण- ११३-शेरीफ												
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण- ११३ (१) शेरीफ (२०१४०२७२)												
वेतन	11333	--	11333	18434	-	18434	14984	--	14984	19160	--	19160
अतिकालीन भत्ता	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
इले. टेलि. खर्च	79	--	79	100	-	100	99	--	99	125	--	125
प्रवास खर्च	-	-	-	30	-	30	30	--	30	20	--	20
कार्यालयीन खर्च	109	--	109	190	-	190	969	--	969	1300	--	1300
संगणकावरील खर्च	22	-	22	53	-	53	42	--	42	60	--	60
इतर प्रशासकीय खर्च	-	-	-	12	-	12	6	-	6	12	-	12
लहान बांधकामे	-	-	-	--	--	--	--	--	--	1	--	1
एकूण (ब)	11543	-	11543	18819	-	18819	16130	--	16130	20678	--	20678
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने- मागणी क्रमांक. जे-१(दत्तमत)												
२०१४-न्यायदान एकूण (क)												

(A) Activity Classification

113 -(1) Sherif of Mumbai

Total (A)

(B) Objectwise Classification

113 -(1) Sherif of Mumbai

(२०१४०२७२)

Salaries

Overtime Allowances

Telephone Charges

Travel Expenses

Office Expenses

Computer Expenses

Other Administrative Expenses

Minor Works

Total (B)

(C) Sources of Finance

Demand No. J-1

Major Head-2014

... Administration of Justice

Total (C)

तक्ता -२
TABLE-II

(१) मुंबईचे शरीफ, मुंबई

(तीन) —कार्यक्रम-कार्यभाराचा सारांश आणि आर्थिक गरजांचे स्पष्टीकरण

(अ) उच्च न्यायालय, मुंबई व नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई यांनी काढलेली समन्स (आवाहन पत्रे) नोटीसा आणि अधिपत्रे यांची केलेली बजावणी आणि अंमलबजावणी तसेच दाखल केलेल्या नौअधिकरण दाव्यांची आणि मिळकतीचे केलेले लिलाव यांची संख्या खालील तक्तेंत दर्शवितात.

शरीफचे कार्यालय, उच्च न्यायालय व शहर दिवाणी न्यायालय, मुंबई यांनी काढलेली समन्स सूचना व अधिपत्रे बजावणे, स्थावर/जंगम मालमत्तेचे लिलाव करणे हे काम पहाते तसेच उच्च न्यायालयाच्या नियम व प्रपत्र (मूळशाखा) (१९५७ ची आवृत्ती) च्या प्रकरण २६ मध्ये विहित केलेली कर्तव्य पार पाडली जातात. कोणत्याही प्रकरणासाठी काल मर्यादा निश्चित केलेली नाही म्हणून प्रकरणाच्या निकालासंबंधी प्रमाणके ठरविता येत नाहीत. तथापि मुख्य बेलीफ व द्वितीय बेलीफ यांना दरमहा उच्च न्यायालयातील बाबीसंबंधी ५ जपतीची अधिपत्रे व कब्जा प्रकरणी २ रिट तसेच शहर दिवाणी न्यायालयातील बाबीसंबंधी स्थावर व जंगम मिळकतीच्या जपतीची १० अधिपत्रे बजावणीचे काम नेमून देण्यात येते. प्रत्येक बेलीफ सरासरी सुमारे ६० आदेशिका दर महिन्याला बजावतो.

(1) Sheriff of Mumbai

(III) Programme Work-Load Summary and Explanation of Financial Requirements.

(A) The following table indicates the number of summons, notices and warrants issued by the High Court and the City Civil Court, Mumbai served and executed. Admirally suits filed and auctions of property made during respective years by the office of the Sheriff of Mumbai.

The Sheriff's Office does the work of executing summons, notice and warrants issued by the High Court and the City Civil Court, Mumbai conducting auction sale of immovable/ movable property and the duties are prescribed in Chapter XXVI of the Rules and forms of the Mumbai High Court (original side) (1957 edition) and no specific time limit is fixed for any of these cases. It is therefore not possible to fix norms on the basis of total numbers of cases. However, Head bailiff and 2nd Bailiff are assigned five warrants of Attachments and two Writs of Possession in High Court matters per month and 10 warrants of attachment of immovable and movable property in City Civil Court matters. Each Bailiff on an average serves about 60 processes per month.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे				वर्षात आलेली प्रकरणे				एकूण Total	वर्षात बजावणी आणि अंमल-बजावणी कलेली प्रकरणे				वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे				Nature of Cased
	2014	2015	2016	2016	2014	2015	2016	2016		2014	2015	2016	2016	2014	2015	2016	2016	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
उच्च न्यायालय																	High Court	
(अ) समन्स (आवाहन पत्रे) ...	498	515	508	17658	17250	15285	18156	17765	15743	17641	17257	15278	515	508	515	(A) Summons		
(ब) नोटीसा ...	448	502	487	6656	7480	7008	7114	7982	7445	6602	7495	7050	502	487	445	(B) Notices		
(क) अधिपत्रे ...	562	545	455	13288	14112	13409	13850	14657	14364	13305	14202	13988	545	455	376	(C) Warrants		
(ड) नौअधिकरण दावे ...	8	7	8	55	32	102	63	39	110	56	31	108	7	8	2	(D) Admiralty Suit		
(इ) लिलावाने विक्री ...	7	15	17	158	155	120	165	170	137	150	153	125	15	17	12	(E) Auction Suit.		

तक्ता -४
TABLE-IV

(iv) Personnel Summary

(चार) कर्मचारी विषयक गोषवारा

अनुक्रमांक Designation 1	वेतनमान Scale of Pay 2	पदसंख्या No. of Posts 2015-2016 2016-2017		पदनाम 5	
		3	4		
8. SHERIFF OF MUMBAI				८. मुंबईचे शेरीफ, मुंबई	
8. SHERIFF				८. शेरीफ	
<u>Gazetted-</u>				<u>राजपत्रित-</u>	
Deputy Sheriff of Mumbai ...	15600-39100+7600	...	1	1	मुंबईचे उप शेरीफ
Section Officer ...	9300-34800+4400	...	1 (रिक्त)	1	कक्ष अधिकारी
Total		...	2	2	एकूण
<u>Non Gazetted. Class II.</u>					<u>अराजपत्रित वर्ग दोन-</u>
Accountant ...	9300-34800+4300	...	1(रिक्त)	1	अकाउंटन्ट
<u>Non Gazetted. Class III.</u>					<u>अराजपत्रित वर्ग तीन-</u>
Head Clerk and Head Bailiff ...	9300-34800+4300	...	1(रिक्त)	--	मुख्य लिपिक आणि मुख्य बेलीफ
Steno-cum-Secretary ...	9300-34800+4400	...	1	--	लघुलेखक नि-सचिव
Book-Keeper, and Cashier ...	5200-20200+2400	...	1	1(रिक्त)	लेखाकार, रोखपाल व द्वितिय बेलीफ
Ilnd Bailiff cashier & Book keeper ...	5200-20200+2400	...	1	--	रोखपाल व बुक किपर.
Cashier Book keeper ...	5200-20200+2400	...	1	1(रिक्त)	तिसरा बेलीफ
3rd Bailiff and Clerk ...	5200-20200+2400	...	1	1	(अ) बेलिफ व लिपीक (२४ वर्षे)
Bailiff & Clerk (a) ...	5200-20200+1900	...	2	17	(ब) बेलिफ व लिपीक-(कालबध्द पदोन्नती १२ वर्षे)
Bailiff & Clerk (b) ...	5200-20200+1900	...	7	16	(क) बेलिफ व लिपीक
Bailiff & Clerk (c) ...	5200-20200+1900	...	6	--	(ड) बेलिफ व लिपीक (रिक्त)
Bailiff & Clerk (d) ...	5200-20200+1900	...	2	--	(इ) बेलिफ व लिपीक
Bailiff & Clerk (e) ...	5200-20200+1900	...	16	--	
Total ...			39	39	एकूण
<u>Class IV-</u>					<u>वर्ग चार-</u>
Havaldar ...	5200-20200+1900	...	1	1	हवालदार
Naik ...	5200-20200+1900	...	1	1	नाईक
Supervisor ...	5200-20200+1900	...	1	1	पर्यवेक्षक
Peon ...	4440-7440+1600	...	2	2	शिपाई
Peon ...	4440-7440+1300	...	3	3	शिपाई
Peon ...	4440-7440+1300	...	1	1	शिपाई
Total ...			9	9	एकूण
Grand Total ...			50	50	एकूण बेरीज

१०. विधी सल्लागार व समुपदेशी

(एक) प्रस्तावना :-

(अ) विधी अधिकारी—

(एक) शासनाचे विधी विषयक कामकाज चालविण्याकरिता, महाराष्ट्र विधी अधिकारी (नियुक्ती सेवेच्या शर्ती आणि परिश्रमिक) नियम, १९८४ आणि शासकीय विधी विषयक कामकाज चालविण्याबाबत आचरण नियम, १९८४ अन्वये खाली दर्शविल्याप्रमाणे विधी अधिकाऱ्यांची नियुक्ती केली जाते.

(दोन) विधी अधिकाऱ्याची नियुक्ती :- सर्व विधी अधिकाऱ्यांची नियुक्ती शासनाकडून केली जाते आणि शासनाची मर्जी असेपर्यंत ते आपले पद धारण करतात. मात्र उपरोक्त नियमा-नुसार महाअधिवक्ता यांच्या व्यतिरिक्त सर्व विधी अधिकाऱ्यांची नियुक्ती सर्वसाधारणपणे ३ वर्षांच्या मुदतीकरीता केली जाते. ते नियमित शासकीय कर्मचारी नाहीत. त्यांचे काम समाधानकारक आढळल्यास, त्यांची मुदत संपल्यानंतरही, त्यांची पुनर्नियुक्ती करण्यास ते पात्र ठरतात. मात्र वयाची ६२ वर्षे पूर्ण झाल्यानंतर, कोणत्याही विधी अधिकाऱ्यास, सर्वसाधारणपणे पदावर ठेवले जात नाही. जरी कोणत्याही विधी अधिकाऱ्याची नियुक्ती शासनाची मर्जी असेतोवर असली तरी नियम ३० (६) (अ) अन्वये त्यास १ महिन्याची सूचना देऊन त्याची सेवा समाप्त करता येते.

(तीन) महाअधिवक्ता व सहयोगी महाअधिवक्ता :- यांची नियुक्ती भारतीय संविधानाखाली राज्याकरिता केली जाते. त्यांची कर्तव्ये व अधिकार उपरोक्त नियमामध्ये नमूद केलेले आहेत.

(चार) सरकारी वकील उच्च न्यायालय -

(१) सरकारी वकील उच्च न्यायालय (मूळ शाखा) हे मूळ न्यायशाखेत सर्व प्रकारच्या दाखल केलेल्या प्रकरणाबाबत तसेच अपर सरकारी वकील उच्च न्यायालय (अपील शाखा) हे उच्च न्यायालयातील अपील शाखेतील रीट प्रकरणाबाबतचे शासनाच्या वतीने काम पहातात. सध्या उच्च न्यायालयात (मूळशाखा व अपील शाखा) एकूण १७० सरकारी वकील कार्यरत आहेत.

उच्च न्यायालयातील रीट शाखेतील प्रकरणे चालविण्यासाठी सरकारी वकील, सहायक सरकारी वकील व सरकारी वकीलाचे मानसेवी सहायक या व्यतिरिक्त "अ" आणि "ब" अशी समुपदेशीची दोन तज्ञ मंडळे आहेत. कमीत कमी १५ वर्षे व्यवसाय करित असलेल्या व घटनात्मक प्रकरणाबाबत अनुभव असलेल्या वकीलांची "अ" तज्ञमंडळावर आणि कमीतकमी सात वर्षे व्यवसाय करित असलेल्या वकीलाची "ब" तज्ञमंडळावर नियुक्ती केली जाते.

(२) नगर दिवाणी व सत्र न्यायालय, मुंबई येथील दिवाणी दाव्यासंबंधीचे शासकीय-कामकाज हे सरकारी वकील, नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई हे सहायक सरकारी वकील आणि सत्र न्यायालयातील फौजदारी प्रकरणांचे कामकाज सरकारी अभियोक्ता वृहन्मुंबई, मुंबई हे अपर सरकारी अभियोक्ता यांच्या मदतीने करतात आणि लघुवाद न्यायालयातील कामकाज सरकारी वकील, लघुवाद न्यायालय हे पहातात. सध्या वरील कार्यालयात एकूण ४२ सरकारी अभियोक्ते कार्यरत आहेत.

(३) मुफसिल विभागात जिल्हा सरकारी वकील, हे सहायक सरकारी वकील व मानसेवी सहायक यांच्या मदतीने जिल्हातील दिवाणी दाव्यासंबंधीचे शासकीय काम पहातात. दुय्यम सरकारी वकील हे तालुका न्यायालयात शासकीय दाव्यासंबंधीचे काम पहातात.

(पाच) सरकारी अभियोक्ते -

(१) फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ च्या कलम २४ अन्वये, उच्च न्यायालय किंवा जिल्हातील न्यायालये यामध्ये शासनाच्या वतीने फौजदारी प्रकरणे चालविण्याकरिता सरकारी अभियोक्ता किंवा अपर सरकारी अभियोक्ता राज्य शासनाला नियुक्त करता येतो. अशा तऱ्हेने नियुक्त केलेल्या वकिलाचा किमान ७ वर्षे व्यवसाय असला पाहिजे परंतु जिल्हा न्यायालयात जिल्हा दंडाधिकारी यांनी शासनाच्या मान्यतेने बनविलेल्या तज्ञ मंडळातील वकिलामधून यांची नियुक्ती होते. सध्या एकूण ३७६ सरकारी अभियोक्ते व अपर सरकारी अभियोक्ते कार्यरत आहेत.

(२) सरकारी अभियोक्ता, अपर सरकारी अभियोक्ता वृहन्मुंबई, मुंबई यांच्या व्यतिरिक्त महानगर दंडाधिकारी आणि सत्र न्यायालय, मुंबई यांच्या न्यायालयातील

कज्जांचे काम चालविण्यासाठी मुंबईमध्ये विशेष सरकारी अभियोक्तांची नियुक्ती करण्यासाठी एक मंडळ प्रस्थापित करण्यात आलेले आहे. विशेष सरकारी अभियोक्ता म्हणून मंडळावर वकिलाची केलेली नियुक्ती, फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम २४ (८) अन्वये अधिसूचना काढून जाहीर करावी लागते.

(सहा) विशेष सरकारी अभियोक्ता/विशेष समुपदेशी—

महत्वाच्या कज्जांच्या बाबतीत, शासन त्या कज्जांची कामे चालविण्याकरिता विशेष सरकारी अभियोक्ते/विशेष समुपदेशी यांची नियुक्ती करते. त्यांना विशेष फी, म्हणून उपरोक्त नियमामध्ये विहित केलेल्या फी पेक्षा अधिक फी दिली जाते.

(सात) महाराष्ट्र शासनाचे सर्वोच्च न्यायालयातील शासकीय दाव्यासंबंधीचे कामकाज सरकारी वकील व अपर सरकारी वकील यांजकडून पाहिले जाते. त्याशिवाय तथे समुपदेशीची तज्ञमंडळे असून सर्वोच्च न्यायालयातील वरिष्ठ वकीलांकडून महाराष्ट्र शासनाची प्रकरणे त्या तज्ञमंडळातील समुपदेशीकडे सोपविली जातात.

(आठ) महाराष्ट्र शासनाचे प्रशासकीय न्यायाधिकरणातील दाव्यांचे काम मुख्य सादरकर्ता अधिकारी पहातात. सध्या एकूण ३ मुख्य सादरकर्ता अधिकारी हे व २१ सादरकर्ता अधिकारी कामकाज पहातात.

महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण—

भारतीच्या संविधानाच्या परिच्छेद क्र. ३९ अ च्या तरतूदीनुसार समान न्याय व विशेषतः आर्थिक व अन्य कारणांनी कोणत्याही नागरीकांस न्याय मिळण्याची संधी नाकारली जाणार नाही हे उद्दीष्ट लक्षात ठेऊन भारत सरकारने विधी सेवा प्राधिकरण अधिनियम १९८७ (१९८७ चा ३९) हे अधिनियम अंमलात आणून विधी सेवा प्राधिकरणाची नियुक्ती राज्य शासनास बंधनकारक केली. या अधिनियमाच्या कलम २८ अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करून व मुंबई उच्च न्यायालयाच्या मुख्य न्यायमूर्तीशी विचारविनिमय करून महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण नियम १९९८ हे नियम दिनांक १४ जानेवारी १९९८ पासून अंमलात आणले. त्यानुसार पूर्वीच्या महाराष्ट्र राज्य कायदेविषयक सहाय्य व सल्ला मंडळाऐवजी महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण स्थापन करण्यात आले. राज्यातील आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल तसेच सामाजिक दृष्ट्या मागासवर्गातील लोकांना कायदेविषयक सहाय्य व सल्ला देण्यासाठी सदर योजना शहरी व ग्रामीण अशा दोन्ही भागांना लागू करण्यात आली असून ती धर्मनिरपेक्ष व राजकारणापासून अलिप्त अशी आहे. या योजनेचे वैशिष्ट्य असे की, ती न्यायिक अधिकारी, वकील, समाजसेवक व शासकीय अधिकारी यांच्यामार्फत राबविली जाते. या योजनेची अंमलबजावणी कार्यक्षम होण्यासाठी सदर प्राधिकरणाने उच्च न्यायालय विधी सेवा समिती, मुंबई व त्यांच्या मुंबई उच्च न्यायालय खंडपीठ नागपूर व औरंगाबाद येथे उपसमित्या ३० जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणे आणि २६४ तालुका विधी सेवा समित्यांची निर्मिती केली आहे. राज्यात लोकन्यायालये भरविण्यासाठी कालबद्ध कार्यक्रम आखण्यात आला आहे. तसेच कायमस्वरूपी लोकन्यायालये स्थापन करण्यात आली आहेत. तुरुंगातील कैद्यांना कायद्याचा सल्ला मिळण्यासाठी तुरुंगामध्ये कायदा सहाय्य केंद्र स्थापण्यात आली आहेत. किरकोळ गुन्हातील आरोपींसाठी तुरुंगात न्यायालये स्थापन करण्यात आली आहेत. फौजदारी प्रक्रिया संहिता कलम १२५ खालील प्रलंबित प्रकरणांमध्ये तडजोडीसाठी जिल्हा व तालुका न्यायालयांमध्ये समुपदेशक केंद्रे स्थापन करण्यात आली आहेत. कायदा साक्षरता प्रसारासाठी चर्चासत्रे व शिबीरे भरविण्यात येतात तसेच वादमुक्त गाव योजना सुरु करण्यात आली आहे.

(४) महाराष्ट्र शासनाच्या सर्वोच्च न्यायालयातील कामकाजावर देखरेख करण्यासाठी तसेच, महाराष्ट्र शासनाच्या सर्वोच्च न्यायालयातील प्रकरणांसंबंधीच्या अभिलेखांची योग्य ती काळजी घेण्यासाठी महाराष्ट्र सदन नवी दिल्ली येथे "सरकारी वकील कार्यालय, विधी व न्याय विभाग, सर्वोच्च न्यायालय" या नावाने विधी कक्ष स्थापन करण्यात आला आहे.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता - १
TABLE-I

(रुपये हजारत)
(Rs. in thousands)

1	Actual 2015-2016		Budget Estimates 2016-2017		Revised Estimates 2016-2017		Budget Estimates 2017-2018					
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	योजनतर	योजनतर	योजनतर	योजनतर	योजनतर	योजनतर	योजनतर	योजनतर	योजनतर	योजनतर	योजनतर	योजनतर
	Non-Plan	Plan	Total	Non-Plan	Plan	Total	Non-Plan	Plan	Total	Non-Plan	Plan	Total
(अ) कार्याचे वर्गीकरण
११४-विधी व सल्लागार समुपदेशी	769234	--	769234	745169	--	745169	1005179	10049013	--	10049013	--	10049013
एकूण (अ)	769234	--	769234	745169	--	745169	1005179	10049013	--	10049013	--	10049013
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण
(भा) (२०१४ ०४३ २)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
२८-व्यावसायिक व विशेष सेवाकरिता प्रदाने	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
११४-विधी व सल्लागार समुपदेशी
शहर अधिकारी (२०१४०२९९)	155925	--	155925	208595	--	208595	208538	205068	--	205068	--	205068
वेतन	112	--	112	300	--	300	196	309	--	196	--	309
अतिकालीक भत्ता	2914	--	2914	4000	--	4000	3916	4000	--	3916	--	4000
दुरध्वनी	113	--	113	187	--	187	141	177	--	141	--	177
प्रवास खर्च	5007	--	5007	9755	--	9755	9755	10584	--	9755	--	10584
कार्यालयीन खर्च	194868	--	194868	170000	--	170000	297715	187000	--	297715	--	187000
व्यावसायिक व विशेष सेवाबद्दल प्रदाने	226	--	226	200	--	200	180	200	--	180	--	200
प्रकाशने	877	--	877	1054	--	1054	948	1117	--	948	--	1117
संगणकावरील खर्च	--	--	--	105	--	105	--	110	--	--	--	110
कंत्राटी सेवा	360042	--	360042	394196	--	394196	517889	418565	--	517889	--	418565
एकूण- (एक) ११४ (१)
(भा) (२०१४०३०५)
मुफसल अधिकारी (२०१४०३०५)	85280	--	85280	104397	--	104397	106765	111998	--	106765	--	111998
वेतन	--	--	--	1	--	1	--	1	--	--	--	1
मजुरी	--	--	--	10	--	10	9	10	--	9	--	10
अतिकालीक भत्ता	866	--	866	1700	--	1700	1515	1628	--	1515	--	1628
दुरध्वनी, वीज पाणीशुल्क कंत्राटी सेवा	157	--	157	382	--	382	343	420	--	343	--	420
प्रवास खर्च	1452	--	1452	4771	--	4771	3311	5176	--	3311	--	5176
कार्यालयीन खर्च खर्च	219	--	219	785	--	785	392	785	--	392	--	785
भाडेपट्टी व कर प्रकाशने	75	--	75	700	--	700	441	742	--	441	--	742
संगणक खर्च	201832	--	201832	130000	--	130000	226872	143000	--	226872	--	143000
व्यावसायिक सेवा इतर खर्च	32	--	32	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण (११४) (२)	289913	--	289913	242852	--	242852	339648	263762	--	339648	--	263762
११४ (दोन) मुफसल अधिकारी (२०१४०३०५)
वेतन	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
मजुरी	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
अतिकालीक भत्ता	866	--	866	1700	--	1700	1515	1628	--	1515	--	1628
दुरध्वनी, वीज पाणीशुल्क कंत्राटी सेवा	157	--	157	382	--	382	343	420	--	343	--	420
प्रवास खर्च	1452	--	1452	4771	--	4771	3311	5176	--	3311	--	5176
कार्यालयीन खर्च खर्च	219	--	219	785	--	785	392	785	--	392	--	785
भाडेपट्टी व कर प्रकाशने	75	--	75	700	--	700	441	742	--	441	--	742
संगणक खर्च	201832	--	201832	130000	--	130000	226872	143000	--	226872	--	143000
व्यावसायिक सेवा इतर खर्च	32	--	32	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण (११४) (२)	289913	--	289913	242852	--	242852	339648	263762	--	339648	--	263762
११४ (दोन) मुफसल अधिकारी (२०१४०३०५)
वेतन	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
मजुरी	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
अतिकालीक भत्ता	866	--	866	1700	--	1700	1515	1628	--	1515	--	1628
दुरध्वनी, वीज पाणीशुल्क कंत्राटी सेवा	157	--	157	382	--	382	343	420	--	343	--	420
प्रवास खर्च	1452	--	1452	4771	--	4771	3311	5176	--	3311	--	5176
कार्यालयीन खर्च खर्च	219	--	219	785	--	785	392	785	--	392	--	785
भाडेपट्टी व कर प्रकाशने	75	--	75	700	--	700	441	742	--	441	--	742
संगणक खर्च	201832	--	201832	130000	--	130000	226872	143000	--	226872	--	143000
व्यावसायिक सेवा इतर खर्च	32	--	32	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण (११४) (२)	289913	--	289913	242852	--	242852	339648	263762	--	339648	--	263762
११४ (दोन) मुफसल अधिकारी (२०१४०३०५)
वेतन	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
मजुरी	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
अतिकालीक भत्ता	866	--	866	1700	--	1700	1515	1628	--	1515	--	1628
दुरध्वनी, वीज पाणीशुल्क कंत्राटी सेवा	157	--	157	382	--	382	343	420	--	343	--	420
प्रवास खर्च	1452	--	1452	4771	--	4771	3311	5176	--	3311	--	5176
कार्यालयीन खर्च खर्च	219	--	219	785	--	785	392	785	--	392	--	785
भाडेपट्टी व कर प्रकाशने	75	--	75	700	--	700	441	742	--	441	--	742
संगणक खर्च	201832	--	201832	130000	--	130000	226872	143000	--	226872	--	143000
व्यावसायिक सेवा इतर खर्च	32	--	32	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण (११४) (२)	289913	--	289913	242852	--	242852	339648	263762	--	339648	--	263762

११४(तीन) महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा
प्राधिकरण (२०१४०३१४)

११४(तीन) महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा
प्राधिकरण (२०१४०३१४)

वेतन	113390	--	113390	100837	140000	--	140000	134650	--	134650
अतिकालीन भत्ता	175	--	175	212	212	--	212	250	--	250
टेलि. इले. खर्च	1353	--	1353	1200	1370	--	1370	1300	--	1300
प्रवास खर्च	405	--	405	730	730	--	730	8303	--	8303
कार्यालयीन खर्च	1859	--	1859	2200	1980	--	1980	107687	--	107687
भाडेपट्टी व कर	--	--	--	35	8	--	8	35	--	35
प्रकाशने	--	--	--	50	11	--	11	7550	--	7550
संगणकावरील खर्च	253	--	253	176	200	--	200	250	--	250
पेट्रोल, तेल व वंगण	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
जाहिरात विक्री व प्रसिध्दी	15	--	15	50	10	--	10	10050	--	10050
लहान बंधकामे	--	--	--	--	--	--	--	73301	--	73301
व्यावसायिक सेवा	1800	--	1800	2000	2500	--	2500	12500	--	12500
एकूण ११४ (३)	119250	--	119250	107490	147021	--	147021	355876	--	355876

(अ) कार्याचे वर्गीकरण

११४(चार) महाराष्ट्र राज्य विधी आयोग...	24	--	24	10	--	--	--	10	--	10
एकूण (अ)	24	--	24	10	--	--	--	10	--	10

(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण

११४ (०४) महाराष्ट्र विधी आयोग (२०१४०३५२)	24	--	24	1	--	--	--	1	--	1
वेतन	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
अतिकालिक भत्ता	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
टेलिफोन चार्जेस	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
प्रवास खर्च	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
कार्यालयीन खर्च	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
भाडे, पट्टी व कर	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
प्रकाशने	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
इतर खर्च	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
व्या. वि. से.	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
एकूण (ब)	24	--	24	10	--	--	--	10	--	10

११४ (पाच) कोर्ट फी स्टॅप

खरेदी (२०१४०४१२)	5	--	5	621	621	--	621	700	--	700
कार्यालयीन खर्च	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण ११४ (५)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
भारित	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण (ब) दस्तगत	5	--	5	621	621	--	621	700	--	700

14 (iii) Maharashtra State legal
Services Authority (20140314)

Salaries	113390	--	113390	100837	140000	--	140000	134650	--	134650
O. T.	175	--	175	212	212	--	212	250	--	250
Tel. Ele .	1353	--	1353	1200	1370	--	1370	1300	--	1300
Travel Expenses	405	--	405	730	730	--	730	8303	--	8303
Office Expenses	1859	--	1859	2200	1980	--	1980	107687	--	107687
Rent, Rate & Taxes.	--	--	--	35	8	--	8	35	--	35
Publication	--	--	--	50	11	--	11	7550	--	7550
Computer Expenses	253	--	253	176	200	--	200	250	--	250
Petrol, oil, Lubricant	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Advertising sale & Publicity	15	--	15	50	10	--	10	10050	--	10050
Minor Works	--	--	--	--	--	--	--	73301	--	73301
Professional Services	1800	--	1800	2000	2500	--	2500	12500	--	12500
Total 114 (iii)	119250	--	119250	107490	147021	--	147021	355876	--	355876

(A) Activity Classification

114-Maharashtra Law Commission	24	--	24	10	--	--	--	10	--	10
Total (A)	24	--	24	10	--	--	--	10	--	10

(A) Objectwise Classification

114 (04) Maharashtra Law Commission (201400352)	24	--	24	1	--	--	--	1	--	1
Salaries	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
O.T.	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
Telephone Charges	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
Travel Expenses	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
Office Expenses	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
Rent, Rates & Taxes	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
Publication	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
other Adm. exp.	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
Payment for professional and Special Services.	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
Computer	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1
Total (B)	24	--	24	10	--	--	--	10	--	10

14 (V) Purchase of Court
fee stamps (20140412).

Office Expenses	5	--	5	621	621	--	621	700	--	700
Total 114 (V) Charged	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Total (B) Voted	5	--	5	621	621	--	621	700	--	700

तक्ता-१
TABLE-I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

(रुपये हजारत)
(Rs. in thousands)

	प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६		अर्थसंकल्प २०१६-२०१७		सुधारलेले अंदाज २०१६-२०१७		अर्थसंकल्प २०१७-२०१८					
	Actuals 2015-2016	Budget Estimates 2016-2017	Revised Estimates 2016-2017	Budget Estimates 2017-2018	योजनेतर योजनांतर्गत	योजनांतर्गत	योजनांतर्गत	योजनांतर्गत				
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Non-Plan	Plan	Total	Non-Plan	Plan	Total	Non-Plan	Plan	Total	Non-Plan	Plan	Total
1												
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने.												
मागणी क्रमांक जे-१												
२०१४ न्यायदान (दत्तमत)	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण (क) (दत्तमत)	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(अ) कार्याचे वर्गीकरण												
८००-इतर खर्च	...	769234	769234	745169	745169	1005179	1005179	1049013	105179	1049013	1049013	1049013
एकूण (अ)	...	769234	769234	745169	745169	1005179	1005179	1049013	105179	1049013	1049013	1049013
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण												
(००)(०२) न्यायदानात अधिक सुधारणा करण्यासाठी												
१३व्या वित्त आयोगाच्या सिफारशीनुसार अनुदान (२०१४ ०४५९)												
वेतन	...	6165	6165	-	-	338	338	338	-	-	-	-
कंत्राटी सेवा	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
प्रवास खर्च	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
कार्यालयीन खर्च	...	122490	122490	-	-	51183	51183	51183	-	-	-	-
व्यावसायिक व विशेष सेवाबदल	...	1686	1686	-	-	-	-	-	-	-	-	-
इतर	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
प्रदाने	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
प्रकाशने	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
संगणकावरील खर्च	...	-	-	-	-	30679	30679	30679	-	-	-	-
भाडे पट्टी व कर	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
इतर प्रशासकीय खर्च	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
लहान बांधकामे	...	104267	104267	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण (ब)	...	234608	234608	-	-	82200	82200	82200	-	-	-	-
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने-												
मागणी क्रमांक-जे-१ दत्तमत	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२०१४, न्यायदान (दत्तमत)	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण (क) (दत्तमत)	...	13350101	13350101	16444831	16444831	-15943376	-15943376	19815116	-19815116	-19815116	-19815116	-19815116

TABLE-II Chart of the various Law Officers in the State :-

क्रमांक	विधी अधिकाऱ्याचे पदनाम	Sr. No.	Designation of Law Officer	Number of Posts
१	२	१	२	पदसंख्या
	उच्च न्यायालय, मुंबई		High Court, Mumbai	
१.	महा-अधिवक्ता, महाराष्ट्र राज्य मुंबई	1.	The Advocate General, Maharashtra State, Mumbai	1
२.	सहायोगी महा-अधिवक्ता, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	2.	The Associate Advocate General, Maharashtra State, Mumbai	...
३.	महा-अधिवक्ता, यांचे मानसेवी सहाय्यक, मुंबई	3.	The Hon. Assistant to Advocate General, Mumbai	...
४.	सरकारी वकील आणि सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय, (अ. शा.) मुंबई	4.	The Government Pleader and Public Prosecutor, High Court, (A. S.) Mumbai	1
५.	अतिरिक्त सरकारी वकील आणि अतिरिक्त सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय, (अ. शा.) मुंबई	5.	The Additional Government Pleader and Additional Public Prosecutor, High Court, (A. S.) Mumbai	8
६.	अतिरिक्त सरकारी वकील आणि अतिरिक्त सरकारी अभियोक्ते, उच्च न्यायालय, (अ. शा.) मुंबई.	6.	The Assistant Government Pleader and Additional Public Prosecutors, High Court, (A. S.) Mumbai	39
७.	सरकारी वकील आणि सरकारी अभियोक्ते यांचे मानसेवी सहाय्यक, उच्च न्यायालय, मुंबई	7.	The Hon. Assistant to the Government Pleader and Public Prosecutors, High Court, Mumbai	...
८.	सरकारी वकील, उच्च न्यायालय (मूळ शाखा), मुंबई	8.	The Government Pleader, High Court, (Original Side) Mumbai	1
९.	अतिरिक्त सरकारी वकील (मुळ शाखा) मुंबई.	9.	The Add Govt. preader (o.s) Mumbai	5
१०.	सरकारी वकील आणि सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय अपील शाखा (रिट सेल) मुंबई	10.	The Government Pleader and Public Procecutor, High Court, Appellate side (Write Cell) Mumbai	1
११.	सहाय्यक सरकारी वकील, उच्च न्यायालय (मूळ शाखा), मुंबई	11.	The Assistant Government Pleader, High Court, (Original Side) Mumbai	24
१२.	अतिरिक्त सरकारी वकील, व अतिरिक्त सरकारी अभियोक्ता उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई.	12.	The Additional Government Pleader, High Court, (Appellate Side) Mumbai	7
१३.	सहाय्यक सरकारी वकील, व अतिरिक्त सरकारी अभियोक्ता उच्च न्यायालय (अपील शाखा), (रिट शाखा) मुंबई	13.	The Assistant Government Pleader, High Court, (Appellate Side) (Writ cell) Mumbai	2
१४.	'अ' मंडळ समुपदेशी, उच्च न्यायालय, मुंबई	14.	'A' Panel Council, High Court Mumbai	44
१५.	'ब' मंडळ समुपदेशी, उच्च न्यायालय, मुंबई	15.	'B' Panel Council, High Court Mumbai	10
१६.	विशेष समुपदेशी, उच्च न्यायालय, मुंबई	16.	SPI Council High Court Mumbai.	39
	नागपूर येथील उच्च न्यायालयाचे न्यायपीठ		High Court Bench at Nagpur	
१७.	सरकारी वकील आणि सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय, नागपूर	17.	The Government Pleader and Public Prosecutor, High Court, Nagapur	1
१८.	अतिरिक्त सरकारी वकील आणि अतिरिक्त सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय, नागपूर	18.	The Additional Government Pleaders and Additional Public Prosecutors, High Court, Nagapur.	7
१९.	सहाय्यक सरकारी वकील आणि अपर सरकारी अभियोक्ते, उच्च न्यायालय, नागपूर	19.	The Assistant Government Pleader and Additional Public Prosecutors, High Court, Nagpur.	44
२०.	'अ' मंडळ समुपदेशी, उच्च न्यायालय, नागपूर	20.	'A' Panel Council, High Court, Nagpur	23
२१.	'ब' मंडळ समुपदेशी, उच्च न्यायालय, नागपूर	21.	'B' Panel Council, High Court Nagpur	-
	औरंगाबाद येथील उच्च न्यायालयाचे न्यायपीठ		High Court Bench at Aurangabad	
२२.	सरकारी वकील आणि सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय, औरंगाबाद	22.	The Government Pleader and Public Prosecutors, High Court, Aurangabad	1
२३.	अतिरिक्त सरकारी वकील आणि अतिरिक्त सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय, औरंगाबाद	23.	The Additional Government Pleaders and Additional Public Prosecutors, High Court, Aurangabad.	04
२४.	सहाय्यक सरकारी वकील आणि सहाय्यक सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय, औरंगाबाद	24.	The Assistant Government Pleaders and Assistant Public Prosecutors, High Court, Aurangabad.	44
२५.	सरकारी वकीलांचे मानसेवी सहाय्यक, उच्च न्यायालय, औरंगाबाद	25.	The Hon. Assistant to the Government Pleader, High Court, Aurangabad	-
२६.	'अ' मंडळ समुपदेशी, उच्च न्यायालय, औरंगाबाद	26.	'A' Panel Council, High Court Aurangabad	16
२७.	'ब' मंडळ समुपदेशी, उच्च न्यायालय, औरंगाबाद	27.	'A' Panel Council, High Court Aurangabad	-

क्रमंक	विधी अधिकाऱ्याचे पदनाम	Sr. No.	Designation of Law Officer	Number of Posts
१	२	१	२	पदसंख्या
	सत्र न्यायालय, मुंबई		Sessions Court, Mumbai	
२८.	बृहन्मुंबईकरिता सरकारी अभियोक्ता	...	The Public Prosecutor for Greater Mumbai	...
२९.	बृहन्मुंबईकरिता अतिरिक्त सरकारी अभियोक्ता	...	The Public Additional Prosecutor for Greater Mumbai	...
३०.	मुंबईतील विशेष अभियोक्त्यांचे मंडळ (सत्र न्यायालय आणि महानगर दंडाधिकारी न्यायालये यांच्याकरिता).	...	A Panel of Special Prosecutors in Mumbai (For Session Court and Courts of Metropolitan Magistrates).	...
	नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई		City Civil Court, Mumbai	
३१.	सरकारी वकील, नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई	...	The Government Pleader, City Civil Court, Mumbai	...
३२.	अतिरिक्त सरकारी वकील, नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई	...	The Additional Government Pleader City Civil Court, Mumbai	...
३३.	सहायक सरकारी वकील, नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई	...	The Assistant Government Pleader City Civil Court, Mumbai	...
	लघुवाद न्यायालय, मुंबई		Small Cause Court, Mumbai	
३४.	सरकारी वकील, लघुवाद न्यायालय, मुंबई (बांद्रा)	...	The Government Pleader, Small Cause Court, Mumbai (Bandra)	...
३५.	सहायक सरकारी वकील, लघुवाद न्यायालय, मुंबई (बांद्रा)	...	The Assistant Government Pleaders, Small Cause Court, Mumbai (Bandra)	...
	मुफसल न्यायालय		Mofussil Court	
३६.	प्रत्येक जिल्हाच्या मुख्यालयातील जिल्हा सरकारी वकील व सरकारी अभियोक्ते, सहायक सरकारी वकील व अपर सरकारी अभियोक्ते आणि जिल्हा सरकारी वकील व सरकारी अभियोक्ते यांचे मानसेवी सहायक.	...	District Government Pleaders and Public Prosecutors' Assistant Government Pleaders and Additional Public Prosecutors and Hon. Assistant to the District Government Pleader and Public Prosecutors at Head quarter of each District.	...
३७.	दुय्यम सरकारी वकील (प्रत्येक तालुक्याच्या ठिकाणी एक)	...	Subordinate Government Pleaders (One at each Taluka Place)	...
३८.	विशेष वकील, महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरण, पुणे, नागपूर, कोल्हापूर व औरंगाबाद	...	Special Government Pleader, Maharashtra Revenue Tribunal, Pune, Nagpur, Kolhapur and Aurangabad.	...
	महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण		Maharashtra Administrative Tribunal	
३९.	मुख्य सादरकर्ता अधिकारी, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई	...	Chief Presenting Officer, Maharashtra Administrative Tribunal, Mumbai	1
४०.	ब मंडळ सादरकर्ता अधिकारी	...	'B' Panel Presenting Officer	...
४१.	मुख्य सादरकर्ता अधिकारी, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, औरंगाबाद	...	Chief Presenting Officer, Maharashtra Administrative Tribunal, Aurangabad	1
४२.	ब मंडळ सादरकर्ता अधिकारी	...	'B' Panel Presenting Officer	...
४३.	मुख्य सादरकर्ता अधिकारी, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, नागपूर	...	Chief Presenting Officer, Maharashtra Administrative Tribunal, Nagpur	1
४४.	ब मंडळ सादरकर्ता अधिकारी	...	'B' Panel Presenting Officer	...
४५.	सी.बी.आय. न्यायालय (केंद्रिय गुन्हे अन्वेषण विशेष न्यायालये)	...	C.B.I. Court.	...
४६.	ग्राम न्यायालय	...	Gram Court.	...

तक्ता -३ (एक)
TABLE-III (i)

(तीन) कार्यक्रम कार्यभाराचा सारांश आणि गरजांचे स्पष्टीकरण-

शासनाच्या वतीने महाअधिवक्ता, यांनी २०१४, २०१५, २०१६ मध्ये चालविलेली प्रकरणे पुढील तक्त्यात दर्शविली आहेत.

(III) Programme work Load Summary and Explanation of Financial Requirements.

The following Table indicates the number of cases conducted by the Advocate General during 2014, 2015, and 2016.

अ. क्र. Sr. No.	वर्ष Year	उच्च न्यायालय High Court	सर्वोच्च न्यायालय Supreme court
		दिवानी Civil	फौजदारी Criminal
1	2	3	4
1	2014	124	8
2	2015	137	19
3	2016	82	7
			5

तक्ता -३ (दोन)
TABLE-III (ii)

सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, मुंबई

शासनाच्या वतीने ज्यामध्ये संबंधित वर्षात वकील, उच्च न्यायालय, मुंबई, हजार झाले अशा (दिवानी आणि फौजदारी) प्रकरणांची संख्या पुढील तक्त्यामध्ये दर्शविली आहे.

शासकीय अभियोगावर देखरेख ठेवणे हे विधि अधिकाऱ्यांचे काम असून ते राज्यातील सर्व न्यायालयातील प्रत्येक दिवशी सुनावणीसाठी निश्चित केलेल्या प्रकरणावर अवलंबून असते हे काम अत्यंत तांत्रिक व अस्थिर असल्याने प्रकरणे निकालात काढण्यासाठी प्रमाणके ठरविता येत नाहीत.

The Government Pleader, High Court Mumbai

The following table indicates the cases (Civil and Criminal) in which the Government Pleader, High Court, Mumbai has put in his appearance on behalf of Government during the respective years.

The work of Law Officers is to look after the Government litigation and it depends on the cases fixed for hearing on each day in all the Courts in the State. The work is highly technical and fluctuating and hence no norms of disposal can be fixed for them.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे			वर्षात दाखल केलेली प्रकरणे			एकूण Total			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2013	2014	2015
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
...	51038	51069	50803	1306	846	1083	52344	51915	51886	1275	1112	754	51069	50803	51127
...	69372	74672	82806	12500	14589	174483	81872	89261	100289	7200	6455	6752	74672	82806	93537

... Civil
... Criminal

तक्ता -३ (तीन)
TABLE-III (iii)

The following Table indicates the number of applications made for certified copies of the judgment in Civil, Criminal Cases and number of copies purchased by the Government Pleader, High Court, Mumbai.

दिवाणी आणि फौजदारी कज्जांच्या निकालपत्रांच्या सही शिक्क्यांच्या नकलासाठी केलेल्या अर्जांची संख्या आणि सरकारी वकील, उच्च न्यायालय मुंबई यांनी खरेदी केलेल्या नकलांची संख्या पुढे दिलेल्या तक्त्यामध्ये दर्शविली आहे.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षांमध्ये खरेदी केलेल्या सही शिक्क्यांच्या नकला Certified copies purchased during the year							Nature of Cases
	सही शिक्क्यांच्या नकलाकरिता अर्ज Application for copies		वर्षांमध्ये खरेदी केलेल्या सही शिक्क्यांच्या नकला Certified copies purchased during the year					
	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	
1	2	3	4	5	6	7		
१. दिवाणी ...	400	325	438	573	318	414		(i) Civil Cases
२. फौजदारी ...	308	250	62	389	301	36		(ii) Criminal Cases

तक्ता -३ (चार)
TABLE-III (iv)

The following table indicates the number of opinion given by the Government Pleader, High Court, Mumbai for going in appeal and contempt matters.

अपिलात जाण्याच्या कामात आणि बेअदबीच्या कामात सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिलेल्या अभिप्रायाची संख्या पुढील तक्त्यात दर्शविली आहे.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षांच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे		वर्षात नवीन आलेली प्रकरणे		एकूण Total		वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे		वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे		Nature of Cases					
	Cases pending at the beginning of the year		Cases instituted during the year		2014 2015 2016		Cases disposed of during the year		Cases pending at the end of the year							
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014		2015	2016			
1	3	4	--	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
१. दिवाणी ...	24	9	2	19	5	21	43	14	23	34	12	12	9	2	11	(i) Civil Cases
२. फौजदारी ...	18	0	6	36	52	54	54	52	60	34	46	38	0	6	22	(ii) Criminal Cases

तक्ता - ४
TABLE-IV

सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, (मूळ शाखा) मुंबई

सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, (मूळ शाखा) मुंबई यांनी शासनाच्या वतीने उच्च न्यायालय, मूळ शाखा मुंबईमध्ये दाखल केलेली व निकालात काढलेली प्रकरणे खालील तक्त्यात दाखविण्यात आलेली आहेत.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the year				वर्षात नवीन आलेली प्रकरणे Cases instituted during the year				वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे Cases disposed during the year				वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of the year				Nature of Cases	
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017		
१. रिट विनंती अर्ज व अपिले	...	16969	17866	--	1545	1583	--	--	18514	19449	--	648	696	--	17866	18753	--	Writ Petitions and Appeals
२. दिवाणी दावे व इतर प्रकरणे...	2982	3006	--	--	33	64	--	--	3015	3070	--	9	9	--	3006	3061	--	(Civil Suits and other matters and appeals.
३. विक्रीकरासंबंधीची प्रकरणे	...	1726	1762	--	131	141	--	--	1857	1903	--	95	99	--	1762	1804	--	Sales Tax matters.
एकूण	...	21677	22634	--	1709	1788	--	--	23386	24422	--	892	752	804	21677	22634	23618	Total

तक्ता - ५
TABLE-V

सरकारी वकील, आणि सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, (रिट सेल) मुंबई
The Government Pleader and Public Prosecutor, High Court, Appellate side (Writ Cell), Mumbai.

सरकारी वकील, आणि सरकारी अभियोक्ता उच्च न्यायालय, अपील शाखा (रिट सेल)मुंबई यांनी शासनाच्यावतीने उच्च न्यायालय, अपील न्यायशाखा, मुंबई यामध्ये रिटस्साठी दाखल केलेले व निकालात काढलेले विनंती अर्ज पुढील तक्त्यात दर्शविले आहेत.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the year				वर्षात दाखल केलेली प्रकरणे Cases instituted during the year				वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे Cases disposed during the year				वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of the year				Nature of Cases
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	
१. अपिल न्यायशाखा...	95814	116172	136629	23671	24271	26083	119485	162712	3313	3814	4650	116172	136629	158062	158062	158062	Writ Petitions on Appellate side High Court.
उच्च न्यायालयामधील रिटस्साठी अर्ज																	

तक्ता -६
TABLE-VI

सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, नागपूर

Government Pleader, High Court, Nagpur

The following table indicates the cases (Civil and Criminal) and Writ Petitions instituted and disposed off by the Government Pleader, High Court, Nagpur and Aurangabad on behalf of Government on the appellate side, High Court Bench at Nagpur and Aurangabad.

सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, नागपूर व औरंगाबाद यांनी संबंधित वर्षामध्ये उच्च न्यायालय नागपूर व औरंगाबाद न्यायापीठ येथे शासनाच्या वतीने दाखल केलेली आणि निकालाल काढलेली फौजदारी व दिवाणी प्रकरणे आणि रिट अर्ज पुढील तक्त्यात दर्शविली आहेत.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the year			वर्षात दाखल केलेली प्रकरणे Cases instituted during the year			एकूण Total			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे Cases disposed during the year			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of the year			Nature of Cased
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	
१. फौजदारी प्रकरणे	8396	8000	8067	7450	7123	7924	15848	15123	15991	7846	7056	6741	8000	8067	8163	Criminal Cases
२. दिवाणी प्रकरणे	7310	7577	7852	462	493	596	7772	8070	8448	145	218	279	7577	7852	8164	Civil Cases
३. किरकोळ प्रकरणे	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	Miscellaneous
अपिल न्यायशाखा... उच्च न्यायालयामधील रिटससाठी अर्ज	22342	28107	24224	4564	5057	5644	26906	28164	29923	3749	3935	4273	24229	--	25650	Writ Petitions on Appellate side High Court.

तक्ता -७
TABLE-VII

सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, औरंगाबाद

Government Pleader, High Court, Aurangabad

१. फौजदारी प्रकरणे	6852	7272	--	9839	11878	--	16691	19150	--	9419	8385	--	7272	10765	--	Criminal Cases
२. दिवाणी प्रकरणे	138026	141618	--	5679	23390	--	143705	165008	--	2087	13687	--	141618	151321	--	Civil Cases
३. किरकोळ प्रकरणे	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	Miscellaneous
उच्च न्यायालयामधील रिटससाठी अर्ज	21366	33378	--	12012	13300	--	33378	46678	--	7142	6132	--	26236	40546	--	Writ Petitions on Appellate side

सरकारी अभियोक्ता, बृहन्मुंबई, मुंबई

सरकारी अभियोक्ता मुंबई यांनी सन २०१४, २०१५ व २०१६ मध्ये दाखल केलेली आणि निकालात काढलेली सत्र प्रकरणे आणि विशेष प्रकरणे (म्हणजे लाचलुचपतीबाबतची प्रकरणे) आणि अत्यावश्यक वस्तू अधिनियम १९५५ बाबतची प्रकरणे पुढील तक्त्यात दिली आहेत.

Public Prosecutor, Greater Bombay.

The following table indicates the Cases, (i.e. Anti Corruption Cases) and cases under Essential Commodities Act, 1955 committed to the Session and disposed of during the year 2014, 2015 and 2016 in which the Public Prosecutor for Gr. Mumbai has put his appearance on behalf of Government.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे			वर्षात नवीन आलेली प्रकरणे			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे			Nature of Cased			
	Cases pending at the beginning of the year			Cases instituted during the year			Cases disposed during the year			Cases pending at the end of the year						
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016				
१. सत्र न्यायालय, बृहन्मुंबई यांजकडे सुपूर्द केलेली फौजदारी प्रकरणे.	3517	3595	--	978	1065	--	4495	4660	--	950	811	--	3545	3849	--	1. Criminal cases Committed to the Sessions Court, Gr. Mumbai.
२. लाचलुचपत विरोधी प्रकरणे	115	156	--	81	99	--	196	255	--	40	71	--	156	184	--	2. Anti-courruption cases
३. अत्याधुनिक वस्तु अधिनियम १९५५ विषयी प्रकरणे.	--	--	--	--	--	--	--	19	--	--	--	--	--	19	--	3. Cases under essential Commodities Act, 1955.
४. एन. डी. पी. स्पेशल केसेस	881	1031	--	215	245	--	1096	1276	--	65	78	--	1031	1198	--	4. N.D.P. Special Cases
५. टाडा प्रकरणे	6	6	--	--	--	--	6	6	--	1	1	--	6	6	--	5. Tada Cases
६. मागासवर्गीयांची विशेष प्रकरणे	--	--	--	18	16	--	91	88	--	19	16	--	72	72	--	6. S. C. & S. T. Special Cases
७. महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण	73	72	--	22	25	--	99	111	--	13	26	--	86	85	--	7. M. O. C. C. A
एकूण Total	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	

सरकारी अभियोक्ता मुंबई यांनी शासनाच्या वतीने सन २०१४, २०१५ व २०१६ मध्ये दाखल केलेली आणि निकालात काढलेली फौजदारी प्रकरणे पुढील तक्त्यात दर्शविली आहेत.

The following table indicates the Criminal Cases pending, instituted and disposed of during the year 2014, 2015 and 2016 in which the Public Prosecutor for Gr. Mumbai has put in his appearance on behalf of Government.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे			वर्षात दाखल केलेली प्रकरणे			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे			Nature of Cased			
	Cases pending at the beginning of the year			Cases instituted during the year			Cases disposed during the year			Cases pending at the end of the year						
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016				
१. फौजदारी अपीले ...	1526	2287	--	1449	1084	--	2975	3371	--	688	1210	--	2287	2161	--	Criminal Appeals
२. फौजदारी फेरतपासणी अर्ज	1542	2157	--	1785	1499	--	3327	3626	--	1190	1958	--	2127	1668	--	Criminal Revision Applications.
३. फौजदारी अर्ज ...	366	246	--	5185	5408	--	551	5654	--	5305	5414	--	246	240	--	Criminal Applications
एकूण ...	3434	4660	--	8419	7991	--	11853	12615	--	7183	8582	--	4660	4069	--	Total

सरकारी वकील, नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई

The Government Pleader, City Civil Court, Mumbai

खालील तक्ता नगर दिवाणी न्यायालयात दाखल झालेली व सरकारी वकील, नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई यांनी शासनाकडे लढविलेली नागरिकत्वासंबंधी व इतर दिवाणी प्रकरणे दर्शवितो.

The following table indicates the Citizenship suit and other City Civil Suit filed in the Mumbai City Civil Court in which the Government Pleader, City Civil Court Mumbai has put in his appearance on behalf of Government.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे			वर्षात दाखल केलेली प्रकरणे			एकूण Total			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे			Nature of Cases
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
दिवाणी दावे आणि कामे																
१. नागरिकत्वाबाबतचे दावे	7387	7283	7440	251	308	277	7638	7591	7717	355	216	214	7283	65	7503	Civil Suits and Matters Citizenship Suit
२. किरकोळ अपील	44	30	65	4	47	46	48	77	111	18	12	53	30	7440	58	Miscellaneous Appeals.

जिल्हा सरकारी वकील व सरकारी अभियोक्ते

—२०१३, २०१४ व २०१५ चा वर्षांमध्ये दिवशी-च फौजदारी स्वरुपाची दाखल झालेली आणि शासनाच्यावतीने जिल्हा सरकारी वकील आणि सरकारी अभियोक्ते यांनी निकालात काढलेली प्रकरणे खालील तक्त्यात दर्शविली आहेत.

District Govt. Pleader and Prosecutors.

The following tables indicate the number of different types of Civil and Criminal Cases filed and defended by the Government in which the District Government Pleaders and Public Prosecutors have put in their appearances on behalf of Government during the years 2013, 2014 and 2015.

प्रकरणांचे स्वरुप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे			वर्षात दाखल केलेली प्रकरणे			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे			Nature of Cases			
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
(१) जिल्हा : अहमदनगर																
...	4527	4905	5098	806	851	722	5333	5756	5826	428	658	626	4905	5098	5194	...Criminal Cases
...	6422	6109	5725	235	467	423	6657	6576	6178	548	821	804	6109	5755	5374	... Civil Cases
एकूण	... 10949	11014	10853	1041	1318	1145	11990	12332	11998	976	1479	1436	11014	10853	10568	... Total
(२) जिल्हा : अकोला																
...	3949	6529	10710	4836	5260	6536	8785	11789	17246	2256	1079	2040	6529	10710	15156	... Criminal Cases
...	6136	6930	7800	1238	1730	1632	6955	7866	9432	936	970	986	6430	7800	8446	... Civil Cases
एकूण	... 5920	10085	--	6006	6566	--	11926	16651	--	1841	3192	--	13459	18510	--	... Total
(३) जिल्हा : अमरावती																
...	8397	8908	9238	2778	2354	1577	11175	11262	10815	2267	2024	1349	8408	9238	9466	... Criminal Cases
...	6949	6923	6863	729	576	436	7678	7499	7249	755	636	535	6923	6883	6764	... Civil Cases
एकूण	... 15346	15831	16101	3507	2930	2013	18853	18761	18114	3822	2660	1884	15831	16101	16230	...Total
(४) जिल्हा : औरंगाबाद																
...	2903	2919	--	3005	3278	--	5708	6147	--	2989	3253	--	2919	2944	--	... Criminal Cases
...	4786	4172	--	282	307	--	5068	4479	--	896	515	--	4781	3964	--	... Civil Cases
एकूण	... 7689	7091	--	3287	3578	--	10976	10676	--	3885	3768	--	7705	6468	--	... Total

तक्ता - ११ चालू
Table -- XI -Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
(१२)	जिल्हा : कोल्हापूर
	फौजदारी प्रकरणे	3951	4199	--	1632	1854	--	5583	6053	--	1384	1731	--	4199	4322
	दिवाणी प्रकरणे	4981	4998	--	255	400	--	5236	5408	--	238	316	--	4448	5092
	एकूण	8932	9157	--	1887	2264	--	10819	11461	--	1122	2047	--	9197	9414
(१३)	जिल्हा : नागपूर
	फौजदारी प्रकरणे	4420	5654	--	3612	4553	--	8532	10207	--	2878	3574	--	5654	6633
	दिवाणी प्रकरणे	2975	3351	--	802	420	--	3777	3771	--	426	1100	--	3351	3371
	एकूण	7895	9005	--	4414	4973	--	12309	13978	--	3304	3974	--	9005	10004
(१४)	जिल्हा : नांदेड
	फौजदारी प्रकरणे	5789	2351	2437	2125	1629	2093	7914	3980	4530	1956	1543	1765	5958	2437
	दिवाणी प्रकरणे	6374	3239	3867	775	1494	705	7149	4743	4572	920	876	715	3867	--
	एकूण	12163	5600	6304	2900	3123	2748	15063	8723	9102	2876	2419	2480	12187	6304
(१५)	जिल्हा : नाशिक
	फौजदारी प्रकरणे	5038	5331	5472	3951	4211	4646	8989	9542	10118	3926	4121	4634	5063	5484
	दिवाणी प्रकरणे	5781	6271	5494	1080	469	484	6861	6740	5478	590	866	356	6271	5874
	एकूण	10819	11602	10966	5031	4680	5130	15850	16282	16096	4516	4987	4990	11334	11295
(१६)	जिल्हा : उस्मानाबाद
	फौजदारी प्रकरणे	2875	4094	4351	1854	1564	1397	4729	5658	5748	635	1307	1271	4094	4351
	दिवाणी प्रकरणे	9337	11098	11626	4654	2957	2685	13491	14055	14311	2843	2429	1570	11098	11626
	एकूण	12212	15192	15977	6508	4521	4082	18720	19713	20039	3528	3736	2841	15192	15977
(१७)	जिल्हा : लातूर
	फौजदारी प्रकरणे	1378	1635	1895	1624	1493	1301	3002	3128	3196	1367	1233	1323	1635	1895
	दिवाणी प्रकरणे	10474	9136	9125	827	1719	1981	11301	10855	11106	2165	1730	1442	4136	9125
	एकूण	11852	10771	11020	2451	3212	3242	14303	13983	14302	3532	2963	3265	10771	11020

तक्ता - ११ चालू
Table -- XI -Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
(२५)	जिल्हा : सोलापूर															
	...	4888	3001	11260	3514	3511	2452	8402	6512	13712	2464	2856	1828	5938	3656	11884
	...	2156	2145	2145	449	711	258	2605	2856	2463	346	354	161	2259	2502	2242
	...	7044	--	13405	4098	3963	2710	12009	11007	16115	2778	2810	1489	9231	8197	14126
	...	--	--	6533	2247	3365	4967	30774	3365	3729	1598	271	1238	29176	3094	--
	...	--	--	188	--	--	70	--	1200	69	--	1627	1	--	--	--
	...	--	--	6727	6535	--	5037	6535	--	3798	336	--	1239	6199	--	--
(२६)	जिल्हा : ठाणे															
	...	2674	2775	2776	394	800	2162	3068	3575	4938	243	799	1547	2775	2776	3391
	...	2863	3088	2875	415	225	315	3278	3313	3190	190	438	310	3088	2875	2880
	...	5537	5863	5651	809	1025	2477	6346	6888	8128	483	1237	1857	5863	5651	6271
(२७)	जिल्हा : वर्धा															
	...	2679	2857	3000	1224	1145	1627	3903	4002	4627	1046	1002	1639	2857	3000	2988
	...	10187	7771	9552	519	1026	1722	10706	10797	11274	935	1245	1728	9771	9552	9546
	...	12866	12628	12552	1743	2171	3349	14609	14799	15401	1981	2247	3367	12628	12225	12534
(२८)	जिल्हा : यवतमाळ															
	...	691	635	--	524	737	--	1215	1372	--	560(21)	760	--	635	605	--
	...	150	123	--	38	54	--	188	177	--	44(22)	37	--	123	140	--
	...	841	758	--	562	797	--	1403	1549	--	604(41)	797	--	758	745	--
(२९)	जिल्हा : गडचिरोली															
	...	846	482	384	352	436	277	1198	1264	661	370	534	253	828	384	408
	...	107	4	110	9	126	22	116	130	132	16	20	11	100	110	121
	...	953	486	444	361	562	299	1314	1048	793	386	554	264	928	444	529
(३०)	जिल्हा : नंदूरबार															
	...	471	616	714	979	938	1279	1450	1554	1493	834	840	1157	676	714	836
	...	171	216	231	119	80	147	290	296	378	74	65	125	216	231	253
	...	642	832	945	1098	1696	1426	1850	1054	2371	905	642	1282	945	--	1089
(३०)	जिल्हा : गोंदिया															
	...	471	616	714	979	938	1279	1450	1554	1493	834	840	1157	676	714	836
	...	171	216	231	119	80	147	290	296	378	74	65	125	216	231	253
	...	642	832	945	1098	1696	1426	1850	1054	2371	905	642	1282	945	--	1089

तक्ता - १२
TABLE -- XII

खालील तक्ता सरकारी वकीलांनी शासनाच्या वतीने २०१४, २०१५ व २०१६ मध्ये लढविलेल्या दिवाणी व फौजदारी दाव्यांमध्ये शासनाच्या बाजूने व शासनाच्या विरुद्ध निर्णय झालेल्या दाव्यांची माहिती दर्शवितो. The following table indicates the No. of Civil Cases and Criminal Cases in which the Government Pleaders appeared on behalf of Government and the No. of Cases decided in favour and against of Government in 2014, 2015 and 2016.

कार्यालय	दाखल झालेली प्रकरणे			निकाालात काढलेले दावे			शासनाच्या बाजूने निर्णय लागलेले दावे			शासनाच्या विरुद्ध निर्णय लागलेले दावे		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
१. महाअधिवक्ता, मुंबई	132	156	89	34	44	20	28	39	18	6	5	2
२. सहयोगी महाअधिवक्ता, मुंबई	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
३. सरकारी वकील.	13806	15435	18566	8475	7567	7511	5661	5151	4588	2814	2416	2923
उच्च न्यायालय, मुंबई.	1709	1788	--	752	804	--	663	704	--	89	100	4
४. सरकारी वकील,	23671	24271	26083	3313	3814	4650	3123	3609	4415	190	205	245
उच्च न्यायालय, (मूळ शाखा) मुंबई.	4564	5057	5694	3554	3935	4273	3021	2965	3117	778	970	1156
५. सरकारी वकील, व सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय, अपील शाखा (रिट सेल) मुंबई.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
६. सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, नागपूर.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
७. सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, औरंगाबाद.	1972	1951	1914	448	534	462	570	474	315	370	337	441
८. मुख्य सादरकर्ता अधिकारी, मुंबई	913	845	845	1043	890	645	845	729	596	198	161	49
नागपूर	1144	1455	1823	1095	1200	1910	955	999	1670	140	201	240
औरंगाबाद	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
९. सरकारी अभियोक्ता, ब्रम्मुंबई मुंबई.	255	355	323	373	228	267	362	224	267	11	4	3
१०. सरकारी वकील, नगर दिवाणी न्यायालय, मुंबई.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
११. सरकारी वकील, लघुवाद न्यायालय, मुंबई.	89391	93518	95202	67575	73938	53707	22889	23381	24871	49966	61115	77315
१२. सर्व जिल्हा सरकारी वकील व सरकारी अभियोक्ते.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

सरकारी वकिलांना मिळालेली फी व वादव्यय

२०१४-२०१५, २०१५-२०१६, २०१६-२०१७ (३१-१२-२०१६ पर्यंत) मध्ये शासनाच्या वतीने चालविलेल्या दिवाणी व फौजदारी प्रकरणांमध्ये सरकारी वकिलांना मिळालेली फी व वादव्यया खालील तक्ता दर्शवितो.

शासकीय विधी कामकाजाचे आचरण नियम, १९८४ च्या नियम १३७ व १३८ अनुसार फौजदारी प्रकरणातील फीची बिले, अधिदान मिळण्यासाठी सरकारी, वकिलांकडून कोषागाराकडे परस्पर सादर केली जातात, तसेच दिवाणी प्रकरणातील फी वादव्यया संबंधीची बिले विधि परामर्शीकडे मंजूरी व प्रति स्वाक्षरीसाठी सादर केली जातात. विधि व न्याय विभागात सादर बिले छाननी करून मंजूर केली जातात व संबंधित सरकारी वकिलांकडे प्रति स्वाक्षरी करून परत पाठविली जातात. तदनंतर सरकारी वकील कोषागाराकडे अधिदान मिळण्याकरिता ती बिले सादर करतात.

Fees and Law charges earned by the Govt. Pleaders

The following table indicates the fees and law charges earned by the Government Pleaders in Civil and Criminal Cases conducted on behalf of Government during 2013-2015, 2016-2016 and 2016-2017 (upto 31-12-2016).

In accordance with Rules 137 and 138 of the Rules for the conduct of the Legal Affairs of Government, 1984 Bills of fees in Criminal Cases are referred by Government Pleaders direct to the treasury for receiving payment. The fees and law charges bills of Government Pleaders in Civil Cases are referred to the Remembrancer of Legal Affairs for passing and counter signature. The said Bills are passed after scrutiny and returned duly countersigned by the Remembrancer of Legal Affairs to the concerned Government Pleaders. Thereafter the Government Pleader submits bills to the treasury for receiving payment.

कार्यालय	फौजदारी प्रकरणात				फौजदारी प्रकरणातील झालेली				दिवाणी प्रकरणात				दिवाणी प्रकरणातील झालेली				Office
	मिळालेली फी				वादव्यय				मिळालेली फी				झालेली वादव्यय				
	2014	2015	2016	2016	2014	2015	2016	2016	2014	2015	2016	2016	2014	2015	2016	2016	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
(१) महाअधिवक्ता, मुंबई	140000	41250	193000	--	--	--	634250	361250	3717500	--	--	--	--	--	--	--	(1) Advocate General, Mumbai.
(२) सहयोगी महाअधिवक्ता, मुंबई	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	(2) Asso. Advocate General, Mumbai.
(३) सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, (मुंबई, नागपूर, औरंगाबाद).	38864150	32107400	--	10480626	9943953	--	21609880	34796750	--	14888782	--	--	--	--	--	--	(3) Gover. Pleader, High Court,
(४) सरकारी अभियोक्ता, मुंबई	8785000	8853650	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	(4) Public Prosecutor for Greater Mumbai.
(५) सरकारी वकील, नगर-दिवाणी न्यायालय, मुंबई	--	--	--	--	--	--	338350	266659	--	--	--	--	--	--	--	--	(5) Government Pleader, City Civil Court, Mumbai.
(६) सरकारी वकील, लघुवाद न्यायालय, मुंबई	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	(6) Government Pleader, Small Causes Court, Mumbai.
(७) सर्व जिल्हा सरकारी वकील व अभियोक्ते.	81013589	97155475	107044560	31544150	22234100	32771707	8499800	565675	9617516	162894	695600	--	--	--	--	--	(7) All Dist. Govt. Pleaders, & Public Prosecutors.
(८) मुख्य सादरकर्ता अधिकारी, महाराष्ट्र प्रशासकीय, न्यायाधिकरण (मुंबई, नागपूर व औरंगाबाद).	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	(8) Chief Presenting Officers, Maharashtra Administrative Tribunal (Mum., Nagpur and Aurangabad).
एकूण	120018739	--	17534650	42024776	--	25533547	34419680	--	227770367	15051676	--	--	--	--	--	--	Total

तक्ता-१४
TABLE - XIV

(IV) Personnel Summary

(चार) कर्मचारी विषयक

गोषवारा	Designation	Scale of Pay/वेतनमान	No. of posts/पदसंख्या		पदनाम	
			2015-2016	2016-2017		
1	2	3	4	1		
9. LEGAL ADVISERS AND COUNSELS					९-विधि सल्लागार व समुपदेशी	
Gazetted-					राजपत्रित -	
Advocate General	...	30,000 fixed retainer	...	--	1	महाअधिवक्ता
Associate Advocate General	...	20,000 fixed retainer	...	--	--	सहयोगी महाअधिवक्ता
Government Pleader, High Court, Mumbai	...	20,000 fixed retainer	...	--	1	सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, मुंबई
Public Prosecutor, Greater, Mumbai	...	15,000 fixed retainer	...	--	1	सरकारी अभियोक्ता, बृहन्मुंबई.
Chief Presenting Officer-MAT (Mumbai, A'bad, & Nagpur)	...	15,000 fixed retainer	...	--	3	मुख्य सादरकर्ता अधिकारी (म. प्र. न्या.) मुंबई, औरंगाबाद व नागपूर
Government Pleader, City Civil Court, Mumbai.	...	15,000 fixed retainer	...	--	1	सरकारी वकील, शहर दिवाणी न्यायालय, मुंबई
Government Pleader, Small Causes, Court. Public Prosecutor High Court, Mumbai.	...	2500 fixed retainer	...	--	1	सरकारी वकील, लघुवाद न्यायालय अपर सरकारी वकील, आणि अति., सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, नागपूर
Government Pleader, High Court, Nagpur	...	20,000 fixed retainer	...	--	1	सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, औरंगाबाद
Government Pleader, High Court, Aurangabad5--	...	20,000 fixed retainer	...	--	1	आस्थापना अधिकारी
District Government Pleader Government Pleaders	...	5000 fixed pay for District	...	--	30	जिल्हा सरकारी वकील
Establishment Officer	...	9300-34800+4600	...	--	5	आस्थापना अधिकारी
Total-Gazetted	--	55	एकूण-राजपत्रित
Non-Gazetted, Class III-					अराजपत्रित, वर्ग तीन-	
Accountant	...	9300-34800-G.P. 4300	...	--	4	लेखापाल
Superintendent	...	9300-34800-G.P. 4300	...	--	31	अधीक्षक
Assistant Superintendent	...	9300-34800-G.P. 4300	...	--	1	सहा. अधीक्षक
Librarian	...	5200-20200-G.P. 2800	...	--	2	ग्रंथपाल
Supervisory Senior Clerk	...	5200-20200-G.P. 2400	...	--	35	पर्यवेक्षक वरिष्ठ लिपिक
Senior Clerk	...	5200-20200-G.P. 2400	...	--	18	वरिष्ठ लिपिक
Stenographer (Higher Grade)	...	9300-34800-G.P. 4400	...	--	30	लघुलेखक (उ. श्रेणी)
Stenographer (Lower Grade)	...	9300-34800-G.P. 4300	...	--	37	लघुलेखक (नि. श्रेणी)
Clerk-Typist	...	5200-20200-G.P. 1900	...	--	191	लिपिक-टंकलेखक
Clerk	...	5200-20200-G.P. 1900	...	--	8	लिपिक
Steno-Typist	...	5200-20200-G.P. 2400	...	--	9	लघु टंकलेखन
Typist	...	35200-20200-G.P. 1900	...	--	6	टंकलेखन
Driver	...	(Spl. pay Rs. 80)P. 2400	...	--	2	चालक
	...	5200-20200-G.P. 1900	...	--		
Total-Class III			...	--	376	एकूण, वर्ग तीन
Class IV-					वर्ग चार-	
Book Binder	...	4440-7440-G.P. 1600	...	--	--	पुस्तक बांधणीकार
Machine Operator	...	4440-7440-G.P. 1600	...	--	--	मशिन ऑपरेटर
Naik	...	4440-7440-G.P. 1600	...	--	--	नाईक
Filer	...	4440-7440-G.P. 1600	...	--	--	फाईलकरी
Peon	...	4440-7440-G.P. 1300	...	--	--	शिपाई
Sweeper	...	4440-7440-G.P. 1300	...	--	--	सफाईगार
Total Class IV			...	--	--	एकूण-वर्ग चार
Grand Total			...	--	--	एकूण बेरीज

धर्मादाय संघटनेच्या रचनेचा तक्ता
CHART OF THE CHARITY ORGANISATION

११. धर्मादाय संघटना

प्रस्तावना :

(१) धर्मादाय संघटना, धर्मादाय आयुक्तांच्या प्रशासनाखाली मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम १९५० कार्यान्वित करण्याकरिता निर्माण केलेली आहे. या अधिनियमाद्वारे राज्यामधील सार्वजनिक न्यास, संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० प्रमाणे नोंद झालेल्या सार्वजनिक संस्था किंवा धार्मिक संस्था किंवा दोन्हीसह संस्था यावर नियंत्रण ठेवले जाते. मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम १९५० अन्वये धर्मादाय आयुक्त हे धर्मादाय संघटनेचे प्रमुख असून एक निगम आहेत. कायद्यातील न्यायिक कार्यविषयक ठराविक तरतुदी व्यतिरिक्त धर्मादाय आयुक्तांना न्यासाचे पर्यवेक्षण व विनियोजन ही सर्वसाधारण कर्तव्ये तसेच काही न्यायिक कर्तव्य, विशेषतः अधिनियमामध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे बजवावी लागतात. धर्मादाय आयुक्त व त्यांचे अधिकारी यांना कायदान्वये अशा प्रशासकीय व न्यायिक कार्याबाबत कार्यवाही करावी लागते. त्या खेरीज धर्मादाय संघटनेचा प्रमुख या नात्याने व महाराष्ट्र राज्यातील सर्व सार्वजनिक न्यासांचा पालक व परिरक्षक म्हणून शासकीय कर्तव्य पार पाडीत असतात. अशा तऱ्हेने धर्मादाय आयुक्तांना चौकशी प्राधिकारी तसेच न्यायिक किंवा न्यायिकवत प्राधिकारी म्हणून काम करावे लागते.

(२) धर्मादाय आयुक्तांना, धर्मादाय सह-आयुक्त, धर्मादाय उप-आयुक्त व सहायक धर्मादाय आयुक्त हे न्यायिक कार्यात, न्यायिकवत व प्रशासकीय कार्यात मदत करतात तसेच लेखा संचालक व सहायक लेखा संचालक प्रशासकीय व लेखा विषयक कामात व संघटनेचे नियंत्रण करण्यात मदत करतात.

(३) धर्मादाय आयुक्तांना एखाद्या न्यासाचे काही व्यक्तीकडून विश्वासघाताने, गैरविनियोगामुळे, अपहारामुळे अगर निष्फळाळीपणामुळे नुकसान झाले त्यासाठी विश्वस्ताला जबाबदार धरण्याचे किंवा तात्पुरते बडतर्फ करण्याचे व नवीन विश्वस्त नेमण्याचे अधिकार आहेत. तसेच न्यासांची योजना तयार करणे, मनाई हुकूम देणे. अपीलांची सुनावणी करणे पुनरीक्षण अर्जाचा विचार करणे इत्यादी अधिकार आहेत. त्यांच्या न्यायिकवत व प्रशासकीय कर्तव्यामध्ये न्यास निधीची गुंतवणूक करण्यास परवानगी देणे, न्यासाच्या मालमतेचे संरक्षण करणे, विश्वस्तांना कर्ज उभारण्याची व घेण्याची परवानगी देणे, न्यासाच्या हिशेबाचे खास परीक्षण करण्याचे आदेश देणे. न्यासाचे प्रशासन योग्य व्हावे म्हणून आदेश देणे, देण्याचे अधिकार अगर न्यासाचे संरक्षण अथवा त्याच्या मालमतेचे संरक्षण करणे, एखाद्या न्यासाच्या कामकाजाबाबत चौकशी सुरु करणे, न्यासाच्या विश्वस्ता विरुद्ध अथवा संबंधित व्यक्तीविरुद्ध फौजदारी फिर्याद दाखल करणे अथवा अशी फिर्याद दाखल करण्यास मंजूरी देणे व विश्वस्तांना याबाबत जिल्हा न्यायालयामध्ये फिर्याद नोंदविण्यास मान्यता देणे इत्यादी कामाचा समावेश होतो. धर्मादाय आयुक्तांना पंढरपूर मंदिराविषयी जी तात्पुरती समिती आहे त्यावर ही देखरेख ठेवावी लागते. तसेच ते देवस्थान व्यवस्थापन समिती, पश्चिम महाराष्ट्र, कोल्हापूर यांच्या कामकाजावर देखरेख ठेवतात.

(४) धर्मादाय आयुक्त हे संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० अनुसार संस्था निबंधक सुध्दा आहेत व त्या अधिनियमाखाली नोंदणी झालेल्या संस्थांच्या कामकाजावर ते देखरेख ठेवतात.

(५) सार्वजनिक न्यासाना मार्गदर्शन व्हावे व चांगली सेवा उपलब्ध व्हावी तसेच धर्मादाय संघटनेचे कामकाज सुरळीत चालावे म्हणून धर्मादाय संघटनेची दिनांक १३-१-२००० पासून पुनर्रचना करण्यात आली असून ३४ सार्वजनिक प्रादेशिक कार्यालये स्थापन झालेली आहेत. धर्मादाय सहआयुक्त, उप धर्मादाय आयुक्त आणि सहायक धर्मादाय आयुक्त हे मुंबई सार्वजनिक

न्यास अधिनियम १९५० अन्वये अथवा शासनाने अधिनियमान्वये प्रदान केलेल्या अधिकारानुसार आपली कामे व कर्तव्ये पार पाडतात.

(६) उपरोक्त अधिनियमानुसार लावण्यात येणाऱ्या फी आणि इतर प्रशासकीय खर्चासाठी सार्वजनिक न्यासाकडून घेण्यात येणारी फी, इतर वर्गणी, अधिनियमानुसार होणारी वसुली इ. माध्यमातून निर्माण होणाऱ्या निधीचा वापर शासनाने अथवा स्थानिक प्राधिकरणांनी दिलेल्या वर्गणीतून स्थापन करण्यात आलेल्या सार्वजनिक न्यासाच्या कामकाजाकरीता होणारा खर्च भागविण्याकरीता धर्मादाय आयुक्त आणि त्यांचा कर्मचारी वर्ग यांचे वेतन आणि भत्ते याकरिता शासनाने केलेल्या खर्चाची प्रतिपूर्ती करण्याकरीता व या अधिनियमातील तरतुदीची अंमलबजावणी करण्यासाठी करण्यात येतो.

(७) मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त संस्था, १९५० ने हैद्राबाद धर्मादाय दाननिधी विनिमय, १३४९ फसली निरसित केले असून ह्या धर्मादाय-दान निधीपैकी बहुतेक सार्वजनिक न्यास म्हणून नोंदले गेले आहेत. तथापि एखाद्या समितीकडे त्यांचे व्यवस्थापन सोपविण्याची योजना धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य मुंबई यांनी तयार करेपर्यंत ह्या सर्व धर्मादाय दाननिधीचे व्यवस्थापन महसूल प्रशासनामार्फत चालू राहिल.

(८) धर्मादाय संघटनेच्या प्रादेशिक कार्यालयांसाठी जागा उपलब्ध करून घेण्याची कार्यवाही :-

धर्मादाय संघटनेच्या अधिनस्त कार्यालयासाठी जागा प्राप्त करून घेण्यासाठी राज्याच्या मा. मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली समिती प्रकल्पांतर्गत एकूण १९ जिल्ह्यासाठी जागा प्राप्त करून घेण्याचे प्रस्तावित आहे. त्यामध्ये सध्यास्थितीत भाडेतत्वावर कार्यरत असलेली १६ जिल्हाची कार्यालये व अपुरी जागा असलेली ११ जिल्हा कार्यालये यांचा समावेश आहे. जिल्हा कार्यालयांकरिता जागाची सद्यस्थिती दर्शविणारा तक्ता सोबत जोडण्यात आला आहे. (परिशिष्ट-अ).

नागपूर, पुणे, अकोला, कोल्हापूर, औरंगाबाद या कार्यालयाची जागा पुरेशी आहे. मुंबई, अमरावती, कोल्हापूर, नागपूर, नाशिक व पुणे या कार्यालयाचे नुतनीकरणासाठी शासनाकडून निधी खर्च करण्यास मंजूरी मिळाल्याने नुतनीकरणाचे काम पूर्ण झालेले आहे. मुंबई कार्यालय हे मुख्यालय असल्याने येणाऱ्या अभ्यागतांना सदर कार्यालयातील विषयसूची नुसार विभागवार रचना समजावी व तो विभाग कोठे आहे याचा मार्गदर्शक तक्ता प्रवेशद्वारावर लावण्यात आला आहे. सर्व विभागांमध्ये जनतेच्या सोयीसाठी आसन व्यवस्थेनुसार पाट्या लावण्यात आल्या आहेत.

(९) रुग्णालय योजना :- नोंदणीकृत न्यासाद्वारे संचालित रुग्णालयांतर्फे निर्धन व दुर्बल घटकातील रुग्णांना अनुक्रमे मोफत व सवलतीच्या दराने वैद्यकीय उपचार.

मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम १९५० चे कलम ४१ क क अंतर्गत मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी रिट याचिका (पीआयएल) क्रमांक ३१३२/०४ मध्ये निर्धन व दुर्बल घटकांतील रुग्णांना अनुक्रमे मोफत व सवलतीच्या दराने धर्मादाय रुग्णालय/वैद्यकीय केंद्र येथे वैद्यकीय उपचार मिळण्याकरीता मंजूर केलेली योजना दिनांक १ सप्टेंबर २००६ पासून अंमलात आली आहे. या योजनेनुसार खालीलप्रमाणे रुग्ण सवलतीस पात्र आहेत.

निर्धन रुग्ण :- ज्यांची वार्षिक उत्पन्नाची मर्यादा रुपये ५०,००० इतकी आहे, त्यांना धर्मादाय रुग्णालयात / वैद्यकीय केंद्रात पुर्णपणे मोफत उपचारांची सोय आहेत.

दुर्बल घटकातील रुग्ण :- ज्यांची वार्षिक उत्पन्नाची मर्यादा रुपये १,००,००० इतकी आहे, त्यांना धर्मादाय रुग्णालयात / वैद्यकीय केंद्रात सवलतीच्या दरात वैद्यकीय उपचार उपलब्ध आहेत.

परिशिष्ट ब मध्ये सदर योजनेच्या लाभार्थीची माहिती देण्यात आली आहे.

(१०) ई-गव्हर्नंस प्रकल्प :- धर्मादाय संघटनेचे मुख्यालय व त्याच्या अधिनस्त कार्यालयामध्ये ई गव्हर्नंस ॲप्लिकेशन ची अंमलबजावणी करणे करिता निविदा प्रक्रिये द्वारे न्यूनतम निविदाकर (L1) म्हणून प्राप्त झालेल्या **M/S Mastek Ltd.** म्हणून या संस्थेची **System Integretor** म्हणून निवड करण्यात आलेली आहे. धर्मादाय संघटनेच्या सर्व कार्यालयातील ई गव्हर्नंस ॲप्लिकेशनची अंमलबजावणी करण्याकरीता येणाऱ्या रु. ३,१२,२६,०५९/- (सेवा करासहित) (रुपये तीन कोटी बारा लाख सव्वीस हजार एकोणसाठ फक्त) इतक्या खर्चास सार्वजनिक न्यास प्रशासन निधितून भागविण्यात मान्यता मिळाली आहे. मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथील रिट पिटीशन (IPL) क्र. ३१३२/२००४ मधील दि. १७-८-२००६ व दि. १५-४-२०१५ रोजीचे आदेशाप्रमाणे मुजूर योजनेनुसार हॉस्पिटल करिता मॉडेल बनविण्यात आलेले आहे. धर्मादाय संघटनेच्या सदर संकेत स्थळावरील हॉस्पिटल मॉड्यूलचे मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या हस्ते दि. २६-८-२०१५ रोजी उदघाटन करण्यात आले.

धर्मादाय संघटनेचे स्वतंत्र **Softwar** विकसित (e-governante project) करण्यातचे काम आता पूर्ण झाले आहे. आता मे मारटेक लिलि यांचेकडून सॉफ्टवेअर सिवमुरिटी ऑडिस्करिता पाठविण्यात आलेले आहे सदर सिवमुरिटी ऑडिटचे सर्टिफिकेट प्राप्त झाल्यानंतर महाराष्ट्र शासनाच्या स्टेट डेटा सेंटर येथे सर्व्हर वर डिप्लाय केले जातील फेब्रुवारी, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यामध्ये गोलाईव्ह होणे अपेक्षित आहे.

शासन निर्णय क्रमांक :- LNJD/D१७०११/१० /२०१४Desk १७, दि. २१/८/२०१४ अन्वये धर्मादाय संघटनेचे मुख्यालय व त्याच्या अधिनस्त असलेल्या कार्यालयामधील अभिलेखांचे स्कॅनिंग व डिजिटायझेशन करण्याकरिता निविदा प्रक्रियेद्वारे न्यूनतम निविदाकार (L1) असलेल्या, **M/s karve Data Management Service** या संस्थेची निवड करण्यात आलेली आहे, त्याच्या कामाचा तपशिल परिशिष्ट क मध्ये देण्यात आलेला आहे.

११) नवीन ७३३ पदांना मंजूरी - महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम १९५० व नियम १९५१ तसेच संस्था नोंदणी कायदा १८६० अंतर्गत कामकाज करणेकरीता व प्रशासन प्रभावी व गतिमान करण्यासाठी शासनाने शासन निर्णय क्रमांक - सीएचए-२०११/८२१/प्र.क्र.९३/का-१ दिनांक १४ मार्च २०१२ अन्वये ७७३ नवीन पदांची निर्माती केली असून त्यापैकी ४०४ पदांची भरती करण्यात आलेली आहे व उर्वरित पदांची भरतीची प्रक्रिया सुरु आहे.

(१२) धर्मादाय संघटनेतील गट ब अराजपात्रत व गट क संवर्गातील अधिकार/जनसंकरप अधिकारी, लेखापाल/निरीक्षक/न्याय लिपिक, वरिष्ठ लिपिक/अभिलेखापाल, लिपिक टंकलेखक या संवर्गातील पदांचे सेवाप्रवेश नियम शासनाच्या दि. १७/११/२०१२ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार तयार करण्यात आले आहेत. सदर अधिसूचनेनुसार वरील सर्व पदांवर पदोन्नती आणि नामनिर्देशनाने नियुक्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना विहित केलेली विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक असल्याने सामायिक परीक्षेची नियमावली शासनाने मान्य करून त्याबाबतची धिसूचना क्रमांक सीएचए-२०१४/६३९/प्र.क्र.११५/कार्य.१, दि. ०३/१२/२०१५ रोजी निर्गमित करण्यात आली असून त्यानुसार दि. २१/०२/२०१६ रोजी प्रथम सामायिक विभागीय परीक्षा आयोजित करण्यात आलेली आहे.

(१३) कायद्यातील तांत्रिक बाबींच्या माहिती अभावी विश्वस्तांवर कोणतेही तांत्रिक गुन्हे दाखल होऊ नयेत या कारणास्तव तसेच महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम, १९५० कायद्यातील महत्वाच्या बाबी विश्वस्तांना अवगत करून देणे याकरिता सन २०१५ मध्ये विश्वस्त संस्था तंटामुक्त व्हावा म्हणून सोलापूर, औरंगाबाद अहमदनगर, सातारा तसेच बारामती येथे कार्यशाळा आयोजित करण्यात आल्या होत्या, यामध्ये मा. मर्धादाय आयुक्तांनी विश्वस्तांना मार्गदर्शन केले बारामती येथील कार्यशाळेमध्ये मा. शरद पवार साहेब उपस्थित होते. आणि औरंगाबाद येथील कार्यशाळेत मा. न्यायमूर्ती के. यु. चांदीवाल होते.

(१४) सहधर्मादाय आयुक्त कार्यालय, औरंगाबाद येथील कार्यालयीन इमारतीच्या उदघाटन प्रसंगी मा. मुख्यमंत्री महोदय, मा. मुख्य न्यायमूर्ती आणि मा. विधानसभा अध्यक्ष यांच्याशी झालेल्या चर्चेनुसार तसेच मा. मुख्य सचिव कार्यालयातून प्राप्त झालेल्या आदेशानुसार मा. धर्मादाय आयुक्तांनी महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम, १९५० च्या कलम २२ या कलमांतर्गत (३) (A) व (३) (AA) या पोटकलमांचा अंतर्भाव करण्याचे तसेच वरील अधिनियमातील कलम ३६ A मध्ये काही दुरुस्ती करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

(१५) दिनांक १२/१२/२०१५ रोजी राष्ट्रीय महालोक अदालत आयोजित करण्यात आली होती त्यामध्ये ठेवण्यात आलेल्या एकूण ११६७ प्रकरणपैकी २३० प्रकरणे निकाली काढण्यात आली.

(१६) धर्मादाय कार्यालयात प्राप्त होणाऱ्या अवादातील बदल अर्जाचा त्वरित निपटारा व्हावा म्हणून विशेष उपक्रम (Special drive) घेण्यात आला. त्यामध्ये राज्यात एकूण २५००० अर्ज निकाली काढण्यात आले.

(१७) मा. धर्मादाय आयुक्तांनी त्यांचे कार्यालयात नोंदणीकृत असलेल्या गणेशोत्सव मंडळांना गणेशोत्सव काटकसरीने साजरे करून दुष्काळग्रस्तांना मदत करण्याचे आवाहन केले. त्याला राज्यातून मिळालेल्या प्रतिसादातून रु. १,८५,००,०००/- इतकी रक्कम मुख्यमंत्री फंडामध्ये जमा करण्यात आली.

(१८) श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदीर समिती, पंढरपूर- पंढरपूर येथील श्री विठ्ठलाच्या व रुक्मिणीच्या मंदीरात योग्य व्यवस्था ठेवण्याकरीता राज्य विधान मंडळाने पंढरपूर अधिनियम विधीग्राहयतेवर आक्षेप घेण्यासाठी उपाध्यायवर्गानी सर्वोच्च न्यायालयात रिट विनंती अर्ज दाखल करण्यात आले होते, त्याचा निकाल शासनाच्या बाजूने लागला.

कनिष्ठ न्यायालयात १९७६ चे दिवाणी क्रमांक ५२७, ५४१, ५४५ ते ५५१ प्रकरणावर शासनाच्या बाजूने निकाल दिले. कनिष्ठ न्यायालयाच्या निर्णयावर (१९८४ चे परीच्छेद क्रमांक १०५, १२८, १५५, ते १६१) बडवे आणि सेवाधारी यांनी सोलापूर येथील जिल्हा न्यायालयात अपिले दाखल केली. अपिलाचा अंतिम निकाल शासनाच्या बाजूने लागला.

त्या निकालविरुद्ध बडवे व उत्पतदारी मंडळीनी उच्च न्यायालयात सेकंड अपिले (क्र. ४२ व ५२/८५) शासनाच्या विरुद्ध दाखल केलीली आहेत. बडवे व उत्पाद मंडळीनी दिवाणी अर्ज क्रमांक २३८ व २१७/८५ अनुक्रमे सेकंड अपिले क्रमांक ४२ व ५२/८५ मध्ये गुदरले होते. त्यामध्ये उच्च न्यायालयाने दिनांक २१ फेब्रुवारी, १९८५ रोजी तोंडी आदेश देऊन शासनास पंढरपूर कायद्याच्या कलमास अधिन राहुन कार्य करण्यास परवानगी दिली होती. त्यामुळे पंढरपूर मंदीरे अधिनियमांची उरलेली कलमे महाराष्ट्र शासनाने दिनांक २१ फेब्रुवारी १९८५ पासून अमलात आणली आहेत. तसेच उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदीर समितीची पुनर्चना करण्यात आलेली असून, ७ सदस्यांची तात्पुरती समिती नेमलेली आहे व या समितीमध्ये बडवे व उत्पाद यांचा एकेक प्रतिनिधी घेण्यात आला आहे. सदर समिती मंदीराचे व्यवस्थापन पाहते.

परिशिष्ट - अ

धर्मादाय संघटनेच्या प्रादेशिक कार्यालयांच्या जागा उपलब्धतेबाबतची सद्यस्थिती

अनु.क्र.	जागा प्राप्त होऊन ताबा घेतलेले जिल्हे	जागा उपलब्ध झालेले परंतु ताब्यात न मिळालेले जिल्हे	जागा उपलब्ध नसलेले जिल्हे	जागा प्राप्त करण्यासाठी प्रयत्न सुरु असलेले जिल्हे		पुरेशी जागा उपलब्ध असलेले जिल्हे
१.	सिंधुदुर्ग	रायगड	ठाणे	मुंबई	गोदिया	
२.	हिंगोली	रत्नागिरी	परभणी	नंदुरबार	भंडारा	नागपुर
३.	जालना		लातूर	नांदेड	वाशिम	पुणे
४.	अहमदनगर		वर्धा	बीड	सांगली	अकोला
५.	गडचिरोली			यवतमाळ	सातारा	कोल्हापुर
६.				अमरावती	उस्मानाबाद	औरंगाबाद
७.				नाशिक	धुळे, जळगांव	
८.				बुलढाणा	चंद्रपूर	
एकुण	०६	०२	०४	१७		०५

एकुण ३४ कार्यालयाची स्थिती वरीलप्रमाणे असून मुख्यालय व मुंबई कार्यालय हे एकत्रित आयुक्त भवनाच्या इमारतीत आहे.

जागा प्राप्त होऊन ताबा घेतलेले जिल्हे	: ०६
जागा उपलब्ध झालेले परंतु ताब्यात न मिळालेले जिल्हे	: ०२
जागा उपलब्ध नसलेले	: ०४
जागा प्राप्त करण्यासाठी प्रयत्न सुरु असलेले जिल्हे	: १७
पुरेशी जागा उपलब्ध असलेले जिल्हे	: ०५

परिशिष्ट - ब

अ.क्र.	जिल्हा	जाने. २०१४ ते डिसें. २०१४ एकूण लाभार्थी रुग्ण संख्या	जाने. २०१५ ते डिसें. २०१५ एकूण लाभार्थी रुग्ण संख्या	जाने.२०१६-जून.२०१६ एकूण लाभार्थी संख्या	जुलै २०१६ ते डिसें. २०१६ एकूण लाभार्थी रुग्ण संख्या	जाने.२०१६-डिसें २०१६ एकूण लाभार्थी रुग्ण संख्या	एकूण लाभार्थी रुग्ण संख्या
१.	मुंबई	३९६६२	१८४९१	१०१६३	११५३०	२१६९३	७९८४६
२.	ठाणे	२०४७५	९५९०	८८६४	९७३९	१८६०३	४८६६८
३.	रायगड	११४२४	६७८८	६७६६	४५०९	११२७५	२९४८७
४.	नाशिक	३३४५	३७८०	२८९३	५१११	८००४	१५१२९
५.	धुळे	१५९१	९९९	१३०६	१४८४	२७९०	५३८०
६.	नंदुरबार	१०८	९८३	२६९	५९०	८५९	१९५०
७.	जळगांव	५९२	३१०	३६२	२७९	६४१	१५४३
८.	नागपुर	१८३०४	८१७५	८४११	६६३१	१५०४२	४१५२१
९.	चंद्रपूर	१३९६	६२९	४२६	१३७	५६३	२५८८
१०.	भंडारा	३९३	१८९	२३७	११९	३५६	९३८
११.	गोंदिया	३०९९	१८६२	३४७०	३०७७	६५४७	११५०८
१२.	वर्धा	२८१६०३	३१७९१	१८१३००	१४४२३०	३२५५३०	६३८९२४
१३.	गडचिरोली	४४०२	१९१८	१७६०	१३६०	३१२०	९४४०
१४.	अमरावती	५२३०	२२८१	२८३८	२३१९	५१५७	१२६६८
१५.	अकोला	५३७६	३१८२	३८१९	४५५८	८३७७	१६९३५
१६.	वाशिम	४०५६६	२७७७३	४३५९०	३८५७४	८२१६४	१५०५०३
१७.	यवतमाळ	४१११	२२६५	१०६६	७९४	१८६०	८२३६
१८.	बुलढाणा	१५९८	१४९६	३१८	२११	५२९	३६२३
१९.	औरंगाबाद	९६६२	५३५९	६१०२	४८६०	१०९६२	२५९८३
२०.	परभणी	२२५४	३९१७	४१०	२५७५	२९८५	९१५६
२१.	हिंगोली	०	०	०	०	०	०
२२.	नांदेड	४२	२२	४९	९२	१४१	२०५
२३.	जालना	३१५३	२८४१	३२७२	२४८२	५७५४	११७४८
२४.	लातूर	१२५३	११२९	५४३	४५७	१०००	३३८२
२५.	बीड	११५६	६१८	७०९	५६५	१२७४	३०४८
२६.	सोलापूर	५८५१९	४०२४	१४६३	१००४	२४६७	६५०१०
२७.	उस्मानाबाद	७९६	४७९	३९२	३०६	६९८	१९७३
२८.	कोल्हापूर	७०८	३५३	४७७	४८३	९६०	२०२१
२९.	रत्नागिरी	९१४	३३३	६७६	६३९	१३१५	२५६२
३०.	सिंधुदुर्ग	११६७	६७९	२८७	८२४	११११	२९५७
३१.	सांगली	१२१३९	७६५७	१३००	१६५५	२९५५	२२७५१
३२.	पुणे	३८२०३	२३२७९	२५९२५	१६६४७	४२५७२	१०४०५४
३३.	अहमदनगर	६११३३	३२१९२	४९१८६	३०५६०	७९७४६	१७३०७१
३४.	सातारा	४५५२	१९४२	१९९८	१६७२	३६७०	१०१६४
एकूण		६३८९२६	२०७३२६	३७०६४७	३०००७३	६७०७२०	१५१६९७२

न्यास नोंदणी माहिती

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्षाच्या आरंभी नोंद झालेले Registered at the beginning of the year			वर्षात नोंद झालेले Registered at the beginning of the year			वर्षाच्या अखेरीस नोंद झालेले Registered at the beginning of the year		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	GB.R.	90775	94845	94459	4071	4614	7246	94846	99459	106705
2.	Thane	37401	41941	44061	4540	2120	1489	41941	44061	46050
3.	Raigad	13152	13586	14084	434	498	434	13586	14084	14518
4.	Nashik	17907	18000	18856	93	896	907	18000	18896	19803
5.	Jalgaon	17555	18976	20625	1418	1649	1144	18973	20625	21764
6.	Dhule	10843	10792	11451	129	479	479	10972	11271	11930
7.	Nandurbar	4897	5289	5583	392	294	355	5289	5583	5938
8.	Pune	351911	53611	36785	1700	3174	2378	53611	56785	59163
9.	Ahmadnagar	18902	20953	21618	1166	665	647	20068	21618	22265
10.	Satara	18758	19398	19841	640	443	162	19398	19841	20003
11.	Kolhapur	35524	38595	41929	3071	3334	1332	38595	41929	43261
12.	Sangli	20486	21115	21672	665	521	713	21151	21672	22403
13.	Ratnagiri	6460	7016	7268	259	252	128	6719	7268	7396
14.	Sindhudurga	5172	5522	5437	350	415	285	5522	5937	6222
15.	Aurangabad	26260	26350	28414	1678	1380	432	27938	27730	29846
16.	Jalna	12597	13387	13818	790	431	571	13387	13818	14389
17.	Parbhani	18200	20599	20605	2399	6	17	20599	20605	20622
18.	Nanded	22192	23065	23933	873	868	605	23065	23933	24538
19.	Hingoli	5697	6158	6436	428	278	331	6125	6436	6767
20.	Amravati	17022	17956	19818	718	911	855	17740	18867	20673
21.	Akola	20828	21529	22147	701	618	615	21529	22147	22762
22.	Buldhana	16353	0	17230	1261	0	391	17614	0	17621
23.	Yavatmal	17956	18867	19626	911	759	821	18867	19626	20447
24.	Washim	8888	9677	10559	789	882	431	9677	10559	10997
25.	Nagpur	35972	36990	38271	1198	1281	936	36990	38271	39207
26.	Wardha	8590	8988	9204	182	216	297	8772	9204	9501
27.	Bhandara	7943	8624	9129	354	265	357	8297	8889	9486
28.	Chandrapur	13146	13653	14146	417	493	345	13563	14146	14491
29.	Gadchiroli	6493	6713	7045	65	199	168	6558	6912	743
30.	Gondia	7268	7799	8314	531	520	286	7799	8319	8603
31.	Latur	22014	22075	23613	61	1538	624	22075	23613	24237
32.	Solapur	27652	29426	32111	907	2685	815	28559	32111	32926
33.	Osmanabad	15506	15618	15934	119	316	311	15625	15934	16245
34.	Beed	6237	6984	25948	747	426	426	6984	7809	26374
	Total	666377	684133	756015	34057	33825	29357	700434	717958	784372

न्यास नोंदणी माहिती

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्षाच्या आरंभी नोंद झालेले Registered at the beginning of the year			वर्षात नोंद झालेले Registered at the beginning of the year			वर्षाच्या अखेरीस नोंद झालेले Registered at the beginning of the year		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	GB.R.	63455	65884	68590	2429	2706	2459	65884	68590	71049
2.	Thane	31068	33133	35230	2065	2097	1482	33133	35230	36712
3.	Raigad	10863	11363	12008	500	645	500	11363	12008	12508
4.	Nashik	15675	16198	17213	523	1015	853	16198	17213	18066
5.	Jalgaon	16579	17886	18983	1306	1097	756	17885	18983	19739
6.	Dhule	14228	14570	14981	342	411	411	14570	14981	15392
7.	Nandurbar	1110	1292	1580	182	288	226	1292	1580	1806
8.	Pune	44857	47629	49415	2772	1786	2158	47629	49415	51573
9.	Ahmadnagar	17041	18922	19915	1083	993	767	18124	19915	20682
10.	Satara	15117	15841	16164	724	323	254	15841	16164	16418
11.	Kolhapur	32975	33836	34855	861	1019	1107	33836	34855	35962
12.	Sangli	15963	16396	16944	433	548	515	16396	16944	17459
13.	Ratnagiri	4913	5418	5617	225	199	176	5136	5617	5793
14.	Sindhudurg	4046	5649	5837	188	188	115	4234	5837	5952
15.	Aurangabad	22221	24190	25810	1969	1620	810	24190	25810	26620
16.	Jalna	10825	11225	11805	400	580	536	11225	11805	12341
17.	Parbhani	15679	16173	16639	450	466	413	16129	16639	17052
18.	Nanded	18765	19454	20183	689	729	60	19454	20183	20243
19.	Hingoli	2443	2734	2997	291	263	333	2734	2997	3330
20.	Amravati	15875	16836	18471	1081	611	849	16956	17447	19320
21.	Akola	19276	20036	20579	760	543	647	20036	20579	21226
22.	Buldhana	15927	15927	17133	1206	1206	377	17133	17133	17510
23.	Yavatmal	16836	17544	18437	611	893	661	17447	18437	19098
24.	Washim	3469	4280	4934	811	654	641	4280	4934	5575
25.	Nagpur	35303	36273	37337	970	1064	825	36273	37337	38162
26.	Wardha	7931	8367	8574	229	207	179	8160	8574	8753
27.	Bhandara	7332	8060	8267	362	207	330	7694	8267	8597
28.	Chandrapur	13345	13664	14005	319	341	305	13664	14005	14310
29.	Gadchiroli	6544	6781	6914	107	133	163	6651	6914	7077
30.	Gondia	7982	7982	8462	480	480	305	8462	8462	8767
31.	Latur	23989	24583	25574	594	991	579	24583	25574	26153
32.	Solapur	4379	5965	6901	760	936	805	5139	6901	7706
33.	Osmanabad	22539	12198	12510	78	312	294	22617	12510	12804
34.	Beed	7876	8497	24991	8497	756	814	8497	24991	25805
	Total	566426	584786	627855	34297	26307	21705	592847	626831	649560

कार्यालय	सार्वजनिक न्यास			संस्था		
	आरंभी नोंद	वर्षात नोंद	वर्षाचे अखेरीस	आरंभी नोंद	वर्षात नोंद	वर्षाचे अखेरीस
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
1. GB.R.	99459	7246	106705	68590	2459	71049
2. Thane	44061	1989	46050	35230	1482	36712
3. Raigad	14084	434	14518	12008	500	12508
4. Nashik	18896	907	19803	17213	853	18066
5. Jalgaon	20625	1144	21769	18983	756	19739
6. Dhule	11451	479	11930	14981	411	15392
7. Nandurbar	5583	355	5938	1580	226	1806
8. Pune	56785	2378	59163	49415	2158	51573
9. Ahmadnagar	21618	647	22265	19915	767	20682
10. Satara	19841	162	20003	16164	254	16418
11. Kolhapur	41929	1332	43261	34855	1107	35962
12. Sangli	21672	731	22403	16944	515	17459
13. Ratnagiri	7268	128	7396	5617	176	5793
14. Sindhudurg	5937	285	6222	5837	115	5952
15. Aurangabad	28914	932	29846	25810	810	26620
16. Jalna	13818	571	14389	11805	536	12341
17. Parbhani	20605	17	20622	16639	413	17052
18. Nanded	23933	605	24538	20183	60	20243
19. Hingoli	6436	331	6767	2997	333	3330
20. Amravati	19818	855	20673	18471	849	19320
21. Akola	22147	615	22762	20579	647	21226
22. Buldhana	17230	391	17621	17133	377	17510
23. Yavatmal	19626	821	20447	18437	661	19098
24. Washim	10559	437	10996	4934	641	5575
25. Nagpur	38271	936	39207	37337	825	38162
26. Wardha	9204	297	9501	8574	179	8753
27. Bhandara	9129	357	9486	8267	330	8597
28. Chandrapur	14146	345	14491	14005	305	14310
29. Gadchiroli	7045	168	7213	6914	163	7077
30. Gondia	8319	286	8605	8462	305	8767
31. Latur	23613	624	24237	25574	579	26153
32. Solapur	32111	815	32926	6901	805	7706
33. Osmanabad	15934	311	16245	12510	294	12804
34. Beed	25948	426	26374	24991	814	25805
Total	756015	28357	784372	627855	21705	649560

तक्ता - १
TABLE - I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirement

	प्रत्यक्ष रक्कम २०१५-२०१६ Actuals 2015-2016		अर्थसंकल्प २०१६-२०१७ Budget Estimates 2016-2017		सुधारित अंदाज २०१६-२०१७ Revised Estimates 2016-2017		अर्थसंकल्प २०१७-२०१८ Budget Estimates 2017-2018	
	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan
(अ) कार्याचे वर्गीकरण -								
धर्मदाय संघटना	...	--	467466	543739	--	543739	620163	620163
एकूण (अ)	...	--	467466	543739	--	543739	620163	620163
(ब) उद्दीष्टवार वर्गीकरण -								
८०० (एक) धर्मदाय आयुक्त इतर खर्च								
(२०७००४४१)								
(१) वेतन	36552	--	71448	51448	--	51448	54627	54627
(२) अतिकालीक भत्ता	58	--	103	92	--	92	106	106
(३) टेलीफोन खर्च	1996	--	2000	2400	--	2400	3000	3000
(४) कंत्राटी सेवा	--	--	1	--	--	--	1	1
(५) प्रवास खर्च	65	--	610	277	--	277	500	500
(६) कार्यालयीन खर्च	931	--	1124	1011	--	1011	1500	1500
(७) प्रकाशने	--	--	--	--	--	--	--	--
(८) संगणकावरील खर्च	143	--	200	180	--	180	300	300
(९) इतर खर्च	92	--	150	50	--	50	100	100
(१०) पेट्रोल तेल व वंगण	--	--	--	--	--	--	1	1
(११) लहान बांधकामे	--	--	--	--	--	--	1	1
एकूण ८०० (१)	39837	--	75636	55458	--	55458	60136	60136
८०० (दोन) संस्था नोंदणी अधिनियम, १८६० ची अंमलबजावणी (२०७००४५२)								
वेतन	2639	--	3701	3696	--	3696	4105	4105
कार्यालयीन खर्च	...	--	--	--	--	--	--	--
एकूण ८०० (२)	2639	--	3701	3696	--	3696	4105	4105
(A) Activity Classification.								
Charity Organisation								
Total (A)								
(B) Objectwise Classification								
Other expenditure								
800 (I) Charity Commissioner (20700441)								
(i) Salaries								
(ii) O. T.								
(iii) Telephone Charges								
(iv) Contract Services								
(v) Travel Expenses								
(vi) Office Expenses								
(vii) Publication								
(viii) Computer Expenses.								
(ix) Other Charges.								
(x) P.O.L.								
(xi) Minor Works.								
Total 800 (I)								
800 (II) Administration of Societies								
Registration Act, 1860 (20700452)								
Salaries								
Office Expenses								
Total 800 - (II)								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
८०० (तीन) धर्मादाय आयुक्तांची विभागीय कार्यालये (२०७००४६१)												
०१	406381	--	406381	515151	--	515151	547994	--	547994	515151	--	515151 ...
												Salaries
०२	48	--	48	103	--	103	92	--	92	106	--	106 ...
												Overtime
०३	3672	--	3672	4500	--	4500	4500	--	4500	4500	--	4500 ...
												Telephone Charges
०४	12	--	12	59	--	59	59	--	59	100	--	100 ...
												Contract Service
०५	1876	--	1876	6341	--	6341	4499	--	4499	6341	--	6341 ...
												Travel Expenses
०६	7916	--	7916	9557	--	9557	9557	--	9557	10369	--	10369 ...
												Office Expenses
०७	8525	--	8525	4500	--	4500	8000	--	8000	4500	--	4500 ...
												Rent, Rates and Taxes
०८	1691	--	1691	500	--	500	450	--	450	530	--	530 ...
												Computer Expenses
०९	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-- ...
												Payment for Professional and Special Service
१०	33	--	33	105	--	105	105	--	105	110	--	110 ...
												Wages
११	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	-- ...
												Petrol, Oil, Lubricants
१२	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	-- ...
												Minor Works
	--	--	--	10	--	10	1	--	1	10	--	10 ...
												Other Expenditure
एकूण ८०० (३)												
	430154	--	430154	540826	--	540826	575257	--	575257	541719	--	541719 ...
Total 800 (III)												
एकूण (ब)												
	472630	--	472630	620163	--	620163	634411	--	634411	605960	--	605960 ...
Total (B)												
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने												
मागणी क्रमांक जे-२												
	422630	--	422630	620163	--	620163	634411	--	634411	605960	--	605960 ...
												2070 Other
२०७० इतर प्रशासकीय सेवा												
Administrative Services.												

(C) Source of finance
Demand No. J-2
2070 Other
Administrative Services.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

(रु. हजारत)
(Rs. in thousands)

1	प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१६-२०१७		सुधारलेले अंदाज २०१६-२०१७		अर्थसंकल्प २०१७-२०१८					
	Actuals 2015-2016		Budget Estimates 2016-2017		Revised Estimates 2016-2017		Budget Estimates 2017-2018					
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Plan	योजनेतर Total	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Plan	योजनेतर Total	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Plan	योजनेतर Total	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Plan	योजनेतर Total
	4228	--	4228	7900	--	7900	3300	--	3300	5900	--	5900
	4228	--	4228	7900	--	7900	3300	--	3300	5900	--	5900
(अ) कार्याचे वर्गीकरण	(A) Activity Classification											
सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	Social Security and Welfare											
एकूण (अ)	Total (A)											
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण	(B) Objective Classification											
६०-इतर सामाजिक सुरक्षा व कल्याण कार्यक्रम	60-Other Social Security and Welfare Programme											
१०४-डेव संलग्न विमा योजना	104-Deposit Linked Scheme											
००(०१)-डेव संलग्न विमा योजनेनुसार प्रदाने (२२३५०६१४) भारित	(00) (01)-Payment against Deposit Linked Insurance Scheme											
५०-इतर खर्च	Charged - (22350614)											
एकूण	Total											
००(०२)-डेव संलग्न विमा योजनेनुसार प्रदाने (२२३५०६२३)दत्तमत	(00) (01)-Payment against Deposit Linked Insurance Scheme											
५०-इतर खर्च	Voted - (22350614)											
एकूण	Total											
एकूण (ब)	Total (B)											
२२३५ - सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	2235 - Social Security and Welfare											
एकूण (क)	Total (c)											

TABLE-II

तक्ता-२

खालील तक्ते धर्मादाय आयुक्त व त्यांच्या अधिपत्याखालील न्यायिक कामे, न्यायिकवत कामे, दावे (दिवाणी), सांविधिक व प्रशासकीय कामे दर्शवितात.

प्रकरणांचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the Year			वर्षात आलेली प्रकरणे Cases instituted during the year.		
	2014 2	2015 3	2016 4	2014 5	2015 6	2016 7
कार्यालय : धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य मुंबई						
न्यायिक कामे ...	3422	3648	2016	516	419	836
न्यायिकवत कामे ...	423	769	1073	963	826	740
दावे (दिवाणी) ...	476	567	606	109	115	120
सांविधिक ...	-	1037	1037	-	1220	2026
प्रशासकीय ...	755	510	641	3786	4664	3340
एकूण ...	4776	6531	5681	5374	7244	7062
कार्यालय : १. धर्मादाय सह आयुक्त, पुणे -						
न्यायिक कामे ...	15369	16447	-	9751	10095	-
न्यायिकवत कामे ...	0	-	-	-	-	-
दावे (दिवाणी) ...	0	-	-	-	-	-
सांविधिक ...	0	-	-	-	-	-
प्रशासकीय ...	0	-	-	-	-	-
एकूण ...	15369	16447	-	9751	10095	-
कार्यालय : २. धर्मादाय सह आयुक्त, नागपूर						
न्यायिक कामे ...	2414	2205	1408	2528	2857	2310
न्यायिकवत कामे ...	24034	16915	17272	14191	14297	15106
दावे (दिवाणी) ...	-	18064	0	-	0	0
सांविधिक ...	25095	-	18532	14352	14597	15384
प्रशासकीय ...	940	1593	2216	8479	8756	7739
एकूण ...	52533	38777	39428	75734	40507	40569
कार्यालय : ३. धर्मादाय, सह आयुक्त, औरंगाबाद						
न्यायिक कामे ...	3470	4622	2032	5031	4713	6135
न्यायिकवत कामे ...	3025	1784	1085	1550	1265	1842
दावे (दिवाणी) ...	299	0	8	10	8	90
सांविधिक ...	1050	623	161	3001	1703	3833
प्रशासकीय ...	33	43	234	3437	2904	3118
एकूण ...	1877	7072	3520	13029	10593	15418
कार्यालय : ४. धर्मादाय, सह आयुक्त, लातूर						
न्यायिक कामे ...	1353	1515	1414	2575	2266	3319
न्यायिकवत कामे ...	590	261	276	142	213	55
दावे (दिवाणी) ...	-	0	0	-	0	0
सांविधिक ...	196	310	335	3321	2385	2029
प्रशासकीय ...	157	104	134	32	44	56
एकूण ...	2296	2190	2159	6070	5008	5539

२-चालू

II--Contd.

The following table indicates the details Judicial, Quasi Judicial Litigation (Civil), Statutory and Administrative work of Charity Commissioner and offices under their control.

एकूण Total			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे Cases disposed during the year			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of the year			Nature of Cases	
2014 8	2015 9	2016 10	2014 11	2015 12	2016 13	2014 14	2015 15	2016 16	17	
Office : Charity Commissioner, (M.S.) Mumbai.										
3938	4067	2852	290	2051	862	3648	2016	1990	...	Judicial Work
1086	1595	1813	317	522	561	769	1073	1252	...	Quasi Judicial
585	682	726	18	41	22	567	641	704	...	Litigation
-	2257	3063	5212	1220	1509	5212	1037	1554	...	Statutory work
4541	5174	4031	4031	4225	2688	510	949	1343	...	Administrative
10150	13775	12485	4038	8059	5642	282	5716	6843	...	Total
Office : (1) Joint Charity Commissioner, Pune.-										
25120	26542	-	8673	11721	-	16447	14821	-	...	Judicial Work
-	-	-	-	-	-	-	-	-	...	Quasi Judicial
-	-	-	-	-	-	-	-	-	...	Litigation
-	-	-	-	-	-	-	-	-	...	Statutory work
-	-	-	-	-	-	-	-	-	...	Administrative
25120	26542	-	8673	11721	-	16447	14821	-	...	Total
Office : (2) Joint Charity Commissioner, Nagpur.										
4942	5062	3718	2737	3654	2159	2205	1408	1539	...	Judicial Work
38225	31212	32378	21310	13940	5797	16915	17272	26581	...	Quasi Judicial
0	0	0	0	0	0	0	0	0	...	Litigation
39447	32661	33661	21383	14129	5987	18064	18532	27674	...	Statutory work
9459	10349	9985	7866	8133	7594	1593	2216	2386	...	Administrative
92073	79254	79997	53296	39856	21562	38777	39428	58180	...	Total
Office : (3) Joint Charity Commissioner, Aurangabad.										
8501	9335	8567	3879	2713	7221	4622	6622	1346	...	Judicial Work
4575	3049	2927	2791	1964	1017	1784	1085	1910	...	Quasi Judicial
309	8	98	-	-	10	301	6	88	...	Litigation
4051	2326	3994	3427	2165	3754	623	161	240	...	Statutory work
3470	2947	3352	3428	2713	3208	43	234	144	...	Administrative
20906	17665	18938	13533	9557	15210	7373	8108	3728	...	Total
Office : (4) Joint Charity Commissioner, Latur.										
3428	3881	4813	2759	2467	3274	1169	1414	1539	...	Judicial Work
732	474	331	59	198	148	673	276	183	...	Quasi Judicial
--	0	0	--	0	0	--	0	0	...	Litigation
3517	2695	2364	2927	2360	2018	590	335	346	...	Statutory work
189	148	190	33	14	38	156	134	152	...	Administrative
8366	7198	7698	5778	5039	5478	2588	2159	2220	...	Total

1	2	3	4	5	6	7	
कार्यालय : ५. धर्मादाय सह आयुक्त, कोल्हापूर.-							
न्यायिक कामे	...	16900	14719	5877	5919	16040	4380
न्यायिकवत कामे	...	71	7103	10718	9058	13322	14234
दावे (दिवाणी)	...	--	11	31	13	22	7
सांविधिक	...	433	846	508	105	2499	3721
प्रशासकीय	...	1189	1341	4	2288	31	1243
एकूण	...	18593	24020	17138	15186	21793	23585
कार्यालय : ६. धर्मादाय सह आयुक्त, अमरावती -							
न्यायिक कामे	...	1439	960	835	2264	1769	1203
न्यायिकवत कामे	...	2735	2653	5451	4457	4131	2283
दावे (दिवाणी)	...	106	127	146	28	30	27
सांविधिक	...	14	184	184	256	1	168
प्रशासकीय	...	276	295	246	79	106	135
एकूण	..	4570	4219	6862	7084	6037	3816
कार्यालय : ७. धर्मादाय सह आयुक्त, नाशिक							
न्यायिक कामे	...	6743	7848	7981	1452	1291	3276
न्यायिकवत कामे	...	545	661	696	78	61	96
दावे (दिवाणी)	...	25	102	152	0	75	25
सांविधिक	..	326	642	1124	2327	3130	2834
प्रशासकीय	...	0	0	48	0	3077	2107
एकूण	...	7689	9253	10001	4357	7634	8338
कार्यालय : ९. बृहन्मुंबई कार्यालय, मुंबई -							
न्यायिक कामे	...	33892	32827	23088	13813	33479	15956
न्यायिकवत कामे	...	22079	22554	23000	600	22224	1871
दावे (दिवाणी)	...	117	162	172	67	131	39
सांविधिक	...	3324	3267	2909	1740	4681	12984
प्रशासकीय	...	6354	6700	6200	21830	27678	17784
एकूण	...	-	--	55369	38050	102438	48589
कार्यालय : २. ठाणे विभाग, ठाणे.-							
न्यायिक कामे	...	14847	6415	5826	6415	8423	11658
न्यायिकवत कामे	...	2246	3791	3906	3011	3116	1766
दावे (दिवाणी)	...	105	87	93	31	27	16
सांविधिक	...	--	0	0	0	0	2370
प्रशासकीय	...	5437	5193	5664	15511	2167	4155
एकूण	...	22635	15486	15486	24968	14233	19965
कार्यालय : ३. जळगाव विभाग, जळगाव.-							
न्यायिक कामे	...	1470	2752	2673	2936	2965	1767
न्यायिकवत कामे	...	19047	22871	25380	977	8885	8803
दावे (दिवाणी)	...	353	373	1182	76	163	5228
सांविधिक	...	1256	1442	330	2294	4168	110
प्रशासकीय	...	638	645	253	7	5162	1988
एकूण	...	22764	28083	29818	13290	17343	17896

२-चालू
II--Contd.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Office : (5) Joint Charity Commissioner, Kolhapur.-										
20638	5653	10257	7252	10387	5342	14709	13386	4915	...	Judicial Work
9129	20425	24452	2026	9219	13959	7103	11206	1493	...	Quasi Judicial
13	33	38	2	2	10	11	31	28	...	Litigation (Civil)
538	33405	4229	66	2837	3604	429	472	625	...	Statutory work
3477	1372	1247	2163	498	1247	862	1314	0	...	Administrative
33779	45813	40723	10160	19808	24162	23619	26005	16561	...	Total
Office : (6) Joint Charity Commissioner, Amravati.-										
3703	2729	2041	2743	1894	1375	960	835	666	...	Judicial Work
7192	6784	7734	4533	1333	2516	2659	5451	5218	...	Quasi Judicial
134	157	173	7	11	7	127	146	166	...	Litigation (Civil)
270	185	352	86	1	22	184	184	330	...	Statutory work
353	401	381	60	155	135	295	246	246	...	Administrative
11854	10256	10681	7029	3394	4055	4225	6862	6626	...	Total
Office : (7) Joint Charity Commissioner, Nasik.-										
8695	9139	11257	847	1158	2883	7848	7981	8374	...	Judicial Work
673	722	792	12	26	40	661	616	752	...	Quasi Judicial
25	177	177	0	25	3	25	152	174	...	Litigation (Civil)
2653	3772	3458	2011	2648	2717	642	1124	1241	...	Statutory work
0	3077	2155	0	3024	2093	0	48	62	...	Administrative
12046	16887	18339	2870	6886	7736	9176	10001	10603	...	Total
Office : (1) Greater Mumbai Office, Mumbai.-										
47705	66306	39044	14878	43218	18512	32827	23088	20532	...	Judicial Work
22674	23354	24871	125	354	102	22554	23000	24769	...	Quasi Judicial
184	187	211	22	5	29	162	182	182	...	Litigation (Civil)
5067	5045	15848	1800	2136	15112	3267	2909	786	...	Statutory work
28184	29244	23904	21484	23044	14678	-	6200	9226	...	Administrative
103819	124136	103928	38309	68757	48433	6700	55379	55495	...	Total
Office : (2) Thane Region, Thane.-										
21262	15338	17484	4415	9512	11189	16847	5826	6295	...	Judicial Work
5257	6907	5669	3484	3004	1916	1768	3903	3753	...	Quasi Judicial
136	114	109	49	21	76	87	93	33	...	Litigation (Civil)
0	0	2370	0	0	1852	--	0	518	...	Statutory work
7360	--	9819	15755	1696	3916	5193	5664	5903	...	Administrative
47603	29719	35451	23708	14233	18949	23895	15486	16502	...	Total
Office : (3) Jalgaon Region, Jalgaon.-										
4406	5717	4440	1603	3095	2177	2803	2622	2263	...	Judicial Work
27024	31756	34183	4153	6373	8299	22871	25383	25884	...	Quasi Judicial
429	536	6410	56	206	6198	373	330	212	...	Litigation (Civil)
3550	5610	440	2108	4428	83	1442	1182	357	...	Statutory work
645	1807	2241	--	1554	2144	645	253	97	...	Administrative
36054	45426	47714	7920	15656	18901	28134	29770	28813	...	Total

1	2	3	4	5	6	7	
कार्यालय : ४. चंद्रपूर विभाग, चंद्रपूर.-							
न्यायिक कामे	...	659	514	431	722	1926	2074
न्यायिकवत कामे	...	602	756	340	3067	3465	3003
दावे (दिवाणी)	...	--	0	0	--	0	0
सांविधिक	...	355	378	369	48	72	38
प्रशासकीय	...	407	288	228	2337	2843	3206
एकूण	...	2023	1976	1428	6174	8356	8321
कार्यालय : ५. अकोला विभाग, अकोला. -							
न्यायिक कामे	...	1170	1337	759	3092	3960	2670
न्यायिकवत कामे	...	545	675	201	3800	105	267
दावे (दिवाणी)	...	0	0	0	0	0	0
सांविधिक	...	106	103	246	199	2693	2009
प्रशासकीय	...	247	338	103	3800	590	475
एकूण	...	2098	2453	1309	10891	7348	5381
कार्यालय : ६. रत्नागिरी विभाग, रत्नागिरी.-							
न्यायिक कामे	...	1504	1621	1562	862	1281	1186
न्यायिकवत कामे	...	1437	2442	284	1586	3454	16
दावे (दिवाणी)	...	0	0	0	0	-0	0
सांविधिक	...	391	481	630	293	328	754
प्रशासकीय	...	1072	1193	1241	957	1186	978
एकूण	...	4404	5737	3767	3698	6249	2934
कार्यालय : ७. सांगली विभाग, सांगली.-							
न्यायिक कामे	...	5334	5329	4580	906	1628	2828
न्यायिकवत कामे	...	4034	4817	5488	4267	4532	4268
दावे (दिवाणी)	...	--	0	0	--	0	0
सांविधिक	...	--	3536	3263	--	2052	2191
प्रशासकीय	...	950	1309	1639	2390	2630	3713
एकूण	...	10318	14991	14970	7563	10842	13000
कार्यालय : ८. परभणी विभाग, परभणी.-							
न्यायिक कामे	...	1021	1231	1200	2396	2026	2190
न्यायिकवत कामे	...	3264	2201	--	1504	1842	--
दावे (दिवाणी)	...	--	0	--	--	0	--
सांविधिक	...	209	238	--	3109	3115	--
प्रशासकीय	...	160	904	--	2811	2341	--
एकूण	...	4654	4574	1200	9820	9324	2190

२-चालू
II--Contd.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Office : (4) Chandrapur, Region, Chandrapur—										
1381	2440	2505	867	980	2218	514	1440	287	...	Judicial Work
3669	4221	3393	2913	3850	2617	756	371	756	...	Quasi Judicial
0	0	0	0	0	0	0	0	0	...	Litigation (Civil)
403	450	407	25	19	29	378	431	378	...	Statutory work
2744	3161	3434	2476	2883	3001	268	278	433	...	Administrative
8197	10272	9739	6281	7732	7885	1916	2540	1854	...	Total
Office : (5) Akola Region, Akola—										
4262	5297	3429	2014	4047	2561	1337	1250	868	...	Judicial Work
4375	780	428	2925	222	259	675	558	169	...	Quasi Judicial
0	0	0	3700	0	0	0	0	0	...	Litigation (Civil)
305	2796	2255	202	2553	2015	103	243	240	...	Statutory work
4047	928	578	3709	816	463	338	112	115	...	Administrative
12989	9801	6690	10536	7638	5248	2453	2163	1392	...	Total
Office : (6) Ratnagiri Region, Ratnagiri—										
2366	2902	2748	745	1409	1062	1621	1493	1686	...	Judicial Work
3023	5846	300	581	1324	15	2442	4572	285	...	Quasi Judicial
0	0	0	0	0	0	0	0	0	...	Litigation (Civil)
684	809	1384	203	397	1206	481	422	178	...	Statutory work
2029	2379	2269	836	1038	1248	1143	1347	1021	...	Administrative
8102	11986	6701	2365	4168	3531	5737	7818	3170	...	Total
Office : (7) Sangli Region, Sangli—										
6240	6957	7408	911	2377	4388	5329	4580	3020	...	Judicial Work
8301	9349	9756	3484	3861	4149	4817	5488	5607	...	Quasi Judicial
--	0	0	--	0	0	--	0	0	...	Litigation (Civil)
--	5528	5454	--	2325	1832	--	3263	3622	...	Statutory work
3340	3939	5352	2031	2300	3430	1309	1639	1922	...	Administrative
17881	25833	27970	6426	10863	13799	11455	14970	14171	...	Total
Office : (8) Parbhani Region, Parbhani—										
3417	3257	3390	2186	2075	2115	1231	1182	1275	...	Judicial Work
4768	4043	--	2567	2029	--	2201	2014	--	...	Quasi Judicial
--	0	--	--	0	--	--	0	--	...	Litigation (Civil)
3318	3353	--	3080	3185	--	238	168	--	...	Statutory work
2971	3245	--	2067	2249	--	904	996	--	...	Administrative
14474	13898	3390	9900	9538	2115	4574	4360	1275	...	Total

	1	2	3	4	5	6	7
कार्यालय : ९. सोलापूर विभाग, सोलापूर—							
न्यायिक कामे	...	10748	10846	5454	2005	2142	3641
न्यायिकवत कामे	...	4634	7507	536	3603	5314	162
दावे (दिवाणी)	...	--	0	0	0	0	0
सांविधिक	...	--	6819	220	6819	7826	3251
प्रशासकीय	...	--	0	0	0	36	90
एकूण	...	15382	25172	6180	12427	15318	7144
कार्यालय : १०. सातारा विभाग, सातारा—							
न्यायिक कामे	...	4455	4128	3564	3802	3141	161
न्यायिकवत कामे	...	4240	5455	12892	7065	4619	6672
दावे (दिवाणी)	...	--	0	47	--	0	0
सांविधिक	...	232	385	0	1563	2123	441
प्रशासकीय	...	484	383	531	244	205	2108
एकूण	...	9411	10351	17034	12674	10088	9382
कार्यालय : ११. अहमदनगर विभाग, अहमदनगर—							
न्यायिक कामे	...	4638	3067	3881	2528	6412	3594
न्यायिकवत कामे	...	25002	24962	493	3048	0	147
दावे (दिवाणी)	...	0	0	0	0	0	0
सांविधिक	...	1069	1135	0	1864	1243	2068
प्रशासकीय	...	48	1237	2337	127	1427	1763
एकूण	...	30807	30131	6711	567	9082	7627
कार्यालय : १२. धुळे विभाग, धुळे—							
न्यायिक कामे	...	1470	2163	3170	1201	4641	1700
न्यायिकवत कामे	...	6380	6381	6254	1401	2887	2623
दावे (दिवाणी)	...	0	0	0	0	0	0
सांविधिक	...	882	139	235	2051	1951	2439
प्रशासकीय	...	40	119	541	132	882	310
एकूण	...	8772	8802	10740	4785	9761	7072
कार्यालय : १३. गडचिरोली विभाग, गडचिरोली.-							
न्यायिक कामे	...	198	183	53	448	197	247
न्यायिकवत कामे	...	1482	1987	217	760	740	296
दावे (दिवाणी)	...	41	45	27	8	2	8
सांविधिक	...	48	97	21	402	453	739
प्रशासकीय	...	119	46	15	135	32	153
एकूण	...	1888	2358	327	1753	1424	1441

२-चालू
II--Contd.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Office : (9) Solapur Region, Solapur—										
12753	12988	9215	1907	3373	3941	10846	9615	5274	...	Judicial Work
8237	12821	698	730	2667	98	7506	10134	600	...	Quasi Judicial
--	0	0	--	0	0	--	0	0	...	Litigation (Civil)
6819	14645	3471	--	3643	3211	6819	11002	260	...	Statutory work
--	36	90	--	36	78	--	0	12	...	Administrative
27809	40490	13474	2637	9739	7328	25172	30751	6146	...	Total
Office : (10) Satara Region, Satara—										
8257	7296	3725	4129	3153	58	4128	4116	3667	...	Judicial Work
11300	10074	14564	5850	4314	4001	5455	5760	15563	...	Quasi Judicial
0	0	47	0	0	0	0	0	47	...	Litigation (Civil)
2508	54	441	2413	232	441	385	385	0	...	Statutory work
728	588	2639	345	199	2130	383	381	509	...	Administrative
22085	20439	26416	11734	10079	6630	10351	10650	19786	...	Total
Office : (11) Ahmednagar Region, Ahmednagar—										
7166	-9479	7480	4099	4009	2889	3067	5470	4591	...	Judicial Work
28050	24692	690	3358	3428	168	24692	21264	522	...	Quasi Judicial
0	0	0	0	0	0	0	0	0	...	Litigation (Civil)
2963	2378	2068	1798	0	1632	1135	2378	436	...	Statutory work
225	2664	4100	167	2337	868	58	327	3232	...	Administrative
38374	39213	14338	9422	9774	5557	28452	29439	8781	...	Total
Office : (12) Dhule Region, Dhule—										
2671	6804	5410	508	3094	1716	2163	3710	3694	...	Judicial Work
7781	8868	8877	1400	2414	3761	6381	6254	5116	...	Quasi Judicial
0	0	0	0	0	0	0	0	0	...	Litigation (Civil)
2933	2090	2674	2794	1855	2586	139	235	88	...	Statutory work
172	1001	851	53	460	671	119	541	180	...	Administrative
13557	18563	17812	4755	7823	8734	8802	10740	9078	...	Total
Office : (1--3) Gadchiroli Region, Gadchiroli—										
646	380	298	463	297	272	183	83	26	...	Judicial Work
2242	2727	507	255	889	493	1487	1838	14	...	Quasi Judicial
49	47	35	4	20	20	45	27	15	...	Litigation (Civil)
450	550	760	353	529	711	97	21	49	...	Statutory work
254	78	168	208	63	142	46	15	26	...	Administrative
3641	3782	1768	1283	1798	1638	2358	1984	130	...	Total

1	2	3	4	5	6	7	
कार्यालय : १४. रायगड विभाग, रायगड—							
न्यायिक कामे	...	1689	1776	1622	1661	1476	2067
न्यायिकवत कामे	...	836	1215	1320	1335	2045	1748
दावे (दिवाणी)	...	17	31	30	15	12	14
सांविधिक	...	11	11	11	0	0	0
प्रशासकीय	...	57	57	4	9682	13339	9817
एकूण	...	2600	3090	2987	12693	16872	13646
कार्यालय : १५. सिंधुदुर्ग विभाग, सिंधुदुर्ग—							
न्यायिक कामे	...	345	458	245	404	560	355
न्यायिकवत कामे	...	56	718	1287	1554	1683	304
दावे (दिवाणी)	...	0	0	0	0	0	0
सांविधिक	...	826	854	752	975	781	732
प्रशासकीय	...	502	536	609	871	939	1035
एकूण	...	1729	2566	2893	3504	3993	2426
कार्यालय : १६. जालना विभाग, जालना—							
न्यायिक कामे	...	1458	112	14068	1009	1551	2343
न्यायिकवत कामे	...	638	602	311	3884	410	208
दावे (दिवाणी)	...	--	0	0	0	0	0
सांविधिक	...	88	209	721	3884	2199	1643
प्रशासकीय	...	650	609	1	2901	1975	7828
एकूण	...	2834	1532	15101	11678	6135	11992
कार्यालय : १७. नांदेड विभाग, नांदेड—							
न्यायिक कामे	...	1431	5146	1474	3715	3636	4328
न्यायिकवत कामे	...	1004	4361	97	3357	105	114
दावे (दिवाणी)	...	--	0	0	--	0	0
सांविधिक	...	265	742	26	477	1067	2323
प्रशासकीय	...	240	290	244	250	2787	1043
एकूण	...	2940	10539	1841	7799	7595	7808
कार्यालय : १८. बीड विभाग, बीड—							
न्यायिक कामे	...	1876	2352	1511	1619	1317	1404
न्यायिकवत कामे	...	3138	3313	3383	984	92	63
दावे (दिवाणी)	...	6	13	24	7	13	14
सांविधिक	...	125	135	52	91	3352	2716
प्रशासकीय	...	155	148	10	6072	50	210
एकूण	..	5300	5961	4980	8773	4824	4407

२-चालू
II--Contd.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Office : (14) Raigad Region, Raigad.-										
3340	3252	3689	1564	1620	1846	1776	1632	1843	...	Judicial Work
2171	3260	3068	956	1940	1421	1215	1320	1647	...	Quasi Judicial
32	43	44	1	13	9	31	30	35	...	Litigation (Civil)
11	11	11	0	0	0	11	11	11	...	Statutory work
9739	13396	9821	9682	13392	9501	87	4	320	...	Administrative
15243	-	16633	12203	16465	12777	3090	2997	3856	...	Total
Office : (15) Sindhudurg Region, Sindhudurg.-										
749	1018	600	291	373	239	458	645	361	...	Judicial Work
410	2401	1591	892	396	297	718	2005	1294	...	Quasi Judicial
--	0	0	0	0	0	0	0	0	...	Litigation (Civil)
1501	1635	1484	647	751	776	854	884	708	...	Statutory work
1373	1505	1644	837	899	960	536	606	684	...	Administrative
5233	6559	5319	2667	2419	2272	2566	4140	3047	...	Total
Office : (16) Jalna Region, Jalna.-										
2467	1663	16411	1345	1419	3320	1122	244	13091	...	Judicial Work
4522	1012	519	3920	539	168	602	473	351	...	Quasi Judicial
0	0	0	0	0	0	0	0	0	...	Litigation (Civil)
3972	2408	2334	3763	2145	1587	209	263	747	...	Statutory work
3551	2584	7829	3330	1976	7829	221	608	0	...	Administrative
14512	7667	27093	12358	6079	12904	2154	1588	14189	...	Total
Office : (17) Nanded Region, Nanded.-										
5146	8782	5802	2950	6707	4692	2196	2075	1110	...	Judicial Work
4361	4466	211	3476	4369	93	885	97	118	...	Quasi Judicial
--	0	0	--	0	0	--	0	0	...	Litigation (Civil)
742	1809	2349	503	1783	2220	239	26	129	...	Statutory work
490	3077	1287	260	3033	1264	230	44	23	...	Administrative
10739	18134	9349	7189	15892	8269	3550	2242	1380	...	Total
Office : (18) Beed Region, Beed.-										
3445	3669	2915	1443	2158	1984	2352	1511	931	...	Judicial Work
4122	3405	3446	809	22	21	3313	3383	3425	...	Quasi Judicial
13	26	38	0	2	15	13	24	23	...	Litigation (Civil)
216	3487	2768	81	3300	2723	135	187	45	...	Statutory work
6227	198	220	6079	40	205	148	158	15	...	Administrative
14073	-10785	9387	8112	5522	4448	5961	5263	4439	...	Total

1	2	3	4	5	6	7	
कार्यालय : १९. उस्मानाबाद विभाग, उस्मानाबाद.-							
न्यायिक कामे	...	1312	1328	1231	174	673	695
न्यायिकवत कामे	...	12	-256	171	352	714	713
दावे (दिवाणी)	...	0	0	0	0	0	0
सांविधिक	...	1011	1857	312	2364	1978	1228
प्रशासकीय	...	721	125	229	1876	394	619
एकूण	...	3056	4692	1943	4766	3759	3255
कार्यालय : २०. बुलढाणा विभाग, बुलढाणा. -							
न्यायिक कामे	...	1379	1669	1485	1672	1568	1690
न्यायिकवत कामे	...	6169	9808	0	6805	7436	0
दावे (दिवाणी)	...	291	310	0	90	85	0
सांविधिक	...	1260	1256	0	5208	4158	0
प्रशासकीय	...	419	217	1	1819	1924	0
एकूण	...	9518	13260	1486	15594	15171	1690
कार्यालय : २१. यवतमाळ विभाग, यवतमाळ.-							
न्यायिक कामे	...	1109	1084	1320	1195	1312	1191
न्यायिकवत कामे	...	7375	11985	0	6138	7887	10600
दावे (दिवाणी)	...	0	0	0	0	0	0
सांविधिक	...	209	191	175	23	63	103
प्रशासकीय	...	2421	215	316	3152	4813	3219
एकूण	...	8937	13475	12212	10508	14075	15113
कार्यालय : २२. वर्धा विभाग, वर्धा.-							
न्यायिक कामे	...	480	458	609	405	550	524
न्यायिकवत कामे	...	6089	6184	7828	1862	2843	2375
दावे (दिवाणी)	...	0	0	0	0	0	0
सांविधिक	...	2455	2465	2451	1084	1397	2157
प्रशासकीय	...	74	96	96	216	166	166
एकूण	...	9098	9203	10984	3567	5006	5222
कार्यालय : २३. भंडारा विभाग, भंडारा.-							
न्यायिक कामे	...	339	316	257	524	702	1880
न्यायिकवत कामे	...	8842	8757	61	3988	29	48
दावे (दिवाणी)	...	49	0	0	14	0	0
सांविधिक	...	227	168	90	179	176	1211
प्रशासकीय	...	73	85	112	345	390	350
एकूण	...	9530	9326	520	5050	1297	3489
कार्यालय : २४. गोंदिया विभाग, गोंदिया.-							
न्यायिक कामे	...	1103	543	579	586	579	660
न्यायिकवत कामे	...	3586	4663	11	1834	36	8
दावे (दिवाणी)	...	49	44	0	91	0	0
सांविधिक	...	150	190	356	1603	716	808
प्रशासकीय	...	565	251	356	431	1448	1400
एकूण	...	5453	5691	1302	4465	2779	2876

२-चालू
II--Contd.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Office : (19) Osmanabad Div. Osmanabad.-										
1486	2801	1926	158	820	561	1328	1181	1365	...	Judicial Work
364	970	884	108	710	697	256	260	187	...	Quasi Judicial
0	0	0	0	0	0	0	1978	0	...	Litigation (Civil)
3375	3825	1540	1518	1857	1300	1857	10	240	...	Statutory work
2597	1645	584	1346	917	693	1251	728	155	...	Administrative
7822	8451	5198	3130	4304	3251	4692	4147	1947	...	Total
Office : (20) Buldhana Div. Buldhana.-										
3051	3237	3175	1382	1471	3175	1669	1766	0	...	Judicial Work
12974	17244	0	3166	3975	0	9808	13230	0	...	Quasi Judicial
381	395	0	71	66	0	310	329	0	...	Litigation (Civil)
6468	5414	0	5212	5073	0	1256	341	0	...	Statutory work
2238	2141	1	2271	1827	0	33	314	1	...	Administrative
25112	28431	3176	12102	12412	3175	13010	16019	1	...	Total
Office : (21) Yavatmal Div. Yavatmal.-										
2304	2396	2511	1220	1071	1209	1084	1325	1302	...	Judicial Work
13513	19872	21001	1528	5880	9070	11985	13986	11931	...	Quasi Judicial
0	0	0	0	0	0	0	0	0	...	Litigation (Civil)
232	254	278	41	79	83	191	175	195	...	Statutory work
3346	5028	3535	3181	4712	3319	215	316	216	...	Administrative
19445	27550	27325	5970	11748	13681	13475	15802	13644	...	Total
Office : (22) Wardha Div. Wardha.-										
885	1008	1133	427	380	659	458	628	474	...	Judicial Work
7951	9077	10203	1767	2132	2726	6184	6945	7477	...	Quasi Judicial
0	0	0	0	0	0	0	0	0	...	Litigation (Civil)
3539	3862	4608	1074	1406	1482	2465	2456	2626	...	Statutory work
290	262	262	144	196	146	96	66	66	...	Administrative
12665	14209	16202	3462	4114	5563	9203	10095	10643	...	Total
Office : (23) Bhandara Div. Bhandara.-										
836	1018	2137	562	761	1784	301	257	353	...	Judicial Work
12830	8786	109	4072	4482	44	8758	4304	65	...	Quasi Judicial
63	0	0	48	0	0	15	0	0	...	Litigation (Civil)
2018	344	1301	1850	254	1204	168	90	97	...	Statutory work
418	457	462	364	363	400	54	112	62	...	Administrative
16192	10623	4009	6896	5860	3432	9296	4763	577	...	Total
Office : (24) Gondia, Div. Gondia.-										
1689	1122	1239	1146	309	917	543	813	322	...	Judicial Work
5420	4699	19	757	22	9	4663	30	10	...	Quasi Judicial
60	44	0	16	0	0	44	0	0	...	Litigation (Civil)
1753	906	1164	1563	490	1081	190	416	83	...	Statutory work
996	1699	1756	745	1222	1673	251	477	83	...	Administrative
9918	8470	4178	4227	3043	3680	5691	1736	498	...	Total

1	2	3	4	5	6	7	
कार्यालय : २५. नंदुरबार विभाग, नंदुरबार .-							
न्यायिक कामे	...	444	581	661	1087	1097	1212
न्यायिकवत कामे	...	--	10	34	2	11	22
दावे (दिवाणी)	...	--	0	0	--	0	0
सांविधिक	...	--	88	3	--	68	3
प्रशासकीय	...	--	336	1340	--	1242	802
एकूण	...	444	1015	2038	1089	2462	2039
कार्यालय : २५. हिंगोली विभाग, हिंगोली. -							
न्यायिक कामे	...	436	655	415	598	102	1722
न्यायिकवत कामे	...	371	757	--	765	173	--
दावे (दिवाणी)	...	--	0	--	0	0	--
सांविधिक	...	57	6	--	15	53	--
प्रशासकीय	...	220	735	0	958	469	--
एकूण	...	1084	2153	415	2332	797	1722
कार्यालय : २७. वाशिम विभाग, वाशिम.-							
न्यायिक कामे	...	845	845	1098	1277	1955	1316
न्यायिकवत कामे	...	637	584	232	910	30	30
दावे (दिवाणी)	...	--	0	0	0	0	0
सांविधिक	...	220	240	48	22	1748	1748
प्रशासकीय	...	1702	1727	8	2287	2	0
एकूण	...	3404	3446	1386	4496	3735	3094

२-चालू
II--Contd.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Office : (19) Nandurbar Div. Nandurbad-										
1531	1672	1873	950	1011	1586	581	661	287	...	Judicial Work
2	21	56	2	2	32	--	19	24	...	Quasi Judicial
--	0	0	--	0	0	--	0	0	...	Litigation (Civil)
--	156	6	--	153	3	--	3	3	...	Statutory work
--	1628	2542	--	288	786	--	1340	1356	...	Administrative
1533	3477	4097	952	1454	2407	581	2023	1670	...	Total
Office : (20) Hingoli Div. Hingoli.-										
1796	1032	2137	377	377	1687	655	380	450	...	Judicial Work
7482	1154	--	377	377	--	757	553	--	...	Quasi Judicial
0	0	--	--	0	--	0	0	--	...	Litigation (Civil)
341	72	--	66	66	--	6	7	--	...	Statutory work
2062	1178	--	443	443	--	735	761	--	...	Administrative
11681	3416	2137	1263	1263	1687	2153	1687	450	...	Total
Office : (21) Washim Div. Washim.-										
2315	2122	2414	1227	2336	1385	895	514	1029	...	Judicial Work
1765	1547	282	963	22	22	584	592	240	...	Quasi Judicial
0	0	0	--	0	0	--	0	0	...	Litigation (Civil)
224	242	1796	2	1755	--	240	233	1796	...	Statutory work
4522	3889	8	2262	10	--	1727	1719	8	...	Administrative
8826	7900	4480	4454	4123	1407	3446	3058	3073	...	Total

तक्ता ३
TABLE-III

खालील तक्ता मुंबई सार्वजनिक विश्वास व्यवस्था अधिनियम, १९५० व संस्था नोंदणी अधिनियम, १८६० खाली नोंद झालेल्या सार्वजनिक न्यासांची संख्या दर्शवितो. The following Table indicates the number of Trusts and Societies registered under the Mumbai Public Trusts Act, 1950, and the Societies Registration Act, 1860 during the respective years.

1	वर्षाच्या आरंभी नोंद झालेले Registered at the beginning of the year			वर्षात नोंद झालेले Registered during the year			वर्षाच्या अखेरीस नोंद झालेले Total at the end of the year					
	2014 2	2015 3	2016 4	2014 5	2015 6	2016 7	2014 8	2015 9	2016 10			
१. सार्वजनिक न्यास	..	666377	684133	756015	34057	33825	28357	700434	717958	784372	...	1. Public Trusts
२. संस्था	..	566426	584786	627855	34297	26307	21705	592847	626831	646500	...	2. Societies
एकूण	..	1232803	1268919	1383870	68354	60132	50062	1293281	1344789	1430932	...	Total

तक्ता - ४ (भाग-१)
TABLE-IV (Part-I)

खालील तक्ता सार्वजनिक न्यास प्रशासन निधीमध्ये जमा झालेले अंशदान व इतर जमा तसेच धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी केलेला खर्च व गुंतवणूक दर्शवितो.

Following table indicates the amount received towards contribution other receipts and Expenditure incurred and investments made by the Charity Commissioner, Maharashtra State, Mumbai out of Public Trusts Administration Fund.

(१) जमा

(I) Receipts

बाबी 1	2014-2015 2	2014-2015 3	2014-2015 4	Items
	Rs.	Rs.	Rs.	
१. आरंभीची शिल्लक ...	257814225	3798129	23794292.2	.. 1. Opening Balance
२. नोंदणी फी ...	192550	824260	128380	.. 2. Registration Fees
३. अंशदान ...	0	0	0	.. 3. Contribution
४. तपासणी फी ...	5287	5164	2899	.. 4. Inspection Fees
५. धर्मादाय आयुक्तांनी दाव्यामध्ये... केलेल्या खर्चाची वसुली व इतर	0	0	189425	.. 5. Recovery of Charity Commissioner's Costs and
६. सार्वजनिक न्यास प्रशासन निधीच्या गुंतवणुकीवरील व्याज	184550520	155402470	120306800	.. Administration Fund Investments.
७. कोर्ट फी स्टॅम्पबद्दल अनुदान ...	0	--	0	.. 7. Grant-in Aid for Court Fee Stamps and other Receipts.
८. निर्देशिका विक्री ...	0	0	0	.. 8. Sales of Directory
९. संकीर्ण जमा ...	30112672	4948737	20596467	.. 9. Misc. Receipts
१०. मुदत ठेव ...	2286499000	1612795000	1388680435	.. 10.Fixed Deposit
११. आयकर परतावा ...	0	13060	--	.. 11.(A) Refund of Income Tax
१२. (अ) प्रोसेस फी ...	780942	948202	1111788	.. 12.(A) Process Fees
(ब) इतर संकीर्ण ...	6741747	2241690	1713980	.. (B) Other Fees
१३. वरळी येथील इमारतीचे भाडे ...	0	0	0	.. 13.Compensation from Worli property
१४. नक्कल फी ...	204735	3696987	3356881	.. 14.Certified Fee
एकूण बेरीज ...	2739801678	1784673699	1559881347.2	.. Grand Total

तक्ता - ४ (भाग-२)
TABLE-IV (Part-II)

(२) खर्च

(II) Expenditure

बाबी 1	2014-2015 2	2015-2016 3	2016-2017 4	Items
	Rs.	Rs.	Rs.	
१. अधिनियमाच्या कलम ६ (ब) ... खाली धर्मादाय संघटनेवरील खर्च शासनास परत.	325842385	28027387	34829075	.. 1. Reimbursement of Cost on Charity Organisation under section 6 (B) of the Act.
२. निवृत्ती वेतन वर्गणी ...	12574654	11830260	11826624	.. 2. Pension Contribution
३. गणक यंत्राची खरेदी ...	0	1625	1670	.. 3. Purchase of Calculator
४. आयकर ...	399772	453998	2251467	.. 4. Incom Tax
५. फर्निचरची खरेदी ...	5584056	2486687	20930	.. 5. Purchase of Furniture
६. बँक कमिशन ...	0	1806	1342.75	.. 6. Bank Commission etc.
७. अंतर्गत दूरध्वनी ...	--	243598	698305	.. 7. Intercom Telephone
८. झेरॉक्स मशीनची खरेदी ...	--	--	252856	.. 8. Purchase of Xerox Machine
९. सार्वजनिक न्यास निर्देशिका छपाई	0	0	0	.. 9. Printing of Directory of Public Trusts.
१०. सरकारी वकील फी ...	6680	6626	25385	.. 10. Payment of Government Pleaders
११. (अ) स्थावर मिल्कतीवरील ... खर्च (कर, किरकोळ दुरुस्ती, सेवा शुल्क इत्यादी)	5000000	22491879	629720	.. 11. (A) Expenditure on maintenance of immovable property, (Taxes & other Misc. Charges.)
(ब) कार्यकारी अभियंता (इमारत) यांना दिलेला बांधकामाचा खर्च	--	1199642	223792	.. (B) Payment to Ex-Engineer towards costs of construction of building.
(क) कार्यालयासाठी जागेची खरेदी	--	--	--	.. (C) Purchase of office premises
१२. इमारत दुरुस्ती व घसारा निधी...	--	--	4145254	.. 12. Building repairs Fund and Depreciation Fund.
१३. विशेष विवरणपत्र छपाई ...	247673	1000	172851	.. 13. Printing of Special forms
१४. ग्रंथालय सेवा ...	--	--	0	.. 14. Library Account
१५. लेखा परीक्षा फी ...	0	6250	0	.. 15. Audit Fee
१६. वाहन खरेदी ...	--	--	--	.. 16. Purchase of Vehicles
१७. वाहनावरील खर्च (दुरुस्ती, पेट्रोल वगैरे)	205195	644442	669458	.. 17. Maintenance of Vehicles
१८. इतर संकीर्ण ...	743353	19055318	627429	.. 18. Other Miscellaneous
१९. वीज व पाणी वापर ...	1731296	3952437	3931301	.. 19. Electricity and Water Consumption
२०. अंशदान परतावा ...	--	--	--	.. 20. Refund of Registration Fee
२१. टंक मुद्रण यंत्र ...	--	--	--	.. 21. Cyclostyle
२२. फॅक्स मशीन ...	--	132062	297307	.. 22. Fax Machine
२३. जल शितक यंत्र ...	--	29911	49900	.. 23. Water Cooler
२५. उदवाहन खर्च ...	--	--	10000	.. 25. Lift
२६. स्टेशनरी ...	--	--	--	.. 26. Stationary
२७. वातानुकूल यंत्र दुरुस्ती ...	--	8320	8880	.. 27. A. C. Expenses.
२८. संगणक ...	2654704	2337495	12512782	.. 28. Computer.
२९. रिसोग्राफ ...	--	--	11900	.. 29. Resograph.
एकूण ...	354989768	75760978	.. Total	

तक्ता -४ (भाग-३)
TABLE-IV (Part-III)

(दोन) गुंतवणूक

(II) Investments

अतिरिक्त रकमेची गुंतवणूक	2014-2015	2015-2016	2016-2017	Surplus Money Invested
1	2	3	4	5
१. रोखे ...	--	--	--	Public Securities
२. बँकेतील अल्प मुदतीच्या ठेवी रोख ...	2435795000	2215795000	1441420972	Short Term Deposits Nationalised/Scheduled Banks
३. वर्ष अखेरीस रोख व बँकेतील शिल्लक.	3798129.21	6589245.96	55438044	Cash and Bank Balances at the end of the year.
एकूण ...	243959312.21	2222384245.96	1496859016	Total

तक्ता -५
TABLE-V

खालील तक्ता धर्मादाय आयुक्त यांजकडून कोर्ट फी स्टॅम्पद्वारे वसूल झालेली रक्कम दाखवितो.

The following table indicates the amount realised by the Charity Organisation on account of Court Fee Stamps.

वर्ष Year	मुंबई सार्वजनिक विश्वस्तव्यवस्था अधिनियम, १९५० खाली न्यायालय फीमुळे जमा झालेली रक्कम Credit for the Court Fee Stamps received under the Mumbai Public Trust Act, 1950
1	2
2014-2015 (Up to 31-12-2014)	9827509
2015-2016 (Up to 31-12-2015)	8307735
2016-2017)	7386151

तक्ता -६
TABLE-VI

खालील तक्ता संस्था नोंदणी अधिनियम, १८६० खाली संस्थांकडून प्राप्त झालेल्या उत्पन्नाचा तपशील दर्शवितो.

The following table indicates the income received from the societies under the societies Registration Act, 1860.

बाब	2014-2015	2015-2016	2016-2017	Item
1	2	3	4	5
१. नोंदणी फी ...	938446	824260	7386151	Registration Fees
२. इतर ...	--	--	2216147	Other Receipts
एकूण ...	938446	824260	9662298	Total

तक्ता -७
TABLE-VII

(IV) Personnel Summary

(चार) कर्मचारी विषयक गोषवारा

Designation	वेतनमान Scale of Pay	पदसंख्या No. of Posts		पदनाम		
		2015-2016	2016-2017			
1	2	3	4	5		
9. CHARITY ORGANISATION						
Gazetted-						
Rs.						
Charity Commissioner	... 57700-1230-58930-1380-	...	--	1	९.-धर्मादाय संघटना	
Judicial Officer pay	67210-1540-70290 (Judicial pay)				राजपत्रित-	
Non Judicial Officer pay	37400-67000-Gr. Pay 8900				धर्मादाय आयुक्त	
Joint Charity Commissioner	... 51550-1230-58930-1380-	...	--	10	धर्मादाय सहआयुक्त	
Judicial Officer pay	63070- (Judicial pay)					
Non Judicial Officer pay	15600-39100-Gr. Pay 7600					
Deputy Charity Commissioner	... 39530-920-40450-1080-49090	...	--	17	धर्मादाय उप आयुक्त	
Judicial Officer pay	1230-54010- (Judicial pay)					
Non Judicial Officer pay	15600-39100-Gr. Pay 6600					
Director of Accounts	... 15600-39100+6600	...	--	1	लेखा संचालक	
Assistant Director of Accounts	... 15600-39100+6600	...	--	2	सहाय्यक लेखा संचालक	
Assistant Charity Commissioner	... 27700-770-33090-920-40450	...	--	78	सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त	
Judicial Officer pay	1083-44770- (Judicial pay)					
Non Judicial Officer pay	9300-34800-Gr. Pay 4600					
Assistant Charity Commissioner (Hosp)...	27700-770-33090-40450	...	--	4	सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त (रुग्णालय)	
Judicial Officer pay	1083-44770- (Judicial pay)					
Non Judicial Officer pay	9300-34800-Gr. Pay 4600					
Secretary Devasthan Management Committee, Kolhapur.	.. 9300 – 34800+4400	...	--	1	सचिव, देवस्थान व्यवस्थापन समिती कोल्हापूर	
		Total	...	--	114	एकूण
Non-Gazetted Class II-						
Personal Asst.	... 9300 – 34800 + 4600	...	--	2	स्विय सहाय्यक	
Legal Assistant	... 9301 – 34800 + 4400	...	--	3	विधी सहाय्यक	
Administrative Officer	... 9302 – 34800 + 4400	...	--	35	प्रशासकीय अधिकारी	
Stenographer (Higher Grade)	... 9300 – 34800 + 4400	...	--	9	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)	
Assistant Account Officert	... 9300 – 34800 + 4400	...	--	5	सहाय्यक लेखा अधिकारी	
Stenographer (Lower Grade)	... 9300 – 34800 + 4300	...	--	98	लघुलेखक (निम्न श्रेणी)	
Public Relations Officer	... 9300 – 34800 + 4300	...	--	9	जनसंपर्क अधिकारी	
Superintendent	... 9300 – 34800 + 4300	...	--	90	अधीक्षक	
Civil Engineer	... 9303 – 34800 + 4300	...	--	2	स्थापत्य अभियंता	
System Administrator	... 9304 – 34800+ 4300	...	--	10	सिस्टीम अॅडमिनिस्ट्रेशन	
		Total	...	--	263	एकूण

तक्ता -७
TABLE-VII

(IV) Personnel Summary

(चार) कर्मचारी विषयक गोषवारा

Designation 1	वेतनमान Scale of Pay 2	पदसंख्या No. of Posts		पदनाम 5
		2015-2016 3	2016-2017 4	
Charity Organisation				
Class III-				
Accountant	... 9300 – 34800+ 4200	...	-- 140	लेखापाल
Inspector	... 9300 – 34800+ 4200	...	-- 242	निरीक्षक
Bench Clerk	... 9300 – 34800+ 4200	...	-- 7	शिरस्तेदार
Judicial Clerk	... 9301 – 34800 + 4200	...	-- 28	न्यायलिपिक
Senior Clerk	... 5200 – 20800 + 2400	...	-- 175	वरिष्ठ लिपिक
Record Keeper	... 5200 – 20800 + 2400	...	-- 36	अभिलेखापाल
Clerk-cum-typist	... 5200 – 20800 + 1900	...	-- 368	लिपिक नि टंकलेखक
Typist	... 5200 – 20800 + 1900	...	-- 39	टंकलेखक
Steno Typist	... 5200 – 20800 + 2400	...	-- 7	लघु टंकलेखक
Telephone Operator	... 5200 – 20800+ 2400	...	-- 8	दूरध्वनिचालक
Driver	... 5200 – 20800+ 1900	...	-- 26	वाहन चालक
	Total	...	-- 1076	एकूण
Class IV				
Process Server	... 5200 – 20800+1900	...	-- 60	आदेशिकावाहक
Liftman	... 4400 – 7440+1600	...	-- 1	उदवाहन चालक
Daftari	... 4400 – 7440+1600	...	-- 59	दफ्तरी
Naik	... 4400 – 7440+1600	...	-- 15	नाईक
Peon	... 4400 – 7440+1300	...	-- 182	चपराशी
Watchman	... 4400 – 7440+1300	...	-- 50	पहारेकरी
Sweeper	... 4400 – 7440+1300	...	-- 38	सफाईगार
	Total	...	-- 405	एकूण
	Grand Total	...	-- 1858	एकूण बेरीज

१२. धर्मादाय दाननिधी

(एक) प्रस्तावनात्मक :-

(अ) हैदराबाद दाननिधी विनियम व नियम, १३४९ फसली अन्वये दिलेल्या अधिकारानुसार विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद विभाग, हे मराठवाडा विभागातील धार्मिक व धर्मादाय न्यास जे शासनात निहित आहेत किंवा ज्यांची व्यवस्था शासनाकडे निहित केलेली आहे अशा न्यासाचे अभिरक्षक म्हणून काम करतात. उपरोक्त विनियम व नियमाखाली आयुक्त खालील बाबी संबंधी मान्यता देतात.

- (१) देवस्थान समितीची स्थापना करणे व समिती रद्द करणे.
- (२) धार्मिक व धर्मादाय संस्थांच्या इमारतींचे बांधकाम व दुरुस्तीच्या रुपये १०,००० पर्यंतच्या खर्चाचा अंदाज.
- (३) न्यास शिलकेतून रुपये ५,००० पर्यंत खर्च.
- (४) शासनाच्या देखरेखीखाली असलेल्या दाननिधीचा वार्षिक अर्थसंकल्प.
- (५) न्याय शिलकेतून रुपये २,५०० पर्यंत अनिवार्य खर्च.

(६) कमाल रुपये ३०० वेतनापर्यंत आस्थापनेवर नेमणूक करणे.

(७) लिलाव.

शासकीय नियंत्रणाखाली असलेल्या संस्थांच्या खर्चावर लक्ष ठेवणे आणि मागणी रक्कम गोळा करण्याच्या कामावर लक्ष ठेवणे हे यांचे मुख्य काम आहे. याशिवाय मुस्लिम संस्थांच्या वक्फ मंडळाच्या २/३ कर्जाऊ रकमेचा भरणा करण्याबाबत व वक्फ मंडळाला शे. ८ टक्के भरणा करण्याबाबत होत असलेल्या कामावर जिल्हाधिकार्यांच्या मार्फत देखरेख केली जाते.

मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त संस्था अधिनियम, १९५० ने हैद्राबाद धर्मादाय दाननिधी विनियम, १३४९ फसली निरसित केले असून ह्या धर्मादाय निधीपैकी बहुतेक सार्वजनिक न्यास म्हणून नोंदले गेले आहेत. तथापि एखाद्या समितीकडे त्यांचे व्यवस्थापन सौपविण्याची योजना धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य मुंबई यांनी तयार करेपर्यंत ह्या सर्व धर्मादाय दाननिधींचे व्यवस्थापन महसूल प्रशासनामार्फत चालू राहिल.

तक्ता-२
TABLE-II

धर्मादाय दाननिधी

Charitable Endowments

खालील तक्ता संबंधीत वर्षातील मराठवाडा विभागातील धर्मादाय दाननिधींची एकूण संख्या, यांचे उत्पन्न, खर्च, केलेली गुंतवणूक व वर्ष अखेरीस असलेली शिल्लक दर्शवितो. (३१-१२-२०१६ पर्यंत).

The following table indicates the No. of Charitable Endowments Marathwada Region their income, expenditure, investments made and the amount in balance with them during the respective years. (31-12-2016).

जिल्हाचे नाव	वर्षाच्या आरंभी खाती असलेली शिल्लक										एकूण Total	Name of District
	Balance of the Credit at the beginning of the year											
	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2014-2015	2015-2016	2016-2017	upto Dec. 2015		
१. औरंगाबाद	...	716	716	187	187	187	903	903	903	...	1. Aurangabad	
२. जालना	...	--	0	0	--	--	--	0	0	...	2. Jalna	
३. बीड	...	2506	2560	2560	--	--	2506	2560	2560	...	3. Beed	
४. परभणी	...	--	0	0	--	--	--	0	0	...	4. Parbhani	
५. हिंगोली	...	--	0	0	--	--	--	0	0	...	5. Hingoli	
६. नांदेड	...	--	110	110	110	110	220	220	220	...	6. Nanded	
७. उस्मानाबाद	...	110	11506	145.5	145.5	45.5	11552	1155.017	1155.017	...	7. Osmanabad	
८. लातूर	...	11506.52	0	0	--	--	--	0	0	...	8. Latur	
एकूण	...	15556	--	442.5	342.50	15235.02	15235.02	1523.02	1523.02	...	Total	

तक्ता-२-चालू
TABLE-II-Contd.

जिल्हाचे नाव	वर्षातील खर्च		जादा उत्पन्न		केलेली गुंतवणूक		वर्षाच्या अखेरीस असलेली शिल्लक		Name of District
	Expenditure during the year		Surplus Income		Investment made		Balance out standing at the end of the year		
	2014-2015	2015-2016	2014-2015	2015-2016	2014-2015	2015-2016	2014-2015	2015-2016	
१. औरंगाबाद	38	0	--	--	--	--	865	865	1. Aurangabad
२. जालना	--	0	--	--	--	--	--	--	2. Jalna
३. बीड	--	0	--	--	--	--	--	--	3. Beed
४. परभणी	--	0	--	--	--	--	--	--	4. Parbhani
५. हिंगोली	--	0	--	--	--	--	--	--	5. Hingoli
६. नांदेड	170	170	--	--	--	--	50	50	6. Nanded
७. उस्मानाबाद	--	0	--	--	--	--	10964	--	7. Osmanabad
८. लातूर	--	0	--	--	--	--	--	10964	8. Latur
एकूण	208	170	--	--	--	--	11879	11879	Total

(१) धर्मादाय निधी

(तीन) कार्यक्रम कार्यभाराचा सारांश व आर्थिक गरजाचे स्पष्टीकरण :-

खालील तक्ता आयुक्त, औरंगाबाद विभाग, औरंगाबाद यांच्या कार्यालयामध्ये २०१४-२०१५, २०१५-२०१६, २०१६-२०१७ (३१-१२-२०१६ पर्यंत) या वर्ष अखेरीस नोंद असलेल्या एकूण धर्मादाय दाननिधी आणि त्यांच्या मालकीची मिळकत (घरे व जमिनी) दर्शवितो. तक्ता क्रमांक २ ते ५ यामध्ये नमूद केलेल्या कामांचे स्वरूप लक्षात घेता या कार्यालयाकरिता निकालात काढावयाच्या प्रकरणाबाबत काही प्रमाणके ठरविणे शक्य नाही.

जिल्ह्याचे नाव	दाननिधी पुस्तकांत नोंदलेल्या धर्मादाय दाननिधीची (देवस्थाने) संख्या No. of Charitable Endowments (Devasthans) registered in the endowment register	मिळकतीची No. of Houses					
					संख्या/in Nos.		
		2014-2015	2015-2016	2016-2017	2014-2015	2015-2016	2016-2017
1	2	3	4	5	6	7	
१. औरंगाबाद	...	589	589		2	2	
२. जालना	...	--	0		--	0	
३. बीड	...	--	0		--	0	
४. नांदेड	...	280	280		17	17	
५. परभणी	...	--	--	--	--	--	--
६. हिंगोली	...	--	--	--	--	--	--
७. उस्मानाबाद	...	16	16		--	--	--
८. लातूर	...	--	--	--	--	--	--
एकूण	...	885	885		19	19	

खालील तक्ता २०१४-२०१५, २०१५-२०१६, २०१६-२०१७ (३१-१२-२०१६ पर्यंत) झालेल्या देवस्थानांच्या जत्रांची संख्या व जत्रांवर झालेला खर्च व वसूल झालेली जमा रक्कम दर्शवितो.

जिल्ह्याचे नाव	झालेल्या जत्रांची संख्या No. of fairs held			
	2013-2014	2014-2015	2015-2016	
1	2	3	4	
१. औरंगाबाद	...	19	19	19
२. जालना	...	--	--	0
३. बीड	...	98	98	98
४. नांदेड	...	109	109	109
५. परभणी	...	--	--	0
६. हिंगोली	...	--	--	0
७. उस्मानाबाद	...	28	17	17
८. लातूर	...	--	--	0
एकूण	...	156	243	243

-३
--III

(1) Charitable Endowments

(III) Programms work-load Summary and Explanation of Financial Requirements

The following table indicates the number of Charitable Endowments shown as resistered in the Commissioner, Aurangabad Division, Aurangabad by the end of the year 2013-2014, 2014-2015 and 2015-2016 (upto 31-12-2015) and the property (Houses and Lands) owned by them. Looking to the nature of work mentioned in Tables Nos. 2 to 5 below, it is not possible to fix any norms of disposal.

संख्या Proprties			जमिनी Landed हेक्टर्स/Hectares			किंमत रुपये/Cost in Rs. (रुपये हजारात) (Rs. in thousand)			Name of the District
2014-2015	2015-2016	2016-2017	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2014-2015	2015-2016	2016-2017	
8	9	10	11	12	13	14	15	16	
64	64		773	773		1720	1720		... Aurangabad
--	0		--	--	--	--	--	--	... Jalna
--	0		--	--	--	--	--	--	... Beed
15	15		6427	6427		3700	3700		... Nanded
--	--	--	--	--	--	--	--	--	... Parbhani
--	--	--	--	--	--	--	--	--	... Hingoli
--	--	--	232.77	232.77	--	--	--	--	... Osmanabad
--	--	--	--	--	--	--	--	--	... Latur
79	79		7432.77	7432.77		5420	5420		... Total

-४
--IV

The following table indicates the number of Fairs Devsthans held, expenditure incurred and receipts on account of Fairs during the year 2014-2015, 2015-2016 and 2016-2017 (upto 31-12-2016).

झालेला खर्च (हजारात) Expenditure incurred			वसुल झालेली जमा (हजारात) Receipts realised			Name of the District
2014-2015	2015-2016	2016-2017	2014-2015	2015-2016	2016-2017	
5	6	7	8	9	10	
70	70		105	104.65		... Aurangabad
--	--	--	--	--	--	... Jalna
--	--	--	--	--	--	... Beed
220	220		893	873		... Nanded
--	--	--	--	--	--	... Parbhani
--	--	--	--	--	--	... Hingoli
--	--	--	--	--	--	... Osmanabad
--	--	--	--	--	--	... Latur
290	290		998	997.65		... Total

तक्ता-५
TABLE-V

(३) खालील तक्ता मराठवाडा विभागातील धर्मादाय निधी संबंधी जिल्हाधिकार्यांनी २०१४, २०१५ व २०१६ साली केलेले काम दर्शवितो. (3) The following table indicates the work done by the Collector relating to the Charitable endowments in the Marathwada Region during the years 2014, 2015 and 2016.

प्रकरणाचे स्वरूप	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे			वर्षात दाखल केलेली प्रकरणे			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे			Name of Cases				
	Cases pending at the beginning of the year			Cases received during the year			Cases disposed during the year			Cases pending at the end of the year							
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६		
१. दाननिधी संस्थेच्या अर्थसंकल्पाची छाननी करणे.																	
...	१. Scrutiny of budget estimate of endowment institution.
औरंगाबाद	Aurangabad
जालना	Jalna
बीड	Beed
नांदेड	Nanded
परभणी	Parbhani
उस्मानाबाद	Osmanabad
लातूर	Latur
एकूण	Total
२. मुस्लीम संस्थेच्या वकफ बोर्डाची रक्कम प्रदान करणे.																	
...	२. Payment of amount of Wakf Board of the Muslim Institution.
औरंगाबाद	Aurangabad
जालना	Jalna
बीड	Beed
नांदेड	Nanded
परभणी	Parbhani
उस्मानाबाद	Osmanabad
लातूर	Latur
एकूण	Total
३. संस्थेच्या व्यक्तीगत खात्याबरोबर वेगळ्या वैयक्तिक लेखावही खात्यातील दाननिधीच्या रकमेची देखरेख करणे.																	
...	३. Watching of amount of Endowment Institution in the separate PLA account with the individual khatahs of institution.
औरंगाबाद	Aurangabad
जालना	Jalna
बीड	९	८	९	८	...	०	९	८	८	Beed
नांदेड	Nanded
परभणी	Parbhani
उस्मानाबाद	Osmanabad
लातूर	Latur
एकूण	९	८	९	८	...	०	९	८	८	Total

तक्ता-६
TABLE--VI

(IV) Personnel Summary

(चार) कर्मचारी विषयक गोषवारा

Designation	वेतनमान Scale of Pay	पदसंख्या No. of Posts		पदनाम	
		2015-2016 3	2016-2017 4		
1	2			1	
1. CHARITABLE ENDOWMENTS					
<u>Gazetted--</u>					
<u>Non-Gazetted Class III--</u>					
Endowment Superintendnt ...	9300 – 34800 + 4300	...	2	2	दाननिधी अधिक्षक
Clerk ...	5200 – 20200 + 1900	...	6	6	लिपिक
	Total	...	8	9	एकूण
<u>Non-Gazetted Class IV--</u>					
Peon ...	4440 – 7440 + 1300	...	5	5	शिपाई
	Total	...	5	5	एकूण
	Grand Total ...		13	13	एकूण बेरीज

१३. निबंधक, भागीदारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

(एक) प्रस्तावनात्मक

१९३२ पूर्वी भारतीय करार अधिनियम १८७२ (१८७२ चा अधिनियम नऊ) यातील कलम २३९ ते २६६ हे भारतीय भागीदारीशी संबंधित होते. त्यातील तरतुदी या पुरेशा प्रमाणात नव्हत्या त्यामुळे जलद व आवश्यक कार्यवाही कायद्याच्या दृष्टिकोनातून होत नव्हती म्हणून स्वतंत्र अधिनियम बनविण्याची आवश्यकता निर्माण झाली. त्यातूनच भारतीय भागीदारी अधिनियम १९३२ (अधिनियम क्र. ९/१९३२) निर्माण झाला. हा कायदा इंग्रजी भागीदारी अधिनियम १८९० च्या आधारावर तयार करण्यात आला आहे.

भारतीय भागीदारी अधिनियम १९३२ हा १९५८ पर्यंत केंद्र शासनाच्या अखत्यारीत होता. त्यावेळी निबंधक भागीदारी व निबंधक कंपनी या पदावर एकच व्यक्ती काम करीत होती. कारण ह्या दोन्ही कायद्याची अंमलबजावणी केंद्र शासन करत होते.

स्वातंत्र्यानंतर भारताची औद्योगिक वाढ फार मोठ्या प्रमाणात झाली. त्यातूनच खाजगी औद्योगिक वाढ व सार्वजनिक क्षेत्रात फार मोठे उद्योगधंदे उभारले जाऊ लागले. बदलत्या परिस्थितीत सामोरे जाण्यासाठी १९१३ चा कंपनी अधिनियम रद्द करून त्याऐवजी संसदेने कंपनी अधिनियम १९५६ हा केंद्र शासनाच्या अंमलबजावणीसाठी मंजूर केला तर भारतीय भागीदारी अधिनियम १९३२ त्या त्या राज्य शासनाकडे अंमलबजावणीसाठी देण्यात आला.

निबंधक भागीदारी संस्था मुंबई यांनी सुचविल्याप्रमाणे महाराष्ट्र शासनाचे सदर बाब कायदा आयोगाकडे सोपविली. बॅ. राजा एस. भोसले यांच्या अध्यक्षतेखालील कायदा आयोगाने भारतीय भागीदारी कायद्यात काही दुरुस्त्या सुचविल्या. भारतीय भागीदारी कायद्यात १९८४ साली सुधारणा करण्यात येऊन तो १ जानेवारी १९८५ पासून अंमलात आला. भारतीय भागीदारी कायद्यात दुरुस्त्या करणारे महाराष्ट्र हे भारतातील पहिले राज्य आहे.

निबंधक, भागीदारी संस्था, हे राज्यभर कार्यक्षेत्र असणारे विभाग प्रमुख आहेत. आज मितीला सहायक निबंधक भागीदारी संस्था यांची ४ कार्यालये अनुक्रमे मुंबई, पुणे, नागपूर व औरंगाबाद येथे कार्यरत आहेत.

या सव विभागीय कार्यालयाचे प्रशासकीय व अर्थसंकल्पीय नियंत्रण निबंधक भागीदारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्याकडे आहे.

निबंधक भागीदारी संस्था, मुंबई यांची मुंबई व्यापारेत्तर महामंडळ अधिनियम १९५९ ची अंमलबजावणी करण्यासाठी निबंधक व्यापारेत्तर

महामंडळ म्हणून सुध्दा नेमणूक केली आहे. मुंबई व्यापारेत्तर महामंडळ अधिनियम हे कंपनी कायद्याच्या कलम २६ चे प्रतिबिंब आहे. महामंडळ हे मुख्यतः वाणिज्य व उद्योग विकासाचे कार्य करते.

कामाचे स्वरूप

१) भारतीय भागीदारी नियम १९३२ ची अंमलबजावणी

२) मुंबई व्यापारेत्तर महामंडळ अधिनियम १९५९ ची अंमलबजावणी

निबंधक भागीदारी संस्था (महाराष्ट्र राज्य), मुंबई या कार्यालयात दररोज सरासरी नोंदणीसाठी ५० ते ६० प्रकरणे येत असतात. तसेच घटनेतील बदलासाठी ४० ते ५० प्रकरणे येत असतात. तसेच या कार्यालयात निरीक्षणाठी येणाऱ्या अभ्यागतांना भागीदारी संस्थेची नोंदणी झाली आहे किंवा नाही याची माहिती दिली जाते. तसेच त्याबाबत अभिलेख उपलब्ध केले जातात. दररोज सरासरी १५ ते २० प्रकरणे येतात. तयाचप्रमाणे साध्या प्रमाणित प्रतीसुध्दा १० ते १५ निर्गमित केल्या जातात. तसेच भारतीय भागीदारी अधिनियमाच्या कलम ६०, ६१, ६२, व ६३ मधील तरतुदीनुसार भागीदारी संस्थेच्या घटनेतील बदलाची प्रकरणे ९० दिवसांत या कार्यालयात दाखल न केल्यास कलम ६९ (अ) मधील तरतुदीनुसार रु. १० या प्रमाणे दंड आकारण्याचे अधिकार निबंधकांना देण्यांत आलेले आहेत. सदर दंड आकारणीपूर्वी निबंधकांनी भागीदारी संस्थेला लेखी नोटीस देऊन वैयक्तिक सुनावणी देणे आवश्यक असते. सदर वैयक्तिक सुनावणीसाठी हजर न राहणाऱ्या भागीदारी संस्थाना स्मरणपत्रे पाठविली जातात त्यांनंतर आकारण्यात आलेल्या दंडाचे आदेश तयार करून संबंधितांना पाठवले जातात. या कार्यालयात दररोज ८ ते १० भागीदारी संस्थांना सुनावणीसाठी बोलावण्यात येते.

८. या भागीदारी संस्थांच्या नोंदणी व घटनेतील बदलासाठी विहिती नमुन्यातील अर्ज सादर करावे लागतात. नोंदणीसाठी नमुना “अ” व घटनेतील बदलासाठी नमुना “ब” “क” “ड” “ई” “फ” भरून विहित शुल्क अदा करावे लागते निबंधकांच्या कार्यालयावर होणाऱ्या एकूण खर्चाचा विचार करून व त्यानुसार महसुली उत्पन्नात वाढ होण्याच्यादृष्टीने शासनाला भारतीय भागीदारी कायदा, १९३२ अन्वये फी मध्ये सुधारणा करण्याचे अधिकार आहेत. त्यानुसार विधी व न्याय विभागाने दि. २७.१०.२००९ च्या अधिसूचनेद्वारे, दिनांक २९-१०-०९ रोजी प्रसिध्द करण्यात आलेल्या महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग-४ अ मध्ये भारतीय भागीदारी अधिनियमान्वये दाखल करण्यांत येणाऱ्या निरनिराळ्या नोटीसांसाठी फी मध्ये वाढ केली आहे. सन २०१३ मध्ये देखील फी मध्ये वाढ करण्यात आली आहे.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

(रुपये हजारत)
(Rs. in thousands)

तक्ता-१
TABLE-I

1	प्रत्यक्ष रकमा २०१५-२०१६		अर्थसंकल्प २०१६-२०१७				सुधारित अंदाज २०१६-२०१७				अर्थसंकल्प २०१७-२०१८				
	Actuals		Budget Estimates				Revised Estimates				Budget Estimates				
	2015-2016		2016-2017				2016-2017				2017-2018				
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13				
योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Total	योजनेतर Plan	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Total	योजनेतर Plan	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Total	योजनेतर Plan	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Total	योजनेतर Plan	योजनेतर Non-Plan	योजनेतर Total		
...	25397	--	25397	33691	--	33691	27185	--	27185	34378	--	27185	34378	...	200-Registrar of Firms, Mumbai
...	25397	--	25397	33691	--	33691	27185	--	27185	34378	--	27185	34378	...	Total (A)
(अ) कार्याचे वर्गीकरण-															
...	22793	--	22793	31234	--	31234	24328	--	24328	31234	--	31234	31234	...	(B) Objectwise Classification
...	4	--	4	5	--	5	10	--	10	10	--	10	10	...	200-Registrar of Firms, Mumbai,
...	613	--	613	350	--	350	350	--	350	350	--	350	350	...	Pune, Nagpur and Aurangabad.
...	143	--	143	73	--	73	58	--	58	80	--	80	80	...	(34750084).
...	1060	--	1060	998	--	998	898	--	898	1082	--	1082	1082	...	Salaries
...	619	--	619	736	--	736	1305	--	1305	1309	--	1309	1309	...	O.T.
...	165	--	165	295	--	295	236	--	236	312	--	312	312	...	Telephone Charges
...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	1	1	...	Travel Expenses
...	25397	--	25397	33691	--	33691	27185	--	27185	34878	--	34878	34878	...	Office Expenses
...	25397	--	25397	33691	--	33691	27185	--	27185	34878	--	34878	34878	...	Rent, Rates and Taxes
...	25397	--	25397	33691	--	33691	27185	--	27185	34878	--	34878	34878	...	Computer Expenses
...	25397	--	25397	33691	--	33691	27185	--	27185	34878	--	34878	34878	...	Minor Work
...	25397	--	25397	33691	--	33691	27185	--	27185	34878	--	34878	34878	...	Total (B)
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने-															
...	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	...	(C) Sources of Finance
...	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	...	Demand No. J-2
...	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	...	Major Head
...	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	...	3475-Other General
...	...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	...	Economic Services.
...	25397	--	25397	33691	--	33691	27185	--	27185	34878	--	34878	34878	...	Total Demand No. J-2

तक्ता-२
TABLE-II

(तीन) कार्यक्रम कार्यभाराचा सारांश व आर्थिक गरजांचे स्पष्टीकरण:-

खालील तक्ता भारतीय भागीदारी संस्था अधिनियम, १९३२ अन्वये नोंदणी केलेल्या संस्था, अभिलिखित नोटीसा दिल्या गेलेल्या प्रमाणित प्रती व देण्यात आलेल्या अभिलेख आणि व्यापारेत्तर महामंडळे अधिनियम, १९५९ अन्वये नोंदणी केलेल्या संस्था दर्शवितो.

(III) Programme work load Summary and explanation of financial requirements.

The following table indicates the number of firm registered No. of Notices recorded. No. of Certified Copies issued and Inspection of Records granted under the Indian Partnership Act, 1932 and the Non-Trading Corporation Act, 1959.

कार्यालयाचे नाव	नोंदणी केलेल्या भागीदारी संस्था	अभिलिखित नोटीसा	दिल्या गेलेल्या प्रमाणित प्रती	देण्यात आलेले अभिलेख	नोंदणी करण्यात आलेली व्यापारेत्तर महामंडळे	Name of the Office
1	Firms Registered	Notices recorded	Certified copies issued	Inspection of records granted	Non-Trading Corporations registered	1
१. निबंधक, भागीदारी संस्था, मुंबई.						1. Registrar of Firms, Mumbai.
२०१४	2177	1979	1063	4461	3	... 2014
२०१५	2064	1140	3054	3352	--	... 2015
२०१६	1355	813	2909	3448	1	... 2016
२. सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, पुणे.						2. Assistant Registrar of Firms, Pune.
२०१४	1329	218	1794	1106	--	... 2014
२०१५	1040	127	1266	1525	--	... 2015
२०१६	574	149	1121	1585	--	... 2016
३. सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, नागपूर.						3. Assistant Registrar of Firms, Nagpur.
२०१४	827	276	1260	171	--	... 2014
२०१५	864	259	1232	179	--	... 2015
२०१६	819	221	1172	167	--	... 2016
४. सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, औरंगाबाद.						4. Assistant Registrar of Firms, Aurangabad.
२०१४	1184	473	1613	76	--	... 2014
२०१५	1050	439	1478	70	--	... 2015
२०१६	1471	399	1904	52	--	... 2016

तक्ता-३
TABLE-III

(तीन) कार्यक्रम कार्यभाराचा सारांश व आर्थिक गरजांचे स्पष्टीकरण:-

खालील तक्ता संस्था नोंदणी व व्यापारेत्तर महामंडळे नोंदणीबाबतच्या कामाबाबत निबंधक भागीदारी संस्था, मुंबई, पुणे, नागपूर व औरंगाबाद यांचे उत्पन्न दर्शवितो.(आकडे हजारात)

(III) Programme work load Summary and explanation of financial requirements.

The following table indicates the income realised on account of work done by the Registrar of Firms, Mumbai, Pune, Nagpur and Aurangabad for Registration of firms and Non-Trading Corporation(Rs.InThousand)

कार्यालयाचे नाव	2014-2015	2015-2016	2016-2017	Name of the Office
1	2	3	4	
१. निबंधक, भागीदारी संस्था, मुंबई.	273544097	29031298	20315581	... Registrar of Firms, Mumbai.
२. सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, नागपूर.	4081837	16570654	13772718	... Assistant Registrar of Firms, Nagpur.
३. सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, औरंगाबाद.	3155790	3675000	2834940	... Assistant Registrar of Firms, Aurangabad.
४. सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, पुणे.	15082980	3681755	3551284	... Assistant Registrar of Firms, Pune.
एकूण ...	49674694	52958707	40474523	... Total

खालील तक्ता निबंधक, भागीदारी संस्था यांच्याकडे नोंदणीसाठी आलेले अर्ज अभिलिखित करावयाच्या नोटीसा व प्रमाणित प्रतीसाठी व अभिलेख निरीक्षणासाठी करण्यात आलेले अर्ज दर्शवितो.

निबंधक, भागीदारी संस्था

TABLE

प्रकरणांचे स्वरूप	प्रमाणके काही असल्यास त्याप्रमाणे निकालात काढावयाची प्रकरणे As per norms if any, No. of cases to be disposed of	वर्षाच्या आरंभी प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the beginning of the year			वर्षात दाखल झालेली प्रकरणे Cases received during the year		
		2014 3	2015 4	2016 5	2014 6	2015 7	2016 8
1	2						
१. भागीदारी संस्था, अधिनियमाखाली नोंदणी करण्यासाठी अर्ज.							
(अ) निबंधक, भागीदारी संस्था, मुंबई.	15000	8160	14070	20654	12856	10597	11476
(ब) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, पुणे.	5000	9573	13084	16255	8400	8251	9012
(क) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, नागपूर.	2500	38	64	123	2022	1970	1979
(ड) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, औरंगाबाद.	2000	127	25	39	1464	1619	2869
२. अभिलिखित करावयाच्या नोटीसा-							
(अ) निबंधक, भागीदारी संस्था, मुंबई.	9000	6468	6464	4264	4209	4209	4887
(ब) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, पुणे.	3000	6603	8251	10232	2524	2786	3159
(क) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, नागपूर.	1500	34	52	39	817	751	642
(ड) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, औरंगाबाद.	500	29	18	19	874	817	953
३. प्रमाणित प्रतीसाठी व अभिलेख निरीक्षणासाठी अर्ज-							
(अ) निबंधक, भागीदारी संस्था, मुंबई.	1500	20582	22143	265	3240	4892	4189
(ब) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, पुणे.	9000	3620	4756	3609	2905	1835	189
(क) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, नागपूर.	4500	2	0	1	1428	1402	1171
(ड) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, औरंगाबाद.	800	2	0	0	1687	1548	1961
४. व्यापारेत्तर महामंडळे, अधिनियमाखाली नोंदणी अर्ज-							
(अ) निबंधक, भागीदारी संस्था, मुंबई.	20	2	1	1	2	1	2
(ब) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, पुणे.	--	--	--	--	--	--	--
(क) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, नागपूर.	--	--	--	--	--	--	--
(ड) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, औरंगाबाद.	--	--	--	--	--	--	--
५. व्यापारेत्तर महामंडळांच्या आर्थिक विवरण पत्राची (ताळेबंद, विवरणपत्र इत्यादी) सुरक्षा.							
(अ) निबंधक, भागीदारी संस्था, मुंबई.	60	46	7	28	20	21	38
(ब) सहायक निबंधक, भागीदारी संस्था, पुणे.	--	--	--	--	--	--	--

The following table indicates the number of applications. Notices and applications for certified copies received in the office of the Registrar of Firms.

--IV

Registrar of Firms

एकूण Total			वर्षात निकालात काढलेली प्रकरणे Cases disposed during the year			वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेली प्रकरणे Cases pending at the end of the year			Nature of Cases
2014 9	2015 10	2016 11	2014 12	2015 13	2016 14	2015 15	2015 16	2016 17	
									1
1. Applications for Registration under the partnership Act, 1932.									
21016	24667	32130	6946	10597	3506	14070	14070	28624	(1) Registrar of Firms, Mumbai.
17973	21335	25267	4889	5080	1881	13084	16255	23386	(2) Assistant Registrar of Firms, Pune.
2060	2034	2182	1996	1411	2000	64	123	102	(3) Assistant Registrar of Firms, Nagpur.
1591	1644	2908	1566	1605	25707	25	39	201	(4) Assistant Registrar of Firms, Aurangabad.
2. Notices to be recorded.									
10673	10673	9151	6409	6409	3289	4264	4264	5862	(1) Registrar of Firms, Mumbai.
9127	11037	13391	876	805	655	8251	18232	12737	(2) Assistant Registrar of Firms, Pune.
851	785	681	817	746	643	34	34	38	(3) Assistant Registrar of Firms, Nagpur.
903	835	972	885	816	773	18	19	199	(4) Assistant Registrar of Firms, Aurangabad.
3. Applications for Certified Copies and Inspection of Records.									
23822	27035	4490	1679	26770	4484	22143	265	6	(1) Registrar of Firms, Mumbai.
6525	6591	5508	1769	2982	2496	4756	3609	3012	(2) Assistant Registrar of Firms, Pune.
1430	1402	1172	1430	1401	1172	--	1	0	(3) Assistant Registrar of Firms, Nagpur.
1689	1548	1961	1679	1548	1956	--	0	5	--(4) Assistant Registrar of Firms, Aurangabad.
4. Application's for Registration under Non-Trading Corporations Act, 1959.									
4	2	3	3	1	1	1	1	2	(1) Registrar of Firms, Mumbai.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	(2) Assistant Registrar of Firms, Pune.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	(3) Registrar of Firms, Nagpur.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	(4) Registrar of Firms, Aurangabad.
5. Security of Annual returns (balance-sheets, statements etc.) in respect of Non-Trading Corporations.									
66	28	56	59	--	4	7	--	62	(1) Registrar of Firms, Mumbai.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	(2) Assistant Registrar of Firms, Pune.

तक्ता-५
TABLE--V

(IV) Personnel Summary

(चार) कर्मचारी विषयक गोषवारा

Designation	वेतनमान Scale of Pay	पदसंख्या No. of Posts		पदनाम	
		2015-2016 3	2016-2017 4		
1	2			1	
11. REGISTRAR OF FIRMS					
११-निबंधक, भागीदारी संथा					
<u>Gazetted--</u>		Rs.		<u>राजपत्रित-</u>	
Registrar of Firms, Mumbai ...	15600-39100+7600	...	1	1	निबंधक, भागीदारी संस्था, मुंबई
Deputy Registrar of Firms ...	15600-39100+7600	...	1	1	उपनिबंधक, भागीदारी संस्था
Assistant Registrar of Firms ...	9300-34800+4400	...	7	7	सहाय्यक निबंधक, भागीदारी संस्था
Total Gazetted		...	9	9	एकूण-राजपत्रित
<u>Non-Gazetted, Class III--</u>					
<u>अराजपत्रित-वर्ग तीन-</u>					
Superintendent ...	9300-34800+4300	...	2	2	अधिक्षक
Asst. A/cs Officer (M. F. A. S.) ...	9300-34800+4300	...	2	2	सहा. लेखा अधिकारी (एम.एफ.ए.एस.)
Stenographer (L. G.) ...	9300-34800+4300	...	1	1	लघुलेखक (निम्न श्रेणी)
Head Clerk ...	9300-34800+4200	...	7	7	मुख्य लिपिक
Senior Clerk ...	5200-20200+2400	...	10	10	वरिष्ठ लिपिक
Clerk/Typist ...	5200-20200+1900	...	29	29	लिपिक/टंकलेखक
Driver ...	5200-20200+1900	...	1	1	वाहन चालक
Total Class III		...	52	52	एकूण-वर्ग तीन
<u>Non-Gazetted Class IV--</u>					
<u>अराजपत्रित-वर्ग चार</u>					
Daftary ...	4400-7440+1600	...	1	1	दफ्तरी
Peon ...	4400-7400+1300	...	12	12	चपराशी
Sweeper ...	4400-7400+1300	...	1	1	सफाई कामगार
Class IV Total		...	14	14	एकूण-वर्ग चार
Grand Total		...	75	75	एकूण बेरीज

१४. महाराष्ट्र राज्य विधी आयोग

राज्याच्या बदलत्या गरजांची पूर्तता, नवीन कायद्याची निर्मिती व प्रचलित कायदांमध्ये बदलत्या परिस्थितीचा विचार करून योग्य त्या सुधारणा शासनास सुचवून त्याचा दर्जा सुधारण्यासाठी शासनाने दिनांक ३० सप्टेंबर, १९९६ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्य विधी आयोगाची स्थापना केली होती. त्यानंतर आयोगाची मुदत वेळोवेळी वाढविण्यात आली. या विभागाच्या दिनांक ५ ऑक्टोबर, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्य विधी आयोगास दिनांक ३० सप्टेंबर, २००८ पर्यंत दिलेली मुदत संपल्यानंतर या विभागाने आयोगाचे पुनर्गठन करणेसंबंधीचा प्रस्ताव शासन मान्यतेसाठी सादर केला होता. त्याबाबत तत्कालीन मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी विधी आयोगाचे पुनर्गठन होईपर्यंत सध्याच्या आयोगास मुदतवाढ द्यावी असे आदेश दिले. महाराष्ट्र राज्य विधी आयोगाच्या पुनर्गठनाबाबतचा

प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. सदर प्रस्तावावर शासनाने सध्याचा आयोग बरखास्त करावा व पारदर्शक प्रक्रियेमार्फत नवीन आयोग स्थापन करावा असा निर्णय घेतला.

सदर निर्णयास अनुलक्षून दिनांक १२ ऑक्टोबर, २०११ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्य विधी आयोग दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०११ पासून बरखास्त करण्यात आला आहे. आयोगातील कर्मचारीवृंदाची पदे ही कंत्राटी पध्दतीने ठराविक कालावधीसाठी भरण्यात आलेली असल्यामुळे आयोगाच्या बरखास्तीबरोबरच आयोगातील कर्मचाऱ्यांच्या सेवा आपोआप संपुष्टात आल्या आहेत. सध्या नवीन विधी आयोग पारदर्शक पध्दतीने स्थापन करणेबाबत या विभागाकडून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

१५. महिलांचे सक्षमीकरण

आजगायत महिला अत्याचाराची प्रकरणे चालविणेसाठी राज्यात एकूण २७ विशेष न्यायालये स्थापन करण्यात आली आहेत, ती खालीलप्रमाणे

अ) दि. १६.०८.१९९६ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यात अहमदनगर, अकोला, अमरावती, औरंगाबाद, बुलढाणा, बीड, जळगांव, नागपूर व यवतमाळ येथे प्रत्येकी १ याप्रमाणे ९ विशेष न्यायालये स्थापन करण्यात आली आहेत.

ब) दि. ०६.०५.१९९८ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यात ठाणे, पुणे व कोल्हापूर येथे विशेष न्यायालये स्थापन करण्यात आली आहेत.

क) दि. ३०.११.२००७ च्या शासन निर्णयान्वये मुंबई येथे १ विशेष न्यायालय स्थापन करण्यात आले आहे.

ड) दि. १७.०१.२०१४ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यात बृहन्मुंबई, भंडारा, चंद्रपूर, धुळे, जालना, लातूर, नांदेड, नाशिक, उस्मानाबाद, परभणी, सांगली, सातारा, सोलापूर, वर्धा येथे प्रत्येकी १ याप्रमाणे १४ विशेष न्यायालये स्थापन करण्यात आली आहेत.

